

Ion Crețu

TEREBLECEA

un sat la margine de țară

Presă Universitară Clujeană

Ion CREȚU

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

Presă Universitară Clujeană
2010

Coperta și tehnoredactarea computerizată: Vasile ZOTIC
Culegere text: Inesa FOLOȘNEA-RUSU

© 2010 Autorul volumului. Toate drepturile rezervate. Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autorului, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hașdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40) 264 597 401
E-mail: editura@editura.ubbcluj.ro
<http://www.editura.ubbcluj.ro/>

*Omagiu părinților Aspazia și Onofrei CREȚU
și consăteanului Teodor RUSU,
cel mai bun cunoscător al istoriei Tereblecii*

CUPRINS

TEREBLECE, VATRĂ SCUMPĂ.....	1
1. ASPECTE GEOGRAFICE.....	4
2. REPERE DOCUMENTARE.....	10
2.1. Enigma toponimicului Tereblecea.....	15
2.2. Cetatea tătarilor.....	18
2.3. O legendă verosimilă?.....	26
3. TOPONIMIA MINORĂ A TEREBLECII.....	28
4. POPULAȚIA.....	32
5. GOLGOTA TEREBLECENILOR.....	45
5.1. Ridicați în miez de noapte.....	47
5.2. Cronicar al deportărilor.....	62
5.3. „Însemnările unui țaran deportat din Bucovina” de Dumitru Nimigeanu.....	64
5.3.1. Calvarul românilor.....	68
5.4. Trecuți prin brațele morții.....	70
5.4.1. Întoarcere din lumea cealaltă.....	73
5.5. Ocrotit de Bunul Dumnezeu.....	74
5.6. O viață plină de necazuri.....	77
5.7. Osândiți la exterminare.....	80
5.8. În iadul de la Onega.....	84
5.9. O victimă fără de vină.....	86
6. BISERICA.....	89
7. ȘCOALA.....	106
8. MESERIAȘII.....	123
9. PERSONALITĂȚI TEREBLECENE.....	133
10. ABSOLVENȚI DE VAZĂ AI ȘCOLII MEDII TEREBLECEA DIN ALTE LOCALITĂȚI.....	173
11. OAMENI AI PĂMÂNTULUI.....	189
11.1. Mărturisirile unui nonagenar.....	189
11.2. Ogorul ne hrănește pe toți.....	191
11.3. Urătorul Tereblecii.....	195
11.4. Munca și credința în Dumnezeu mă țin în viață.....	201
11.5. Anii trec, anii vin.....	203
11.6. Dumnezeu a dat puteri întregii noastre familii.....	208
12. COLECTIVIZAREA FORȚATĂ.....	211
13. FILE DIN VIAȚA SOCIAL-ECONOMICĂ ȘI CULTURAL-ARTISTICĂ.....	219
BIBLIOGRAFIE.....	253
CUVÂNT DE ÎNCHEIERE.....	257
ANEXA 1. Lista locuitorilor din Tereblecea la 1 aprilie 2010.....	258
ANEXA 2. OAMENI DE IERI ȘI DE AZI DIN TEREBLECEA.....	315
ANEXA 3. CASE ȘI FÂNTÂNI DIN TEREBLECEA.....	326

PREFAȚĂ

Ion CREȚU ne prezintă o lume rurală, cea din Tereblecea, trecută prin aprigele, sălbaticile și necruțătoarele teascuri ale “*braviei*” sovietice, regenerată aidoma păsării Phoenix, mai falnică, mai mândră și mai harnică, un Oradur sau un Lidice, neconsemnat în memoriile marii istorii, dar cu suferințe și chinuri de pe același taler al echivalenței. Sat și oameni din “*marginile de țară*”, Tereblecea, ce privește cu speranță și dor de pe dealul din stânga Siretului spre un timp al normalității și al omeniei între oameni și frați!

Autorul, prin evocarea faptelor de o cutremurătoare forță emoțională, petrecute între anii 1941-1945, și apoi în timpul bolșevismului stalinist, aduce satul natal pe același altar al suferințelor umane comparabile cu cele din cunoscutele lagăre ale morții prin care s-au petrecut milioane de vieți umane, o adevărată Golgotă a neamului românesc, decimată programat în stepele kazahe, Siberia, Munții Ural și ținuturile vitrege de pe malul lacului Onega. Familii mutilate, lacrimi și sărăcie, zbierăte ale deznădejdiei, barbarie “*proletară*,” și primitivism trogloditic, se asociază în scrierea lui Ion CREȚU în a evoca dramele unor oameni a căror vină a fost aceea că și-au durat căminele și vatra, traiul și graiul...la “*marginile de țară*”. Prin aceste restituiri autorul aduce dulcele sat bucovinean în inima fierbinte a Țării. Un sat de margine, mutilat și batjocorit la comandă de către cizma murdară a unor imperii logodite cu crima și dezmățul, a dat lumii o pleiadă de fii ale căror chipuri strălucesc întru eternitate pe diadema de aur a civilizației contemporane. Răspândiți de la Vladivostok la San Francisco, de la țărmul Mării Baltice și până la crestele Carpaților și inima Transilvaniei, fiii acestui sat bucovinean au îngemănat energiile lor creatoare întru propășirea culturală, spirituală și economică a locurilor natale. Vasile POSTEUCĂ se stinge de dorul satului natal în sunet duios de fluier, de cealaltă parte a lumii (America), lăsând un tulburător mesaj de suflet în scierea postumă “*Copilul drumului*”.

Este evocat în carte, deopotrivă, talentul de constructori al tereblecenilor, și stăruința în a-și edifica o zestre tehnico-edilitară care satisface exigențele de locuit și de instruire ale satului. Figuri de dascăli și preoți dedicați cu toată ființa instruirii copiilor, chiar și în vremuri de urgie, indiferent cărei etnii au aparținut, întregesc în chip fericit conținutul informațional despre lumea satului.

Vasile ZOTIC, ultimul dintre tereblecenii evocat în carte, aduce contemporaneității rurale bucovinene râvnitele restituiri, el fiind „*al doilea copil al drumului*” din Tereblecea, după stăneșanul Vasile POSTEUCĂ, petrecut în “*lumea largă*,” cu un dor ardent față de satul și locurile natale. Păstrând proporțiile

temporale, Vasile ZOTIC se înscrie pe aceleași coordonate ale “*autoexilării*” dintr-o lume rurală în care și-a petrecut dulcele timp al copilăriei și o parte din cel al adolescenței. Împins de o forță lăuntrică, pe care n-a putut pune căpăstru, Vasile ZOTIC se depărtează doar aparent de lumea lui dintru începuturi, pe care o evocă mereu în vorbă, în scrieri, pe hărți și în repetate și noncuantificabile off-uri, din care chipul Mamei și al Tatei răzbat și primează, într-o cronologie haotică (“*când m-apropii de-al meu sat, cunosc câinii pe lătrat, pe Mama după oftat!*”)... Trecerea implacabilă a timpului, n-a stins în el gena apartenenței, chiar în condițiile în care se încarcă perpetuu cu “*demolatoarea*” informație livrescă, ce-l obsedează până la tulburare.

Ne aflăm în fața unei monografii aparte (de fapt...toate sunt aparte), care obligă deopotrivă la convenite reflecții...și la iertare! Dar nicidecum la uitare!!!

Nu ne lasă să dăm uitării și timpului privirile încremenite de groază cu care tereblecenii și aidoma lor, cei din Bucovina deportaților, le întorc mereu viu înspre noi, și sângele lor sfânt cu care au îmbibat până la saturație, după cumplite suferințe și împilări, pământuri străine...

07.09.2010
Cluj-Napoca

Prof. univ. dr. Vasile SURD
Universitatea „Babeș-Bolyai”
Facultatea de Geografie

SAT PRIBEAG

Tereblecea

Te-ai tot dus din țară-n țară,
plâns... și-n vorbe de ocară....
Numai că, în Limba Ta,
țara înapoi te vrea,
cum erai... demult... cândva...

Că rupându-te-n străini,
ei ți-au pus cununi de spini...
Tu... te luminezi prin sânge-n
Limba care-n tine plânge,
inima când ți se frânge.

În străini... ca-ntre străini!
N-ai icoane să te-nchini!...
Chiar de te-ar fi rupt cu dinții,

doar în Limba Ta toți sfinții
îți știu Neamul...și Părinții.

Codrii tăi, cât încă-s verzi,
din Grai n-ai cum să te pierzi.
Că în Limbă toate sânt
vii... și-n cer...și în pământ.
Graiul tău e pururi sfânt.

Lacrimi vieții îi tot storci,
dar acasă când te-ntorci,
Limbii să te-adeverești?
Pe ce hărți te pustiești,
că...pe Harta Mea... nu ești?!...

George L. Nimigeanu

TEREBLECEA, VATRĂ SCUMPĂ

Avem un sat frumos, cum puține sunt în Bucovina. El dănuie pe aceste locuri din timpuri străvechi, deși de la prima sa atestare documentară ar avea doar 564 de ani. Pornind de la o mică așezare, care nu putea să fie decât dacică, el s-a așternut mai întâi în apropierea luncii Siretului, ca treptat, din cauza inundațiilor frecvente, să avanseze spre nord-est, pe locuri mai ridicate.

Disponând de pășuni întinse, primii lui locuitori se ocupau cu oieritul. Tăind pădurile, ei se asigură cu pământuri mănoase, pe care încep să le cultive. Vităritul și agricultura devin îndeletnicirea lor de bază, transmisă din generație în generație. Nu vom apela la amănunte, ele fiind exemplificate în cartea de față.

Pe parcursul secolelor, Tereblecea a avut o istorie zbuciumată. Ca și întreaga Țară de Sus, ea a fost arena unor lupte crâncene între invadatori de toate soiurile și domnitorii Moldovei. Ștearsă de pe fața pământului, ea a renăscut de fiecare dată. Prin vitejia lor, tereblecenii au intrat în legende, una dintre cele mai frumoase fiind legată de lupta lui Ștefan cel Mare și Sfânt lângă așa-numita Cetate a Tătarilor.

Oameni harnici, talentați, pricepuți în toate, tereblecenii își transformă cu timpul satul într-o vatră înfloritoare. Nu întâmplător în perioada de dominație austro-ungară ea atrage un mare număr de coloniști germani, polonezi, evrei etc. Primitori din fire, localnicii români se împrietenesc cu aceștia, conlucrează împreună, fac Tereblecea și mai frumoasă. Aici se construiesc două școli, sunt ridicate trei biserici, se deschid mai multe unități meșteșugărești și comerciale, începe să funcționeze renumita moară a lui Florea Cudelca. Odată cu darea în funcțiune a căii ferate Adâncata-Siret, satul obține deschideri mai largi spre lumea înconjurătoare. Aici activează oficiul poștal, circumscripția sanitară, care deservesc și localitățile învecinate.

Perspective largi se profilează în fața Tereblecii după Marea Unire din 1918 a Bucovinei cu România, mai ales în fața tineretului, care dorește să se afirme în plan intelectual. Zeci de băieți și fete iau calea spre liceele din Siret, Rădăuți,

Suceava, spre Școala Normală din Cernăuți, care după 174 de ani de activitate în limba germană începe să țină cursuri în limba română, accesibile tuturor doritorilor să învețe. Din rândul acestora se ridică personalități de vază – academicieni, profesori universitari, înalte fețe bisericești, cu care ne mândrim. Se înviorează mult viața cultural-artistică prin deschiderea Cabinetului de lectură, a societăților „Luminătorul”, „Tudor Vladimirescu”, „Zorile”. Dar bucuria vieții la sânul Patriei-mame este de scurtă durată, fiind curmată de evenimentele de după 28 iunie 1940. Acapararea nordului Bucovinei de către Uniunea Sovietică a întrerupt viața normală a oamenilor. Tereblecea este părăsită de întreaga populație germană, calea pribegiei o iau și o bună parte din gospodarii români ai satului. Noua orânduire totalitar-bolșevică dezlanțuie o teroare sălbatică împotriva norodului nevinovat, ridicând cu forța câteva zeci de familii, pe care le-a deportat în Siberia și Kazahstan, de unde o mare parte nu s-au mai întors acasă.

Aceleași fărâdeleși au continuat și după război, când 47 de bărbați în floarea vârstei au fost duși la munci istovitoare în Karelia, lângă lacul Onega, la construcția Canalului Marea Albă – Marea Baltică, mulți găsindu-și acolo sfârșitul. Au urmat și alte crime, cum a fost colectivizarea. Lumea a rămas fără pământ și bunurile agonisite prin muncă grea, cinstită. A avut de suferit mai fiecare gospodărie, în care au fost distruse șurile, grajdurile. Satul arăta jalnic, pierzând toată splendoarea ce a avut-o. La acestea s-a adăugat și foametea cumplită din 1946-1947, organizată intenționat de regimul sovietic. Dar terebleceanul, cum se spune, este om dintr-o bucată. Depășind teroarea stalinistă, profitând de „dezghețul” hrușciovist și „perestroika” gorbaciovistă, de transformările parvenite după destrămarea URSS și crearea statului ucrainean independent, cu aportul tuturor celor trei mii de locuitori, oameni de diferite etnii de o mai rară hărnicie, Tereblecea își recapătă aspectul de odinioară, îl schimbă în și mai bine, devine „*fruncea Bucovinei*”. Îți încântă privirea casele noi în care locuiesc astăzi la vreo 90 la sută din terebleceni. Ei dispun de două locașuri sfinte: biserica ortodoxă „*Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil*” și catolică „*Sf. Apostoli Petru și Pavel*”, de două școli medii, de un spital de sector cu policlinică, un spital de sector veterinar, un cămin cultural cu bibliotecă publică, o grădiniță de copii, un oficiu poștal și o filială a băncii de economii, o stație de telefoane automate și o substație de rețele electrice, o unitate de pompieri și o asociație sătească de consum, mai multe unități comerciale și de alimentație publică etc. – într-un cuvânt de toate cele necesare unui sat modern.

Primăria face totul posibil ca acestea să funcționeze în condiții normale, chiar și în pofida unor împrejurări extreme, cum au fost inundățiile din 2008 sau

criza economică prelungită prin care trece țara. Puhoaietele de apă au dărâmat podurile ce despart „Dealul” de „Vale”, au distrus mai toate drumurile comunale. Cu susținerea financiară a organelor superioare, și mai ales cu ajutorul populației, în scurt timp au fost construite practic din nou patru poduri și un podet, prunduiți 12 km de drumuri și curățite peste 20 km de șanțuri.

În 2009 a fost terminată construcția unei săli de sport, s-au efectuat un șir de reparații curente la școlile din sat, reparații capitale la grădinița de copii, la spitalul de sector și casa de cultură, la primărie, au fost amenajate rampa de depozitare a deșeurilor menajere solide și cimitirul de animale etc.

Lucrări serioase ne așteaptă și în anul în curs, printre care vom menționa: asfaltarea drumului central de la șoseaua internațională până în centrul satului, la Biserică, alte lucrări ce țin de infrastructură.

Tereblecea, putem spune, cunoaște azi o a doua tinerețe. Sperăm ca aceasta să devină mai bogată, așa cum merită și cum o vreau scumpii noștri consăteni.

Cum a fost, cum este, s-a străduit să o prezinte ziaristul Ion Crețu, pentru strădania căruia îi mulțumim.

Primarul Tereblecii

Mihail COJOCARI

1. ASPECTE GEOGRAFICE

Localitatea Tereblecea – este situată din punct de vedere geografic în cadrul Culoarului Siretului, pe terasele din partea stângă, la ieșirea acestuia din Ucraina și intrarea pe teritoriul României. Tereblecea este o localitate de frontieră aparținând de raionul Hliboca (Adâncata), regiunea Cernăuți, Ucraina, și are în structura administrativă inclusă și localitatea Gărbăuți.

Coordonatele geografice ale localității sunt: 48°01'30" latitudine nordică și 26°03'30" longitudine estică. Altitudinea medie a localității este de 370 m, cota minimă fiind de cca. 310 m în lunca Siretului, iar cea maximă de 440 m înregistrată pe drumul spre Stănești.

Localitatea este traversată de drumul european M 20 E 85 Suceava – Cernăuți, din care se ramifică drumul de importanță locală T 2607 Tereblecea – Herța.

În cadrul localității se află situat punctul de frontieră Siret-Tereblecea dintre Ucraina și România, destinat traficului auto precum și a celui de mic trafic transfrontalier. Localitatea Tereblecea se află la 35 km distanță de orașul Cernăuți și 7 km de orașul Siret (România).

Geologia. Structura geologică a localității Tereblecea și împrejurimilor acesteia este strâns legată de orogeneza alpină și tectonica acestei părți a continentului European. Culoarul Siretului, interfluviul Siret-Prut și Culoarul Prutului s-au grefat la periferia nord-estică a orogenului alpin-carpatic (Munții Carpați) și Podișul Podoliei de vârstă hercinică.

Formațiunile geologice care s-au depus în domeniul marin pericarpatic estic datează încă din sarmațian, fiind reprezentate de formațiuni flișoide și molasice (nisipuri, pietrișuri în alternanță cu marne carbonatice, argile și gresii) care odată cu ridicarea întregului arc carpatic și definitivarea acestuia din neogen au fost scoase la suprafață din domeniul marin și supuse proceselor de modelare externă.

Drept consecință a acestor aspecte geologice pe teritoriul localității Tereblecea toate formațiunile litologice prezente sunt de tip sedimentar și reprezentate de alternanțe de nisipuri, pietrișuri, gresii, argile, marne carbonatice, iar pe alocuri apar și formațiuni grosiere de tip conglomerate.

Relieful. Relieful localității Tereblecea este expresia directă a poziției geografice și structurii geologice. Din punct de vedere geografic localitatea este situată în Culoarul Siretului în care predomină exclusiv formațiuni sedimentare și în consecință relieful este unul de tip fluviatil clasic.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

Fig. 1. Încadrarea teritorială a localității Tereblecea (sursa: Imagine satelitară Google Earth, 2010, cu prelucrări).

Astfel pe teritoriul localității sunt prezente toate formele de relief specifice unui culoar hidrografic: albie hidrografică, luncă, terase hidrografice, interfluvii, toate fiind generate de forța modelatoare a râului Siret. Peste aceste forme de relief mai vechi se suprapun o serie de microforme de relief denenerate de eroziune de suprafață și liniară reprezentate de ogașe, ravene, torenți, gârle, alunecări de teren etc.

Localizarea plan-spațială a reliefului din localitatea Tereblecea este următoarea: partea sudică și centrală a satului este situată pe terasele inferioare și mijlocii ale Siretului ($T_2 - T_5$), iar partea nordică pe terasele superioare ($T_6 - T_8$) și interfluvii. Cele mai bine dezvoltate sunt terasele T_2 și T_3 pe care s-au constituit terenurile arabile cu suprafețe mari ale fostei asociații agricole; acest sistem de terase a fost interceptat de eroziune liniară de suprafață și adâncime reprezentate prin numeroase pâraie dintre care se evidențiază pârâul Tereblecii care a secționat aliniamentele de terase, împărțind vatra satului în două părți – Dealul și Valea; interfluvii este reprezentat pe plan local de Dealul Humii și se continuă spre nord, fiind acoperit de vegetație forestieră.

Clima. Datorită poziției geografice localitatea Tereblecea beneficiază de un climat temperat continental cu influențe estice. Localizarea în Culoarul Siretului imprimă climatului un puternic caracter dinamic materializat în special prin circulația maselor de aer pe direcție vest-est. Prezența Munților Carpați în apropiere influențează de asemenea climatul zonei prin efectul de baraj orografic în calea maselor de aer continental de origine estică, care astfel sunt blocate și generează ierni reci și veri călduroase.

Temperatura medie multianuală a aerului este cuprinsă între $8 - 9^{\circ}\text{C}$ iar cea a lunilor caracteristice între $18 - 19^{\circ}\text{C}$ în iulie și $-2,5 - -3^{\circ}\text{C}$ în ianuarie. Temperaturile maxime absolute pozitive au urcat până la $34-35^{\circ}\text{C}$ vara și au coborât până la $-33 - -34^{\circ}\text{C}$ iarna, acestea fiind posibile pe fondul influenței dorsalei Anticlonului Siberian de pe care se scurg mase de aer deosebit de reci. Data medie calendaristică a producerii primelor înghețuri la sol (brumă) este 3 X, cea mai timpurie dată fiind posibilă în 16 IX. Ultimele înghețuri la sol sunt posibile în medie până la data de 24 IV, cea mai târzie fiind posibilă până în 15 V.

Precipitațiile atmosferice au un regim instabil, acestea fiind puternic perturbate de efectul de canalizare a maselor de aer în cadrul Culoarului Siretului. Suma medie multianuală a precipitațiilor oscilează între 500 – 600 mm, lunile cele mai ploioase ale anului fiind iunie și iulie, când se produc frecvente precipitații de natură convectivă.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

Circulația generală a atmosferei reprezentată de vânt în cadrul localității este preponderent pe direcție est-vest, această direcție fiind influențată și de canalizarea aerului în cadrul Culoarului Siretului. La aceste două direcții principale se mai adaugă și direcția nord-est și nord-vest când au loc invazii ale maselor de aer reci de origine polară din Scandinavia ori de pe continentul asiatic. Viteza medie a vântului oscilează între 1,8 – 2,2 m/s, în ultima perioadă de timp însă semnalându-se și prezența vijeliilor și chiar a unor uragane care iau pe alocuri aspect de tornade. Toate aceste au devenit posibile pe fondul schimbărilor climatice majore la care asistăm în ultima perioadă de timp.

Hidrografia. Rețeaua hidrografică a localității Tereblecea este nesemnificativă, cu excepția râului Siret. Acesta reprezintă al treilea curs ca mărime hidrografică a regiunii Cernăuți după Nistru și Prut și principalul curs hidrografic al părții sudice a regiunii. Izvoarește din Obcinele Bucovine, parte de pe teritoriul Ucrainei, și colectează toate celelalte cursuri hidrografice care se scurg din Carpații Răsăriteni până la vărsarea în Dunăre pe teritoriul României. În dreptul localității Tereblecea Siretul intră pe teritoriul României, în cadrul acestui sector având un debit mediu de cca. 7 m³/s. Regimul hidric al râului Siret este unul de tip pericarpatic estic, cu ape mari de primăvară (martie-mai) generate de topirea zăpezii din aria montană, care sunt continuate cu cele de la începutul verii (iunie) generate de ploile convective. Debitul de inundabilitate sunt generate de fenomene meteo speciale (advecții de mase calde de aer în perioada rece a anului sau perioade îndelungate de ploi advecive asociate cu cele convective), acestea putând atinge valori de până la 200-300 m³/s și chiar peste. Calitatea apei râului Siret este una foarte bună aceasta încadrându-se în Clasa I de potabilitate în acest sector datorită faptului că în amonte nu există surse majore de poluare.

Celelalte cursuri hidrografice de pe teritoriul localității Tereblecea sunt reprezentate de o serie de pâraie intermitente dintre care cel mai reprezentativ este pâraul satului sau pâraul Tereblecii. Acesta drenează excesul de precipitații care nu se pot infiltra în sol de pe partea stângă a Culoarului Siretului.

Apele fretice ale localității Tereblecea sunt bine reprezentate și bogate din punct de vedere al debitelor. Ele sunt structurate pe trei nivele freatice: nivelul inferior – al luncii și teraselor inferioare ale Siretului; nivelul mediu – al teraselor mijlocii; nivelul superior al interfluviilor. Datorită formațiunilor geologice friabile de pe teritoriul localității (nisipuri, pietrișuri) apele freatice au condiții bune de dezvoltare, debite constante și pot alimenta populația prin intermediul fântânilor sau al captărilor de izvoare.

Solurile. Acestea sunt expresia condițiilor biopedoedafice ale teritoriului și una dintre cele mai importante resurse ale omeniirii. Localitatea Tereblecea, în comparație cu alte localități învecinate, dispune de un potențial pedologic remarcabil, atât datorită reliefului pe care se dezvoltă (luncă, terase) cât și tipului genetic de sol. Repartiția teritorială a solului în cadrul localității respectă etajarea reliefului, astfel că observăm:

- în lunca și pe terasa inferioară ale Siretului sunt prezente soluri umede, argilo-iluviale, soluri negre de fâneață, soluri nisipoase – toate foarte productive din punct de vedere agricol;
- pe terasele mijlocii apar cernoziomurile levigate în asociere cu soluri brune, cenușii de pădure – pretabile pentru culturi cerealiere și plante tehnice;
- pe interfluvii apar solurile de pădure, brune, brune-cenușii cu un randament agricol scăzut.

Azonal apar și alte tipuri de soluri cum sunt solurile gleice și pseudogleice și chiar soluri scheletice în cadrul locurilor afectate de eroziunea liniară și de adâncime.

Vegetația și fauna. Este specifică zonei biogeografice a silvostepii în care altenează asociații vegetale de pădure cu cele de stepă.

Vegetația spontană de pe teritoriul localității Tereblecea aparține la trei mari tipuri de asociații: zăvoaiele întâlnite în lunca Siretului; pajiștile – întâlnite pe terenurile care nu sunt cultivate agricol; pădurea de fag (făgete) – întâlnită în partea înaltă, nordică a localității.

Zăvoaiele (pădurile de luncă), formate din arbori cu lemn moale (plop, sălcii, anini) se întâlnesc în lunca Siretului. Aceasta are ca specie dominantă aninul negru (*Alnus glutinosa*), la care se asociază plopul alb (*Populus alba*), salcia plesnitoare (*Salix fragilis*), ulmul (*Ulmus minor*). Stratul de arbuști, bine dezvoltat, este constituit mai ales din soc negru alături de care se găsesc alun, arțar tăărăsc, păducel, crușin, călin. Stratul ierbos este format, de regulă, din vegetație hidrofilă.

Pajiștile s-au format în cea mai mare parte pe locul pădurilor deținând o vegetație erbacee specifică dintre care reprezentative sunt diferite specii de păiuș (*Festuca pratensis*, *F. rupicola*, *F. valesiaca*). La aceste se asociază multe specii cu ecologie destul de variată (300 - 400 specii), care generează un covor vegetativ cu valoare economică în creșterea animalelor prin pășunare.

Făgetele au o structură ecologică relativ simplă. În stratul arborilor predomină fagul (*Fagus silvatica*) în asociere cu gorunul (*Quercus petraea*), carpenul (*Carpinus betulus*), paltinul (*Acer platanoides*), plopul tremurător

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

(*Populus tremura*). Arbuștii sunt destul de puțin reprezentați, mai ales prin alun, soc negru, salbe (*Euonymus europaea*), corn (*Cornus mas*), păducel (*Crataegus monogyna*) etc. Stratul ierbos este destul de variabil în raport cu troficitatea și termicitatea solului.

Fauna spontană a localității Tereblecea se încadrează etajului pădurilor de fag. Dintre mamifere specifice acestui etaj sunt prădătorii (lupul, vulpea, pisica sălbatică, jderul, bursucul), mamiferele erbivore (căpriorul), mistrețul.

Fauna acvatică este reprezentată de câteva specii de peștii specifică apelor interne (cazul râului Siret), etajului deluros și colinar: scobarul (*Chondrostoma nasus*), cleanul (*Leuciscus cephalus*), mreana (*Barbus barbus*). Dintre peștii de talie mică, cel mai caracteristic este porcușorul de vad (*Gobio uranoscopus frici*).

Pasările sunt reprezentate prin o mare varietate de specii atât autohtone (care nu emigrează) cât și migratoare. Cele autohtone sunt reprezentate de cinteza, stigleții, ciocănitoarea, vrăbiile, porumbelul gulerat, iar cele care migrează de rândunele, barze, grauri etc.

Resurse ale subsolului. Pe teritoriul localității Tereblecea nu s-au semnalat resurse ale subsolului cu valoare economică ridicată. Cu toate acestea, în albia și lunca Siretului se exploatează nisipurile și pietrișurile ca materiale pentru construcții, iar lângă pădure, în partea nordică a localității, există depozite de argile utilizate în confecționarea de cărămidă nearsă.

Conf. univ. dr. Vasile ZOTIC

Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, ROMÂNIA

Facultatea de Geografie

2. REPERE DOCUMENTARE

Care este vârsta adevărată a comunei Tereblecea? Șase, șapte, opt sau mai multe secole. Răspuns exact la aceste întrebări n-o să găsim niciodată, deoarece istoria nu a păstrat vreo mărturie scrisă. În această situație, numărătoarea o facem de la prima atestare documentară, 11 martie 1446: „*Din mila lui Dumnezeu, noi, Ștefan Voievod (Ștefan Vodă II – I.C.¹), domn al Țării Moldovei². Facem cunoscut, cu această carte a noastră, tuturor acelorora care o vor vedea sau o vor auzi citindu-se, că a binevoit Domnia mea cu bunăvoie și inimă curată și luminată și am dat această carte mănăstirii noastre de la Neamț, unde este hramul Sfânt Înălțare a Domnului, și i-am dat, pentru că ori câte sate ascultă de mănăstirea noastră, anume (sunt enumerate mai multe – I.C.) și Telibeaciști, pe Siret, toate aceste mai sus scrise sate mănăstirești să fi slobode de toate, să nu dea acești oameni din aceste sate nici dare, nici posadă, nici iliș, nici podvodă, nici desetină din albine și nici din porci. Și, de asemenea, nici la cetate să nu muncească, și nici la mori și la iazuri, și să nu aibă nici o altă dare și slujbă. Și, de asemenea, în aceste sate să nu umble nici globnicii, nici pripășarii, nici ilișarii și nici altul nimeni dintre dregătorii și pererubții noștri. Și, de asemenea, pe acești oameni din aceste sate nimeni să nu îndrăznească să-i judece întru nimic și nici pentru orice faptă. Iar cui i se va părea că are strâmbătate de la acești oameni din aceste sate, acela să-i pîrască înaintea egumenului de la Neamț și înaintea dregătorilor mănăstirii, și alt judecător să nu aibă. Și, de asemenea, nici osluharii să nu umble în aceste sate, nici judecătorii, nimeni să nu ia globă când se va face vreo moarte în satele lor, ci singuri călugării să ia globa. Iar care din dregătorii noștri s-ar încumeta și ar clinti aceste mai sus scrise ale noastre întru ceva, acela va primi mare pedeapsă și urgie de la domnia mea. Iar la aceasta este credința domniei mele, a mai sus scrisului Ștefan Voievod, și credința tuturor boierilor noștri, mari și mici. Și pentru aceasta, am dat această carte sub pecetea noastră. Scris în „satul” lui David, în anul 6954 (1446), luna martie 11*”³.

¹ I.C. – precizări realizate de autorul lucrării - Ion CREȚU.

² Ștefan al II-lea a fost domn al Moldovei între septembrie 1434 și august 1435, împreună cu Iliș I (Ilie) din august 1435 până în mai 1443, și singur din mai 1443 până în mai 1444, iar în asociere cu fratele său Petru al II-lea, din mai 1444 - 1445, și iar singur, până în iulie 1447. Este fiul lui Alexandru cel Bun cu o soție nelegitimă, Stana. Îl alungă pe fratele său Iliș I de pe tron, cu ajutorul voievodului din Muntenia, Alexandru Aldea. În schimbul Pocuției este recunoscut și de polonezi. După câteva lupte Iliș I revine, cei doi se împacă și împart domnia, Ștefan al II-lea rămânând cu partea de sud-est a Moldovei (și-a avut se pare reședința la Vaslui). În 1443, Iliș I încalcă înțelegerea, iar Ștefan II îl prinde și îi scoate ochii. Orb, Iliș I se refugiază în Polonia, în timp ce Ștefan al II-lea rămâne domn, luându-și asociat pe un frate nelegitim, Petru II. Este ucis de fiul lui Iliș I, Roman al II-lea, în 1447. Mormântul său se află în gropnița bisericii de la Mănăstirea Neamț, jud. Neamț.

³ Costăchescu, M. (1932), *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*. Vol. II, Iași, „Viața Românească” S.A., pag. 251.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

Fig. 2. Ștefan cel Mare și Sfânt (*sursa: <http://arvaalcommunication.com>*).

Într-un nou uric, din 6 iunie 1446, Ștefan Vodă adaugă la cele declarate cu trei luni înainte, și anume: „*Încă am dat mănăstirii mai înainte zise pe toți popii din satele mănăstirii, anume: biserica din Telebecinți... ca să asculte de mănăstirea noastră, cu toate veniturile. Toate aceste mai sus scrise să fie mănăstirii noastre uric, cu toate veniturile, nemișcat niciodată, în veci*”⁴.

Satul Tereblecea, sub diferite denumiri, este pomenit des și în alte urice vechi, din: 2 februarie 1447, 22 august 1447, 18 februarie 1448, 8 decembrie 1454, 1 aprilie 1470, 6 aprilie 1488, 15 martie 1490, în toate menționându-se că el este întărit Mănăstirii Neamțului, că are biserică și preot, mori etc. Însă nici un nume! Abia într-un document din 2 februarie 1508, semnat de Bogdan Voievod⁵, domn al Moldovei, aflăm că satul Telebecinți pe Siret a fost dat Mănăstirii Neamțului de Sân Bârlici, „*în zilele strămoșului nostru Alexandru Voievod*”⁶. După cum aflăm⁷, „*Sân Bârlici a trăit la sfârșitul veacului al XIV-lea și începutul celui de al XV-lea. Apare în divan, întâia oară, sub Roman Voievod, în noiembrie 1393, apoi sub Alexandru cel Bun, în ianuarie 1403... În septembrie 1411 este ultima dată când îl găsim pomenit între boierii din divan. El a trăit și în 17 martie 1418, când dăruiește sate Mănăstirii Moldovița. De aici se vede că era fiul boierului Bârlă... Satul Telebecinți este străvechiu. Era și în veacul al XIV-lea*”.

După 15 martie 1490, când Ștefan cel Mare întărește Episcopiei de Rădăuți 44 de biserici din ținutul Sucevei și 6 din ținutul Cernăuților, printre care se numără și Telebecinții, de-a lungul unei perioade de aproape 200 de ani satul nostru nu este întâlnit în documente oficiale. Apare abia într-un uric din 11 iulie 1760, prin care domnul Moldovei Ioan Calimah întărește Mănăstirii Putna mai multe moșii, printre care și Tereblece⁸. Asupra acestui moment vom stărui mai mult, venind cu unele lămuriri. Ajunsă într-o situație financiară neplăcută (neavând cu ce plăti zăciuiala), Mănăstirea Neamț vinde în anul 1668 visternicului Gheorghe Ursachi satul Telebecințe. La rândul său, acest Ursachi l-a dat de zestre lui Ioan Balș, fost mare vornic, care, la rândul său, l-a vândut lui Calistru, episcop de Rădăuți, pentru suma de 300 lei bătuți, despre ce a lăsat un zăpis întocmit la 15 mai 1724⁹. Contractul prin care Mănăstirea Neamț a vândut satul Terebleși visternicului Ursachi, ca și

⁴ *Documenta Romaniae Historica a Moldova* (1975), vol. I, Editura Academiei R.S.R., București, pag. 379.

⁵ **Bogdan al III-lea (cel Chior)** (n. 1479; d. 1517) a fost domnitor al Moldovei între 2 iulie 1504 și 20 aprilie 1517. Este fiul lui Ștefan cel Mare și al Doamnei Maria Voichița, fiind asociat la domnie încă din 1497. La moartea tatălui său avea cca. 25 de ani.

⁶ Balan, T. (2005), *Documente bucovinene*, vol. II, 1464-1740, Editura Toida, Iași, pag. 9.

⁷ Costăchescu, M. (1932), op.cit., pag. 261.

⁸ Balan, T. (2005), op. cit., vol. V, pag. 221.

⁹ Balan, T. (2005), op. cit., vol. IV, pag. 24.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

documentul de vânzare-cumpărare între vornicul Ioan Balș și episcopul Calistru se află în Arhiva Mănăstirii Putna.

Fig. 3. Principatul Moldovei în 1483 (sursa: <http://commons.wikimedia.org/wiki>).

Calistru, murind subit, nu a reușit să predea personal scrisorile respective Mănăstirii Putna, aceasta făcând-o episcopul Antonie, care cunoștea bine dorința lui Calistru, fost la timpul său egumen la Putna¹⁰. Trecerea Tereblecei de la o mănăstire la alta a impus și clarificarea hotarelor acesteia. Cu atât mai mult, că se iscase un conflict între pașirii din Tereblecea și mazilul Ștefan Stârcea. La porunca lui Grigore Ioan Voievod, la 1 noiembrie 1761, se face o hotarnică a

¹⁰ Dan, D. (1905), *Mănăstirea și comuna Putna*. București, pag. 248-249.

satului Tereblecea. Hotarul acestei moșii începe „din apa Siretului și din gios să hotărăști iarăși cu moșia mănăstirii ce se numește Greacii, iară pe din sus cu satul Bărlinții a lui Ștefan Stârcea ce-i iastea lui zestri de la socrul său Sandul Hăjdău la care fiind pricina de împreaurarea hotarului din sus de cătră hotarul Bărlinții și mergând noi acolo făcând cercetarea după scrisori depe umbe părțile, fiind de faț[ă] și Sandul Hăjdău și ginerile său Ștefan Stârcea și alți mulți oameni împregiuraș, multe mărturii în multe chipuri s'au aflat arătând hotarul Tiriblecii, după cum au apucat din oameni bătrâni ai locului, pe undea au îmblat hotarul de să despărtea Tiriblece de Bărlinți, dar fiind și cartea de blăstăm dela sfinție sa părintelea mitropolitul țării Kir Gavriil asupra cui ar ști și n'ar mărturisi adevărul, însă marturii au mărturisit că au auzit din bătrâni pe unde umblă hotarul, iară Sandul Hăjdău fiind om vechiu și bătrân și un Caba diaconul mărturisind că ei știu cu adevăr pe unde au îmblat hotarul Bărlinților de cătră Siretiu, au priimit cartea cea de blăstăm asupra lor și luând cu mâinile lor cartea cea de blăstăm, au mersu de au arătat hotarul într'acestea seamni, începând din apa Siretiului spre răsărit prin capul poenilor lui Hăjdău pe din gios și pîntr'o baltă și pîstea păraul Cotovățului de din gios s'au pus o piatră desupra Cotovăț și de acolo tot spre răsărit și pîstea o luncușoară și pîstea bahna cu lozălea la un boar ce s'au făcut într'un ulmu și de acolo tot drept spre răsărit și pîstea câmpu pîn la o piatră ce s'au pus în marginea drumurilor, adecă la drumul cel mare și lângă alt drum ce mergi la Panțiri și de acolo pîstea câmpu și pîstea țarină prin fântăna ablă ce iastea în costișe, undea s'au pus și piatră diasupra fântăniei și de acolo la dial și tot drept spre răsărit pînă la un boar ce s'au făcut într'un stejar în marginea dumbrăvii și în dreptul fântăniei și de acolo purcedi hotarul Tiriblecii alătura cu Bărlinții pîn dumbrav[ă] și tot drept spre răsărit din boar în boar pînă undea începi locul a să tragi la vale pîn pădurea mai dias[ă] și pe din gios de un izvor pela un boar ce s'au făcut într'un stejar în protiva izvorului și aproape de izvor și de acolo tot drept spre răsărit și la vali și pîstea părau și iarăș la dial pîn codru și alătura cu Bărlinții pînă în vărvul opcinii în hotarul Stăneștilor, acesta iastea hotarul Tiriblecii pe din sus de cătră Bărlinți, iară hotarul cel pe din gios a Tiriblecii pe unde să hotărăști din drumul cel mare la dial cătră răsărit pe unde să hotărăști cu satul Sănăuți și din drumul cel mare la vale cătră Siretiu și spre apus pe unde să hotărăști cu satul Greacii, am dat ca să țiea și să stăpăniască pe hotarul vechiu, pe undea s'a dovedi c'au umblat de v[e]ac, și pe hotărârea cea s'au făcut după dreptatea ce s'au căzut am dat această mărturiea hotarnică la mâna părinților călugări dela mănăstirea Putna ca să le fiea de credință, aceasta

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

înștiințăm. Vlet 7270, Noem [vrie] 1, 1761. Vasile Buhăescul biv vel pah[arnic], hotarnicu. Lupul Hadămbul vor[nic] de poa[rtă], hotarnic ”¹¹.

După cum mărturisește Harta cadastrală a Tereblecii din 1785, satul avea hotarul cu moșiile Poiana și Tureatca, cu Stăneștii, Stârcea sau Burlenița, Vășcăuți, moșia Greci de la 1761. Aici însă se strecoară o inexactitate legată de moșiile „*fără stăpân*” („Herrenlose gründe”) Tureatca și Poiana. Din hărțile cadastrale ale satelor Tereblecea și Sinăuții de Sus din 1787 reiese că ele fac parte din teritoriul ambelor sate. Care o fi adevărul? Îclinăm să credem că, conform așezării geografice, ele depindeau teritorial de Sinăuții de Sus. Referitor la moșia Greci, aceasta era înglobată în hotarul satului Tereblecea încă din 1782 și se hotăra cu Tereblecea propriu-zisă, râul Siret, frontiera Moldovei, Rogojeștii, Sinăuții și Gărbăuții¹². Trebuie să precizăm și hotarul cu Vășcăuții. El nu era nemijlocit, satele Tereblecea și Vășcăuții se găseau primul în stânga, iar al doilea în dreapta râului Siret. Vom mai menționa că satul Tereblecea a avut și un tiz, moșia Tereblecea (Tereblești), cu administrație particulară în districtul Siret, cu o suprafață de 16,92 km² și o populație de 91 locuitori, ruteni în majoritate, restul israeliți și români, moșie ce mai cuprindea și ferma Dubova, cu 5 case și 34 locuitori români greco-ortodocși¹³. Așa au fost începuturile comunei Tereblecea.

2.1. Enigma toponimicului Tereblecea

Probabil, nu există o altă localitate cu atâtea toponime ca Tereblecea. De la prima atestare din 11 martie 1446, cu numele Telebeaciniți, într-un uric de la Ștefan Voievod, fiul lui Alexandru cel Bun, de-a lungul a mai bine de trei secole, satul apare în diferite documente cu denumirea Telebeacinițe, Telebeaciniții, Telebecinițe, Telibeaciniții, Telebeciniți, Telibeciniți, Telebleciniți, Tereblești, Tereplecea, Terepleși, Tiriblești, Tereblești, Terebleci, Telebeciniții, uneori cu specificarea pe Sereti, Sireti, Siretiu, Siret, ca abia într-o carte domnească din 11 iulie 1760, prin care Ioan Calimah întărește câteva moși mănăstirii Putna, îl găsim scris Tereblece, cum a rămas până în zilele noastre¹⁴. Adevărat, pe parcurs a trecut la forma articulată – Tereblecea, dar când s-a petrecut acest lucru nu am putut afla. În mod firesc, ne întrebăm, cum se explică acest număr mare de variante a numelui satului. Credem, prin lipsa unui îndreptar oficial unic cu numele localităților la curtea

¹¹ Balan, T. (2005), *Documente bucovinene*, vol.VI, pag. 37-39.

¹² Harta cadastrală a satului Tereblecea din 1782.

¹³ Grigorovitză, Em. (1908), *Dicționarul geografic al Bucovinei*. București, pag.222-223.

¹⁴ Desigur, cu excepția perioadei 1946-1995, când a fost „botezat” de sovietici Porubnoe.

domnească, dar și prin nivelul general al cunoștințelor pisarilor, prin neatentația lor. Căci nu sunt puține cazurile, când în același document găsim câteva variante ale aceleiași denumiri. Astfel, într-un uric al domnului Moldovei Bogdan III, din 2 februarie 1508, întâlnim variantele Telebecințe și Telebeacînțe. Evident, este o greșeală din lipsa de atenție a pisarului Ion din Iași, indicat la sfârșitul textului.

De-a lungul timpului, de etimologia toponimicului Tereblecea s-au ocupat cercetători științifici, istorici, lingviști etc. Au fost formulate mai multe ipoteze, însă așa și nu s-a ajuns, cum se spune în matematică, la un numitor comun. Dar, să ne referim la unele din ele, după noi, mai semnificative.

Țin minte, încă acum 50-60 de ani, copil fiind, auzeam de la bătrânii satului, că în timpuri străvechi, la descălecatul Moldovei, aici s-a dat o luptă crâncenă între oștenii lui Dragoș Vodă și o oaste tătarască, condusă de un oarecare Tereba. Tătarii, bănuind că vor fi atacați, au ridicat, obligându-i să le ajute și pe băștinași, în partea de nord a satului, pe un deal de la geana pădurii, o cetate de apărare. Dar voinicii lui Dragoș i-au nimicit pe tătari, dărâmând și cetatea. Totuși, locul acesta a continuat să fie numit „*la cetatea lui Tereba*”, a tătarilor, despre care, mai târziu, s-a născut o legendă, cu părere de rău, fără să fi fost pomenit vreun nume¹⁵. Deci, în sat se crede că toponimicul Tereblecea provine de la antroponimicul Tereba.

Îndrăznim să credem – de ce n-ar fi posibil? -, că printre oștenii, care l-au însoțit pe Dragoș Vodă de la Bedeu, au fost și băștinași din Tereblea maramureșeană, care, după victorie, au rămas aici cu traiul, numind noua vatră Tereblecea. Asimilându-se cu populația locală - căci „*ar fi o gravă greșeală să-și închipuie cineva că, după retragerea tătarilor, maramureșenii victorioși ai lui Dragoș ar fi ocupat o țară pustie, că n-ar fi existat aici, la răsărit de Carpați, așezări omenești*”¹⁶ -, ei pot fi considerați stră-străbunicii noștri.

Ideea provenienței tătarești a toponimicului Tereblecea este exprimată și de istoricul-academician Dimitre Onciul¹⁷. El susține că în Bucovina așezări tătare se dovedesc prin câteva nume de localități: „*Tătarul, Tatarca, Tărășeni (fost Tătărășeni), Tereblești sau Tereblecea (în documente mai vechi Telebecințe, tă. telebi = nobil...)*”.

¹⁵ Ea a fost înregistrată de renumitul folclorist Simion Florea Marian, și este reprodusă în monografie.

¹⁶ Giurescu, C. Constantin., Giurescu, C. Dinu (1974), *Istoria românilor*. I. Editura Științifică. București, pag. 279.

¹⁷ Onciul, D. (1992), *Din istoria Bucovinei*. Umanitas, Chișinău, pag. 25.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Pentru a putea face o deducție trebuie, după afirmațiile lui Teodor Balan¹⁸, urmărite toate numele pe care le-a avut pe rând un sat. În particular, el previne că „*cine va studia astăzi numele satului Tereblecea va ajunge la rezultate complet greșite. Căci satul se chemase pe vremuri Telebeaciște, adică satul lui Talabă. Dacă „Talabă” este cuvânt cuman, după cum se susține dintr-o parte, atunci avem în fața noastră un sat întemeiat de cumani*”. Așa o fi, sau nu, el nu precizează. Dar, cum subliniază Nicolai Grămadă¹⁹, „*după Bogdan, toponimicul Telebeaciști, Tereblecea, nu provine din antroponimicul Talabă*”. Ipoteza că toponimicul Tereblecea a apărut în secolul al XII-lea și ar fi de origine cumană este exprimată și de istoricul austriac F. A. Wickenhauser²⁰. Același I. Bogdan, unul din slaviștii de frunte români, susține că numele satului Tereblecea vine de la porecla Terebecea sau Telebecea, ce s-ar traduce „*burtosul*”, formată din Terebea, malorusul „*тепєб*” – burtă; polonezul „*telbuch*” – burtă, slavonul „*мрєбѣхъ*” – mîncăcios, „*тельбухатий*” – burtosul²¹. Deci, ar fi de origine slavă. Păcat că savantul nu dă explicații mai ample. Să zicem, cine a fost „*mîncăciosul*”, „*burtosul*”.

Cu o ipoteză cumva surprinzătoare vine profesorul de istorie Franz Pieszczoeh din Siret, autor al mai multor cărți, în articolul „*Un oiconim controversat*”. Aflându-se în fruntea Episcopiei Catolice de Siret (înființată la 9 martie 1371), clericul polonez de origine română, Andrei Wassilo Jastrzebiece, primește de la domnul Moldovei, Lațcu Vodă, pentru a asigura veniturile episcopiei, câteva seliști, pe care a întemeiat sate, printre care și actualul Tereblecea. Întemeietorul său l-a numit Jastrzibiece. Românii nu puteau pronunța corect acest oiconim și astfel el s-a transformat în Tereblece, iar pisarii au slavonizat oiconimul, dându-i formele numite la începutul capitolului. De aici autorul articolului trage concluzia „*că oiconimul Tereblecea este un oiconim istoric, care a apărut între anii 1371-1374 și care a derivat de la numele herbului (familie nobiliară) din care făcea parte întemeietorul satului, episcopul Andrei, primul episcop al Moldovei*”. Cu părere de rău, autorul acestei ipoteze nu aduce dovezi documentare, care să confirme adevărul afirmației în cauză. Cum sunt, să zicem, părerile academicianului tereblecean Eugen Botezat, precum că toponimicul Tereblecea este de origine romană: „*Terrae bellua*” – pământ, teren bun, frumos; „*terrae blachorum*”, „*terra blachorum*” – adică pământ al valahilor, al românilor.

¹⁸ Balan, T. (2005), *Documente bucovinene*. Vol. VI. 1760-1833. București. Editura Casei Școalelor și a Culturii Poporului, pag. 7.

¹⁹ Grămadă, N. (1996), *Toponimia minoră a Bucovinei*. Vol. II. Editura Anima, pag. 484.

²⁰ Pieszczoeh, Franz (17 aprilie 2007), *Un oiconim controversat*. Cotidianul sucevean Crai Nou.

²¹ Bogdan, I. (1913), *Documentele lui Ștefan cel Mare*. Vol. I, pag. 414.

Profesorul universitar Ion Popescu-Sireteanu este de părere că în explicarea numelui topic Tereblecea ar trebui să se aibă în vedere forma veche, menționată de aproape trei secole: Telebecinți, în care *-inți* este sufix slav, ca în Mehedinți (în apropiere erau satele Botoșinți (Botoșenița, Burlinți, Pleșninți), sinonim cu sufixul românesc *-ești*. Ori, într-o înșirare de posesii ale mănăstirii Putna, la 1782, numele satului este Teleblești. Baza de la care trebuie să se plece în dezlegarea acestui nume este Teleb-, mai sigur un plural Telebeci²². Într-o scrisoare particulară, prof. Ion Popescu-Siretianu recomandă să fie găsită și explicație pentru Telebec, Teblec, posibil un nume de persoană, unde *-ec* poate fi considerat sufix. Dar, ne atenționează profesorul, acestea sunt niște sugestii nesigure, până nu va fi găsit un nume propriu cu acest aspect.

Așadar, în încheierea dezbaterii acestei teme, tragem concluzia că nu putem pleda cu siguranță pentru vre-o una din ipotezele etimologiei toponimicului Tereblecea. Poate o va lămuri altcineva în viitor.

2.2. Cetatea Tătarilor²³

Pe lângă țarmurile Mării Negre, prin Bugiac, și mai știu pe unde, viețuia mai demult un popor foarte neastâmpărat și războinic. Plăcerea cea mai mare a celui popor era de a năvăli în țările învecinate, de a le prăda de toate averile și bunătățile, de a le pustii fără cruțare, și de a omorî fără milă și muștrare de cuget pe toți copiii cei nevinovați și oamenii cei încărcăți de bătrânețe, care numai le pica în mână, iar pe tineri: fete și feciori, fără deosebire, de a-i lega ca pe niște vite unul de altul, și astfel a-i duce apoi în robie.

Acest popor fără de Dumnezeu, acele lighioane nesățioase de muncă străină și de sânge omenesc, după cum ne istorisesc bătrânii noștri, erau tătarii.

Dintre toate țările învecinate însă, câte le cutreerău și le pustiau aceste lifte rele, acești căpcâni sălbatici și cruzi, zice că cea mai de multe ori călcată și bântuită de dânșii era Moldova.

Nu era un an, ba!... ce zic eu?... de multe ori nu era nici măcar o lună lăsată de bunul Dumnezeu, în care să nu fi intrat tătarii într-o parte sau alta a Moldovei și să n-o fi prădat... să n-o fi pustiiit. Și cu toate că românii nu odată le da câte o scărmanătură, despre care se ducea vestea peste nouă mări și nouă țări, totuși

²² Popescu – Siretianu, I. (1994), *Siretul – vatră de istorie și cultură românească*. Editura Omnia, Iași, pag. 201.

²³ Simion F. M. (1981), *Legende istorice din Bucovina*. Junimea, Pag. 143-152. Aceiași legendă, cu mici schimbări, o găsim și în cartea *Legende populare geografice*. Editura Sport-Turism, 1986, pag. 178-187).

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

tătarii, învățați și dedați fiind a trăi numai din prădăciuni, nu se puteau răbda, să nu intre în Moldova după aceea. Ba! nu-i destul cu atâta!...uneori așa de tare ce se oțărau ei, așa ce se-nfuriau și mâniau pe români, că cu mult mai mare și mai înverșunată putere se aruncau asupra lor, de și se părea, că pre toți o să-i măture de pe fața pământului. Pe cât însă de multe și înfiorătoare erau năravurile și prădăciunile tătarilor înainte de Ștefan cel Mare, pe atâta se curmară ele după suirea acestui domn viteaz pe scaunul Moldovei.

Acuma tătarii nu puteau intra, ca mai înainte, în Moldova ca un cârd de lupi într-o turmă de oi fără păstori... Ștefan-vodă, ca și altor dușmani de pănura lor, în mai multe rânduri le-a venit de hac... el mai de multe ori le-a tras câte o bătaie de le-a mers vestea.

Dar vorba ceea: *năravul din născare leac bun nu mai are...* Tătarii și pe timpul lui Ștefan cel Mare nu se puteau reține de la prădăciunile lor. Pândeau ce pândeau, ca șoarecul pe mătă, până Ștefan se-ncurca în vreun război cu alți dușmani și se ducea cu voinicii săi de acasă, și-atunci, intrând în Moldova, voiau să se răzbune asupra românilor țărani pentru toate bătăliile ce le pierduse mai înainte.

Și-acuma, când s-au întâmplat celea, ce vi le istorisesc eu astăzi, Ștefan-vodă asemenea nu era acasă... s-a fost dus la război împotriva ungarilor, care intraseră în țară și voiau s-o cuprindă și să se facă ei stăpâni peste Moldova.

Hanul tătarăsc, auzind despre aceasta, nu stătu mult pe gânduri, ci folosindu-se de un prilej așa de binevenit, după părerea sa, adună degrabă o ceată mare de tătari, toți unul ca altul, îmbrăcați în straie verzi ca iarba, ca să nu-i poată cunoaște nimeni, când vor trece prin câmpiile cele înverzite, și călăre pe niște cai mititei, sprinteni și vânjoși și cu nările despicate în două, anume ca să nu se ostenească niciodată oricât ar fi avut de mult să fugă,... se puse apoi în fruntea acestei cete sălbaticе, care era dorită de tot felul de prădăciuni și onoruri, și năvălind cu pași repezi în partea despre miazănoapte a Moldovei, începură a o prăda și a o pustii din toate părțile.

Astfel tot prădând și aprinzând satele și câmpiile, omorând pe copii și pe oamenii cei bătrâni, iară pe fete și feciori prinzându-i și legându-i unul de altul cu curele verzi, croite din piele de vită, și mânându-i cu scorbacele, ca pre niște oi la căsăpit, înaintară tătarii până nu departe de păraul Molna sau Molnița, care astăzi desparte Bucovina de Moldova.

Aice, după ce mai poposiră puțin, și-și mai puseră în rânduială toată prada de prin satele, pe unde s-au abătut, cică zise hanul cătră ceata sa:

- Acuma a sosit, iubiților mei, timpul cel de mult dorit, ca să ne răzbunăm și noi odată asupra ghiaurului fâlos, care stăpânește țara asta, și de la care multe am avut de suferit!... Ștefan-vodă e încurcat în războiul cu ungurii, deci să ne grăbim c-o zi mai înainte de-a se întoarce el... să luăm Suceava cu putere și, dacă a fi să nu rămâie acolo unde s-a dus, dac-a fi să se mai întoarcă teafăr înapoi, cum s-a întoarce să punem mâna pe dânsul... să curățăm lumea de un necredincios, și apoi să ne facem noi stăpâni pe aceste câmpii întinse și mănoase!...

- Ura!... să trăiască hanul nostru! Răspunseră toți tătarii într-un glas.

Și cum ziseră deauna trecură cu toți părăul Molna și se îndreptară spre orașul Siret, cu gândul, că după ce vor prăda și acest orașel străvechi de bunătățile și odoarele, ce socotiră ei, că se vor fi aflând într-însul, să meargă drept spre Suceava, să cuprindă reședința lui Ștefan-vodă și apoi să se facă ei domni și stăpâni peste Moldova. Românii țărani de prin apropierea Siretului prinzând de veste că hanul, dimpreună cu o mulțime mare de tătari, înaintează spre satele lor, că toate le pradă și le pustiesc, și știind că domnul Ștefan cu voinicii săi e dus într-altă parte, împotriva ungarilor, luară cu sine în grabă ce putură și ce avură mai prețios și se retraseră spre Codrul Cosminului, unde socotiră că mai lesne vor putea scăpa cu viața de naintea acestor fiare sălbatice.

Când ajunseră tătarii lângă satul Tereblecea, care nu este departe de orașul Siret, nu aflară suflet de om într-însul. Unii, după cum am zis, apucară spre Codrul Cosminului, iară alții, și mai ales cei ce se simțeau în putere și care nu odată și-au cercat tăișul cuțitelor, coaselor și al securilor, vârful sulitelor și al furcilor de fier în capurile și coastele tătarilor se adunară din sus de sat pe o culme, care și astăzi se chiamă Cetatea Tătarilor, și-aice, întărindu-se de toate părțile cu șanțuri și cu cele trebuincioase de apărare, așteptară cu sânge rece pe neîmpăcații tătari, să vie și să deie piept cu dâșii.

Sosind acuma toată urgia tătarască lângă Tereblecea, pe unde îi era trecerea, și văzând că satul e pustiu, că nime nu se mișcă printr-însul, ca și când n-ar fi fost niciodată locuit de oameni, hanul se înfurie ca un leu și zise cătră ceata sa: -Iată ce pot nemernicii de ghiauri!...simțind că ne apropiem de satul lor au tulit-o cu toții la fugă, numai ca să nu deie față cu noi!... Dar fie!... N-au rămas ei, nici satul lor să nu rămâie!... Foc acestui cuib afurisit!...

Nu apucă bine a rosti hanul aceste cuvinte și din mai multe părți fu satul aprins... Din mai multe părți îi dădura foc... Cât ai clipi din ochi o mulțime de case începură a arde... Fumul, ce ieșea din acestea, din șurile și strânsurile bieților români, începuse a se lăți pe șesul râului Siret ca o negură de cele tomnatice, mare și întunecoasă.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Dar pe când se afla satul în cea mai mare pară, pe când nime n-ar fi cutezat să treacă pe vr-o uliță fără ca să-și puie viața la mijloc, pe când tătarii se desfătau c-o bucurie diavolească, privind cum se preface satul în cenușă, pe atunci o copilă de român, o fetișoară în floarea vieții, pătrundea cu greu prin mijlocul flăcărilor, ducând în spate pe tatăl său, un moșneag foarte bătrân și pe lângă aceasta încă și bolnav, din care pricină nu putea să fugă singură dinaintea tătarilor. Biata copilă! Fiindu-i milă și jele de scumpul său părinte, gârbovit de ani și de boala, care-l apasă, nu se-ndură să-l lese singur și să fugă dimpreună cu ceilalți săteni, ci rămase lângă tatăl său, socotind că poate tătarii vor înconjura Tereblecea și se vor duce în altă parte... Dar !... cum nu!... ți-ai aflat oamenii!... Mai putea cineva să scape de dânșii!... Și acuma, văzând ei că tătarii au aprins satul, că din toate părțile ceea ce rămâne neruinat și nepustiit de foc, ruinează și pustiesc ei, și știind prea bine, că nici căsuța lor n-are să fie trecută cu vederea, luă cum putu pre tatăl său în spate și apucând spre partea despre miazănoapte a satului se-ndreptă cu dânșul spre cetate, unde știa ea, din auzite, că mulți dintre consătenii ei vor fi adunați.

N-apucă însă biata copilă a ieși din sat și numai ce auzi în urma sa un glas înspăimântător răsunând:

-Iacă, măi, iacă! Totuși a mai rămas un câine de creștin în acest cuib afurisit.... Pe dânșul copii!... Într-o mică de ceas să mi-l aduceți încoace, ca să mă răzbun asupra lui pentru toți ceialalți ghiauri, câți au fugit de aice!...

Tătarii, care se aflau în apropiere și auziră aceste cuvinte, n-așteptară să le mai spuie încă odată hanul: ce au să facă, căci hanul era cel ce strigase, ci ca niște turbați se luară la fugă după copilă.

Copila, văzând cu ochii ce o așteaptă, fiori de ghiață îi cuprinse toate mădulele. Dar nu-și pierdu curajul și nădejdea în Dumnezeu, ci îndoindu-și, cât îi era cu putință, puterile și îndesând pașii, fugea ca o căprioară fugărită de un cârd de lupi spre culmea, unde se aflau românii adunați. Fugea ea, dar și tătarii nu mergiau după dânsa numai în pași!... Abia la jumătatea culmii și un tătar mai mai era să puie mâna pe dânsa... Copila cum îl văzu că e așa de aproape de dânsa, zice că o cuprinse o groază nespūsă de mare și strigă din răspuți (...).

Dar atunci, nu se știe cum și din care parte, destul atâta numai că deodată zburară vreo câteva săgeți, care îi culcară la pământ și cu un strigăt și mai înfiorător de cât al copilei. Copila, auzind acest zbierăt și deșteptându-se din leșinul ce o cuprinse, se uită înspăimântată în toate părțile și văzând pe urmăritorii săi rostogolindu-se pe pământ ca niște găini când le tai, întrebă pe tatăl său:

-Ce-nsemnează aceasta, tată! (...)

... Cu mult mai înainte însă de a se petrece cele istorisite până aici, un fecior din Tereblecea, cum prinse de veste, că tătarii înaintează spre Siret și nu sunt departe de Molna, și știind prea bine cu ce scop vin aceștia, nu stătu mult pe gânduri: cu ce să-nceapă și ce să facă, ci încălucând pe un cal, care era mai sprinten și mai bun de fugă și dându-i pinteni se porni deadreptul peste dealuri și văi, prin păduri și dumbrăvi, și nu se opri până la Suceava. Aici ajuns, iarăși nu stătu mult pe gânduri, ci se duse de-a dreptul la Ștefan-vodă, ca să-i dea cât mai degrabă de știre despre năvălirea tătarilor și despre pustiirea țării de către aceștia de cum au intrat pe pământul românesc.

Ștefan-vodă, care tocmai atunci se-nturnase de la războiul ce-l avusese cu ungurii și cărora le-a tras o bătaie de le-a mers colbul și i-a alungat departe peste hotarele țării sale, voind ca să se mai liniștească puțin, ieșise la plimbare prin grădina sa cea domnească.

Iată că feciorul nostru dă atuncia cu ochii de dânsul, și fără ca să mai întrebe pe cineva: ori de va putea vorbi cu vodă ori ba, se duse țintă la el.

Ștefan cum îl zări, îl întrebă:

-Ce veste voinice?... Cum de-ai intrat tu aice, fără să-mi dai mai întâi de știre?

-Apăi dă, Măria Ta! răspunse feciorul, să fie cu iertare!... n-am avut timp!...

Când căpcâanii de tătari ne calcă țara și ne-o pustiesc, cui i-ar mai plesni prin minte, să bată la ușile tuturor boierilor, câți se află pe lângă curtea domnească și să-i mai poftescă, ca să-i dea de știre!... Cine are acuma timp, ca să se închine pe la toate icoanele?... Am venit singur pe unde am putut și cum am putut de-a dreptul la Măria Ta, să-ți spun, că... iacă!... nu-i bine!... O mulțime de tătari dimpreună cu hanul lor au străbătut până aproape de Siret tot prădând și pustiind satele, chinuind și omorând pe toți creștinii, ce le pică în mână!

-Adevărat să fie ceea ce spui tu, române? întrebă Ștefan plin de mirare, fiindcă el n-auzise încă nimic de această năvală neașteptată a tătarilor.

-Mai adevărat nici că se poate!... și tocmai pentru aceasta am venit în fuga calului, ca să-ți dau de știre... să-ți fie, Măria Ta, milă de noi și să nu ne lași pradă păgânilor!... Fă, ce-i face, și-i alungă din țară!

-Și c-am câți tătari, socioți tu, că vor fi?...

-Asta nu ți-o pute-o spune, Măria Ta! dar judecând după zisa unor români, care au fugit de răul lor și-au trecut prin satul nostru spre Codrul Cosminului, trebuie să fie cam mulțișori... se vor fi urcând la vr-o câteva sute!...

-Și fac ei mare blăstămății, pe unde trec?

-Mânia lui Dumnezeu ce fac!... ți se urcă părul în vârful capului!

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

Ștefan, văzând și cunoscând că feciorul nu glumește, se-ntoarce degrabă în curte și porunci ca-ndată să se adune toți căpitanii.

Și ca de când vă istorisesc, toți căpitanii și toată oastea, care abia sosise de la războiul cu ungurii, se afla în picioare, gătă numai ca să se supuie poruncii domnești.

Ștefan, cum se adună oastea la un loc, nu se mai puse pe gânduri: ce-ar fi bine să-nceapă?... nu mai făcu nici un plan nou de război, că nu era când, ci aruncându-se pe calul său se puse în fruntea unei cete voinicești de călăreți înarmați din cap până în picioare și dimpreună cu aceștia apucă tot într-o fugă drumul spre Siret.

Cum va fi mers Ștefan cu oastea sa, cât de iute și pe unde va fi apucat, nu vă pot spune, dar destul atâta că, cum ajunsese aproape de târgul Siretului, împărți oastea în vreo trei cete și-i porunci, apoi, să năinteze degrabă spre Tereblecea și deodată să-ncunjoare dușmanii din mai multe părți.

Tătarii, care nici nu visau că Ștefan ar fi în apropierea lor, știindu-l dus împotriva ungarilor, după ce le scăpă din mână copila și tatăl ei, și după ce căzură morți fărtații lor, care urmăreau pe fugari, se repeziră c-o furie nespusă asupra românilor de la cetate și se încinsă apoi o luptă înverșunată între dâșii și între români.

Când ajunsese Ștefan pe muchea Horaițului din sus de Siret și pe când împărțea el oastea sa, pe atuncea românii din Tereblecea și cei de prin apropiere, câți se mai putuseră aduna, erau în îngălmăceala și lupta cea mai mare... Toată Tereblecea era în flăcări... Iară la cetate se auzeau sute de glasuri: unele răcnind de-ți luau auzul, iar altele văitându-se de-ți era mai mare mila să le ascuți... Era o încercătură ca aceea, de care să te ferească Dumnezeu!... Și românii, măcar că erau mult mai puțini de cât tătarii, se luptau ca niște lei din toate rășputerile și nu se dau învinși odată cu capul... Nici pe un tătar nu-l lăsau să calce teafăr în cetate... care cum se apropia închina steagul...

Chiar și fetișoara noastră, cum se văzu ajunsă în deal și după ce depuse pe tatăl său la un loc de adăpost, apucă de la un român căzut o coasă și cu aceasta începu apoi și ea a se lupta cu tătarii, tăind într-înșii ca-n iarbă verde.

Dar ce folos!... Tătărima era multă, și de-aceia românii erau cât pe ce să fie învinși și nimiciți cu totul!...

Ștefan, sosind la timp și văzând starea cea dureroasă, în care se aflau românii, porunci degrabă ostașilor săi să încunjure tătarii... Ostașii români, în

frunte cu viteazul domnitor, se repezără ca niște zmei asupra tătarilor și cât ai clipi din ochi se-ncinse o luptă pe moarte ori pe viață.

Tătarii, văzând că nu-i bine, că și Ștefan-vodă a venit pe capul lor, se luptau și se apărau din toate răsputerile, ca omul când se vede la strâmtoare și nu-i chip de scăpare. Dar degeaba!... Voinicii lui Ștefan îi cuprinseseră din trei părți, iar românii tereblecenii din a patra parte și mi ți-i găteau de zile... Buzduganele se învârteau deasupra capetelor ca niște îmblăcii în mâna îmblăcitorilor dintr-o zi de iarnă geroasă, când îmblăcesc trifoiul... Zeci de capete se rostogoleau de-a dura la pământ... Strigătele asurzitoare se auzeau în toate părțile... Ștefan-vodă, călare pe un cal sprinten ca șoimul, se-nvârtea cu sabia scoasă prin dușmani ca un Făt-Frumos din poveste... Vai și amar de tatarul pe care îl puneă păcatul să se ia înaintea lui!... gata era!...

Hanul tătarăsc, care cu puțin mai înainte de-aceasta se bătea cu gândurile, ca să răpuie pe Ștefan și apoi să se facă el stăpân peste Moldova, se văzu acuma în cea mai mare încurcală, și dacă nu s-ar fi furișat printre mulțimea îngălmăcită și n-ar fi apucat-o la sănătoasa, avea să plătească cu capul cutezarea sa... Aceasta a fost adică așa, că pe când Ștefan se afla cu ostașii săi deoparte a cetății, hanul, scutit de fumul ce s-a fost lățit peste toată culmea și întunecimea nopții, care se apropiase, dete dos la față și apucând drumul îndărăpt de unde a venit... a tuns-o la fugă dimpreună numai cu vr-o câțiva tătari, care au mai putut scăpa teferi.

Românii, ce prinseră de veste despre această fugă a hanului se luară pe urma lui, îl fugăriră cât îl fugăriră, mai omorără vre-o câteva lifte rele, iară după ce pe ceilalți îi scăpară din mână, se-ntoarseră îndărăpt socotind că vor mai avea de lucru la cetate... Dar și aice se gătise treaba!... Câți tătari mai rămasese, rămași au fost în veci și pururea!... Oștenii și ceialalți români de mult i-au fost trimiși pe ceealaltă lume!

Și acuma Ștefan-vodă, după ce învinse pe tătari și după ce toată oastea se adunase la un loc, chiemă la sine pe copila, care cu atâta bărbăție a văzut-o luptându-se cu tătarii și-o întrebă:

-Din ce sat ești, draga mea?

-De aici, Măria Ta!... din Tereblecea! Răspunse copila plecând ochii în jos.

-Tu ai părinți?

-Are, Măria Ta, are! Răspunse atunci părintele ei, care încărcat de bătrânețe și slăbit deabia se trase până lângă Ștefan, ca să-l mai vadă încă odată înainte de-ași da sufletul în mâinile Domnului. Are! zise el lăcrimând, un biet tată slăbănog, care e cu un picior în groapă și cu unul afară, mai mult mort de cât viu, și acel tată sunt eu!... mă cunoști Măria Ta?...

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

-Te-aș cunoaște, moșule, și nici pre? răspuse Ștefan, căutând lung la moșneagul ce se apropiase acum de dânsul, pare-mi-se că te-am mai văzut odată, dar nu-mi aduc bine aminte unde, în ce loc!

-Apoi dă, Măria Ta!... Zău! mai că nu ne-i cunoaște, pentru că... ce să-ți spun?... sunt cam mulți ani de când mă număram și eu printre luptătorii de frunte ai Măriei Tale... Hei! unde sunt acele timpuri, când învârteam și eu buzduganul ca un Făt-Frumos, cu care multe tivde de tătari am mai zdrobit... s-au dus ca și când nici n-ar mai fi fost!... și am rămas acuma sarcină acestei copile, ca ea să mă hrănească și să mă apere de dușmani! Și nu știu, zău! ce s-ar alege de mine, sărmanul, când n-ași avea-o și pre aceasta?! (...).

-...Dar cine e feciorul, care mi-a dat de știre despre năvălirea tătarilor? Întrebă mai departe Ștefan-vodă pe românii, care s-au fost adunat împrejurul lui și se uitau la dânsul ca la un Făt-Frumos din poveste.

-Acela! răspuse mulțimea, care auzise despre feciorul, ce a dat de știre, acela e un fecioraș tot de aici din sat, fără părinți, dar de altmintrele om cinstit, de treabă, bun și foarte sârguincios!

Ștefan chiemă la sine pe feciorașul orfan și pe copila moșneagului și le zise: voi, care v-ați luptat atât de voinicește cu dușmanii țării noastre, care aveți o inimă așa de bună și un curaj așa de mare, sunteți vrednici de laudă și recunoștință. Deci, drept părere de bine și mulțămire pentru această faptă, iată că vă dăruiesc de la mine locurile cutare și cutare, să trăiți și să le stăpâniți! Și le spuse pe nume, care locuri le dăruiește.

-Voi sunteți o pereche foarte potrivită! zise mai departe Ștefan, deci, cred eu, că și moșul acesta vă va binecuvânta, să fiți una până la moarte!

-Dumnezeu să-i binecuvânteze! răspuse moșneagul lăcrimând.

Iară mulțimea, țărani și ostași, care erau de față și auziră cuvintele lui Ștefan-vodă, strigară toți într-un glas:

-Amin!... să trăiască Măria Sa!

Tinerii care nu știau sigur ce s-a întâmplat cu dânsii, care erau acuma mai îngălmăciți de cât înainte de lupta cu tătarii, se uitau amândoi când unul la altul, când la Măria Sa vodă.

Ștefan-vodă însă mai vorbi câte ceva și cu ceilalți români, mângâindu-i pentru cele pierdute și împărțindu-le o sumă anumită de bani, ca să-și poată iară face case și celelalte acareturi trebuincioase pentru gospodărie, care le-au fost nimicit focul, se aruncă pe șoimul său, porunci buciumașilor să buciume un marș de drum și așa învingător și de la această luptă se înturnă acasă la Suceava.

Românii, câți rămaseră în viață, căutară de cei morți, îi strânseseră pe toți și îi îngropară, și-apoi s-apucară de ale gospodăriei...

Și așa o pățiră tătarii, care cugetară în mintea lor, că vor răpune pe Ștefan-vodă și se vor face ei stăpâni peste întinsele și mănoasele câmpii ale Moldovei...

După ce-au îmblat, aceea au și aflat!...

Cine sapă groapa altuia, pică singur într-însa!

Tătarii au săpat groapa românilor, și-au picat singuri într-însa. Iar groapa, în care au fost cei mai mulți dintre dâșii îngropați, e cetatea de lângă satul Tereblecea, care de-atunci încoaice s-a numit și se numește Cetatea Tătarilor, și din care, în timpul de față, nu se află numai niște rămășițe.

2.3. O legendă verosimilă?²⁴

Voievodul Dragoș cu oaste mare porni din Maramureș, trecu munții și ajunse în Valea Siretului.

Fig. 4. Voievodul Dragoș.

Aici îi alungă pe tătari și începu să stăpânească aceste meleaguri. Drept capitală el și-a ales târgul Baia, în apropierea unui râu cu numele Moldova, apă ce izvorăște din munți și se varsă în Siret. Țara lui Dragoș, ce se întindea de la munți până la Prut, a început să se numească Moldova.

În lupta cu tătarii s-au evidențiat conducătorii de oaste, cnezii Botoș, Opriș, Taraș, Mihali, Stan și mulți alții. Pentru vitejie în luptă, acestor ostași Dragoș le-a dăruit câte o moșie. Satele de pe aceste moșii cu timpul au primit denumirile Botoșani, Oprișeni, Tărășeni, Mihăileni, Stănești.

Dragoș era originar din Bedeu. Nu departe de Bedeu curge râul Tereblea, ce izvorăște din munți și se varsă în Tisa. Auzind românii de pe valea Tereblei că în țara lui Dragoș este mult pământ bun de arătură, au venit cu familiile și cu toată averea aici, pe Valea Siretului.

²⁴ auzită de la Pintilei Bilețchi-Agreculese, originar din Oprișeni.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Dragoș s-a bucurat de venirea vecinilor săi și a poruncit ca fiecărui terebleac să i se dea câte un ogor mare de pământ. Văzându-se stăpâni pe pământ, tereblecii și-au ales loc de case pe un deal aproape de pădure. Își făceau case de lemn, asemănătoare cu cele de pe valea Tereblei. Astfel a luat naștere satul tereblecilor, iar locuitorii lui au început să se numească terebleceni. Trăind într-un sat aparte, separat de alte localități românești, tereblecenii și-au păstrat graiul maramureșean, cât și unele trăsături de caracter. Ei sunt oameni harnici, gospodari buni, mândri, iubitori de știință, inovatori.

3. TOPONIMIA MINORĂ A TEREBLECII

Toponimia însumează totalitatea numelor proprii de locuri, ape, munți etc. Un toponim este și satul nostru Tereblecea, dar un toponim, să-l numim major. Are și toponime minore, numite astfel, se pare, pentru prima dată de Nicolai Grămadă în lucrarea sa monumentală „*Toponimia minoră a Bucovinei*” în două volume, apărută în 1996 la Editura „*Animă*” din Iași. Toponimele minore sunt, să zicem, părțile unui sat, câmpurile, pădurile care îl înconjoară, pâraiele ce-l întretaie, podurile, drumurile ș.a.m.d. Primele toponime minore ale Tereblecii au fost menționate în Harta cadastrală a satului din 1785. Acestea erau părțile de hotar: „*Ara Tunului*” (arăturile), *Dumbrava*, „*Fenatz la Bahna*”, „*Fontina Putrida*”, *Lunca Grecilor*, *Pădurea Mare*, *Sub Stârcea* precum și alte numiri: *Fântâna Morii* („*Fontina Moara*”), *Dumbrava* (fânaț și imaș). Cu timpul apar și altele: *Arșița* (1850), pâraiele: *Cotovățul*, *Molnița*; pădurile: *Arșița Molniței*; *Berezina*, *Gărbăuți*, *Humăria*, *Pietroasa*, *Plopiș*, *Tatarca*, *Valea Mare*²⁵. Cea mai amplă toponimie minoră a Tereblecii o găsim în cartea amintită mai sus (vol. II, pag. 485) a lui Nicolai Grămadă, comunicată în anul 1939 de terebleceanul Eugen Mușoiu:

Cătune: Prisaca.

Întăriturile vechi: Șanțul lui Sobieschi.

Părțile satului: Dealul, Dealul Humii, Valea.

Țarini: Bahnă, Băhnița, Bâțec, Cănepiște, Coșări, Dealu, Dubovca, Dumbravă, Duruitoarea, Hotarul Stârcei, La Fundoaie, Lunca, Pârăul Gușii, Prisaca, Soci, Sasu, Vărsătură, Velnița.

Pâraie: Gărbăuți, Pârăul Bordeiului, Pârăul Gușii, Pârăul lui Ion, Tereblecea.

Lunci: Cotul Strățulăștenilor, Cotul Șchiopului, Prisaca.

Târle: Figoruvea, La Crucea lui Iacob, La Hotemploti, La Molnița.

Păduri: Căsoaia, Căsuță, Cetatea Tătarilor, Molnița.

Dealuri: Dealul Humii, Dealul Nițului.

Astăzi majoritatea din ele au ieșit din uz. Cătunul Prisaca, prin care după raptul nordului Bucovinei a fost instalată frontiera sovietico-română, a fost șters de pe fața pământului, câteva gospodării, țarina și lunca rămânând în România. Despre „*Șanțul lui Sobieschi*”, situat în partea de nord a localității, astăzi nu mai știe nimeni de el. În privința lui circulă două legende: una că aici s-a luptat Sobieschi cu turcii, iar alta că șanțul a servit de apărare locuitorilor contra turcilor²⁶.

Numai în legende a rămas și „*Cetatea Tătarilor*”, care, după cum am putut afla de la unii bătrâni, s-a aflat cam lângă Șanțul lui Sobieschi, poate chiar pe același loc.

²⁵ *Harta Ocolului silvic a Cosminului*, 1909.

²⁶ Grigorovitz, Em. (1908), op. cit., pag. 223.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

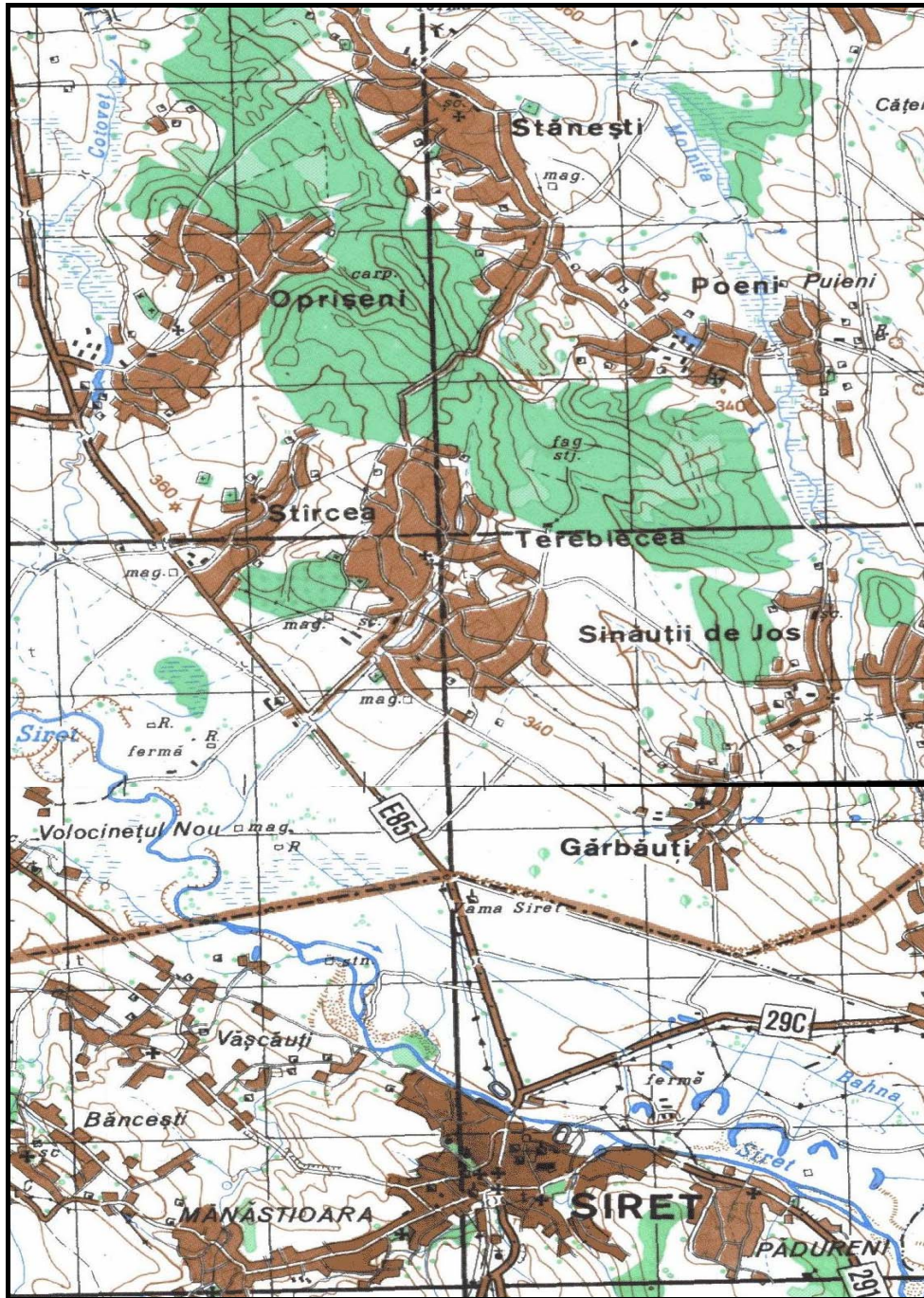

Fig. 5. Harta fizico-geografică a localității Tereblecea.

Comunicarea lui Eugen Mușoiu nu a cuprins un șir de toponimici minore, care figurau la acea vreme:

Țarina: „La Crucea lui Socaci”.

Pârțile de pădure: Pârlita, Pădurea lui Zaeț, Gârla lui Marian, La Ciuhă, Chietrosu.

Ca băștinaș al acestei localități, le cunosc încă din copilărie.

Unele toponime minore se deosebesc astăzi de cele numite mai sus. Astfel, pârăul care desparte Dealul de Vale e numit Pârăul Tereblecii sau Pârăul Nemților. Cele două maluri ale pârăului sunt unite de: Podul Hulpenilor, Podul lui Onofrei groparul, Podul Veronței, Podul lui Schweitzer, Podul Nemților și, mai noul, Podul de la Brigada de Tractoare. Mai figurează Gârla lui Mintioan, Gârla Stârcei, Dealul Crucii, Lunca lui Sofron, Dâmbul lui Ivan, Poiana Stejarului, Pădurea lui Grecu, Opcina, La Ghizelea, La Găinărie.

Fig. 6. La Crucea lui Gavrilă.

Tereblecea comunică cu lumea înconjurătoare prin Șleaul sau Drumul Mare, Drumul Stăneștilor, Drumul Sinăușilor, Drumul Gărbăușilor. Vom nota și două toponime minore, apărute după cel de-al Doilea Război Mondial. Foamea din 1946-1947, provocată de politica antiumană bolșevică, l-a dus pe terebleceanul Gavrilă Crețu în pădure după ciuperci. Nemaivând puteri să se întoarcă acasă, el a căzut răpus de foame. Pe locul, unde și-a dat sufletul, a fost pusă o cruce, numit de terebleceni La Crucea lui Gavrilă. Un caz tragic, criminal, a dat naștere unui alt toponim. Catrina Cosic, de peste 60 de ani, nu s-a refugiat împreună cu familia feciorului Nistor, rămânând să aibă grijă de gospodărie. Și aceasta i-a costat viața. Era momită cu scrisori false de la fecior și nepot, care-i „propuneau” să vândă totul și să facă legătură cu „oameni de încredere”, care o vor trece granița. Totul s-a petrecut în mare taină. Într-o dimineață de iulie 1947 vecinii i-au văzut gospodăria pustie, numai câinele lătra în lanț. Toți o credeau plecată în România (pe atunci trecerile clandestine ale graniței erau încă frecvente). Dar nu a fost să fie așa. Peste vreo două săptămâni cadavrul i-a fost descoperit într-o fundătură a pădurii Tereblecii. De atunci acest loc se

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

numește Gârla Catrinei. Pentru uciderea bestială a acestei bătrâne, nimeni nu a fost tras la răspundere, deși o parte din persoanele implicate erau cunoscute. Dar cum să dovedești?

Procesul nașterii unor noi toponime minore continuă. Satul se extinde de la o zi la alta. Apar noi masive locative, unități comerciale, economice. Cel mai recent este toponimul La Benzinărie, în urma construirii în anul 2008 a stației de carburanți la ieșirea din Tereblecea lângă șoseaua Cernăuți-Suceava.

4. POPULAȚIA

Consultând o serie de lucrări fundamentale²⁷, precum și din mai multe documente de până și după Ștefan cel Mare și Sfânt, aflăm că din cele mai vechi timpuri populația băștinașă din Țara de Sus a Moldovei a constituit-o moldovenii (românii). „*Locuitorii Bucovinei sunt descendenții colonilor romane, ca și cei din restul Moldovei*”, consemna în 1780 un ofițer din anturajul generalului Gabriel Splény, primul guvernator austriac al Bucovinei, în *Historiche Beschreibung*. Deci, aceștia au fost și strămoșii noștri, ai tereblecenilor.

Fig. 7. Generalul Gabriel von Splény, primul guvernator militar austriac al Bucovinei între 1775-1778 (stânga) și Generalul Karl von Enzenberg, guvernator militar austriac al Bucovinei între 1778-1788 (dreapta).

Din păcate, cele mai vechi documente referitoare la satul nostru, precum și la alte așezări, nu conțin nici un fel de informații cu privire la populație.

Cunoaștem, de exemplu, hotarele Tereblecii, ocupația oamenilor. Dar câte familii, câte suflete locuiau aici – nici un cuvânt.

²⁷ *Istoria românilor* de Constantin C. Giurescu și Dinu C. Giurescu, *Neamul românesc în Bucovina* de Nicolae Iorga, *Din istoria Bucovinei* de Dimitre Onciul, *Istoria Bucovinei* de Ion Nistor, *Din istoria Bucovinei* de Mihai Iacobescu, ș.a.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Primele date statistice referitoare la populația Bucovinei le datorăm aceluiași Splény, care arată că la 1774 a găsit în ținuturile ocupate de trupele austriece 290 de sate cu 62 de cătune, în care trăia 17042 familii cu circa 85235 de suflete. Dacă scădem din acestea cele 64 de sate cu 10 cătune și cu o populație de 2697 familii cu 13485 de suflete, care în urma Convenției din 7 iulie 1776 au fost restituite Moldovei și raialei Hotin, rezultă că în Bucovina austriacă au rămas numai 226 de sate cu 52 de cătune, cu o populație de 14350 de familii și 71750 de suflete²⁸.

După cum putem constata, densitatea populației era foarte mică, 7 locuitori pe km², fapt mărturisit și de primele date în acest sens referitoare la Tereblecea. Cu un an înainte de instalarea stăpânirii habsburgice în Țara de Sus a Moldovei, la Tereblecea locuiau 46 de familii. Treptat, numărul acestora a crescut la 52 în 1776, 129 în 1779 și 158 de familii în 1784²⁹.

Desființarea iobăgiei (1786) și scoaterea satelor de sub stăpânirea mănăstirilor, a creat condiții pentru colonizarea teritoriului, aducerea în localitățile, trecute sub administrația de stat, a unui număr mare de oameni din alte părți. Printre aceștia îi vom numi în primul rând pe frații din Ardeal, parte din care au ajuns în Bucovina încă înainte de ocuparea acesteia de către Austria. Tema a fost dezbătută pe larg de către Ion Nistor în lucrarea *Bejenari ardeleni în Bucovina*, publicată în Buletinul Codrul Cosminului, nr. 2-3, 1925-1926, Cernăuți, și într-o carte aparte. Cauzele care au provocat emigrările românilor din Ardeal, constată istoricul, au fost „despoierea românilor de proprietate asupra pământului cultivabil în folosul coloniștilor străini, sași, săcui și maghiari, legarea de brazdă și despoierea lor de dreptul de liberă migrațiune, stoarcerile fiscale..., apăsările strivitoare ale obligațiunilor iobagiale... La cauzele de natură economică se mai adăugă și altele de natură politică, socială și confesională, care contribuie, într-o măsură foarte largă, la înrăutățirea situației românilor ardeleni în propria lor țară de baștină... Națiunea română nu era recunoscută ca națiune politică în Ardeal... Umilirea și disprețul erau răspunsul națiunilor privilegiate la revindicările juste ale românilor băștinași. Persecuțiile religioase din cauza perseverării românilor la credința lor strămoșească, venită să umple cupa amărăciunilor și suferințelor”³⁰.

²⁸ Nistor, I. (1991), *Istoria Bucovinei*, Editura Humanitas, București, pag. 16.

²⁹ Werenka, D. (1895), *Topographie der Bukowina zur Zeit ihrer Erwerbung durch Oesterreich (1774-1785)*. Czernowitz, pag. 104.

³⁰ Nistor, I. (1925-1926), *Bejenari ardeleni în Bucovina*, în Buletinul Codrul Cosminului, nr. 2-3, 1925-1926, Cernăuți, pag. 445-446.

La ordinul Comandamentului General din Liov, între 27 ianuarie – 15 decembrie 1778, s-au alcătuit două consignațiuni referitoare la bejenarii ardeleni care la acest an se găseau în Bucovina. Ambele poartă semnătura generalului Enzenberg, guvernator al Bucovinei. Una poartă data de 3 noiembrie 1778 și alta – de 15 decembrie 1778. Ele au fost alcătuite de ofițeri austrieci pe teren. În prima se menționează că așezarea bejenarilor în satele din Bucovina a avut loc de-a lungul unei perioade de 60 de ani, între 1718-1778. Punctul de culminație a bejenii revine anilor 1761-1764. La așezarea în Bucovina bejenarii primeau pământuri de arătură și fânaș spre folosire individuală: între 20 prăjini și 12 fălci pământ arabil câte ½ de falce până la 15 fălci de fânațe, fără plată, în schimbul zecielii și prestațiilor. Până la împrumotărirea, făcută abia în 1848, parte din bejenari au rămas totuși simpli palmași, fără pământ.

Consignațiunea I cuprinde în total 1200 de capete de familie, cu 5018 suflete. Consignațiunea II se prezintă ca o întregire a Consignațiunii I. În ea sunt cuprinse 117 capete de familie, așezate în Bucovina în vara și toamna anului 1778. O parte considerabilă din ele s-au stabilit cu traiul la Tereblecea.

Tabel 1. Bejenari ardeleni în Tereblecea.

Nr. crt.	Numele migrantului (capul familiei)	Număr persoane		De câți ani sunt la Tereblecea
		M	F	
1	Alexe Zaharie	4	1	15
2	Filip Bălinești	1	1	15
3	Danilă Drov	4	3	15
4	Vasile Bălinești	3	3	15
5	Ștefan Luianti	1	1	15
6	Ion Bodnariu	2	2	15
7	Ion Rusu	1	1	15
8	Grigore Muriac	1	4	15
9	Iacob Rusu	2	1	15
10	Ștefan Andrei	3	2	15
11	Mihai Anuș	1	2	15
12	Nicolai Lupca	3	3	15
13	Ion Spătaru	4	1	15
14	Grigore Constantin	2	1	15
15	Andrei Onuș	1	1	15
16	Vasile Onuș	6	4	15
17	Pintilei Vusa	3	1	15

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

18	Marian a Mariei	2	3	24
19	Petre a Mariei	2	3	24
20	Griore Rusu	1	2	15
21	Vasile Bogar	2	1	14
22	Andrei Viuță, văduv	1	-	6
23	Samuil Aba	3	4	15
24	Nistor Espanare	1	1	15
25	Vasile Constantin	3	4	15
26	Ioan Constantin	3	4	15
27	Moisă Anoiță	3	1	15
28	Lupu Dumitran	1	2	15
29	Nessu Dumitran	1	2	15
30	Caterina Chifor, văduvă	-	2	15
31	Petru Vulvuc	1	2	15
32	Grigore Birtuoaei	4	4	15
33	Moisă Misuc	3	2	15
34	Loidiuc Strugariu	2	3	20
35	Ion Crețu	1	2	7
36	Ioan Simon	2	3	5
37	Ștefan Țigan	2	1	15
38	Toader Vălvuc	1	1	15
39	Irimie Dubău	1	2	15
40	Doroftei Dubău	2	3	15
41	Simeon Vraciu	3	1	15
42	Gavril Lupșoară	2	1	15
43	Pintilei Dubău	3	2	15
44	Simeon Ungurean	2	1	15
45	George Anica	4	2	15
46	Dumitru Ioan	2	4	15
47	Nicoară Luca	1	2	15
48	Mihai Grosariu	1	7	15
49	Toader Abustă	4	2	15
50	Toma Patraș	4	2	15
51	Luca Laherță	2	4	15
52	Nichifor Rusu	2	1	15
53	Tănasă Contra	4	2	15
54	Lupu Vultur	2	4	15
55	Ion Bârgăuan	1	1	15

56	Toader Bârgăuan	1	1	15
57	Gavril Rabi	2	3	16
58	Filip Gherman	1	2	15
59	Ioan Gherman	2	2	13
60	Petru Dolecan	1	1	15
61	Chirilă Sasu	1	2	13
62	Vasile Moroșan	2	2	5
63	Baciu Grigore	1	1	12
64	Tănasă Baciu	1	-	12
65	Axentie Memican	3	2	12
66	Petru Orariu	1	2	3
67	Ioan Nimigean	3	2	3
68	Tudor Bulbuc	1	1	16
69	Iacov Ianuș	5	2	5
70	Cozma Negreanu	2	2	5
71	George Greciu	1	1	7
72	Nimigean Uno	2	1	iunie 1778
73	Burstec Gavril	3	1	iunie 1778
74	David Perța	4	1	vara și toamna anului 1778
75	Ion Proțov	2	-	vara și toamna anului 1778
76	Gavril Potară	4	6	vara și toamna anului 1778
77	Popa Nicolai	3	3	vara și toamna anului 1778
78	Vasile Epure	1	3	vara și toamna anului 1778

După cum putem constata din tabelul alăturat³¹, la Tereblecea s-au așezat 78 de familii cu 326 de suflete, majoritatea din zona Năsăudului. Multe din aceste familii aveau câte 5, 6, 7 și chiar 8 și 10 membri (cea a lui Vasile Onuț). Cele mai multe familii – 31 - au venit din Rebra-Mare, urmate de 28 din Sfântul Gheorghe, 4 – din Tecliu, câte 3 – din Nimigea și Vica, câte 2 – din Leșu, Mintiu și tocmai de la Baia-Mare, câte 1 din Borșa, Chiraleș și Ceaca. Parte din bejenarii ardeleni au prins rădăcini adânci la Tereblecea, creând adevărate dinastii, cum sunt cele cu numele Nimigean, Rusu, Crețu, Dubău, Bodnar, Strugar, Epure, Bulbuc, Moroșan, Patraș. Dar un procent destul de mare de emigranți din Ardeal nu s-a putut

³¹ o formă simplificată a tabelului prezentat de Ion Nistor.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

acomoda la Tereblecea, majoritatea plecând în Moldova sau în satele învecinate. Nu am găsit însă nici o mărturie să se fi întors în Ardeal.

Pe la sfârșitul anilor 70 – începutul anilor 80 ai secolului XVIII, imigrările în Bucovina iau proporții. Fapt ce duce la sporirea populației. Numai din Moldova în anii 1781-1782 se așează în Bucovina 3209 de bărbați și femei cu întregul lor avut mișcător, compus din 8662 de capete de vite și 464 de vehicule³². Creșterea populației pe calea imigrărilor din Moldova convenea foarte mult guvernului austriac. „*Iosif II, cu ocazia petrecerii sale în Bucovina în 19 iunie 1783 observa că înmulțirea populației este chestiunea cea mai importantă în Bucovina; pentru atingerea acestui scop trebuie întrebuințate toate mijloacele, numai cheltuieli prea mari să nu fie*”³³.

„*Stăpânirea habsburgică a modificat structura etno-demografică a populației din Bucovina prin instalarea aparatului său militar și civil, dar și prin colonizări și imigrări, pe care le-a organizat și stimulat pe diverse căi, fiind interesată în exploatarea cât mai eficientă a bogățiilor din zonă și în crearea unui amalgam etno-demografic, prin care realiza mai ușor integrarea Bucovinei în acel imperiu unitar, de cultură și civilizație germană*”³⁴.

Bucovina este, pur și simplu, invadată de ucraineni din Galiția, care la început se așează în partea de nord a zonei dintre Prut și Nistru, ca peste puțin timp să ajungă în văile Siretului și Sucevei. Apar în număr mare coloniști germani, slovaci și poloni, crește considerabil numărul evreilor, armenilor, lipovenilor. Primele colonii germane au luat ființă în două localități românești, Prilipcea și Sadagura, la 1770, când ocupanții ruși i-au adus pe Peter cavalier de Gartenberg și pe mai mulți meșteri și negustori nemți să pună în funcțiune, cu subvențiile cabinetului rus, a unei monetării la Sadagura³⁵. Însă marea „*invazie*” de imigranți nemți are loc în perioada anilor 1782-1783, când în Bucovina sosesc lucrători germani calificați, mineri, meșteri în diferite domenii negustori, agricultori, crescători de vite. Ei împânzesc Bucovina, înființează cătune. La Tereblecea coloniștii germani, în majoritate agricultori, șvabi din Banat și Boemia, se așează, după R. F. Kaindel, în 1788, iar după Em. Grigorovitz, în 1787. Statul austriac le-a dat primilor coloniști germani, precum și celorlalți care i-au urmat, câte 12 ha

³² Nistor, I. (1991), *Istoria Bucovinei*, Editura Humanitas, București, pag. 19.

³³ Polek, I. *Josephs II. Reisen in Galizien und in der Bucowina*, pag. 38.

³⁴ Iacobescu, M. (1993), *Din istoria Bucovinei*. București, pag. 152.

³⁵ Iacobescu, M. (1993), op. cit., pag. 162.

de pământ în partea de sud a satului, locuri și material de construcție a gospodăriilor, bani pentru procurarea inventarului agricol, vitelor, păsărilor.

Cei, care primeau de la autoritățile locale case gata, se bucurau de chirie redusă. Și încă un moment important – ei nu aveau dreptul să fărâmițeze loturile de pământ, să le împărțească la copii. Aceasta se făcea în scopul însușirii unei suprafețe cât mai mari din pământul nelucrat. Așa că fiecare tânăr, creându-și familie, era asigurat cu pământ, desigur, cu impozitul agricol cuvenit.

Populația germană creștea vertiginos, mai ales pe contul imigranților, fapt care a dus la necesitatea separării, în 1884, într-o unitate administrativă aparte – Tereblecea Nemțească (Deutschs Tereblestie), lipită de Tereblecea Românească. Despre aportul coloniștilor germani în dezvoltarea localității vom vorbi în unul din capitolele următoare. Aici notăm doar că la începutul secolului XIX în Tereblecea erau 1278 de locuitori germani³⁶.

La 13 octombrie 1940 Tereblecea Nemțească este desființată. Potrivit unei convenții între Germania și Uniunea Sovietică, are loc repatrierea tuturor celor peste 260 de familii de nemți.

Ceva mai târziu, după primul val al imigranților germani, în Bucovina încep să sosească și polonezi. Unii dintre ei erau oameni sărmani, care au migrat încoace în căutarea unei situații mai bune. Dar au fost atrași în Bucovina și nobili, care sperau în acapararea de proprietăți funciare sau să se infiltreze în aparatul politico-administrativ, cu ajutorul guvernului provincial³⁷.

După cum mărturisesc documentele vremii, în zonă, mai precis în orașul Siret, la 1787 se găseau două familii de meseriași polonezi, formate din 11 persoane. Peste 16 ani aici s-au mai așezat 5 familii din Zywiec și din Beskizii polonezi³⁸. După afirmațiile aceluiași autor, prima așezare organizată a polonezilor în districtul Siret a fost cea din 1811, când pe seliștea Tereblecea s-au așezat 11 familii compuse din 62 de persoane, venite din Czadca. Aceștia, în 1813, li s-au alăturat alte 14 familii cu 85 de suflete.

Pe parcurs, numărul lor a crescut considerabil, în 1817 satul Tereblecea număra deja 34 de familii poloneze cu 180 de persoane. Majoritatea lor au obținut pământ și locuri de case în partea de nord-vest a Tereblecii, până în apropierea satului Stârcea.

³⁶ Grigorovitz, Em. (1908) op. cit., pag. 222.

³⁷ Iacobescu, M. (1993), op. cit., 177.

³⁸ Pieszczoł Fr. (2008), *Polonezii în istoria orașului Siret*. Suceava, pag. 23.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Un alt cercetător al polonezilor în Bucovina, universitarul cernăuțean Andrii Horuk, susține³⁹ că numărul familiilor de polonezi în Tereblecea ar fi fost mult mai mare. Drept argument aduce cererea adresată în anul 1821 împăratului Franz I al Austriei de a se așeza în alte părți ale Bucovinei, unde să li se repartizeze pământ pentru 80-130 de familii. Ne mai așteptând învoirea monarhului, ei au căutat noi pământuri la conașionalii din Huta Veche și cătunul Pleșa, care, din anul 1835, a devenit sat. Andrii Horuk afirmă că pe la mijlocul secolului XIX, 25 la sută din locuitorii Tereblecii erau polonezi. Este, credem, o cifră cam exagerată, necomfirmată documentar.

Cu toate că după cel de al Doilea Război Mondial o mare parte de polonezii terebleceni s-a repatriat, totuși astăzi la Tereblecea se mai găsesc 40 de familii de polonezi, cu circa 120 de persoane. Ca etnie, ei se situează pe locul doi după români.

Valul de emigrare a ucrainenilor din Galiția în Bucovina, atât de favorizată de stăpânirea austriacă, a ocolit Tereblecea, la fel ca și Oprișenii și satele de peste pădure, Stănești și Poieni, precum și Sinăuții de Sus. Ucrainenii s-au instalat masiv în Stârcea, Gărbăuți, Slobozia Berlinților, Tureatca, pe malul drept al Siretului, de la Camenca, Volcineț, Cerepcăuți până hăt în jos de orașul Siret și mai departe în partea sudică a Bucovinei. La fel, în Hliboca, Tărășeni etc. „Neglijarea” Tereblecii de către ucraineni se explică, după părerea noastră, prin lipsa pământurilor disponibile, repartizate deja între români băștinași, bejenarii ardeleni și coloniștii germani și polonezi. Cele câteva familii, care totuși s-au așezat aici, cu timpul s-au românizat. Astăzi la Tereblecea mai trăiesc descendenți, puțini la număr, din familiile Klepak, Pșeniciko, Mazurek, Seniuk, Humeniuk, Vatamaniuk. Ei sunt integrați în populația românească, țin de aceeași confesiune religioasă, frecventând biserica creștin-ortodoxă. Păstrându-și limba de comunicare ucraineană, toți, ca, dealtfel, și polonezii, vorbesc curent româna. După 1944, la Tereblecea s-au stabilit și alți ucraineni, veniți de aiurea, dar într-un număr neînsemnat.

Odată cu ucrainenii (mai ales după 1774), în Bucovina se intensifică migrarea evreilor din Galiția și Podolia. Ei s-au așezat mai ales în orașe, ca proprietari de prăvălii și dughene, negustori de mărunțișuri, arendași de moșii și de rohăței, cămătari, avocați, funcționari de grad mijlociu etc⁴⁰. Nu știm exact când au ajuns primii evrei la Tereblecea. Din surse neoficiale, se pare că aceasta a avut loc

³⁹ vezi cartea *Nejionalno-culturnyi ruh poleakiv na Bukovyni* (druha polovyna XIX st. – 1914 r), Cernăuți, Editura „Zelena Bucovyna”, 2005, pag. 55-56.

⁴⁰ Icobescu, M. (1993), op. cit., pag. 167.

pe la începutul secolului XIX. E vorba de frații Kalman (Chaim, Struhl), Burch Schaffer și de Avram Wachstein cu feciorii Chaim, Struhl și Carl, fiul acestuia din urmă. Ei, și urmașii lor, au deschis prăvălii și crâșme, în care îi turmentau pe bieții țărani. Aceștia, făcând datorii pe băutură, erau adesea obligați să vândă bucățica de pământ, pentru a evita închisoarea, urmașii lor aveau mori, lăptărie, făceau negoț cu cartofi și cereale, cu vite. Pe banii dobândiți prin înșelăciuni și mașinații, ei își construiau case frumoase, cumpărau pământ. Într-un cuvânt, făceau avere. Totul, însă, vorba terebleceanului, „*s-a dus de gârla Stârcii*”. După război, dintre vechii comercianți, mai rămăsese doar Samuil Schaffer, transformându-se peste noapte într-un slugoi al orânduirii sovietice. Ginerele, un ofițer de grăniceri, pe la începutul anilor 60 ai secolului trecut, i-a vândut casa (astăzi – ceainăria din sat), cumpărând locuință la Cernăuți. Samuil, bătrân, rămas aproape în stradă, lovit de scleroză, în scurt timp a decedat.

În prezent, la Tereblecea nu este nici un evreu.

Este interesant să urmărim cum a evoluat populația Tereblecii de-a lungul timpului. Un lucru e sigur: ea a avut același destin ca și populația întregii Bucovine. Asupra ei și-au pus amprenta războaiele nimicitoare, munca istovitoare pe pământurile ce nu le aparțineau, bolile provocate de diferite epidemii, foametea care nu odată s-a abătut asupra ținutului nostru etc. Într-un cuvânt, a trecut prin multe încercări, cu urcușuri și coborâșuri.

Sprijinindu-ne pe date documentare, pe care ni le-au servit *Schematismus de Bukowinaer griechisch-orientalischen Diocese*⁴¹, Anuarele Arhidiecesei ortodoxe ale Bucovinei, de până la 1940, pe alte surse informaționale, putem face unele comparații și constatări. Vom lua, pentru prima comparație, o perioadă de 100 de ani. Notam mai înainte, că la 1784 la Tereblecea se găseau 158 de familii, cu o populație de aproximativ 790 de persoane.

Peste un secol, adică la 1883⁴², aici se numărau 392 de familii, cu 2206 suflete, 1131 de sex feminin și 1075 de sex masculin. În următorii șapte ani constatăm o creștere considerabilă, până la 521 de familii, compuse din 2911 (1511 bărbați, 1400 femei), ca după alți trei ani, adică la 1890, să găsim 543 de familii, cu 3165 de membri (1583 bărbați 1582 femei). Același număr mare de locuitori figurează și în registrele din anii următori: 3182 în 1891, 3180 în 1893, 3285 în 1894. Această creștere bruscă a populației se explică prin așezarea în Tereblecea a imigranților germani și polonezi.

⁴¹ edițiile de la 1867 până la 1913.

⁴² nu dispunem de datele pentru anul 1884.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

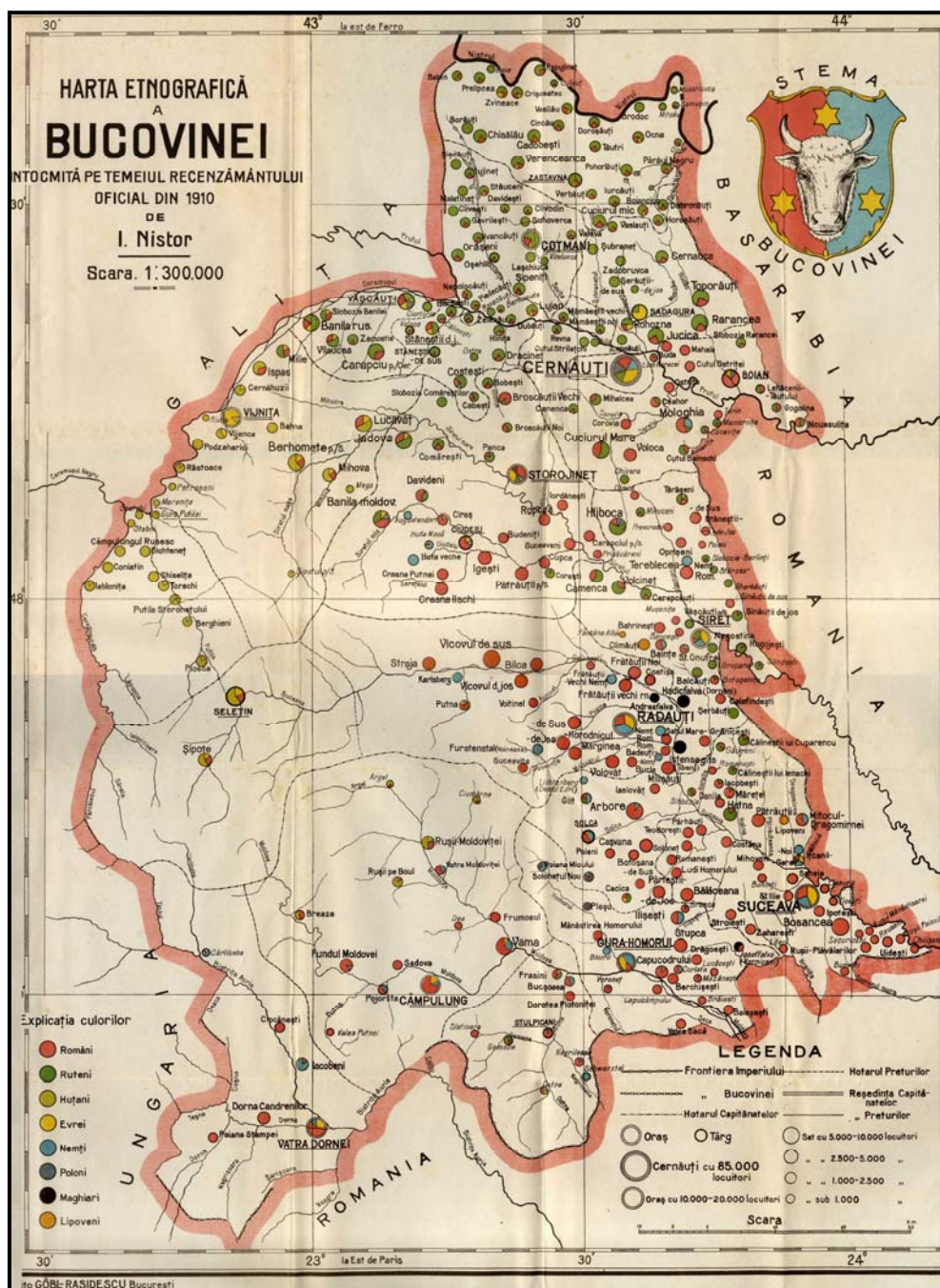

Fig. 8. Harta etnografică a Bucovinei la 1910, elaborată de I. Nistor.

Dacă ar fi să acceptăm ca reale datele cu care operează profesorul Emanuil Grogorovitza (15.II. 1857 – 6.XII. 1915), apoi în primii ani ai secolului XX, la Tereblecea trăiau 3878 de oameni: 1278 de locuitori germani și 2600 români⁴³. Acestea ni se par cifre cam exagerate, deoarece nici în unul din anii 1900-1908, la care s-ar fi putut referi autorul, populația Tereblecii nu s-a ridicat peste 2723 de persoane.

O oarecare scădere a populației (până la 2559 de oameni) a fost consemnată în preajma Primului Război Mondial, o parte din bărbați fiind înrolați în armata austriacă, iar alții plecând la lucru în SUA și Canada.

Reunirea Bucovinei cu Patria-mamă din 1918 a influențat benefic asupra dezvoltării Tereblecii.

Populația crește atât prin sporul natural, cât și prin întoarcere la baștină a mai multor persoane plecate sub stăpânirea habsburgică în Moldova și în alte zone ale României.

După zece ani de la Unire, numărul familiilor a ajuns la 713, care cuprindeau 2920 de locuitori. De-a lungul istoriei sale cea mai mare populație (4468 de locuitori, cuprinși în 1127 de familii), Tereblecea a avut-o în anul 1939, care pe structură de naționalități erau în următoarele proporții⁴⁴:

Tabel 2. Structura etnică a populației din Tereblecea în anul 1939.

Nr. crt.	Tip etnie	Număr persoane	Număr familii	Pondere din populația totală (%)
1	Români	3560	898	79,68
2	Germani	600	150	13,43
3	Polonezi	212	53	4,74
4	Ucraineni	68	17	1,52
5	Evrei	28	7	0,63
6	Total	4468	1125	100,00

Nu cunoaștem pe ce surse s-au bazat autorii acestei clasificări, dar ne trezesc unele bănuiele cifrele referitoare la germani și polonezi, care, credem, au fost mai mari.

⁴³ *Dicționarul geografic al Bucovinei*, pag. 222-223.

⁴⁴ Sandul, Gr., Sandul, Oc. (1993), *Din istoria Bucovinei și a localității Tereblecea...* Almanahul Societății pentru Cultura Românească „Mihai Eminescu” din Cernăuți. Editura Fundației Culturale Române, București, pag. 58.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Raptul nordului Bucovinei în 1940 de către Uniunea Sovietică a avut urmări nefaste asupra situației demografice a Tereblecii, ca și a întregii provincii. Părăsirea (1940) a comunei de către populația de origine germană, de o mare parte din etnicii polonezi, refugierea în România a intelectualității și a unui număr considerabil de băștinași români, chemarea la arme, deportările staliniste în Siberia și Kazahstan au dus la înjumătățirea populației Tereblecii. Pentru restabilirea mediei obișnuite a populației din localitate a fost nevoie de aproape treizeci de ani, în anul 1969 ajungând la 2881 de suflete⁴⁵.

Fig. 9. Divizarea Bucovinei la 28 iunie 1940.

Sfârșitul sec. XX – începutul sec. XXI se caracterizează printr-o situație demografică complicată în Ucraina. Are loc un proces regresiv, de la un an la altul numărul locuitorilor scăzând simțitor. Nu avem pregătirea necesară pentru a putea explica acest proces. Totuși, credem, totul se trage de la condițiile sociale în care am ajuns, de la lipsa unui trai decent, ceea ce a dus la o scurtare catastrofală a longevității, la reducerea natalității etc. Oare este normal ca într-o localitate relativ mare, cum este Tereblecea, într-o perioadă de 40 de ani (de la 1969 până la 2009) numărul populației să

crească cu 24 de oameni?!

După ultimile date statistice, la 1 ianuarie 2009, în Tereblecea se numărau 914 gospodării, în care locuiesc 1205 familii, compuse din 2905 persoane (1423 bărbați, 1482 femei), dintre care 700 erau pensionari, copii: între 1-6 ani – 174, între 6-18 ani – 571. În 71 de familii nu sunt copii.

⁴⁵ *Istoria mist i sil URSS, Cernivețika oblasti, Kyiv, 1969, pag. 216.*

În anii 2007 și 2008 au avut loc câte 23 de căsătorii. Îngrijorează faptul că mortalitatea depășește natalitatea. În anul 2007 s-au născut 34 de copii și au murit 61 de persoane; în 2008 acest raport a fost 42 față de 44 persoane.

Fig. 10. Ana Nimigean, decanul de vârstă al Tereblecii (născută în 3 iunie 1912, nora ultimului primar român în sat (1944), Pavel (Pavalucă) Nimigean).

Numărul cam mic de întemeieri de familii noi și, deci, de venire pe lume a copiilor, este și rezultatul plecării multor flăcăi și fete la muncă peste hotare. Mai exact, la sfârșitul anului 2008, în străinătate erau plecate 168 de persoane, 103 în Italia, 38 în Portugalia, 9 în Franța, ceilalți în Grecia, Spania, Germania, Cehia.

Rezumând cele prezentate, vom spune că de-a lungul istoriei Tereblecii aici au trăit în înțelegere și armonie reprezentanți ai mai multor etnii, care, împreună, au contribuit și contribuie la înflorirea acestei vechi localități bucovinene.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

5. GOLGOTA TEREBLECENILOR

Ocuparea nordului Bucovinei la 28 iunie 1940, conform pactului secret Ribbentrop-Molotov, este una din cele mai negre pagini din istoria acestui străvechi pământ românesc.

Fig. 11. Semnarea de către Joachim Von Ribbentrop, Iosif Stalin și alții a pactul Ribbentrop-Molotov pe 23 august 1939 (sursa: www.adevarul.ro).

Prin acțiunile sale diabolice, regimul bolșevic a trecut imediat la instalarea orânduirii bazate pe criteriul luptei de clasă și exproprierii populației de pământ și mijloace de producție. Cei mai buni gospodari au fost declarați chiaburi, aplicându-se asupra lor măsuri dintre cele mai drastice. Au fost introduse cote obligatorii în bani și natură față de țărani, impozite de tot felul, la care aceștia nu puteau face față.

Propagarea „raiului socialist” din URSS de către „eliberatori” și pușlamalele din rândurile localnicilor a plesnit ca un balon de săpun. La toate acestea s-a adăugat și politica de deznaționalizare, de rusificare a populației românești, care era obligată să renunțe la limba maternă, la credința creștină și tradițiile strămoșești. Situația creată a stârnit nemulțumiri în mijlocul conașionalilor noștri. Unica lor dorință era unirea cu frații de peste granița nedreaptă.

Lumea dorea să se reunească pe cale legală, să i se permită să plece, așa cum aveau voie germanii și polonezii. Au fost organizate manifestări în masă la Storojineț, Adâncata și în alte localități, dar cine avea să asculte? Iar când au încercat, totuși, să-și înfăptuiască visul sacru, au fost secerăți de mitralierele rusești, cum s-a întâmplat la Lunca Herței în iarna lui 1940 și la Fântâna Albă la 1 aprilie 1941. Sute de morți. Iar cei rămași în viață au fost condamnați la moarte ori

duși la muncă silnică în fundul Rusiei. Destinul acestor oameni, „*vinovați*” doar pentru că și-au dorit o viață liberă în țara natală, l-au împărtășit mii de nord-bucovineni, deportați în Siberia și Kazahstan.

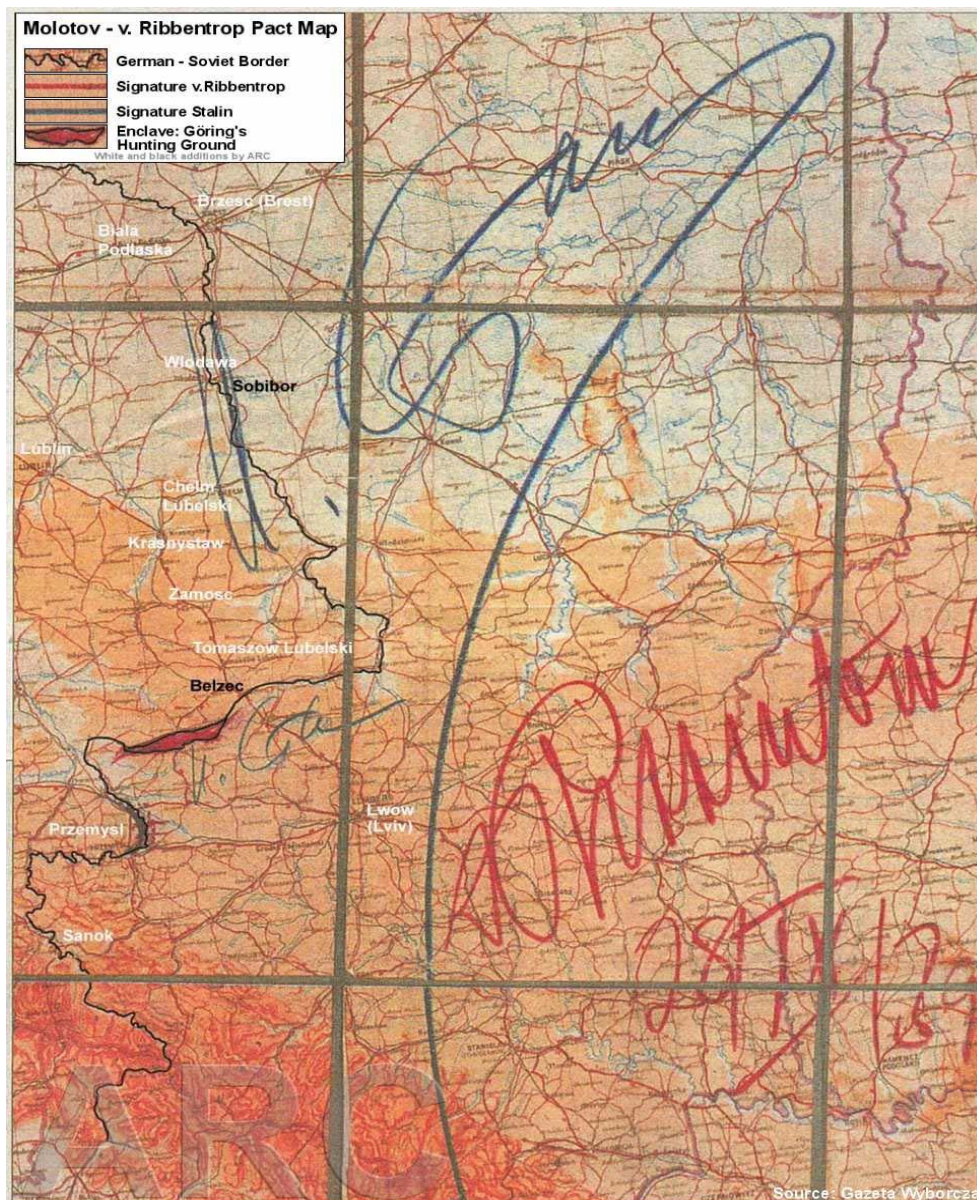

Fig. 12. Harta pe care s-au trasat granițele în cadrul pactului Ribbentrop-Molotov pe 23 august 1939, în original (sursa: *Gazeta Wyborcza*, Polonia).

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

5.1. Ridicați în miez de noapte

Teroarea stalinistă (după unele date furnizate de presa sovietică numai numărul celor condamnați la moarte de zbirii timpului s-a ridicat în URSS la zguduitorul cifră de 50 de milioane de oameni) a atins cu aripa sa neagră și nordul Bucovinei.

Fig. 13. Raptul teritorial din 28 iunie 1940, când în urma ultimatumurilor din 26 și 27 iunie 1940 armatele sovietice au ocupat vechile teritorii ale Basarabiei, nordului Bucovinei și Ținutului Herței, o suprafață de 50.762 km² cu aproximativ 4 milioane de locuitori (*sursa: <http://victor-roncea.blogspot.com>*).

Represaliile au pornit îndată după actul anexiunii din iunie '40, continuând până în preajma începerii și după terminarea celui de-al Doilea Război Mondial. Urgia s-a abătut mai ales asupra localităților cu populație românească.

Printre cel mai greu lovite a fost și Tereblecea (sat vechi, cu bogate tradiții culturale, notat pentru prima dată cu acest nume într-un hrisov din secolul al XV-lea, intrat în multe legende populare) din actualul raion Hliboca, regiunea Cernăuți, care, în anul 1946, a fost botezat „Porubnoe”, denumire fără vreo semnificație, pe care mulți dintre localnici nici până astăzi nu s-au obișnuit s-o pronunțe corect. El se așterne la vreo șapte kilometri de orașul Siret, iar o parte a satului, numită

Prisaca (acum ștearsă de pe fața pământului) – era chiar în preajmă-i. Așa că instalarea frontierei de stat între Uniunea Sovietică și România a găsit mulți terebleceni de partea cealaltă: la liceele din Siret, Rădăuți și Suceava, la concentrarea militară tocmai atunci anunțată, la rude ș.a. Astfel, familii întregi s-au pomenit dezmembrate, majoritatea așa și rămase pentru totdeauna.

Fig. 14. Deportările în Siberia și Kazahstan (sursa: www.eroiineamului.wordpress.com).

Insist asupra acestor amănunte, deoarece anume lipsa de acasă, fie și a unui singur membru de familie, a servit motiv pentru arestări și deportări. Nimeni n-a făcut nici o încercare de a clarifica acest caz aparte, de a stabili care este atitudinea cutărui sau cutărui om față de noua putere (sovietică): nu s-a ținut cont de condițiile social-politice în care au trăit oamenii aceștia pe timpul României, hărțuită de apriga luptă ideologică dintre gardiști, cuziști, liberali, țărâniști și alți „-iști”. Ce știa bucovinenii despre Țara Sovietelor, despre bolșevici, care fusese prezentați tot timpul drept niște monștri? Așa că nu e de mirare ca unii dintre terebleceni să fi aderat, mai mult formal, la unul sau altul dintre partidele timpului. În ceea ce privește „munca educativă” cu populația – nici vorbă! Or, cine avea nevoie de ea? Stalin, Beria, Molotov, Kaganovici?... Acești tirani, acești vampiri erau însetați de sânge. Indiferent – curgea acest sânge în vinele unui prunc sau ale unui moșneag. Și „căței” lor căutau dușmani. Peste tot – numai dușmani.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Astfel, numai la Tereblecea, în mai puțin de un an, ei au „descoperit” 245 de „atentatori” la suveranitatea statului sovietic. Între iulie 1940-1941 au fost deportate 91 de familii, neatinși rămânând doar acei membri ai lor, care se găseau în România sau reușiseră să se ascundă. N-au fost cruțați nici sugarii, nici bătrânii și bătrânele de peste 70 de ani.

Am în față listele cu numele tuturor acestor jertfe. Nume adunate nu într-o zi sau două. Răsfoiesc pentru a căuta oară blocnotesul cu mulțime de date, fapte, întâmplări aflate de la acei care au supraviețuit. Câte destine amare, câte crime țipătoare la cer, câtă durere sfâșietoare! Mă cuprind fiorii, nu-mi vine să cred celor auzite. Dar câte lucruri încă nu le-am auzit, pe câte, probabil, nici nu le voi afla vreodată?! Calvarul, suferințele neomenești prin care au trecut unii dintre cei represați i-au făcut să piardă pentru totdeauna încrederea în dreptate, adevăr. *„La ce bun să răscolim trecutul, mi-a spus unul din ei. Celor morți totuna nu le ajuți cu nimic. Iar eu vreau să-mi trăiesc veleatul în tihnă. Nu mai doresc să am neplăceri”*. Da, mare e frica și netrecătoare. Celor morți, într-adevăr, nu le mai putem ajuta cu nimic. Dar e datoria noastră să ne amintim de ei, să spunem adevărul copiilor noștri, tuturor celor vii. La aceasta ne cheamă conștiința, demnitatea de om.

-Mai întâi am fost dusă, își amintește octogenara Cojocar Ileana a lui Luca fiind bănuită că ași căuta să trec granița la bărbatul meu. M-au ținut un timp la închisoare, mai mult flămândă, într-o celulă ticsită de oameni. Aici mai era o terebleceancă, Elena Bodnar, o copilă de 19 ani, care se întorsese într-o noapte din „partea cealaltă”, la părinți. Dar a fost prinsă. Într-o zi mie mi-au dat voie să plec acasă, de ea însă n-am mai auzit nimic. A dispărut fără de urmă, ca atâția alții.

-Nu știa, însă, mătușa Ileana pe atunci nevastă tânără, de 32 de ani, că eliberarea ei e de scurtă durată. Pe la mijlocul lui iunie 1941 a fost luată de acasă și dusă la gară (pe atunci și Tereblecea avea cale ferată), unde erau de-acum adunate mai multe familii. Bărbații au fost băgați într-un vagon separat, femeile și copiii – în altul. Așa a început drumul lung în necunoscut, drum pe care mulți, foarte mulți nu l-au mai făcut întors.

Din discuțiile cu cei năpăstuiți am aflat că lumea era ridicată de la cuibul strămoșesc nu numai pe motive politice (încălcări de frontieră, apartenență la diferite partide) sau pentru că erau bogați (Ilie Palamariuc, de exemplu, deportat împreună cu soția și trei copii, avea numai jumătate de hectar de pământ, Ecaterina Vasilaș - doar un hectar etc.), ci și la cel mai mic denunț, la cele mai sfruntate clevetiri și minciuni ale celor ajunși la putere. O nevastă a avut de suferit numai din

cauza că n-a vrut să se culce cu o lighioaie din acestea. Lumea îi ține minte, continuă să-i blesteme și acum, după ce i-a înghițit pământul. ... La ultimul eșalon, pornit de la Tereblecea la 13 iunie 1941, la Adâncata, Cernăuți și mai departe au fost atașate alte vagoane cu asemenea nenorociți. Erau niște vagoane de marfă, cu trei-patru rânduri de paturi din scândură, ticsite până la refuz de oameni, fără cele mai elementare comodități sanitar-igienice, cu ușile mereu încuiate, în care era o căldură infernală. Și așa săptămâni la rând.

Situația era agravată și din cauza lipsei de hrană, de orice asistență medicală. Lumea a început să moară înainte de a ajunge la locul stabilit. Prima s-a stins Viorica a Anei Socaci. Vreo cinci-șase zile corpul neînsuflețit al acestui prunc, unica vină a căruia era doar că a pătat pelincele, n-a putut fi înmormântat. Numai după gălăgia ridicată de întregul vagon, în una din gări au venit doi soldați cu targa, luând cadavrul. Mamei nici nu i-au permis să coboare din vagon!

Reveca Holovate a fost ridicată împreună cu șase copii, verișorii autorului acestei cărți. Pe la începutul anului 1990 am vizitat-o la Pătrăuții de Sus, raionul Storojineț, unde locuia cu numele de familie Haraga.

Cele povestite de ea te îngrozesc: „*Ne-au ridicat în noaptea de 13 iunie 1941. Abia de-am apucat să iau două perne, un țol și câteva pâini. Vreo patru-cinci zile în tren nu ne-au dat nimic de mâncare. Numai după ce trenul a fost tras pe o linie moartă, ni s-a adus niște lapte în două cu apă, acru ca oțetul. Doamne, ce a fost după aceea! Ne zvârcoleam ca șerpii de durere de burtă... După săptămâni de drum, în care am fost și bombardați, căci începuse războiul și avioanele neamțului au atacat trenul undeva lângă Harkov, am ajuns la o haltă, în câmp gol. De aici am fost duși care încotro. Au fost despărțiți soție de bărbat, frate de soră, copii de părinți. Pe mine cu copilașii, precum și pe alte familii, ne-au dus cu niște care cu boi în kolhozul „Voroșilov” din raionul Novorossiiski, regiunea Aktiubinsk din Kazahstan. Ne-au dat pe la diferite bordeie, unde eram luați de localnici drept bandiți. Nici tu limbă să înțelegi, nici să explici cine ești. Adevărate vite de muncă, mânate la diferite lucrări agricole. Mergeam la lucru la o distanță de 18 kilometri, de unde mi se da voie să vin acasă doar sâmbăta. Dar ce să fac cu copiii? Așa că nu o dată, în timpul nopții veneam pe ascuns la copii, ca dimineața să mă întorc la câmp. Primeam șase sute de grame de pâine pe săptămână. Situația s-a înrăutățit de tot după ce mi l-au luat pe Vasilică, feciorul mai mare (l-au dus într-un lagăr de muncă la Celeabinsk, unde l-au trecut în locul unui prizonier german dispărut). Abia pe la sfârșitul anilor 50 i s-a permis să scrie la Tereblecea, de unde i s-au transmis actele de identitate că nu e neamț, ci român. Prin 1961 și-a vizitat și satul de baștină, s-a întâlnit cu rudele, dar peste trei ani s-*

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

a stins subit din viață, (la Celeabinsk. – I.C.). Cele ce au urmat, nu dă Doamne să le mai îndure cineva. Timp de câteva luni am îngropat cinci copii. Prima mi-a murit Ilenuța, care abia trecuse de trei anișori. Dăduse peste dânsa tusea măgărească, și pe aproape – nici un doctor. I-am făcut sicriu din scândurile din pat. Apoi s-a dus Georgică. După dânsul - Costică. A mâncat carne de porc pierit și s-a îmbolnăvit de tifos. A închis ochii și Sârbucu. Ultimul m-a părăsit, la 7 februarie 1943, Toderiță. L-am îngropat cum am putut, în pământul înghețat, acoperindu-i fața cu fân, să nu-i intre lut în ochi. Dumnezeu să-i ierte și să mă ierte și pe mine că nu i-am putut ocroti”.

S-au stins, ca și mulți alții, de parcă nici n-au fost pe lume. Fără să le fi fost înregistrată undeva măcar moartea!

-Pentru ce au fost deportați părinții dumitale, cu cei trei băieți, l-am întrebat pe Aurel Scripcari, astăzi trecut în lumea cealaltă. Nu ne-a explicat nimeni, nici când am fost ridicați, nici mai târziu. De altfel, cum nu i s-a spus nimănui. Dar din auzite am aflat că un consătean a anunțat autoritățile satului că cică ne pregătim să trecem clandestin frontiera.

-Cum, totuși, ați reușit să vă salvați cu toții, să vă întoarceți fără pierderi acasă?

-Am avut norocul să fie lăsat tata împreună cu noi, căci pe mai toți capii de familie i-au dus în altă parte. Și apoi, și noi, băieții, eram mărișori. Ne-am putut câștiga singuri bucata de pâine...

Deportată a fost și Ana, soția lui Aurel Scripcari, născută Conețchi. În 1940-1941 tatăl ei, Ion Conețchi, a fost primar sovietic. Ei bine, „înțeleg” că Teodor Nimigean, în vârstă de 78 de ani, și Laurentie Nimigean, ceva mai tânăr, pe timpuri ambii foști primari, „prezentau un mare pericol” pentru orânduirea socialistă. Dar de ce a fost ridicat acesta, căruia i se acordase încredere?

-Pentru că a refuzat să semneze listele cu numele acelor care urmau să fie arestați și deportați, îmi explică fiică-sa, pe care Dumnezeu o mai ține în viață. Deci, ai pus ceva la îndoială – ai nimerit și tu printre persoanele suspecte!

Acum, după mai bine de jumătate de veac, vom încerca să clarificăm soarta celor deportați din Tereblecea.

Avem în față un document de maximă valoare asupra unuia dintre cele mai tragice (dacă nu chiar cel mai tragic!) momente din istoria multiseculară a satului Tereblecea – deportările unei părți a populației din această vatră de români. „Dosar” alcătuit de primăria din Tereblecea imediat după reinstalarea puterii României din 1941 în nordul Bucovinei.

Documentul s-a păstrat ca prin minune în fondurile Arhivei de Stat a regiunii Cernăuți și ne-a fost pus la dispoziție de domnul Petru Grior, director adjunct al acestei instituții, fapt pentru care îi aducem sincere mulțumiri.

„Dosarul” cernăuțean înregistrează 86 de familii sau persoane individuale, care cuprindeau 232 de oameni, atât de origine română cât și polonă. Printre cei deportați cel mai vârstnic a fost Nimigean Teodor de 78 de ani, iar cel mai tânăr – pruncul Crețu Constantin de 11 luni și două zile. Dar după cum vom vedea mai departe, cifrele nu reflectă întru totul numărul real al represaților.

La revenirea nordului Bucovinei la sânul Patriei-mame în 1941, la primăria din Tereblecea au fost întocmite încă două tabele, unul cuprinzând deportații români, iar celălalt – pe cei poloni și ucraineni.

De primul, care se găsește în cadrul fondurilor de la Direcția județeană Suceava a Arhivelor Naționale s-a preocupat dr. Mihai-Aurelian Căruntu în articolul „*Un bilanț al deportărilor din comuna Tereblecea în primul an al ocupației sovietice (1940-1941)*”⁴⁶.

După unele constatări bine argumentate de ordin general, precum că deportările „*reprezentau o strategie deliberată, una din armele cele mai teribile ale regimului, asociată sistemului terorii, ce urmărea destructurarea sub toate aspectele a vechii societăți pentru a face loc utopicului experiment bolșevic... Deportările aveau drept țintă indivizii incozi regimului, diferite categorii sociale ce urmau să fie „lichidate”*”.

Cercetătorul sucevean prezintă un scurt istoric al comunei Tereblecea, reflectează asupra unor mărturisiri ale supraviețuitorului deportărilor staliniste, Dumitru Nimigeanu. Dar pentru noi cel mai interesant este „*tabelul*” cu numele deportaților români din Tereblecea. Comparând „*Dosarul*” din Cernăuți cu „*Tabelul*” de la Suceava, am descoperit unele inexactități, parvenite, probabil, din cauza neatenției alcătuitoarelor acestora. Astfel, în ambele documente nu figurează printre deportați Humeniuc Constantin cu soția Elena și fiica Silvia.

Din „*tabelul*” de la Suceava lipsesc 18 terebleceni: Crețu Vasile, soția Iosefina, copiii lor Eugen, Nastasia, Ioan și Constantin; Gabor Alexa (fost primar sovietic), soția Nadejda, copiii lor Vladimir, Dragoș, Laur, Valerian; Panciuc Leontina; Panciuc Costan (altul decât Panciuc Constantin); Patraș Doroftea; Socaci Elena, Tcaci Ion, precum și Ioan Conețchi (și el fost primar sovietic).

⁴⁶ Revista „*Țara Fagilor*” (serie nouă), anul XIII, nr. 2 (51), aprilie-iunie 2005, pag. 36-37.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Tabel 3. Dosar conținând fișele personale ale deportaților creștini din comuna Tereblecea în decursul anului 1940-1941.

Nr. crt.	Numele și prenumele (cap de familie și persoane individuale)	Vârsta	Originea etnică	Membrii familiei, deportați împreună cu capul familiei	Averea imobilă rămasă în comună	Cine administrează această avere	Membrii familiei rămași în comună
1	Bodnar Dumitru	60	Română	Domnica soție, Serghei fiu Minodora fiică Maria fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ½ ha pământ	Bodnar Constantin	Bodnar Ion fiu, fiica Adriana, fiu Aurel
2	Bodnar Elena	19	Română	-	-	-	Bodnar Pintilei tată, Maria mamă
3	Bulai Ilie	42	Română	Maria soție, Leontina fiică, Aurel fiu	1 șură cu grajd și 1 ha pământ	Nica Pintilei a Mitrofan fiu	Bulai Eugen fiu
4	Ciuprun Meletie	61	Română	Natalia soție, Teodor fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 4 ha pământ	Ciuprun Vasile	Ana fiică, Maria fiică
5	Cosic Dumitru	51	Română	Domnica soție	1 casă, 1 șură cu grajd, 2 ½ ha pământ	Cosic Constantin fiu	Cosic Constantin fiu, fiică Elena funcționar
6	Cupcic Ștefan	78	Română	Ana soție, Gheorghe fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Cupcic Teodor	Fiicele Eudochia și Maria
7	Cupcic Gheorghe	31	Română	Aspazia soție, Serghei fiu	1 ha pământ	Cupcic Teodor frate	-
8	Cupcic Vasile	40	Română	Tecla soție	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Cupcic Serghei	Cupcic Serghie fiu

Ion CREȚU

9	Cazac Leontina	42	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 4 ha pământ	Puiu Vasile fiu	Puiu Vasile fiu
10	Chirilă Veronica	30	Română	Aurel fiu, Lola fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha 20 ari pământ	Chirilă Dumitru soțul deportatei	Chirilă Dumitru soț, Oltea fiică, Pintilei fiu
11	Ciopei Vasile	32	Română	-	½ ha pământ	Ciopei Emanuil	-
12	Cojocar Elena	32	Română	-	1 ha pământ	Cojocar Dumitru	Cojocar Dumitru soț
13	Cojocar Ana	29	Română	-	1 ha pământ	Cojocar Serghe	Cojocar Sergie soț
14	Cojocar Eufrozina	21	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Cojocar Dumitru	Cojocar Dumitru soț
15	Crețu Vasile Carp	35	Română	Iosefina soție, Nica Eugen fiu, Nica Nastasia fiică, Crețu Ion fiu, Crețu Constanin fiu	1 casă, 1 graj, 1 ha pământ	Crețu Ion frate	-
16	Crețu Eudochia	50	Română	-	25 ari pământ	Crețu Ioan	Crețu Ioan fiu, Crețu Gheorghe fiu sub arme
17	Conetchi Ioan	41	Română	Elisaveta soție, Ana fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Daraban Ioan ginere	Conetchi Onofrei tată
18	Dubău Simion	73	Română	Dubău Constantin fiu	1 ½ ha pământ	Aurite Ioan ginere	Aurite Aspazia fiică
19	Durdură Achilina	46	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, ½ ha pământ	Vasilaș Laurentie	Durdură Vasile fiu
20	Dracinschi Vergina	52	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Dracinschi Mihai soț	Dracinschi Mihai, Radu fiu, Ilarion fiu, Letitia fiică

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

21	Dubău Elisaveta	50	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Rusu Teodor ginere	Rusu Eleonara fiică funcționar
22	Dubău Vasile	45	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Dubău Elisaveta	Dubău Elisaveta soție, Eudochia fiică
23	Dubău Teodor	35	Română	-	1 ha pământ	Dubău Pavel	Dubău Pavel tată, Elisaveta mamă
24	Epure Pamfil	48	Română	Ecaterina soție, Ioan, Vasile, Cosma fiii	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ½ ha pământ	Epure Leon frate	-
25	Fefceac Gheorghe	16	Polonă	-	1 ha pământ	Fefceac Iosif frate	-
26	Epure Pavel	35	Română	Elisaveta soție, Teodor fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 2 ha pământ	Vasilaș Zaharie tată	-
27	Gabor Alexandru	46	Română	Nadejda soție, Vladimir, Dragoș, Laur, Valerian fiii	1 șură cu grajd, 2 ha pământ	Gabor Vasile frate	-
28	Gabor Iacob	65	Română	Vasilca soție, Ilarion fiu	1 casă, 1 grajd, ½ ha pământ	Gabor Radu fiu	Gabor Radu, Zaharie, Eugen, Ioan fiii
29	Gheorghian Elisaveta	32	Română	Gheorghe fiu, Felicia fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ½ ha pământ	Gheorghian Nicolai soț	Gheorghian Nicolai
30	Gavriloaie Maței	48	Română	Agafia soție, Ioan fiu, Virginia fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Strugar Vasile cumnat	Gavriloaie Roman fiu sub drapel, Gheorghe fiu, Maria fiică funcționar

Ion CREȚU

31	Hreniuc Ștefan	20	Română	-	-	-	Hreniuc Nicolai tată învățător, Domnica mamă învățătoare
32	Husar Ioan	43	Polonă	Maria soție, Gheorghe, Iosif, Andrei, Vladislav, Ioan fiii; Rozalia, Dora fiică.	1 casă, 1 șură cu grajd, 6 ha pământ	Husar Iosif frate	-
33	Holovate Reveca	29	Română	Vasile, Gheorghe, Constantin, Serghie, Teodor fii, Elena fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 10 ha pământ	Holovate Ioan soț	Holovate Ioan soț
34	Jolobai Ecaterina	52	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Jolobai Gheorghe soț	Jolobai Gheorghe soț
35	Lacusta Gherasim	40	Română	-	1 casă, 1 șură, 3 ha pământ	Elena Lacustă soție	Elena Lacustă soție, Rodica fiică
36	Moroșan Ioan	34	Română	-	1 casă, 1 ½ ha pământ	Moroșan Maria	Moroșan Maria soție
37	Mandiuc Marina	45	Română	Dumitru fiu, Maria, Viorica fiice	1 casă, 1 șură cu grajd, 2 ½ pământ	Mandiuc Nicolae	Mandiuc Nicolae soț
38	Moțoc Elisaveta	38	Română	Viorica fiică	4 ha pământ	Moțoc Toader	Moțoc Toader soț, Pintilei fiu
39	Nimigean Dumitru Nicolai	35	Română	Domnica soție, Elena fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ½ ha pământ	Bodor Vasile cumnat	-
40	Nimigean Anani	71	Română	-	1 casă, 1 șură, 4 ha pământ	Nimigean Arcadie fiu	-
41	Nimigean Nicolae	32	Română	Veronica soția, Vasile, Serghie, Dumitru fiii	1 casă, 1 șură, 1 grajd, 12 ha pământ	Nimigean Constantin	-
42	Nimigean Zaharie	75	Română	Domnica soție	1 casă, 1 șură cu grajd, 4 ha pământ	Nimigean Constantin	Nimigean Toader,

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

						Fiu	Elizaveta Zotic fiică
43	Nimigean Constantin	66	Română	Elizaveta soție, Teodor fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Nimigean Damian	Nimigean Damian și Vasile fiu
44	Nimigean Teodor	78	Română	Ecaterina soție	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Cojocar Serghie	Cojocar Serghie fiu
45	Nimigean Gheorghe	41	Română	Maria soție, Teodor fiu, Aurica fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Nimigean Ana	Nimigean Ana fiică
46	Nimigean Dumitru	38	Română	Zenovia soție, Pantelemon fiu, Maria fiică, Vasile fiu, Laurentie tată	1 casă, 1 șură cu grajd, 12 ha pământ	Caplun Elesterie cumnat	-
47	Nimigean Aurora	38	Română	Maria fiică, Constantin fiu, Diometi socru	1 casă, 1 șură, 1 grajd, 8 ha pământ arabil	Nimigean Gheorghe soț	Nimigean Gheorghe soț
48	Nimigean Serghie	30	Română	Eleonora soție	4 ha pământ	Nimigean Pavel, Gavril tată	-
49	Nimigean Maria	46	Română	Aurora fiică	1 casă, 1 șură, 1 grajd, 4 ha pământ	Nimigean Dumitru soț	Nimigean Dumitru soț
50	Nimigean Pintilei	43	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 5 ha pământ	Nimigean Natalia soție	Lucica fiică, Aurel fiu
51	Nimigean Dumitru Cozma	36	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 2 ha pământ	Nimigean Achilina soție	Nimigean Achilina
52	Nimigean Domnica	59	Română	Vasile fiu, Aspazia fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 8 ha pământ	Nimigean Dumitru fiu	Nimigean Dumitru
53	Olar Zenovia	50	Română	Dumitru fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 4 ha pământ	Olar Teodor fiu	Olar Teodor fiu

Ion CREȚU

54	Panciuc Teodor	57	Română	Natalia soție, Leon, Ioan fii, Maria fiică	1 casă, 1 șură cu grajd	Panciu Gheorghe frate	Pavel fiu, Damian fiu ambii sub drapel
55	Panciuc Constantin	41	Română	Eudochia soție, Silvia fiică, Arcadie fiu	1 șură, 1 grajd, 1 ha pământ	Panciuc Ioan frate	-
56	Panciuc Toader	35	Română	Ecaterina soție, Elena fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Panciuc Dumitru frate	Panciuc Dumitru frate
57	Panciuc Costan	45	Română	-	1 ha pământ	Panciuc Elena soție	Panciuc Elena, Alexa, Ioan fii, Maria fiică
58	Pascari Serghie	46	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ½ ha pământ	Pascari Ana soție	Pascari Ana soție
59	Pascari Doroftei	48	Română	Elisaveta soție, Gheorghe fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 6 ha pământ	Serghie Olar	Pascari Vasile fiu sub drapel
60	Puiu Aurel	29	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Cazac Elisaveta soție	Elisaveta soție, Viorica fiică
61	Puiu Nikon	42	Română	Leontina soție	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Cojocar Serghie cumnat	-
62	Patraș Ștefan	55	Română	Dorotheia soție	1 casă, 1 șură cu grajd, 4 ha pământ	Patraș Samuil frate	Teodor fiu, Ilie fiu
63	Palamariuc Ilie	50	Română	Maria soție, Ioan, Dumitru fii, Elisaveta fiică	1 casă, ½ pământ	Palamariuc Alexa frate	-
64	Socaci Ana	29	Română	Viorica fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ½ pământ	Socaci Dumitru soț	Socaci Dumitru
65	Socaci Gheorghe	43	Română	Natalia soție, Aurora fiică, Elena fiică, Vasile fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Socaci Vasile frate	Socaci Dumitru fiu
66	Socaci Leon	44	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 2 ha pământ	Socaci Domnica soție	Socaci Domnica, Sidor, Vasile fii

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

67	Scripcari Nicolae	56	Română	Ana soție, Vasile, Aurel, Toader fii	1 casă, 1 șură cu grajd, 5 ha pământ	Nimigean Ioan a Maței cumnat	Scripcari Dumitru fiu
68	Șlemcu Zaharie	59	Română	Ecaterina soție, Alexandru fiu, Valeria fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 2 ½ pământ	Șlemcu Ștefan fiu	Șlemcu Ștefan, Pantilimon fiu
69	Șlemcu Domnica	42	Română	Alexandra fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 4 ha pământ	Șlemcu Filip soț	Șlemcu Filip, Șlemcu Arcadie fiu
70	Toderiuc Ioan Dumitru	58	Română	Dumitru, Pintilei, Alexandru fii	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Toderiuc Valeria	Toderiuc Valeria și Elena fiice
71	Tcaci Serghie	49	Română	Achilina soție	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Tcaci Teodor fiu	Tcaci Teodor
72	Tcaci Vasile Theodor	43	Română	Elena soție, Ecaterina fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Tcaci Teodor fiu	Tcaci Teodor
73	Tcaci Maria	69	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 4 ha pământ	Tcaci Ambrosie soț	Tcaci Ambrosie
74	Turanschi Profira	48	Română	Vasile fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ½ ha pământ	Turanschi Dumitru soț	Turanschi Dumitru
75	Țigără Nicon	57	Română	Domnica soție, Ștefan fiu, Dumitru fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 12 ha pământ	Șlemcu Ioan nepot	-
76	Țigără Iosif	41	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd	Țigără Veronica soție	Țigără Veronica, Valeria și Domnica fiice
77	Vasilaș Elisaveta	30	Română	Vasile fiu, Orest fiu, Virginia fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 4 ha pământ	Vasilaș Eusebie soț	Vasilaș Eusebie
78	Vasilaș Dumitru	44	Română	Domnica soție	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ½ ha pământ	Vasilaș Vasile	-

Ion CREȚU

79	Vasilaș Roman	47	Română	Magdalena soție, Cardei Nicolae fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	Vasilaș Elena fiică	Vasilaș Elena și Ana fiice
80	Vasilaș Ecaterina	60	Română	-	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ha pământ	Vasilaș Pintilei fiu	Vasilaș Pintilei
81	Vota Ecaterina	60	Polonă	-	1 ha pământ	Vota Iosif	Husar Ecaterina fiică
82	Zaiț Ioan	43	Română	Varvara soție, Viorica fiică, Vasile fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 2 ½ ha pământ	Zaiț Elena fiică	-
83	Zotic Vasile	34	Română	-	1 casă, 1 grajd, 50 ari pământ	Zotic Adriana soție	Zotic Adriana, Teodor, Pintilei fii, Maria, Elena fiice
84	Zotic Eudochia	45	Română	Eleonora fiică, Zaharie fiu	1 casă, 1 șură cu grajd, 1 ½ pământ	Zotic Dumitru cumnat	-
85	Zotic Leon	20	Română	-	-	-	-
86	Zegrea Carpăn	58	Română	Domnica soție, Alexandru fiu, Eleonora, Silvia, Eudochia fiice	1 casă, 1 șură cu grajd, 4 ha pământ	Zotic Lazăr frate	Zegrea Ioan, Viorica fiică
87	Nimigean Leontina	?	Română	Constantin, Vasile, Aurel fii	?	?	?
88	Tcaci Vasile	?	Română	Domnica soție, Ana fiică, Ion fiu	?	?	?
89	Tcaci Domnica	?	Română	?	?	?	?
90	Vasilaș Ioan Gheorghe	?	Română	?	?	?	?
91	Humeniuc Constantin	56	Română	Elena soție, Silvia fiică	1 casă, 1 șură cu grajd, 3 ha pământ	-	-

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

În scimb, în „dosarul” de la Cernăuți n-au fost incluși Nimigean Leontina cu fiii Constantin, Vasile și Aurel; Tcaci Vasile Samuil cu soția Domnica, fiica Ana și fiul Ion; Tcaci Domnica Samuil; Vasilaș Ioan Gheorghe.

Pare cumva stranie indicația la rubrica de observații din „tabelul” sucevean că, Crețu Carp (corect Carpăn) a fost „comunist deportat”. În primul rând, este îndoielnic ca el, un țăran analfabet, să fi fost comunist, iar, în al doilea rând, el n-a fost deportat, ci împușcat de grănicerii sovietici în timp ce păștea vaca lângă frontieră, bănuit că ar fi intenționat să treacă în România.

Comparând, confruntând cele două documente, de la Cernăuți și Suceava, s-a făcut încă un pas spre cunoașterea tuturor tereblecenilor, care au îndurat calvarul deportărilor bolșevic-staliniste. La aceasta ne-au ajutat mult și discuțiile la temă cu un mare număr de oameni, inclusiv cu supraviețuitorii iadului siberian-kazah. În urma acestor cercetări, am stabilit că în primul an al ocupației sovietice a nordului Bucovinei din Tereblecea au fost deportate 91 de familii sau persoane individuale, ce cuprindeau 245 de oameni, inclusiv 102 copii și adolescenți⁴⁷. Au murit în Siberia și Kazahstan 178 de persoane, dintre care 64 de copii și adolescenți. Au rămas cu traiul în Rusia și Kazahstan 8 persoane. Nu se știe de soarta a trei copii (Felicia și Gheorghe Gheorghian – copiii fostului notar Nicolae Gheorghian, și Maria Nimigean), luați la orfelinat. Acasă s-au întors 56 de persoane. Astăzi mai sunt în viață: Aurica (Nimigean) Aurite, Serghei Bodnar, Silvia (Humeniuc) Epure, Dumitru Palamariuc, Ana (Conețchi) Scripcari, Elena (Socaci) Botezatu și Zaharie Zotic. La numărul de deportați în 1940-1941, Tereblecea se numără pe locul 2, după Mahala, raionul Nouă Suliță (579 persoane), fiind urmată de Crasna, raionul Storojineț (242 persoane)⁴⁸. În „Dosarul” de la Cernăuți sunt incluse și 11 familii cu 20 de membri din satul Gărbăuți, cu populație ucraineană (deși la fiecare persoană se indică „de origine română”), precum și 4 familii din Sinăuții de Sus: Proțiu Gheorghe cu soția Eugenia, fiicele Silvia și Viorica, fii Aurel și Radu; Șova Gheorghe cu soția Maria; Șova Pentelei cu soția Aurora, fiica Maria și fiii Vasile, Vladimir și Ioan; Șova Ilie cu soția Veronica. Ambele sate erau subordonate comunei Tereblecea.

Referitor la persoanele deportate din Sinăuții de Sus, „Tabelul” de la Suceava suferă de unele inexactități. Nu ne referim la transcrierea incorectă a

⁴⁷ în calcul au intrat și 3 familii de origine polonă cu 11 membri.

⁴⁸ Ilica, V. (2003) *Martiri și mărturisiri din nordul Bucovinei*. Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, pag. 434 și, respectiv, 446.

numelui „Șova” ca „Șora”, fiind, probabil, o regretabilă greșeală de tipar, ci la lipsa printre deportați a lui Ilie Șova, precum și la observația „nu este deportat” în dreptul lui Ioan, copilul lui Pentelei Șova, lucru infirmat de fratele Vladimir, profesor școlar pensionar din Tereblecea. La data deportării frățiorul lui avea doar 6 luni și a murit în Kazahstan peste trei ani. Printre persoanele deportate din Sinăuții de Sus figurează și Bojescu Gheorghe Gh., care, de fapt, nu a fost deportat, ci întemnițat în închisoarea din Cernăuți.

5.2. Cronicar al deportărilor

Printre persoanele deportate din Tereblecea în 13 iunie 1941 a fost și Dumitru al lui Nicolai Nimigean [u], cu soția Domnica și fiica Elena. Harnic, dornic de a fi la rând cu lumea, la numai 35 de ani (născut în 1906) el reuși să-și dureze o gospodărie frumoasă, cu casă, șură, grajd, dispunea de trei hectare și jumătate de pământ, de cal, vacă, porci, oi.

Fig. 15. Dumitru Nimigeanu cu soția Domnica și fiica Elena.

Veni însă cea mai neagră zi din viața lui, ca și a sutelor de bucovineni, când toată agoniseala i s-a dus pe apa sâmbetei. La un denunț al unui vecin precum că se pregătește să fugă în România, a fost ridicat de acasă și dus în Kazahstan. Supravețuind calvarul stalinist, el reușește, peste 6 ani, să se întoarcă, cu soția și fiica, la Tereblecea.

Destinul acestui om a fost la fel ca cel a sute de nenorociți trecuți prin iadul stalinist, majoritatea găsindu-și sfârșitul în neagra străinătate, și, totuși, el, prin vrerea lui Dumnezeu, a fost ocrotit, pentru a lăsa urmașilor o cronică a deportărilor.

Această „cronică” se numește *„Însemnările unui țăran deportat din Bucovina”*, publicată la Paris, în 1958, de Fundația Regală Universitară Carol I.

Cartea în cauză, după cum menționează dr. Mihai-Aurelian Căruntu (articolul citat mai sus) *„face o radiografie a regimului de ocupație, aducând totodată informații prețioase cu privire la situația comunei Tereblecea în această*

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

perioadă”. Cartea, după părerea noastră, este cea mai completă relatare despre calvarul deportaților din Tereblecea (și nu numai) în Siberia și Kazahstan. „Această carte este mărturia unui om despre pătimirea milioanele de ființe omenești smulse de la vetrele lor și deportate, pentru a fi distruse, departe de ochii lumii civilizate, în ghețurile Siberiei, în pustiurile Mongoliei, în pădurile sălbatice ale Uralilor sau în minele nopților eterne de moarte înceată din bazinul Donului”⁴⁹.

Cartea constă din două părți: *Drumul în robie și Zori de libertate*, a doua cuprinzând descrierea fugii din exil până la ajungerea cu familia în Australia, unde s-a stins din viață în 1991, la vârsta de 85 de ani.

La întoarcerea acasă, l-am cunoscut pe Dumitru Nimigeanu, soția căruia, Domnica, era rudă cu mama mea, Aspazia, iar cu fiica Lenuța am umblat, în timpul aflării în comună, în aceeași clasă.

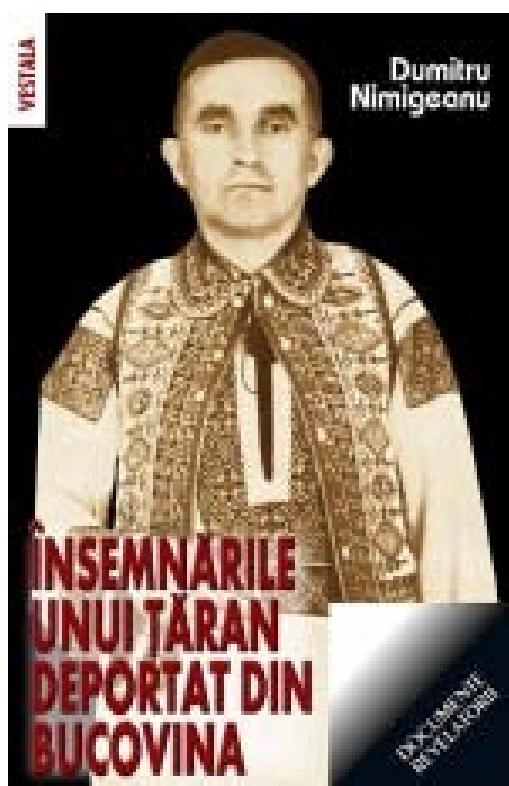

Fig. 16. Coperta cărții: *Însemnările unui țaran deportat din Bucovina* de Dumitru Nimigeanu.

Dumitru Nimigeanu a lăsat posterității nu numai cartea „*Însemnările unui țaran deportat din Bucovina*”, tradusă în mai multe limbi și reeditată, sub îngrijirea prof. Ștefan Munteanu, la Editura de Vest din Timișoara, 1993, ci și o Troiță la Vatra Românească a Episcopiei Ortodoxe Române din America – primul monument ridicat în memoria victimilor teroarei staliniste.

În 2011 se împlinesc 105 ani de la nașterea lui Dumitru Nimigeanu, în memoria căruia ar trebui reeditată, la Cernăuți, cartea „*Însemnările unui țaran deportat din Bucovina*”. Ar fi, totodată, și un semn de recunoștință

tuturor martirilor terebleceni.

⁴⁹ Grigore Nandriș, prefățătorul cărții.

5.3. „Însemnările unui țăran deportat din Bucovina” de Dumitru Nimigeanu⁵⁰

Scriind prefața la această carte de durere și de învățăminte pentru oricine are urechi să audă și ochi să vadă, D-ul profesor Grigore Nandriș, cunoscut multora dintre noi prin atâtea cărți de înaltă știință pe care le-a publicat de când e în exil, venind el însuși din satul Mahala, județul Cernăuți, crede că însemnările lui Dumitru Nimigeanu din Tereblecea, țăranul de omenie și bună stare care în anul 1941, la 13 iunie, a fost ridicat de la casa, ogoarele și rosturile lui, și dus în Fundul Rusiei, în Kazahstan, ni se adresează, mai ales, nouă Românilor din Statele Unite și Canada.

„Însemnările lui Dumitru Nimigeanu caută drumul spre inimile fraților din America, în numele părinților, al fraților și al prietenilor dragi rămași în satele martirizate din Basarabia, din Bucovina, din Transilvania și de pretutindeni. Cei rămași în acele sate și cei duși în robie, își așteaptă mântuirea prin stăruința și protestul fără încetare al fraților lor liberi de pe continentul Americii. Românii Americani au o patrie liberă. Pe lângă conducătorii acestei Patrii, ei pot stăruii neîncetat, ca frații lor căzuți în robie să nu fie uitați, ca cei deportați de la vetrele lor să fie repatriați. Luptând pentru scoaterea din robie a patriei de origine și pentru repatrierea fraților smulși de lângă vetrele lor, Românii Americani își vor îndeplini o îndoită misiune: aceea de a continua lupta pentru libertate, prin care patria lor nouă s'a ridicat la puterea de azi, și aceea de a veni în ajutor patriei de origine, căzută azi în robie. Această patrie, în tăcerea suferinței, își îndreaptă gândurile către fiii ei așezați pe pământul Americii. Asemenea mamei, a cărei copii au plecat de lângă ea în acea lume nouă în căutarea altui destin, ea se îndreaptă azi către acești copii din depărtare cu rugămintea - în suferința noastră, noi cei de-acasă vă vedem și vă auzim, în gândurile și inimile noastre. Rugămu-ne vouă să nu ne uitați. Ridicați glasul vostru de protest pe lângă cei ce au puterea să ne scoată din robie”.

Apelul acesta pe care-l îndraznesc să-l semnez și eu, ca unul care trăiesc aproape de-un deceniu pe aceste de Dumnezeu binecuvântate meleaguri, printre Dv., frați din America, vrea să însemne două lucruri precise. Întâiu, să cumpărați această carte scrisă cu sângele inimii și suferinței lui, de-un țăran de-al Dv., ca și Dv., sprijinind în felul acesta pe un frate care și-a cheltuit nopțile și puterea câtă i-a mai rămas, după atâta suferință în surghiun, pentru a da alarma în lume asupra

⁵⁰ Postecă, V. (1958), Sydenham, Ontario, 18 octombrie 1958, se păstrează ortografia autorului.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

pericolului de moarte care vine cu otrava comunistă din stepele rusești. Și să-l sprijiniți material, să-l răsplatiți material, așa zice, nu numai pe el. Ci și FUNDAȚIA CAROL I din Paris, care a binevoit a-i tipări însemnările. Și'n al doilea rând, să citiți și să luați la inimă cele mărturisite, ca la altar și'n fața lui Dumnezeu, în aceste pagini. Dumitru Nimigeanu nu-i un intelectual care să fi învățat zeci de ani cum se mosmolesc cuvintele și cum se „fac” cărțile. El scrie și ne vorbește în limba părinților noștri, din satele noastre mândre și sărace, pline de credință, omenie și cântec, așa cum mai gândiți și vorbiți azi, și voi, care acum câteva zeci de ani ați luat calea pribegiei, pentru a vă face o viață mai bună în această lume nouă. Nu vă vorbește cineva care vă face politică. NU. Ci un frate care a trecut prin moarte, nedreptățit și fugărit ca un cerb în timpul vânatului, de Rusia bolșevică, de această fiară apocaliptică, roșie de sânge și ură, pe care mulți încă îndrăsnesc s'o ajute și s'o apere, fabricând slogane mișelești de „coexistență”, de pace.

Citiți și vă convingeți Dv. înșivă. Nu se poate să nu simțiți carnea pe Dv. îngrozindu-se de durere și revoltă, când veți afla cum acest țăran, frate al vostru, a fost ridicat de la ogorul și casa lui, și dus în noapte și necunoscut, numai pentru vina de a fi fost om de omenie, de a-și fi iubit ogoarele și de a fi avut conștiința de Român. Citiți și urmăriți chinurile supraomenești ale celor șapte ani de deportare, și veți înțelege că Dumitru Nimigeanu, n'a fost dus, împreună cu nevasta și copila, la plimbare și petrecere, la „*good time*”, cum am spune noi aicea, pe limba lui Uncle Sam, ci la moarte. Și a fost și este numai o minune cerească, faptul că acest om dârz, plin de o mântuitoare credință în Dumnezeu, s'a putut strecura prin toată rețeaua aceea blestemată de comisari și politrucii, (în 1947 – I.C.), din Tașkent până la Tereblecea, ca să mai sărute odată, în genunchi, plângând și cu inima frântă, țărâna sfântă a locurilor unde a văzut pentru prima dată lumina soarelui și a auzit glasul mamei cântându-i dulce, în ritmul leagănului, „*nani-nani, puiul mamei, n'o fi cum or vrea dușmanii; ci cum o da Dumnezeu, cum te crește dorul meu...*”

Dar ajuns, chinul familiei Nimigeanu nu s'a terminat. Războiul a însemnat victoria diavolului roșu, așa că în sat tot peste blestemați de ruși a dat. De aceea drumul spre România, i s'a arătat în vis ca ultima barcă de salvare, pe acest ocean al furtunilor și al morții care este Rusia bolșevică. Hăituit și'n România de copoii comuniști și de slugile lor, el a reușit, totuși, să-și ia familia și să se salveze'n Iugoslavia lui Tito. Și de acolo, din nou, după alți ani de chin prin mine și apăsat mereu de teama de a fi dat înapoi la guvernul comunist de la București, Nimigeanu ajunge în pământul făgăduit al libertății, la Triest în Italia. Așezat prin emigrare în Australia, Dumitru Nimigeanu nu și-a uitat jurămintele de a spune cele ce a văzut

în lagărele de muncă ale Rusiei, unde oamenii sunt tratați mai rău ca vitele și unde Dumnezeu e batjocorit în orice clipă și fața Lui călcată sub ciubotele de iuft ale comisarilor. El și-a găsit timpul necesar să încropiască această carte de amare amintiri, acest cutremurător mesagiu adresat tuturor acelor care-și iubesc demnitatea umană și libertatea, ca și acelor care poartă răspunderea acestei nenorociri ce se'ntinde tot mai mult peste lume, ținând milioane de oameni în lagăre și închisori, oprindu-le dreptul de a călători liber și a crede în Dumnezeu, omorându-i fără nici o judecată, fără drept de apărare.

Și din acest punct de vedere, Dumitru Nimigeanu ne ceartă pe mulți dintre noi, care nu ne-am făcut datoria, sau care am făcut prea puțin. Mai puțin decât s'ar fi convenit. Acum doi ani la Paris, am întâlnit un preot, un coleg de generație de-al meu, care se lăsase prins în mreaja blestemată a luptei contra altor frați de-ai lui, și care cheltuia o energie extraordinară batjocorindu-i pe alții. Dându-mi seama de drumul nenorocit pe care l-a apucat, l-am întrebat: *„Părinte, sfinția ta, vii din țară, de sub jugul comunist. De ce nu scrii ce-ai văzut și trăit acolo? Ia și trâmbiță în fața acestui vest adormit, rău informat, despre dezastrul de acolo. Arată cu neîndurare prăpastia spre care se îndreaptă întreaga omenire”*. Dar „camaradul” nu m'a înțeles. Și nu și-a făcut datoria. Așa cum nu ne-am făcut mulți, sute și iar sute, dintre noi, și tăcând au făcut jocul și placul dușmanului de moarte. Pentru că azi am ajuns așa de departe, încât trebuie să spunem ca'n Biblie: *„dacă nu vom vorbi noi, vor vorbi pietrele”*. Și căzând ne vom lovi și pe noi. Azi tăcerea în fața desmățului comunist e un mare păcat. Și pentru a spune adevărul, nu trebuie să fi numai decât talent literar, scriitor. Nu. Ci să spui lucrurile verde românește, așa cum ai grăi lui Dumnezeu, cum te-ai ruga. Cum respiri aerul și cum mergi. Așa a făcut Dumitru Nimigeanu. Și truda lui înseamnă o minunată pildă pentru întreg exilul.

Dar cartea lui Nimigeanu, săteanul nostru de la Tereblecea, are o semnificație mai adâncă. E prima acuzare scrisă de un țăran împotriva comunismului. Ridicând în concepția antagonismului de clasă, pe muncitori ca să-i distrugă și să-i robiască pe țărani, călăii și monștrii comuniști, au atacat în inima lui, cel mai sfânt drept al omului de când e el pe pământ: dreptul de proprietate, dreptul la o sfornică de ogor, pe care să aibă o vatră și un colț de odihnă și rugăciune. Și în timp ce criminalii de la Moscova și veneticii lumii care îi susțin, cu finanța internațională și cu toate mijloacele minciunii propagandiste, au scris milioane de cărți prin pana trădătorilor cuvântului, țărani n'au putut decât să plângă, să se roage în inima lor chinuită și însângerată, și să primească moartea. Cuvântul lor, dragostea lor de pământ, bucuria lor de a avea o tindă și un grindar,

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

n'au fost nicăieri însemnate și ascultate. Și iată că la capătul prăpădului, când se arată semne că păharul s'a umplut de lacrimi, un țăran scie, în felul lui, cel mai aspru rechizitoriu, la masa de judecată a omenirii libere, în contra crimelor săvârșite de nebunia marxistă. Și prin pana fratelui Dumitru, sute de milioane de țărani, se aud vorbind, strigându-și durerea, cerându-și dreptatea, avertizând lumea de pericolul ce o paște, dacă nu va deschide ochii și nu va lua măsuri de apărare. După cât știu, nici un țăran, în nici o țară satelită, nu a fost în stare să facă ce-a reușit, în sfânta lui nebunie, Dumitru Nimigeanu, el e primul reprezentant al ogorului, la marele județ al omenirii libere. Și rândurile lui, au parfumul simplității biblice, dar și greutatea marilor profeții. Muncitorii au mai scris dezămăgirea lor în fața sclăviei roșii. Țăranii, până acuma însă, n'au avut omul și cuvântul lor, la tribunalul dreptății. Dumitru Nimigeanu, în minunata lui cumsecădenie țărănească, nici nu s'a gândit cât de departe vor străbate strigătele lui de durere. Ca un Badea Cârțan de altădată, care pleca pe jos, la Roma, ca să vadă de unde i se trage nația, Terebleceanul nostru și-a sfârșit pribegia în fața Statuii Libertății...

Citiți această carte, Dv. care veniți din lumina acelorași sate, care mai auziți, în inimă, chemarea ogoarelor, și mai întrezăriți prin nourii grei, de plumb, care acopăr cerul lumi, față luminoasă și bună a lui Dumnezeu; citiți-o. Și dincolo de durerea din rândurile ei, veți simți mândria de a veni din țărănimea cea curată a satelor românești, de a fi și voi, de a fi măcar, țărani cu fața de împărat, așa cum zice Coșbuc. Dumitru Nimigeanu se ridică în fața noastră, de-asupra noastră, ca o icoană a țăranului român împărat, care ar putea sta cu mândrie la orice masă de sfat și judecată înțeleaptă a omenirii.

Natural, în America e bine și domnește libertatea. Și în Rusia e robie, foame și jale. Aici, am putea spune că e raiul, și dincolo iadul iar cartea lui Nimigeanu nu vrea să spună numai atât. Nu dorul de avuții îl face să scie și să lăcrimeze pe rânduri, spovedindu-se nouă și lui Dumnezeu. Ci altceva. Conștiința, adâncă credință și convingere, că marea problemă din lume, întrebarea care se pune azi tuturor, vine de mai departe și merge mai departe decât necazurile noastre materiale și împărțirea bunurilor, a avuțiilor de tot felul și a banilor. Omul e aicea pe pământ pentru ceva mai înalt și sfânt. Pentru a vedea și urma calea lui Dumnezeu, și a împlini în inima sa, ceea ce Isus a numit „*împărăția cerurilor*”. Nebunia marxistă nu ne ia numai bunurile materiale, ci dreptul sfânt la lumina „împărăției”, la trăirea și împlinirea în Dumnezeu, dreptul la libertatea interioară și la mântuire. Aici e marele pericol. Fără să vrea s'o spună direct, acest țăran luminat, Dumitru Nimigeanu, deschide larg porțile cuvântului, spre ceea ce

depășește materia și alcătuieste scânteia divină în sufletele noastre. Comunismul, nu ne atacă numai vetrele așezării pământești, ci însuși sufletul și cea mai intimă substanță omenească din noi.

Cunoscând generozitatea Românilor Americani, mă aștept nu numai ca ei să cumpere și să citească „*Însemnările unui țaran deportat din Bucovina*”, ci la ceva mai mare și important. La ducerea lui Dumitru Nimigeanu aicea, pentru a ne vizita coloniile românești și a ne spune ce-a trăit și ce-a văzut în Rusia. Cuvântul rostit e mai tare decât cel scris. Acest frate al nostru care se mistuiește undeva'n Australia, muncind greu, merită să ne viziteze și să ne vorbească, să ne învețe și să ne mustre nepăsările, în calitatea lui de ambasador al neamului de țărani de acasă, ajunși în robia rusească, sub cnutul comisarilor și politrucilor roșii.

Citiți atent această carte, și veți plânge și Dv. cum am plâns și eu, și veți simți în inimă, ca și mine, mustrea că facem prea puțin pentru liberarea neamului de sub jugul sălbăticiei și teroarei comuniste. Și veți înțelege de ce vă propun să-l aducem pe Dumitru Nimigeanu aicea, și cu el alătura, să vă prezentați într'o numeroasă delegație la Casa Albă, la „*Împăratul Libertății și Dreptății umane*”, cum îi zic eu Președintelui Eisenhower, cerând liberarea fraților de acasă de sub prăpădul care i-a copleșit și întoarcerea tuturor celor deportați de la vetrele lor. Veți face cu aceasta un act de mare dreptate și omenie. Un act pentru care neamul românesc va fi mereu recunoscător, din veac în veac. Și sper să nu supăr pe nimeni, dacă mă adresez cu acest apel, în primul rând Bucovinenilor.

Făcând acest gest, vom dovedi că am rămas oameni, și că mai credem în Dumnezeu.

5.3.1. Calvarul românilor⁵¹

La adunarea din luna decembrie 1941, la care am fost aduși toți românii, am fost ocărâți în toate chipurile, acuzându-ne că nu vrem să lucrăm și că urmărim numai mersul războiului. Și de data aceasta nu ne-au scos din „bandiți”! Ei nu țineau seama că sîntem goi, și că lucrăm în frig – care acolo este în luna decembrie de 45° - 48° sub zero. Din alte colhozuri ne venise vestea că mai multe românce au fost găsite degerate, împreună cu copiii lor. Unii au degerat pentru că nu aveau cu ce face focul, alții pentru că fuseseră trimiși la lucru forțat în stepă, pe un ger de crăpau pietrele.

⁵¹ fragment din cartea „*Însemnările unui țaran deportat din Bucovina*”. Se păstrează ortografia originalului.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Văzînd atîta suferință abătută asupra noastră și asupra femeilor noastre, care erau golașe ca vai de ele și cu copiii mici – unele fuseseră despărțite de bărbații lor – unui bătrîn rus localnic i s-a făcut milă de noi și, cînd femeile noastre au început să plîngă în fața așa-zisului „procuror”, arătîndu-i că n-au haine de iarnă, bătrînul le-a luat partea și a cerut să li se dea îmbrăcăminte și după aceea să fie trimise la lucru, pentru că - spunea moșul – *„acești oameni sînt din părțile unde e mai cald și nu pot rezista goi în ținuturile noastre.”* „Procurorul” l-a ascultat și a tăcut, nici măcar nu l-a întrebat cum îl cheamă. Îmi aduc aminte că se numea Kisnok, adică Usturoi. A doua noapte bătrînul a dispărut.

Imediat ce-a dat frigul, în octombrie-decembrie, romîni noștri au început să se îmbolnăvească: unii degerau, alții căpătau o boală de gît, ori aveau mari dureri de cap. Mulți dintre noi nu aveau nici ce să mănînce, pentru că încă din noiembrie 1941 li se tăiasă zilele de lucru, cu toate că lucrau bine și-și îdepliniseră norma. Eu notam în fiecare zi cît lucrez și am socotit pentru cinci luni de lucru, pentru mine și pentru soție, în total 245 de zile de lucru – „trudadni”, cum ziceau rușii – dar cînd m-am văzut pe tabel în cancelaria colhozului, eram trecuți numai cu 138!

Dar eu mă aprovizionasem din timp, făcînd schimb în natură: pe două covoare luasem aproape 100 de kilograme de grîu. Cei care n-aveau ce schimba, au început să cerșească. Dar la cerșit nu erau doi sau trei, ci cu zecile, și colhozul era mic. Cei cărora le era milă, le mai dădeau cîte o bucățică de pîine, dar cine n-avea milă, îi da afară din bordei și încuia și ușa. Astfel își găseau moartea copiii, femei și chiar bărbați. Un om din comuna Cupca, jud. Storojineț, pe care îl chema Vasile Plevan, de 70 de ani, neputînd lucra, n-a primit nici grîne și a trebuit să cerșească, atît cît mai putea merge de foame. Într-o zi s-a dus la primărie și a cerut să fie împușcat, căci nu mai putea să îndure mizeria. A căzut în genunchi și s-a rugat să fie omorît. Oamenii primăriei l-au apucat de-o mîină și de un picior și l-au aruncat afară în zăpadă. A fost găsit de niște copii de-ai noștri, care umblau și ei după cerșit. Copiii l-au luat și l-au dus într-un bordei, aproape de primărie, și l-au încălzit puțin. După aceea l-au dus într-un alt bordei, în care se găseau mai mulți ca el. După trei zile, moșneagul și-a dat sufletul. Acest bătrîn fusese odată, cu 30 de ani înainte de venirea comuniștilor, primar în comuna Cupca.

Ca să sapi o groapă pentru un mort, era ceva nespus de greu, pămîntul în Siberia fiind foarte tare. Numai la suprafață era ceva mai afînat, 10-15 cm, dar mai în adînc era ca piatra. Cînd era nevoie de-o groapă pentru un mort, mergeam cîte 3-4 oameni și săpam cu rîndul. Cadavrele le duceam la locul de veci noaptea, cu

sania sau cu carul, când erau săniile libere și boii la grajd. Dacă ceream să ni se dea o sanie pentru a duce mortul la groapă, ni se spunea s-o facem noaptea, că ziua nu poate să lipsească nimeni de la lucru.

Când a murit o femeie, numită Leontina Puiu, un om de-al nostru, Capucinski, care lucra la grajd, a luat o pereche de boi și i-a înjugat la car, și așa am dus moarta la groapă. Capucinski a fost chemat îndată la cancelarie, unde i s-a făcut o aspră dojană. În multe cazuri, cadavrele erau puse pe o săniuță, pe care o trăgeam noi singuri. Morții erau aruncați în groapă goi; nu aveau parte nici de lacrimi, nici de slujbe și nici de preoți.

În Kazahstan nu sînt păduri. Mergi sute și sute de kilometri și nu vezi nici un copac. În orașe nu există magazine cu lemne de vânzare, nici chiar pentru colhozuri. Dacă colhozul are nevoie de reparațiuni, statul îi aprobă lemnul trebuit. Dar pentru noi, cine putea să procure scînduri? Oriunde deschideam ușa, ne făceau „bandiți români”! Dacă familia mortului avea vreo țoală, îl înfășuram cu ea; dacă nu, îl puneam în groapă și aruncam pe el un braț de paie, după care trăgeam pămîntul împietrit, săpat cu atîta sudoare. Nici o cruce și nici o floare nu împodobeau mormîntul. Ziceam cu toții o rugăciune și asta era totul.

5.4. Treceți prin brațele morții

O mărturie plină de durere este și cartea profesorului școlar Vladimir Șova, „*Krovavii puti*”⁵². Cartea e scrisă în limba rusă pentru a da posibilitate să cunoască calvarul deportărilor prin care au trecut mii de nord-bucovineni, în majoritate români, și reprezentanții etniilor rusă și ucraineană.

În centrul atenției se află tragedia familiei gospodarului din Sinăuții de Sus, Pentelei Șova, ridicat în noaptea de 13 spre 14 iunie 1941 împreună cu soția Aurora, copiii Marița, Vladimir, Vasile și Ionel (acesta doar de șase luni), tatăl Gheorghe și mama Maria, fratele Ilie și cumnata Veronica. Tot atunci a fost ridicată și familia unui alt gospodar de frunte sinăucean, Gheorghe Proțiuc, cu soția Eugenia și copiii Silvia, Aurel, Radu și Viorica.

Autorul cărții nu se limitează la descrierea așa cum s-au întipărit în mintea de copil a celor șase ani petrecuți în Kazahstan, ci caută să răspundă, să argumenteze de pe pozițiile unui om erudit, cu o experiență de viață de peste 70 de ani, scopurile urmărite de regimul bolșevic prin represiunile la care a fost osândită atîta lume nevinovată. „*Suferințele noastre, conchide D-ul Vladimir Șova, au*

⁵² Șova V. (2000) „*Drum scaldat în sânge*”, apărută la Secția Regională a Agenției Editoriale de Cercetări „Cartea Memoriei Ucrainei”. Decedat în luna iulie 2010.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

rezultat din politica dementă a partidului comunist și guvernului sovietic. Această politică nu poate fi considerată altfel, decât o manifestare de genocid față de popoarele mici din fosta URSS, ceea ce este, după cum se știe, o crimă dintre cele mai odioase împotriva umanității”.

Autorul evocă acea noapte îngrozitoare, pe care, deși avea numai șapte ani, o ține minte în amănunte, când în casa părintească au dat buzna mai multe haimanale în uniformă de milițian, care au ordonat ca toți să iasă imediat afară pentru a fi deportați. Pe tata Pentelei și pe bunicul Gheorghe i-au despărțit de familie, pentru a nu-i mai vedea niciodată. Mulți ani mai târziu, după căutări îndelungate, copiii au aflat că tata a fost dus în lagărul de deținuți politici Vojael din Republica Autonomă Komi, condamnat la 8 ani de închisoare, unde a murit la 1 iulie 1945. Tot în acel lagăr, la scurt timp după deportare, în ziua de 21 noiembrie 1941, se stinsese din viață, în etate de 73 de ani, și bunicul Gheorghe.

Care a fost vina acestor oameni, condamnați la exterminare? Unica „vină”, după cum menționează autorul cărții, constă în faptul că ei, prin muncă cinstită, în sudoarea frunții, și-au creat o anumită stare materială, au ajuns gospodari buni. Aceasta însă nu a fost pe placul noilor orânduitori sovietici, care vedeau în persoana lor chiaburi, exploataatori, „*dușmani ai poporului*”.

D-ul Vladimir Șova zugrăvește cu multă căldură chipurile celor dragi.

Cu strângere de inimă și profundă compătimire citim rândurile consacrate mamei Aurora, acelei femei-mucenice care s-a zbătut din răspuțeri pentru a-și smulge copiii din brațele morții. Însă, cu toate eforturile ei supraomenești, în 1944 l-a pierdut pe mezinul Ionel, iar în iarna 1945-1946 o epidemie de tifos abdominal i-a curmat și ei zilele, la nici 45 de ani împliniți. În urmă i-au rămas trei copii orfani – Marița, Vladimir și Vasile. În 1947 ei reușesc să fugă din Kazahstan, să se întoarcă acasă⁵³.

Moștenind de la părinți dragostea de muncă, cu timpul Vladimir a absolvit Liceul Pedagogic și Universitatea din Cernăuți, mai bine de patru decenii a predat geografia, astronomia și desenul liniar la Școala Medie Tereblecea, și-a întemeiat o gospodărie exemplară, a obținut titlul de Învățător Emerit al Școlii din Ucraina. A contribuit la ridicarea în 1991 a unei Troițe în curtea bisericii vechi din Sinăuții de Sus în memoria celor șapte membri ai Șovilor și a consăteanului Gheorghe Proțiu, rămași să-și doarmă somnul de veci în pământ străin.

⁵³ vezi fragmentul din carte „*Întoarcere din lumea cealaltă*”.

După destrămarea imperiului satanic sovietic, frații Vladimir și Vasile își puseseră de gând să aducă acasă rămășițele pământești ale mamei Aurora și frățiorului Ionel. S-au deplasat în sovhozul Magadjanovskii din raionul kazah Novorossiisk. Nu vom reda scena deshumării. E cutremurătoare. Rămășițele lor pământești deveniseră parte a lutului de pe morminte. Să le despartă era imposibil. Și atunci un bătrân kazah a spus câteva cuvinte înțelepte: „*Dumnezeu a vrut ca mama și fiul ei să odihnească aici, în pământul nostru. Noi nu putem merge împotriva lui*”. La baștină, a fost adusă țărână de pe mormintele lor și pusă la Troița din Sinăuții de Sus. Iar peste puțin timp, un om de suflet, Savelii Pacin, director al unei mari întreprinderi, fost deputat în Parlamentul Kazahstanului, frate cu Tatiana Pacina, învățătoarea de cândva a fraților Șova, a ridicat monumente funerare pe mormintele mamei Aurora și fratelui Ionel.

În carte găsim și câteva rânduri despre fratele mai mare, Mircea-Octavian, care, din voia soartei, învățând la Gimnaziul din Cernăuți, în ziua nefastă din iunie 1941, nu era acasă. El n-a cunoscut iadul deportării, însă tot veleatul și l-a petrecut printre străini, departe de ai săi. A fost profesor în orașul Găiești din Muntenia. Cu frații și sora s-a revăzut abia în 1980, după 39 ani de despărțire.

Fig. 17. Familia Șova după reîntâlnire în anul 1970. De la stînga la dreapta: Vasile, Mircea-Octavian, Vladimir și sora Măriuța.

D-ul Vladimir Șova abordează și un șir de chestiuni legate de reabilitarea persoanelor deportate, de recompensele de care ar mai trebui să beneficieze pentru viața distrusă, pentru pierderile umane și morale.

Cele descrise în „*Drum scaldat în sânge*” și-au găsit o expunere versificată în cartea „*Pahari pod sekiroi palacea*”⁵⁴. Aceste două cărți au fost

⁵⁴ „*Plugarul sub securea călăului*”, apărută în anul 2001 la Editura „Zoloti Litavri” („Timpanele de aur”) din Cernăuți.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

precedate de o plachetă de poezie, „*Osenie țveti*” („Flori de toamnă”), editată în 1995. Astăzi, aflându-se la odihna binemeritată, Domnul Vladimir Șova este o persoană stimată, activă în viața comunei Tereblecea, păstrează nestinsă făclia memoriei victimilor odiosului regim totalitar stalinist. A trecut la cele veșnice în iulie 2010. Dumnezeu să-l odihnească!

5.4.1. *Întoarcere din lumea cealaltă*⁵⁵

După șase ani de viață în lipsuri totale din Kazahstan, unde ne-a dus trenul blestemat de toți, noi, trei orfani rămași în viață din cei nouă reprezentanți ai neamului Șova, deportați în 1941 în Kazahstan și RSSA Komi, ne-am întors acasă. Pe noi, schilodiți de foame și boli, ne-a adus înapoi speranța într-o viață mai bună, dar am dat, cum se zice, din lac în puț. În nordul Bucovinei bântuia înfometatul an 1947. Am fost întâmpinați cu ostilitate de către organele locale, care ne-au spus că acuma casa părintească nu ne mai aparține și noi a trebuit să căutăm adăpost pe la rude. Lucrând la ele un an, am agonisit ceva bani și am cumpărat casa părintească. Atunci ne-am lămurit, am înțeles ce ne-a adus „*eliberarea*” în anul patruzeci.

Pe noi, ca și pe mii de alți copii orfani români, ne-a „*eliberat*” de părinți, frați și surori, de rude, de patrie, de cuvântul dulce părintesc, de copilărie, de dreptul de a moșteni agoniseala părinților și bunicilor, de limba maternă, de cultura națională și credință, de casa părintească – de totul ce aparține pe drept fiecărui cetățean din orice țară civilizată. Pentru ce? Pentru ce, Dumnezeule, ne-au pedepsit atât de crunt organele puterii? Căci una e să fii pus la zid și împușcat pe loc, și cu totul alta e să fii condamnat la moarte de foame zilnică în străinătate.

Unii din conducătorii puterii locale căutau să ne dovedească precum că familia Șova a fost deportată ca o familie de chiaburi, iar conform politicii staliniste, învățaturii marxist-leniniste, chiaburimea trebuia lichidată ca și clasă, excluzând în felul acesta posibilitatea exploatării omului de către om. Fără aceasta, socialismul și comunismul – viitorul luminos al omenirii – nu poate fi construit.

Viața a demonstrat însă că fără truditoresc cinstiți, fără oameni bogați nu poate fi vorba de bunăstare, țara nu poate fi bogată. Acum noi creăm în mod artificial gospodăria de fermieri, încercăm să restabilim ceea ce a fost distrus. Iar pământul adesea ajunge pe mâinile acelorora, care nu-l iubesc, nu știu să-l lucreze. Or, puterea sovietică, prin decretele sale, prin colectivizare și represiuni crunte, a

⁵⁵ Fragment din cartea „*Krovavii puti*” – „*Drum scâldat în sânge*” de Vladimir Șova.

stârpit dragostea de pământ, de muncă. Pentru a trezi din nou aceste sentimente, a altoi la oameni hărnicia, dragostea de muncă se cer sute de ani.

Înmânându-mi adeverința de persoană reabilitată, un funcționar al procuraturii regionale mi-a spus că pricina adversităților noastre a constat în faptul că tata a fost primar pe timpul românilor și membru al unui partid ce nu se bucura de simpatiile bolșevice. I-am răspuns că în toate timpurile în postul de primar erau aleși oamenii cei mai destoinici, gospodari buni și cinstiți, nu bandiți și hoți. Iar în ce privește partidul, e caraghios să înaintezi pretenții politice unui om cu școală primară. Mai ales că toate acestea au avut loc într-o altă țară, în România, pe timpul unei alte puteri de stat. Ce treabă avea URSS-ul?

Strângând din umeri, funcționarul procuraturii mi-a răspuns: „Așa erau vremurile...”

Mărturii zguduitoare despre iadul stalinist prin care au trecut deportații terebleceni conțin și interviurile pe care ni le-au acordat cu ani în urmă Constantin Crețu (decedat în 2001, la vârsta de 61 de ani) și Ileana Cojocar (trecută la cele veșnice în 2005, în etate de 96 ani).

5.5. Ocrotit de Bunul Dumnezeu⁵⁶

-Bandiților și lingăilor din sat (populația mai în vârstă știe bine cine au fost aceștia; probabil că, mai târziu, ai aflat și dumneata numele lor), care, la ordinul KGB-ului, alcătuiau listele pentru deportare, nu le păsa că în familiile alese pentru a fi ridicate erau copii, bătrâni neputincioși.

Fig. 18. Constantin Crețu.

Cunosc din arhive, din discuțiile cu supraviețuitorii că printre terebleceni deportați au fost multe persoane trecute de 70 de ani, o mulțime de copii. Însă cel mai tânăr „*dușman al poporului și statului sovietic*” ai fost dumneata...

-Născut la 11 iunie 1940, în acea noapte de 13 iunie 1941 aveam doar unsprezece luni și două zile. Clar lucru că nu țin minte cum s-a întâmplat totul, dar mult mai târziu mi s-a povestit cum a

⁵⁶ Interviu publicat în ziarul „*Zorile Bucovinei*”, 25. IV. 1998, Cernăuți.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

fost. Ne-au luat de acasă pe bunica Docuța, tata Vasile, mama Marița, sora Coca, frații Nicuță, Ghențu și pe mine. După cam o lună de zile am ajuns în Kazahstan, într-un sovhoz din apropierea orașului Aktiubinsk. Aici au fost aduși nenorociți ca noi și de alte naționalități: polonezi, nemți, ucaineni....

-Le-a spus cineva – atunci sau mai târziu – părinților pentru ce ați fost deportați?

-După câte știu de la tata, nu. Se bănuia doar că din cauza că o luasem la noi pe bunica, care locuise în Tereblecea Nouă, numită și Prisacă, prin mijlocul căreia a fost trasă granița, și că ne-ar fi rămas rude de partea cealaltă, în România. Dar mi-am dat seama mai târziu că acestea n-au putut servi drept motiv pentru deportare. În realitate, cred, a fost aplicată politica stalinistă de distrugere a maselor de oameni de alte naționalități.

-Dar să revenim la viața din Kazahstan...

-Aici, după cum am aflat de la tata când mă ridicasem puțin, el a fost numit cioban la o turmă de oi și trimis departe, unde era hrană pentru animale. Rămași cu bunica și cu mama, noi nu mai primeam de-ale gurii. Când, peste un timp, tata s-a întors, ne-a găsit pe toți umflați de foame, pe moarte. Prima s-a stins bunica Docuța, apoi sora Coca, Dumnezeu să le odihnească. Erau timpuri tare grele, de război. După aceea tata a fost trimis să lucreze la o ferărie, pe fratele Ghențu l-au luat de lângă noi, ducându-l la o stație de mașini și tractoare, să lucreze ca strungar. Fratele Nicuță, copil și el, cu numai patru ani mai mare ca mine, s-a făcut văcar, păștea vitele proprii ale kazahilor din sat.

-Îmi amintesc, dragă Costică, cum cu vreo doi ani în urmă mi-ai povestit despre moartea mamei. Te rog să mă crezi, ori de câte ori ne întâlnim, parcă văd aieva acea scenă îngrozitoare. Știu, simt ce durere îți provoacă acea amintire, și totuși...

-După câte îmi dau seama, e prima mea amintire proprie din copilărie și să nu dea Dumnezeu să mai aibă cineva așa ceva! Aveam de acum vreo trei anișori, dar mai sugeam țâță. Mă amăgeam la pieptul mamei, în care nu mai avea de unde să fie un strop de lapte.

Într-o zi, întorcându-se de la lucru, tata m-a găsit sugând. Presimțind, probabil, nenorocirea, a strigat-o pe mama. I-am spus să vorbească mai încet, că ea doarme. „Nu doarme, Costică, ea e moartă!” mi-a răspuns el. A murit sârmana, încercând și moartă să-mi astâmpere foamea, Dumnezeu s-o aibă în grija Sa, așa cum ne-a avut și ea pe noi.

-Așadar, ați rămas trei băieți cu tata...

-Numai doi, căci Ghențu, cum am mai spus, era departe de noi. Iar degrabă am rămas doar eu cu tata. Căci nenorocirile se țin lanț. Într-o zi Nicuță, care păștea vitele satului, obosit și flămând cum era, a adormit pe calea ferată și a fost tăiat de tren, găsindu-și și el, la numai vreo opt anișori, somnul de veci în pământul kazah.

-Și cum a fost calea spre casă?

-Într-o zi, prin 1947, tata mi-a spus că trebuie să mergem acasă, la Bucovina. Trebuia să fugim, că nu ni se dădea voie să plecăm legal. La gară, tata m-a aruncat în vagonul cu cărbuni de lângă locomotivă, fără ca să observe mecanicul, iar el s-a dus să-și ia puținul bagaj ce-l avea. Când trenul s-a urnit din loc, iar tata încă nu apăruse, țin bine minte, mi-a trecut prin cap că el vrea în felul acesta să scape de mine. Am strigat: „Unde ești, tată, ia-mă înapoi!” Dar el era alături.

După câteva zile de drum, într-o gară, denumirea căreia n-o mai țin minte, a dat peste noi miliția. S-a interesat cine suntem, unde-i mama copilului, căci eu, deși aveam șapte ani, arătam de vreo cinci. Tata le-a spus că am fost deportați, că a pierdut actele de întoarcere la baștină. Și aici, oricât ar părea de straniu, s-a găsit un suflet bun, ce nu numai că ne-a permis să ne continuăm drumul, dar ne-a dat și o hârtie, cu care, în gări, tata putea primi ceva hrană pentru mine. Ajunși la Moscova, tata mi-a cumpărat un măr. „Ce-i asta?” l-am întrebat, că nu mai văzusem așa ceva până atunci. Tata mi-a spus că-i măr, să-l mănânc, dar, neobișnuit, nu mi-a părut bun și nu l-am mâncat.

-Și acasă ce-ați găsit?

-Mai întâi ne-am oprit la niște rude în Stârcea, unde am aflat că gospodăria noastră nu mai este, a ars. Apoi, la Tereblecea, ni s-a dat temporar casa unui consătean refugiat în România.

Mare ne-a fost bucuria, când am găsit în podul casei un sac de mazăre și în grajd vaca, de care îngrijea vecinul Lavrente Olaru. Căci și aici era foamete. În sat, am aflat că bunicul Carpăn Crețu, pârât de niște „cozi de topor” că, cică, vroia să fugă în România, a fost împușcat de către grănicerii ruși, în pârâul Tereblecii, lângă vacile pe care le păștea...

Acasă, datorită mâinilor de aur ale tatei, căci era tâmplar iscusit, ne-am făcut cuibul nostru. Am urmat școala, după armată m-am căsătorit, am lucrat câțiva ani ca tractorist. Avem, cu soția Viorica, doi copii, Vasile și Lucica, ambii căsătoriți: feciorul în satul nostru, iar fiica – la Sneaciv, raionul Storojineț. Îi sunt foarte recunoscător tatei, trecut și el în lumea celor drepti, care m-a învățat tâmplăria, meserie pe care i-am transmis-o și băiatului meu. Așa că tot ce vedeți în jur e făcut de mâinile mele. În doi cu feciorul am ridicat și casa lui.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

-Domnule Constantin, n-ai căuta să primești oarecare despăgubire pentru toate cele pierdute, distruse?

-A încercat s-o facă fratele Ghențu, care s-a întors acasă după noi. Cu mare greutate a primit câteva ruble, pe care le-a depus pentru ridicarea paraclisului din centrul satului, în memoria victimelor deportării.

-De mai mulți ani știu că lucrezi hamal la o fabrică de pâine din Cernăuți. Marea abundență de pâine nu-ți amintește de timpurile când o coajă uscată era mai scumpă decât orișice?

-Cum să nu! De mai bine de opt ani, în zori de zi, descarc pâine la magazinele din oraș, ca oamenii s-o aibă proaspătă, caldă pe masă. Mă îmbată mirosul ei. Și nu o dată mă gândesc, mă rog în sinea mea: „Doamne, ai grijă de mic și mare, nu-i lipsi pe nimeni de pâinea noastră cea de toate zilele!”

5.6. O viață plină de necazuri⁵⁷

-Ne vedem tot mai rar, mătușă Ileană. De când v-ați mutat cu traiul de la Tereblecea la Stănești, cărările noastre nu se prea întretaie...

-Nu-mi era ușor de una singură și m-am dus la fata Silvica. Mi-a fost greu să mă despart de casa părintească, de mama dumitale, cumătra Aspazia. Eram născute în același an, 1909, am fetit împreună, mi-a botezat fata, trăiam alături. Dar, după ce a luat-o bunul Dumnezeu...

Fig. 19. Mătușa Ileana Cojocaru între nepoata Olga (dreapta) și strănepoata Valentina.

... Ați revenit în satul de care vă leagă amintiri ce, într-un fel, v-au spulberat visurile tinereții.

-Ce pot să spun acum. Probabil, așa mi-a fost scris. Omul se naște cu soarta sa. Eram o fetișcană de 18 ani, când m-am măritat cu Vasile Pucai, însă, se vede, nu m-a luat din dragoste, căci după vreo patru luni s-a dus în America, lăsându-mă însărcinată. Peste

⁵⁷ Interviu publicat în cotidianul „Crai Nou”, 12. VI. 2004, Suceava, cu titlul „Calvarul deportărilor staliniste”.

un an l-a urmat și ibovnica, pe care o avea la Stănești. Deși socrii erau oameni buni, țineau la mine, totuși, m-am întors la părinți.

-Din nefericire, nu ați avut noroc nici de-a doua căsnicie, cu Dumitru Cojocar.

-Dacă nu venea nenorocitul de an 1940, cred că nu se întâmpla ceea ce s-a întâmplat. Trăiam bine, aveam de toate. Însă au venit rușii, spulberându-ne gândurile, planurile. Într-o zi am fost prinsă lângă graniță, unde aveam pământ, și, bănuită că vroiam să trec în România, am fost băgată pentru două luni și jumătate la închisoarea din Cernăuți. De frică să nu fie arestat și el, bărbatul a fugit în România, despărțindu-ne astfel pentru totdeauna.

-Și a urmat marea tragedie.

-Într-adevăr, o mare nenorocire s-a abătut asupra poporului nevinovat. La 13 iunie 1941, începând pe la miezul nopții, sute de terebleceni au fost ridicați în grabă și duși la gara din sat. După mine au venit dimineața, când soarele era hăt-sus. Probabil că nu se „împlinise” planul și o haimana m-a numit pe mine. Așa a început drumul de aproape trei săptămâni, pentru cei mai mulți fără întoarcere.

- „Călătoria” a fost un adevărat calvar. Oamenii se sufocau în vagoanele închise, pe o arșiță insuportabilă. Am auzit de la mulți deportați că la fiecare gară erau scoși oameni morți din vagoane, duși de soldați și îngropați ca pe niște animale.

-Au fost de toate. Nu dea Domnul să mai treacă cineva prin ce am trecut noi! Cel mai greu ne-a fost în a doua săptămână de drum. După ce a început războiul, de teamă să nu ne ajungă avioanele nemțești, la tren a fost adăugată încă o locomotivă. Eram duși cu o viteză nebună, mai că fără opriri în gări, însetați, flămânzi.

-Ce-a urmat când ați ajuns în Kazahstan?

-Trenul s-a oprit în mijlocul unui câmp. Ne așteptau camioane, care cu boi, căruțe cu cai, venite din diferite părți. Ne-au luat pe care cum s-a nimerit, despărțind soție de bărbat, părinți de copii. Eu am nimerit într-un kolhoz. Mai întâi am umblat pe câmpuri, la otrăvit țistari, apoi am uns cu lut podurile fără acoperiș ale grajdurilor. Am muncit și la construcția unei căi ferate. Norocul meu că am putut lucra, căci cine lucra, de bine de rău, primea o bucățică de pâine și o strachină de borș. Dar cine nu lucra, nu primea nici de-ale gurii. Foarte rău era de cei bolnavi și de copiii mici. Pe aceștia, printre care a fost soră-mea Novica și șase dintre verișorii dumneatale, primii i-a înghițit pământul kazah.

-Și cum v-ați întors acasă?

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

- Prin 1946, întâmplător, am aflat că avem dreptul să plecăm acasă, fiindcă acolo trebuiau brațe de muncă. Într-o zi mi-am strâns puținul ce-l aveam și, fără să spun conducerii elevatorului unde lucram, împreună cu câțiva oameni, am făcut rost de bilete la tren până la Moscova. Spre Kiev, Cernăuți – nici vorbă de bilete. Noroc de un om, așa spune al lui Dumnezeu, care m-a ajutat. Fără bilete, când în vagon, când pe acoperiș, ascunzându-ne de controlori și miliție, după aproape o săptămână, m-am văzut la Cernăuți. Îmi venea să zbor acasă, că numai cine a cunoscut necazul printre străini știe ce înseamnă dorul de casă. Aici am dat de un stăneștean, care m-a dus până la poarta foștilor socri, unde-mi rămăsese fetița. Am găsit-o măritată. Bucuria întâlnirii nu avea margini!

-Acasă, la Tereblecea, vă așteptau părinții bătrâni, uncheșul Luca, bolnav de picioare, mătușa Domnica. Singuri, căci feciorii Vasile și Dumitru, fiica Leontina erau în România.

-Primarul de atunci, Ilie Bobul, care trăiește și astăzi, ca un păgân, a început să mă amenințe că mă trimite înapoi de unde am venit, căci nu aveam buletin. Dar m-am înțeles cumva cu secretara primăriei, o evreică, care mi-a făcut documentele. Am cunoscut apoi și foametea din 1947, și corvoadele, și munca de pomană în kolhoz. Am trecut prin mult. O viață plină de necazuri, cu tare puține bucurii.

-La toate acestea se mai adaugă și pierderea grea de acum un an, când a trecut în lumea umbrelor fiica Silvica.

-Nu doresc nici unei mame să-și ducă copiii la mormânt. A lăsat în urmă feciori buni, nepoți și strănepoți, care țin la mine, îmi poartă de grijă.

-Ce credeți, mătușă Ileană, ce v-a ajutat să ajungeți la această vârstă frumoasă, de 95 de ani?

-Credința în Dumnezeu. Unul Dumnezeu mi-a dat puteri, m-a încurajat în momentele grele. Acolo, în Kazahstan, întotdeauna mă rugam: „Ajută-mi, Doamne, să-mi văd fetița, părinții, casa!” Și El m-a auzit, m-a sprijinit, mi-a dat zile.

-Dar cu frații, cu sora din România vă întâlniți?

-Mai ales cu sora Leontina de la Rădăuți, căreia îi ajută să vină totdeauna la sărbători un om de mare omenie, domnul primar Mihai Frunză. Dintre frați – Vasile nu mai este în viață, iar Dumitru (Picealcă – n.n., I.C.) locuiește la Câmpulung Moldovenesc, dar nu l-am văzut de tare mult timp, nu știu mai nimic de el.

-Sperăm ca marea credință în Dumnezeu vă va ține încă mulți ani printre cei dragi, printre toți cei care vă cunosc și vă stimează.

5.7. Osândiți la exterminare⁵⁸

După deportările și masacrele din anii 1940-1941, un nou val de năpăstuirii s-a abătut asupra românilor nord-bucovineni în 1944, când frontul se îndepărtase spre Vest. Sute de conaționali au fost ridicați și duși în așa-numitele „lagăre de muncă” din Karelia, lângă lacul Onega. Printre ei s-au numărat și 47 de bărbați din Tereblecea, o parte dintre care au rămas să-și doarmă somnul de veci departe de baștină, fără să aibă măcar un mormânt creștinesc.

Despre condițiile inumane la care au fost supuși ne relatează în interviul ce urmează D-ul Vasile T. Șlemcu, unicul dintre tereblecenii trecuți prin suferințele de la Onega care mai este în viață.

-Ce, vârstă aveți, bade Vasile?

-77 de ani.

-Deci, în 1944, erați un flăcăiandru...

-Ba aveam de acum nevastă. Rămas degrabă fără mamă, cu încă două surori, m-am căstorit la vârsta de 18 ani, ca să aibă cine să ne îngrijească. Așa că atunci când am fost dus la Onega, eu și Georgică Bulbuc eram cei mai tineri printre consăteni – aveam câte 20 de ani.

Fig. 20. Vasile Șlemcu.

-Mai țineți minte cine v-a luat de-acasă?

-Primarul de atunci, Ilie Bobul, și doi milițieni – sriboci, cum le spunea lumea.

-V-au spus unde vă duc?

-Nu ne-au spus nici pentru ce ne iau, nici unde ne duc. Atâta au zis, să ne luăm de îmbrăcat și mâncare de drum. Am fost urcați într-un mărfaș, câte 40 de oameni în vagon. Și la 4 august am pornit-o spre necunoscut. 12 zile și nopți, pe o zăpușeală insuportabilă, ne sufocam în vagoanele cu ușile încuiate.

-Și ce ați găsit la capătul aceluia drum lung și chinuitor?

-Un ținut care ni se pare sălbatic, cu păduri nemărginite, mlaștini, țânțari și întinsul fără capăt al unui lac, care am aflat că se cheamă Onega. Am fost ticsiți în

⁵⁸ Interviul publicat la 5 mai, 2001, în cotidianul „Crai nou”, Suceava. Interlocutorul s-a stins din viață în anul 2002.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

niște barăci pe jumătate în pământ, în care ne mâncau de vii păduchii și ploșnițele. Eram păziți, ca în închisori, de soldați înarmați. Nu puteai face nici un pas în afara lagărului. Și, apoi, unde să-l faci? Rar când vedeai un băștinaș, iar localitatea cea mai răsărită, Medvejegorsk, era cam departe. Ne venea foarte greu și din cauza necunoașterii limbii ruse. Nu înțelegeam ce ne spun, ce vor de la noi "nacialnicii". Noroc că se mai găsea câte un cunoscător al limbii ucrainene, care ne mai lămuria câte ceva.

-Tata, Onofrei Crețu, fie-i țărâna ușoară, mi-a spus că vorbea câte odată în germană cu un evreu, medic în lagăr, de la care mai afla ce se întâmplă în lume. Dar aceasta era periculos, el putea fi bănuit că e neamț și trimis într-un lagăr de prizonieri. La un moment, pentru a nu-l expune pericolului, medicul, om cumsecade, i-a interzis să mai vorbească în germană.

-Ne obișnuisem să facem totul și fără explicații. Eram mânați la lucru ca turma de oi la păscut. Iar acolo era clar ce trebuie să facem.

-Și ce trebuia să faceți?

-Unii tăiam păduri, aruncam butucii într-un râu, pe apa căruia ajungeam la lacul Onega, de unde alții îi scoteau la mal pentru a fi încărcăți în vagoane și transportați mai departe. Era o muncă foarte grea. Slăbiți de puteri, pe un frig de până la 40-45 de grade, căci iarna începuse aici chiar în septembrie, îmbrăcați în sumănelele sau cojoccelele luate de acasă, încălțați în galoși, mulți degerau, vedeam seara, la întoarcerea în băraci, că lipsește cutare sau cutare. Înainte de a fi îngropați, morții erau dezbrăcați, de hainele lor folosindu-se cei rămași pentru nu se știe cât timp în viață. Apoi o parte din noi a fost dusă la săpatul canalului Marea Albă – Marea Baltică, unde munca era și mai istovitoare. Mulți românași s-au prăpădit și acolo.

-Pe lângă munca istovitoare de câte 12-15 ore pe zi și gerurile cumplite, un dușman de moarte al oamenilor era foamea. Țin bine minte un caz povestit de tata. Împreună cu alți doi colegi de baracă au dat peste un cal gata să piară. După ce l-au ucis și i-au scos măruntaiele, au turnat peste el apă ca să înghețe. Apoi mergeau, pe ascuns, tăiau din el câte o bucată, o opăreau și o mâncau așa crudă.

-Mâncarea – dacă și aceasta putea fi numită mâncare – consta dintr-o ciorbă în care pluteau câteva bucățele de sfeclă furajeră degerată, dintr-un cap sau o coadă de pește putred și o fărâmă de pâine de tărâțe și rumeguș de lemn. După peștele sărat, dacă nu te puteai reține și beai apă, te apuca dezinteria, din cauza căreia mulți au murit. Ne-am mâncat și opincile din piele de porc sau de vită, cu care venisem de acasă. Însă cel mai rău era de fumători, care pentru o țigară de

mahorcă dădeau porția de pâine. Aceștia au murit în primul rând. Cine mai luase de acasă ceva ruble putea să cumpere un cartof, o cană de lapte de la pușinii localnici. De mare ajutor mi-au fost cele 500 de ruble pe care mi le-a trimis soția Măricuța, Dumnezeu s-o odihnească că m-a părăsit prea degrabă.

-Dar cum ați primit rublele acestea? Căci poșta funcționa prost, scrisorile nu ajungeau la destinatar. De la tata, de exemplu, vreo jumătate de an nu primisem nici o veste, deși, cum aflasem mai târziu, el a trimis mai multe scrisori. Lipsa scrisorilor l-a făcut pe primarul Ilie Bobul să bănuiască că tata s-a întors clandestin și se ascunde acasă. Urla la mama, la bunica, la sora și la mine să-i spunem unde-i tata. Apoi a luat o furcă și tot înfigea cu ea în fânul și în paiele din șură, poate va da de tata.

Astăzi, venind la Tereblecea, îl văd uneori, încovoiat de povara anilor și de blestemele consătenilor. Nu-i mai port ură. Or, timpul moaie inima omului. Măntreb doar cu scârbă, ce l-a făcut să slujească cu atâta slugărnicie regimul stalinist?

-Într-adevăr, scrisorile se pierdeau în drum. Unele, totuși, ajungeau. Primirea banilor amintiți era însă să mă coste viața. Eram urmărit de unul, care, probabil, aflase acest lucru și noroc de tatăl dumitale că a intervenit, dar m-ar fi tăiat cu cuțitul.

-În iadul de la Onega s-au stins 14 terebleceni în floarea vieții. Iar cei rămași cu zile la eliberare erau numai schelete. Tata, care la plecare avea vreo sută de kilograme, la întoarcere nu cântărea nici jumătate din ele. Iar rana de la un picior degerat nu i s-a mai închis până la moarte.

-Eu și până a fi luat la Onega eram mărunțel la trup, iar după cele 10 luni de muncă istovitoare, de chin și foame nu cântăream nici 40 de kilograme. Când am ajuns acasă arătam ca un copil de 7-10 ani, încât nu le veneau să creadă că sunt eu nici soției, nici vecinilor. Dar mulțumesc lui Dumnezeu, numai El mi-a dat zile și mă mai ține pe pământ și astăzi, căci ceilalți consăteni, împreună cu care am înfruntat iadul pe pământ, au trecut în lumea umbrelor.

După câte știu, au murit toți cei luați la Onega și din satele învecinate. Doar Ioan Manasovici, din Gărbăuți, mai trăiește⁵⁹.

-Că ați fost pus în libertate, vi s-a înmănat vreun document ca participant „la restabilirea economiei naționale a Uniunii Sovietice”, vi s-au acordat unele îndemnizații, ceva procente la pensia de bătrânețe?

⁵⁹ acum câțiva ani a murit și el – Ion Crețu.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

-Nimic. Nici o copeică mai mult la pensia de kolhoznic, care e vai de ea. Noroc că, deși puterile m-au cam părăsit, mai pot îngriji de o bucăciică de pământ, mai țin un purcel, câteva păsări. În rest, mulțumesc lui Dumnezeu că mai mă ține pe pământ. Că oricât ar fi viața de grea, de ea nu te mai saturi. Iar că ți-ai adus aminte de chinurile la care a fost supusă atâta lume la Onega, e bine. Las'să afle generațiile tinere prin câte au trecut bunicii și părinții lor. Și nu dă Doamne să se mai repete așa ceva.

-Vă mulțumesc, bade Vasile, pentru cele relatate.

Tabel 4. Tereblecenii duși la Onega în 1944⁶⁰.

Nr. crt.	Nume, prenume	Nr. crt.	Nume, prenume
1	Aurite Dumitru Andron	25	Nimigean Gheorghe Ilie
2	Belciuc Constantin Eusebie	26	Nimigean Ion Toader
3	Belciuc Manole Nichifor	27	Nimigean Ștefan Ilie
4	Belciuc Vasile Eusebie	28	Nimigean Vasile Cozma
5	Bodor Iacob Dumitru	29	Nimigean Vasile Pintilei
6	Bulbuc Gheorghe Ion	30	Olar Dumitru Ion
7	Crăciun Harlampie Toader	31	Panciuc Vasile Ananie
8	Cojocari Gheorghe Pamfir	32	Pauliuc Vasile Emilian
9	Crețu Arcadie Ion	33	Rusu Vasile Ion
10	Crețu Onofrei Ion	34	Sandu Constantin Ion
11	Dubău Ion Gheoghe	35	Siminovici Dumitru Iacob
12	Dubău Vasile Gheorghe	36	Socaci Ilie Pavel
13	Dubău Vasile Pavel	37	Socaci Vasile Cozma
14	Duceac Gheorghe Mitrofan	38	Șlemcu Cozma Dumitru
15	Epure Dumitru Nichita	39	Șlemcu Vasile Toader
16	Furtună Serghei Vasile	40	Vasilaș Ilie Marcu
17	Gabor Radu Vasile	41	Vasilaș Gheorghe Simion
18	Hapca Ion Vasile	42	Vasilaș Petru Toma
19	Hodoroabă Constantin Pavel	43	Vasilaș Ștefan Gheorghe
20	Jolobai Gheorghe Grigore	44	Vasilaș Ștefan Ion
21	Lăcustă Ion Iachim	45	Zotic Lazăr Ananie
22	Lăcustă Ion Isac	46	Zotic Alexandru Filip
23	Melniciuc Nicolae Vasile	47	Dubău Constantin Spiridon
24	Mintioan Serghie Toader		

⁶⁰ sunt evidențiați cu aldine tereblecenii decedați la Onega.

5.8. În iadul de la Onega⁶¹

Printre cei 47 de terebleceni ridicați cu forța spre sfârșitul verii anului 1944 și duși la așa-numita restabilire a economiei naționale a Uniunii Sovietice tocmai în Karelia, la lacul Onega, s-a numărat și tatăl meu, Onofrei al lui Ioniță Crețu.

Bărbat în floarea vieții, de 40 de ani neîmpliniți, gospodar de frunte și om stimat de consăteni, el a fost rupt de la sânul familiei, toate treburile gospodărești rămânând în grija mamei Aspazia. Deși aveam doar șase anișori, țin bine minte cum l-am petrecut împreună cu mama și sora Viorica, de doisprezece ani, până la gara Adâncata. Pentru totdeauna mi s-au întipărit în memorie bocetele și răcnetele disperate ale părinților, soțiilor și copiilor, a sute de bărbați mânați aici ca vitele și din alte localități românești, la îmbarcarea în marfar, soldați înarmați până-n dinți și sriboci, cu înjurături strașnice și lovituri cu patul armei și pumnii, împingeau înapoi lumea de la vagoane.

Fig. 21. Tata Onofrei al lui Ioniță Crețu (stânga), trecut prin iadul de la Onega, împreună cu nepotul Vasilică al lui Ioniță Holovate, trecut prin calvarul deportărilor staliniste și mort departe de locurile natale, în ziua de 9 martie 1965, la Celeabinsk, în Munții Ural.

Până hăt spre iarnă n-am avut nici o știre despre tata.

Cu ajutorul unor băieți cumsecade, Radu Bulbuc și Petrea Tcaciuc, Dumnezeu să-i ierte, căci nu mai sunt în viață, mama a strâns roada câmpului. O ajutam și, noi, copiii, cum puteam, în ale gospodăriei. Între timp, „*eliberatorii*” au sărăcit lumea de vaci, cai și alte animale. Până la Valea Cosminului am alergat în urma cirezii, rugându-i cu lacrimi nevinovate de copil pe soldați să ni-o dea pe „*aeroplanul*”, vaca noastră cu coarne lungi, asemănătoare cu niște aripi de avion. Zadarnic. Rușii au vrut să ne ia și mânza, care încă nu fusese înhămată, dar ea nu s-a lăsat încălecată. Un moscal a vrut s-o împuște, însă un altul i-a dat pistolul automat la o parte și gloanțele au zburat în gol. La toate acestea se adăuga și lipsa celei mai mici știri despre tata. Nu o dată am prins-o pe mama ștergându-și lacrimile. Cu inima plină de durere, ne încuraja, ne spunea că tata e bine, degrabă se va întoarce acasă.

⁶¹ în memoria tatei.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Nu știa nici ea că în acel timp el se zbătea între viață și moarte pe malul lacului Onega. Bucuria noastră nu avu margini când, după lungi așteptări, am primit primele rânduri de la tătuța nostru. Slavă Domnului, e în viață! Scria că lucrează la încărcarea lemnului de construcție în vagoane. Mai mult nimic. Totuși, sub câteva ștersături de cenzură, s-a putut descifra că moartea pornise să cosească printre terebleceni. Asemenea vești triste se înmulțeau de la o zi la alta. Lumea trăia în neștire, fără să cunoască ce se întâmplă în acea parte a Rusiei, tocmai lângă Finlanda. Iar acolo se întâmplau lucruri îngrozitoare, adevărul aflându-se abia în vara anului 1945, când cei cu zile de la Dumnezeu au început să se întoarcă acasă. Printre primii s-a întors și tata. O arătare, numai piele și oase, având doar 49 de kilograme, nici jumătate din greutatea dinainte de a fi luat de acasă. Lumea adunată să-l vadă se mira, unde s-a mai păstra sufletul în această umbră de om.

Bucuria reîntâlnirii a fost la un pas de a se transforma în durerea despărțirii pentru totdeauna. După un an de foamete groaznică, scăpat la mâncare, organismul era cât pe ce să cedeze. Mama se străduia să-l convingă să mănânce câte puțin, pentru a se întoarce treptat la starea normală. El însă nu se putea stăpâni, devenise foarte nervos. Peste câteva zile i se umflase tot corpul, abia de se mai putea mișca. Dar Bunul Dumnezeu a fost și de data aceasta alături de el, ca și acolo, la Onega. Revenindu-și puțin, a început să facă plimbări prin pomet, apoi ceva mai lungi, până la marginea pădurii, unde îi pria aerul cu aromă de brad. Îl însoțeam peste tot, ascultam cu respirația tăiată relatările lui despre suferințele prin care a trecut. Iar acestea au fost supraomenești. Nu le vom descrie, a făcut-o Vasile Șlemcu în interviul alăturat.

Până la moarte (1973, la nici 69 de ani împliniți) tata i-a rămas recunoscător unui evreu, medic militar în lagăr, care, pentru o atenție făcută - un brici de renumita marcă „gemeni” -, l-a protejat pe cât a fost posibil, ajutându-i să supraviețuiască. L-a făcut infermier, să țină în ordine punctul medical.

Abia după revenirea acasă tata a înțeles din ce cauză medicul nu l-a inclus în primăvara lui 1945, în lista aceluia ce „*urmau să fie eliberați din lagăr*”, spunându-i că e prea slab și nu va suporta un drum atât de lung. „*Eliberarea*” era o amăgială, căci cei aleși pentru plecare, în loc să ajungă acasă, s-au pomenit în Armenia, la cioplit piatră din munți. Acei rămași cu zile, printre care a fost bunul prieten și vecin al tatei, Nimigean Vasile al lui Cozmuță, s-au întors la Tereblecea tocmai în 1947. Desigur, medicul nu i-a putut spune atunci adevărul, putea s-o plătească rău.

Nu știu acest fapt, ori educația primită în familie, moștenită de la părinți, l-a făcut să-și formeze crezul vieții: „*Bine faci, bine găsești*”. Crez după care încerc și eu să mă conduc. Deși, în zilele noastre, binele făcut adesea este uitat.

5.9. O victimă fără de vină⁶²

Printre cei aproape trei sute de deportați din Tereblecea Hlibocii s-a numărat și tânăra Ludvica, fiica lui Nicolai al lui Andrei Pșeniciko, unul dintre puținii ucraineni ce locuiau pe atunci în această comună.

Ea însă n-a fost luată de acasă în 1941 sau în 1944, ci mai târziu, în 1947, anul când foametea organizată de bolșevici curma viețile omenești aidoma gloanțelor în timpul războiului. Ca cea mai mare dintre cei șase frați și surori, Ludvica căuta să-și ajute părinții în asigurarea cu hrană a familiei. Într-o zi de vară luă un coș și o porni spre pădure după ciuperci. Și dispăru fără urmă. Timp de două săptămâni rudele au cutreierat pădurea de la Sinăuți până la Tărășeni, bănuind că o fi murit undeva de foame. Tocmai după o lună au aflat unde este.

Fig. 22. Ludvica Pșeniciko.

Dar să-l ascultăm pe fratele ei, Nicolai (cum l-a chemat și pe tata):

-Zdrobiți sufletește de dispariția fără urmă a Ludvicăi, într-o zi ne trezirăm vizitați de un maior pe nume Cehii, care ne-a spus, fără să ne dea vreo explicație, că sora se găsește la închisoarea din Cernăuți. A zis să pregătim ceva de mâncare și să-i aducem lui în oraș, la adresa Hrebinca, nr. 3, și el o să-i transmită. Cu mare greutate mama a găsit ceva făină, a copt o pâine și ne-am dus la oraș. Însă proviziile așa și nu au ajuns la sora. Maiorul Cehii a fărâmițat pâinea, căutând, probabil, vreun bilețel ascuns în ea.

Același ofițer a mai venit o dată la noi, a scotocit peste tot, până și în spatele icoanelor, dar n-a găsit nimic bănuitor. La plecare ne-a luat cele câteva manuale școlare românești, ce se găseau în casă. Peste un an de la dispariția surorii au venit un oarecare Nicolai Kruciko de la Hliboca, și câțiva activiști (mai bine zis,

⁶² „*Libertatea Cuvântului*”, 19 septembrie, 2003.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

hoți) din sat, confiscându-ne scroafa cu nouă purcei, fânul din șură, perne, lăicere, lucrurile surorii, cică pentru acoperirea cheltuielilor de judecată. Marea parte din cele confiscate au fost împărțite între ei. Pentru ce a fost judecată, câți ani i-au dat, unde se găsește nu ne-a mai spus nimeni. Și așa am trăit în neștire cinci ani, până când am primit prima scrisoare de la Ludvica, tocmai din regiunea Murmansk, prin care ne înștiința, fără nici o explicație, că este condamnată la zece ani de muncă silnică.

Mă întreb, cum s-au întrebat la timpul lor și rudele Ludvicăi, cu ce s-a făcut ea vinovată în fața „*eliberatorilor sovietici*” pentru a fi condamnată atât de sever, la proces nefiind invitați măcar părinții? Ce pericol putea prezenta pentru noua orânduire tânăra terebleceancă, care până în primăvara lui 1944 a fost fata de casă a proprietarului morii din Cernăuți? De la Murmansk pe Ludvica au dus-o în regiunea Irkutsk, unde, în condiții neomenești, a lucrat la tăierea pădurii. Grav bolnavă, scuipând sânge încă după bătăile din timpul interogărilor la închisoarea din Cernăuți, în cele din urmă i s-a permis să fie operată. Salvatorul i-a fost un chirurg evreu din Bucovina, care de asemenea era deportat în Siberia. Cu numai jumătate de ficat, Ludvica a fost transferată în regiunea Kemerovo, aici lucrând, până la „*ispășirea pedepsei*”, la o uzină.

-Numai la întoarcerea acasă, pe la sfârșitul anilor 50 ai secolului trecut, își continuă relatarea fratele Nicolai, am aflat amănunte despre arestarea surorii. În drum spre pădure, ea a fost oprită lângă pichetul de grăniceri, dislocat pe atunci în casa parohială (astăzi spitalul sătesc) și fără nici o explicație aruncată într-o mașină închisă. La Cernăuți, în timpul așa-numitelor cercetări, supusă la torturi îngrozitoare, ea era învinovățită de legături cu românii de peste graniță și de atitudine dușmănoasă față de statul sovietic, deși nu a recunoscut nimic fără de martori, ea a fost judecată.

-Totuși, mă interesez la domnul Nicolai, nu avea nici o presimțire, nici o bănuială, cine ar fi putut fabrica aceste învinuiri?

-De avut, avea și ea, aveam și noi, dar nu dispuneam de dovezi. Ne gândeam la câteva din presupusele ei prietene, care o invidiau pe sora că se îmbracă mai frumos decât ele, cu haine de-ale soției fostului patron din Cernăuți. Sunt sau nu justificate aceste bănuieli am putea afla numai luând cunoștință de materialele judecătorești, de mărturiile depuse de persoanele la care ne gândim, dar la toate adresările noastre am primit unul și același răspuns: nu există un asemenea dosar! Răspuns, desigur, formal, căci e greu să crezi că un om putea fi condamnat la un termen atât de mare, chiar și în condițiile dictaturii staliniste, fără a i se

întocmi sentința. Dar, se vede, încă n-a trecut timpul acelorora, care nu vor să fie dezvăluit adevărul.

Revenită acasă, după o crâncenă robie, rănită moral, cu sănătatea zdruncinată, această victimă fără de vină se angajează ca lucrătoare tehnică la cooperativa de consum din satul natal. Însă nu i-a fost dat să se bucure mult de viața liberă. La o vârstă încă nu prea înaintată a trecut în lumea umbrelor. Fără să fi cunoscut ce-i viața familială, bucuria de a alina și crește copii. A trecut prin lumea pământească ca și atâtea alte ființe omenești, lovite fără milă de satanica bestie roșie.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

6. BISERICA

Așa cum nu cunoaștem vârsta adevărată a satului Tereblecea, tot așa nu știm nici când a fost ridicată aici prima biserică. Fără îndoială, o fi fost din bârne de lemn, ca și toate bisericile de atunci din Moldova. Că strămoșii noștri aveau lăcaș de rugăciune pe la mijlocul secolului XV, mărturisește hrisovul lui Ștefan III din 20 iunie 1446, prin care dădea Mănăstirii Neamț „pe toți popii din satele mănăstirești, anume: biserica din Telebecinți...”, după care urmează și alte localități. E pentru a doua oară (după uricul aceluiși voievod din 11 martie 1446), când este menționat documentar satul nostru.

Cu părere de rău, din bogata literatură consultată n-am putut afla nimic despre viața religioasă din Tereblecea pe parcursul a mai multor sute de ani. Nici cine au fost preoții de atunci, ce pregătire aveau. Un lucru este incontestabil: odată ce populația băștinașă era moldovenească (română), serviciul divin se oficia în limba acestei populații.

Din mai multe surse scrise⁶³ aflăm că în Tereblecea a fost ridicată la 1777 o biserică nouă, de lemn, destul de spațioasă pentru vremea aceea. Cam de la mijlocul secolului XVIII până la începutul anilor 40 ai secolului XIX, îndrumătorii spirituali ai tereblecenilor au fost membrii unei întregi dinastii Dubău. Acum vreo 25 de ani, la o întâlnire cu cercetătorul trecutului Tereblecii, Teodor Rusu, care locuia la Brașov, am aflat mai multe lucruri despre această dinastie, pe care i le-a relatat academicianul tereblecean Eugen Botezat, a cărui mamă era din această familie de preoți. După afirmația acestuia, familia Dubău a venit la Tereblecea din zona Bistrița-Năsăud a Transilvaniei. Cel dintâi preot din această familie ar fi fost, cu mult înainte de ocuparea Țării Fagilor de către austrieci, Leonte Dubău, căruia i-au urmat Tudose Dubău, Ieremie Dubău, fiul acestuia, Leonte Ieremievici Dubău (căruia austrieicii i-au adăugat un –vici la prenume), Filip Ieremievici Dubău, cel mai renumit dintre ei, care pe la 1840 a trecut la protopiatul ortodox al Siretului și Vicovului⁶⁴.

Unul dintre primii preoți cunoscuți din perioada de stăpânire austriacă a fost Antonie Ivanovici, care la 1790 era paroh la Tereblecea, dar slujea și la Oprișeni⁶⁵.

⁶³ în particular, Schematismus der Bukowinaer griechisch orientalischen Diöcese für das Jahr 1867 Cernowitz.

⁶⁴ despre acesta vom mai vorbi în capitolul „Școala”.

⁶⁵ Covalciuc, D. (2008) *Oprișeni. Un sat la răspântiile istoriei*. Editura „Zelena Bucovyna”, pag. 240.

Îl vom numi aici și pe Dimitrie⁶⁶, care după ce a fost sfințit preot, în 1842 este trimis preot de ajutor la Tereblece cu Berlinți și Stârcea, urmând apoi să slujească ca paroh al bisericii din Ciocănești⁶⁷.

Noua biserică Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil de cărămidă, acoperită cu tablă, a fost înălțată între anii 1883-1886, pe spețele enoriașilor și ale fondului bisericesc. Ea a fost sfințită de Î. P. S. Silvestru Morariu, Mitropolit al Bucovinei și Dalmației, avându-l ca paroh pe Dimitrie Seleschi, protopresviter stavrofor, născut la Oprîșeni (1806, după alte date 1808) în familia preotului Ștefan Seleschi, și preot cooperator pe Ilarion Dracinschi, născut la 1848, care, după moartea lui Dimitrie Seleschi (1894), timp de mai mulți ani a fost parohul bisericii.

Fig. 23. Î. P. S. Silvestru Morariu, Mitropolit al Bucovinei și Dalmației.

Vorbind despre Dimitrie Seleschi, vom menționa că a fost o personalitate de mare autoritate, cu studii secundare la Gimnaziul din Cernăuți și superioare la renumita facultate de teologie din capitala Bucovinei. După doisprezece ani (1832-1844) în fruntea bisericii din Stănești pe Siret, timp de 50 de ani este paroh la Tereblecea. Protopresviter definitiv (1873), stavrofor decorat cu epigonation, membru fondator al Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina. A supravegheat realizarea unor tipărituri ale Societății. Are merite deosebite în dezvoltarea școlii românești din Bucovina, în depistarea și pregătirea viitorilor învățători și preoți. A donat cea mai mare parte din averea sa pentru sprijinirea Societății „Școala Română”. Însă pentru noi, tereblecenii, el rămâne, mai întâi de toate, ctitorul uneia dintre cele mai frumoase biserici din Bucovina. El își doarme somnul de veci, spre regret uitat de toți, în cimitirul din Tereblecea și nu din Siret, după cum se afirmă în unele enciclopedii.

Cei care vizitează biserica noastră, apreciază decorația artistică murală și, în mod deosebit, iconostasul. Cu părere de rău, nu am putut afla numele

⁶⁶ Dumitrache Bucevschi, tatăl celui mai mare pictor al Bucovinei, Epaminonda Anibal Bucevschi (1843-1891).

⁶⁷ Luceac, Il. (1994), *Un pictor bucovinean: Epaminonda Bucevschi*. Glasul Bucovinei. 1/1994, pag. 57.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

realizatorilor picturii murale, precum nici, cu siguranță, al autorului iconostasului. Totuși, în baza studierii documentelor și dosarelor consistoriului, ale guvernului provincial și ale direcțiunii fondului bisericesc din Bucovina, Corneliu Gheorghian, cercetător al vieții și operei pictorului Epaminonda Bucevschi, consideră că acesta a lucrat sub păstoria mitropolitului Silvestru Morariu Andrievisci circa 18 iconostase și picturi de biserici în Bucovina, printre care și din biserica din Tereblecea (1886). În susținerea acestei afirmații vine doctorul în istorie Ilie Luceac⁶⁸, care găsește o asemănare foarte mare între icoana Maicii Domnului cu pruncul în brațe din iconostasul bisericii din Tereblecea și cea din iconostasul dintr-o biserică din Zagreb – cunoscută operă a lui Epaminonda Bucevschi. Ambele denotă „*aceleași linii ale academismului neoclasic al picturii bucevschiene*”. Știind că la vechea biserică a slujit tatăl pictorului, Dimitrie Bucevschi, înclinăm să credem că acesta și-ar fi îndemnat fiul să lucreze iconostasul din noua biserică.

Fig. 24. Dimitrie Bucevschi (stânga) și fiul acestuia pictorul Epaminonda Bucevschi (dreapta).

După trecerea în lumea celor drepti (1894) a lui Dimitrie Seleschi, paroh al bisericii din Tereblecea este numit Ilarion Dracinschi (n. 1848), preot cooperator în anii 1876-1893, om de înaltă cultură, stimat de enoriași.

⁶⁸ Revista Glasul Bucovinei, 2/1994, pag. 33-34.

Fig. 25. Biserica Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil.

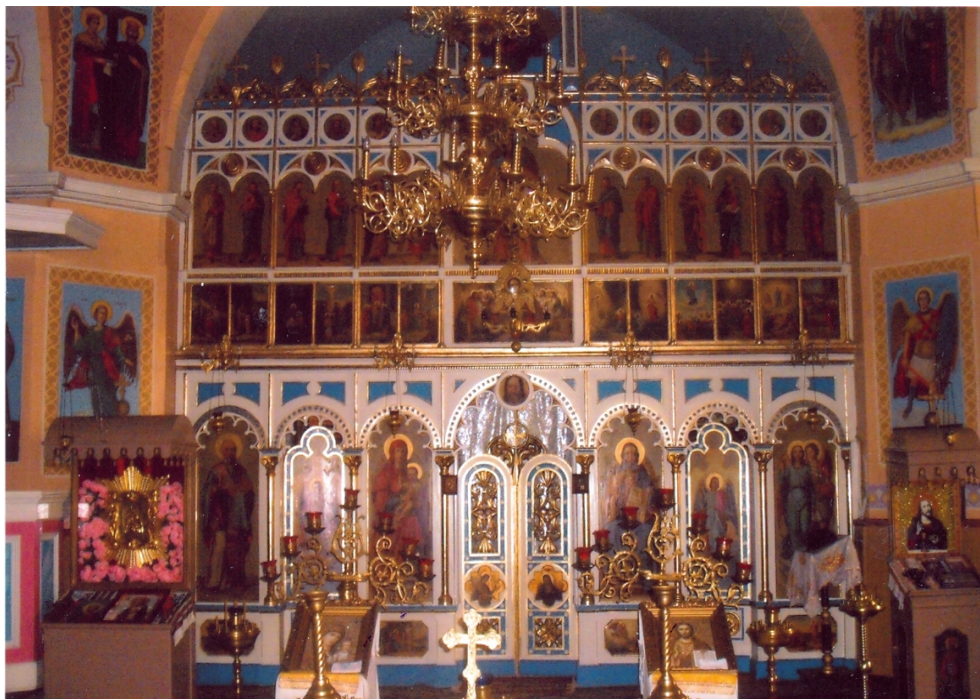

Fig. 26. Iconostasul bisericii.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

El slujește aici până la 1899, când în fruntea parohiei Tereblecea este numit tânărul preot Vichentie Simiganovschi, născut la Boian în anul 1863. Pe lângă pregătirea teologică temeinică (studii speciale la Cernăuți, 1887-1891), el avea cunoștințe profunde de cultură generală, era un bun cunoscător al gândirii filozofice germane (în special opera lui Emanoel Kant). A publicat o lucrare valoroasă, „*Filozofia religiunii sau împăcarea credinței cu știința*”, care și astăzi prezintă interes. A colaborat la diferite publicații cu istorioare moralizatoare, destinate oamenilor de toate vârstele⁶⁹.

Vom mai menționa că pe lângă misiunea de pastor Vichentie Simiganovschi s-a implicat activ în viața laică a satului, fiind inițiatorul înființării băncii populare, a unui cabinet de lectură, a pompieriei, a organizării diverselor sărbători populare. Dar după cinci ani de preoție la Tereblecea, din motive nouă necunoscute, se mută la Ilișești, unde slujește între anii 1905-1909, iar apoi la Udești, unde se găsește în fruntea parohiei o perioadă îndelungată (1909-1936). Aici se pare că a și murit la vârsta de 73 de ani.

Urmează o perioadă în care parohia din Tereblecea îi are în frunte pe Ștefan Seleschi (probabil, fiul lui Dimitrie Seleschi), Gheorghe Ciupercă, Mihai Rusu, Dimitrie Georgescu.

Această fluctuație de preoți ia sfârșit în 1907, când paroh al bisericii este numit Teodor Polonic (n. 1850), avându-l ca preot cooperador pe ginerele său, Ioan Tipa (n. 1880). Hirotonit la vârsta de 23 de ani, după obținerea studiilor teologice la Cernăuți, el urcă rând pe rând treptele preoțești: paroh (1885), exarh (1908), vicar protoprosviter (1920). Propovăduitor înzestrat al cuvântului lui Dumnezeu, Teodor Polonic este și un bun organizator și gospodar. Prin strădaniile sale, cu ajutorul enoriașilor și al fondului bisericesc, în 1910 la Tereblecea au fost zidite Casa parohială de cărămidă cu acoperiș de țiglă și Casa pentru cooperador de lemn, (astăzi spitalul de sector și, respectiv, policlinica). Casa parohială obține o sesie de 12 ha, cea pentru cooperador – 6 ha. Sesia cântărețului este de 3 ha, iar a palamarului – de 1 ha.

Teodor Polonic a condus cu autoritate parohia Tereblecea 20 de ani. Vom menționa că în această perioadă, pentru un scurt timp, Teodor Polonic l-a avut ca preot ajutor pe Dimitrie Voevidca (1887, Sinăuți – 1965, Suceava), absolvent al Facultății de Teologie din Cernăuți, cu preocupări de muzică (discipol al renumitului compozitor Isidor Vorobchievici), profesor de religie la liceele „Ștefan

⁶⁹ Satco, E. (2004), *Enciclopedia Bucovinei*. Suceava. Vol. II, pag. 389.

cel Mare” din Suceava (1921-1927) și „Aron Pumnul” din Cernăuți (1927-1940), culegător de comori ale creației populare. După război a sprijinit reorganizarea și afirmarea Reuniunii Muzical-Dramatice „Ciprian Porumbescu” din Suceava⁷⁰.

În 1926, după 15 ani de activitate de cooperator, parohia Tereblecea este încredințată lui Ioan Tipa, născut la 1880, preot în 1906, exarh în 1924, paroh în 1926, asistent la Protopopiatul ortodox român al Siretului din 1928⁷¹. El îi are ca cooperatori pentru scurt timp pe preoții Mihai Tipa (frate), Aurel Ciumău, Zaharie Fărtăiș, Pantelimon Birău (după unele surse, acesta a fost numit, dar nu s-a prezentat), toți nebăștinași, și pentru o perioadă mai lungă pe preoții terebleceni Dimitrie Moțoc (1928-1940) și Simeon Belța, cu acesta slujind împreună până în 1944, când Tereblecea a fost „eliberată” de armata sovietică, iar venerabilii păstori au luat calea pribegiei.

Buna funcționare a bisericii depinde nu numai de pregătirea profesională, de harul pastoral al preotului, ci și de spiritul gospodăresc al acestuia. Or, biserica, ca și oricare instituție, fie de stat sau publică, trebuie să țină cont de necesitățile sale materiale și financiare. Studiind istoria satului nostru, la Arhiva de Stat a regiunii Cernăuți am dat de Contul de gestiune al parohiei Tereblecea, pretoieria Siretului, județul Rădăuți, pe anul 1939⁷², semnat de parohul protopresviter Ioan Tipa. Se prevedeau venituri realizate în bugetul pe anul 1939: din vânzarea lumânărilor – 2.900 lei, din vânzarea ierbii și fructelor din cimitir – 600 lei, exegent în numerar – 4.411 lei, din venitul discului – 4.076 lei, subvenții de la comună pentru întreținerea bisericii, curții bisericesti și cimitirelor parohiale – 2000 lei. Total venituri realizate – 11.987 lei. Total cheltuieli – 7.687 lei. Exegent (adică economisire) – 4.300 lei. Venituri prevăzute în bugetul aprobat pe anul 1939 – 13.766 lei. Cheltuieli prevăzute în buget – 12.666 lei. Cheltuieli efectuate – 7.687 lei pentru: cumpărarea lumânărilor, produselor trebuitoare la sfintele slujbe (vin, untdelemn, tămâie, prescuri), plata pălimarilor bisericesti, cheltuieli de cancelarie, plata impozitelor, a mobilierelor și a terenurilor ale căror venituri merg pentru biserică, întreținerea bisericii, curții bisericesti, cimitirelor și pentru procurarea obiectelor necesare bisericii, cumpărarea cărților necesare bibliotecii parohiale, abonamentul la revista „*Biserica ortodoxă*”, precum și pentru fondul general bisericesc - 1% din totalul veniturilor. Un calcul simplu (12.666 lei – 7.687 lei) ne permite să constatăm că cheltuielile efectuate au fost mult mai mici decât cele prevăzute. În felul acesta biserica își asigură o sumă importantă de bani.

⁷⁰ Satco E. op. cit., pag. 587-588.

⁷¹ *Anuarele Arhiepiscopiei Ortodoxe a Bucovinei. Anii 1927-1928.*

⁷² Fond 320, registru 1, nr. 5135.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Raptul nordului Bucovinei a avut urmări nefaste pentru biserică și religie în general. Regimul satanic a înlăturat complectamente biserica din viața statului, preoții erau urmăriți, fiind lipsiți de orice drepturi, exilați, băgați în închisori. Au fost naționalizate casele parohiale, confiscate avuturile bisericesti, iar lăcașurile sfinte închise, transformate în depozite de tot felul, în săli sportive sau cluburi. A fost lichidată Mitropolia Bucovinei, iar bisericile, supuse Mitropoliei de la Kiev, activau sub oblăduirea Patriarhiei de la Moscova. Pentru a scăpa de urgia comunistă, după 1944 în nou-formata regiune Cernăuți rămăseseră vreo 60-70 de preoți ortodocși din circa 250 câți existau până la „eliberare”. Printre acei care au avut curajul, voința de a înfrunta batjocura stăpânirii bolșevice, de a duce mai departe în mase credința în Dumnezeu a fost părintele Vasile Bilous (n. 1917), cu studii teologice, după cum aflăm din Anuarul Mitropoliei Bucovinei pe anul 1939, în 1935 era provizor la bisericile din Tărășeni și Prevorochie.

Fig. 27. Preotul paroh Vasile Bilous.

Din lipsa de preoți, Vasile Bilous a păstorit concomitent în trei parohii: Tereblecea (1944-1954), Oprișeni și Stăneștii de Sus. După 10 ani de activitate duhovnicească, a fost transferat la biserica din Toporăuți, raionul Noua Suliță, un timp a îndeplinit funcția de protopop al raionului Hotin. Prin anii 90 ai secolului trecut a fost transferat la Catedrala Episcopală din Cernăuți. Între timp și-a luat licența la Institutul Teologic din Moscova. Trecut în lumea celor dreți (1998) la vârsta de 81 de ani, el își doarme somnul de veci în cimitirul din satul Mihuceni de lângă Hliboca. Deși ucrainean de origine, părintele Vasile Bilous a fost un apărător sincer al românismului în regiunea Cernăuți, binecuvântând nu o dată manifestările organizate de Societatea pentru Cultură Românească „*Mihai Eminescu*”.

O amintire frumoasă despre sine a lăsat părintele Mihai Sternioală, care s-a aflat în fruntea parohiei Tereblecea între anii 1954-1957. Născut în Basarabia, absolvent al unei școli de cantori de pe lângă Episcopia Bucovinei, printr-o stăruință de invidiat, el studiază canoanele religioase, devenind un preot apreciat de fețele bisericesti superioare și de enoriași. După trei ani de păstorie la Tereblecea,

este transferat la Voloca, ca apoi (1989) să fie numit protopop al raionului Herța. În 1997 se stabilește cu traiul în România, unde slujește ca paroh al Bisericii Sf. M.M. Dimitrie din Suceava, oraș în care s-a stins prematur din viață în septembrie 2002.

Timp de trei ani (1957-1960) tereblecenii l-au avut ca păstor pe Ion Chiorescu, despre care știm că era originar din Târnauca, raionul Herța, și că mai înainte a slujit, perioade scurte, la Oprișeni și Stănești. Activitatea lui de mai departe ne este necunoscută. Dintre preoții cei mai iubiți de enoriași îl vom menționa pe Andrei Strugaru. Născut în Basarabia (1924), absolvent al Școlii de cantori din Bălți și al Școlii de preoți de pe lângă Episcopia din Cernăuți, el își începe păstoria într-un sat din Moldova, trecând apoi la Mămăliga, raionul Noua Suliță, ca în 1960, Episcopul Cernăuțului și Bucovinei, Î.P.S. Teodosie, să-i încredințeze parohia Tereblecea.

Fig. 28. Preotul paroh Andrei Strugaru.

Om de o mai rară omenie și blândețe, cu un ales har preoțesc, părintele Andrei adună în jurul său un comitet bisericesc lucrativ, care îl susține întru totul. Cu ajutorul enoriașilor se fac un șir de reparații interioare, s-a reînnoit poarta și gardul din jurul curții bisericii, s-a construit o mică încăpere lângă clopotniță pentru necesitățile gospodărești. Văzându-i atașamentul pentru sat, acesta i-a răspuns pe măsură. Având o familie numeroasă (7 copii), fără condiții elementare de trai (fosta casă parohială fiind transformată în spital), lumea a hotărât să-l ajute să-și facă o

casă. Mare a fost bucuria părintelui Andrei și a întregii sale familii, precum și a credincioșilor. Prin predicile sale, înzestrate cu învățături din cărțile sfinte, sprijinite și ilustrate cu exemple din viață, părintele Andrei a contribuit mult la întărirea credinței ortodoxe. Și încă un lucru, peste care nu putem trece. Ca și în zilele de sărbătoare, el era alături de oameni și în viața de toate zilele. În zilele fierbinți de vară, cu coasa în mână, era în câmp, unde se hotăra soarta recoltei. Părintelui Andrei, înzestrat cu o voce melodioasă, îi aparține și meritul organizării unui prestigios cor bisericesc (cum n-a mai fost după război), care se ridică la nivelul renumitelor coruri de la Ceahor și Hrușeuți-Voloca. Ani la rând corul a fost dirijat de preoteasa Valentina, care a transmis ștafeta fiicei Lilia. Pentru viața și activitatea ireproșabilă de păstor duhovnicesc, a fost decorat cu cele mai înalte

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

grade preoțești: palița, crucea cu pietre scumpe, mitra, mai multe diplome și Ordinul de gradul II al Cuviosului Serghei de Radonej. Cu părere de rău, din cauza unei boli serioase, în anul 1990, după 30 de ani de păstorie exemplară, la Tereblecea, părintele Andrei s-a văzut nevoit să se retragă din serviciul activ bisericesc. S-a stins din viață în 17 septembrie 1995.

Fig. 29. Vizita I.P.S. Antonie (Moskalenko) la Tereblecea în 1989 (de la stînga la dreapta: palamar Victor Maser, Pr. Gheorghe Covalciuc, I.P.S. Antonie, Pr. Andrei Strugaru).

Ca stimă și respect față de cuvioșia sa, a fost înmormântat în curtea bisericii, partea de răsărit a altarului, împreună cu preteasa Valentina, moartă peste șase luni, în 1996. Mormintele lor vor aminti mult timp enoriașilor din sat învățăturile părintelui Andrei, vor fi ca un simbol al dreptei credințe, al omeniei și modestiei. Un timp foarte scurt (toamna 1990 – primăvara 1991), paroh al bisericii din Tereblecea este Gheorghe Covalciuc, originar din Oprișeni. Destrămarea imperiului satanic bolșevic și constituirea statului ucrainean independent a democratizat, în mare parte, viața social-politică.

Fig. 30. I.P.S.S. Onufrie, Mitropolitul Cernăuților și Bucovinei.

Aceasta s-a răsfrânt benefic asupra vieții duhovnicești. Biserica, deși rămasă ca și pe timpul regimului sovietic totalitar fără orice susținere financiară, a obținut mai multă libertate. A încetat urmărirea, prigoana preoțimii, intimidarea credincioșilor, nenumăratele restricții la care au fost supuse instituțiile bisericești de toate nivelurile. În acest început de „dezgheț”, în primăvara anului 1991 episcopul Onufrie îl numește paroh al Bisericii Sf. Arhangheli Mihail și Gavril din Tereblecea pe preotul Victor

Iachimciuc⁷³.

Fig. 31. Preotul paroh Victor Iachimciuc.

⁷³ fost păstor în 1989 la Stănești și Poieni-Regat, născut în 1950 la Bălcăuți, raionul Noua Suliță, ginerele protoiereului Andrei Strugaru, rămânând totodată cu serviciul și la Poieni-Regat.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Credem că nu greșim afirmând că părintele Victor este un continuator al artei preoțești a socrului său, care, bolnav fiind, venea nu odată să officieze împreună serviciul divin. De la predecesorul său el a moștenit dragostea de muncă, bunătatea sufletească, puritatea morală.

Odată cu instalarea părintelui Victor în fruntea bisericii din Tereblecea, au fost reluate perelinajele, întrerupte de ocupanți cu jumătate de secol în urmă, la locurile sfinte din Patria istorică (bisericele și mănăstirile din Iași, Suceava, Putna, Sucevița, Moldovița, Neamț, Secu etc).

Zeci de credincioși din Tereblecea au săvârșit perelinaje la locuri sacre din Ucraina (Lavra Kievo-Pecersk, Lavra Poceaev), din Federația Rusă, până la Moscova și Petersburg. Au devenit tradiționale perelinajele „per pedis apostolorum” la Mănăstirea Înălțarea Domnului din Bănceni. Toate acestea îi îmbogățesc duhovnicește pe enoriași, le întărește credința în Dumnezeu.

În timpul păstoriei părintelui Victor Iachimciuc biserica din Tereblecea a cunoscut reparații de proporție, cum n-au mai fost din 1937, binecuvântate atunci de Mitropolitul Bucovinei Visarion.

Fig. 32. I.P.S.S. Visarion, Mitropolitul Bucovinei.

Din 1998 până în prezent a fost îmbrăcat cu tablă de aluminiu acoperișul, s-au reparat pereții pe dinafară, s-a restaurat pictura din interior (în afară de iconostas), pentru a fi mai cald în sezonul rece ferestrele au fost îmbrăcate cu al doilea rând și s-au montat calorifere electrice, s-a schimbat ușa de la intrare, s-a lărgit balconul pentru cor, în curte s-a construit o încăpere pentru parastrasuri și alte evenimente.

După reconstrucțiile efectuate, în anii 2000 și 2005, biserica a fost sfințită de I.P.S. Onufrie, care, după reîntoarcerea Episcopiei Bucovinei a gradului de Mitropolie retras brutal, în 1944, a devenit Mitropolit al Cernăuțului și Bucovinei.

Vorbind despre personalitatea protoiereului paroh Victor Iachimciuc, vom menționa că el are o pregătire clericală temeinică: absolvent al Seminarului teologic din Chișinău și al Institutului Teologic Ortodox din Cernăuți (continuator al vestitei, până la război, Facultăți de Teologie din capitala Bucovinei), deschis în anul 2000.

Fig. 33. Paraclisele din satul Tereblecea: (din stânga spre dreapta: *Paraclisul Tuturor Sfinților, Sf. Ac. al Maicii Domnului, Sf. Ap. Petru și Pavel, Sf. M. M. Pantelimon*).

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Aici părintele Victor și-a susținut și teza de licență cu tema „*Dezvoltarea culturii teologice în Bucovina*”, rămânând ca profesor de istorie a Bisericii Ucrainene. Este secretar responsabil al revistei „*Candela*” (serie nouă cernăuțeană). La îndemnul părintelui Victor, această prestigioasă instituție de învățământ a fost absolvită de pedagogii terebleceni Lilia Socaci, Elena Cojocari, Larisa Stașescu. În semn de recunoștință pentru slujire cu devotament la altar, în anul 2000, la împlinirea a două milenii de la Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos, evlaviosul părinte Victor a fost distins cu palița și crucea cu pietre scumpe, a devenit purtător de mitră.

În oficierea serviciului religios în cadrul bisericii, atribuțiile de dascăl (cantor) sunt prestate de preoteasa Maria Iachimciuc.

Vom mai nota că toate reparațiile și restaurările ce au avut loc la biserică s-au făcut pe donațiile enoriașilor și sponsorilor din sat, ca, de altfel, și construcția paracliselor Sf. Acoperemânt al Maicii Domnului, Sf. Apostoli Petru și Pavel, Sf. M.M. Pantelimon, Tuturor Sfinților.

Fig. 34. Comitetul bisericesc (de la stânga la dreapta: rândul de sus – Calistrat Șlemco, Dumitru Cojocar, Pr. Victor Iachimciuc, Toader Axeniuc, palamar Victor Maser; rândul de jos – Mircea Țigără, Ion Zait).

S-a turnat și temelia celei de a cincea capelițe în cinstea Sf. Apostol Andrei. La acestea se adaugă Troița Răstignirea Domnului Iisus Hristos, construită de Apetri Pintilei.

Toate cele menționate mai sus au fost posibile grație membrilor comitetului bisericesc și, în mod special, a epitropilor Ion Zaiț, Toader Axeniuc, Mircea Țigără, Dumitru Cojocar, Calistrat Șlemco și regretatului Toader Vasilaș.

În anul 2006, în ajunul Sărbătorii Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil (stil vechi) tereblecenii au marcat festiv împlinirea a 120 de ani de la sfințirea bisericii. Acest eveniment a coincis cu alte două jubilee – 560 de ani de la prima atestare documentară a Tereblecii (1446) și 190 de ani de la înființarea școlii de stat (1816) din localitate. S-a adunat lume peste lume, terebleceni împrăștiați departe de baștină, persoane de conducere din raion și regiune. Cu acest prilej asistența a fost salutăată de Exelența Sa Romeo Săndulescu, ministru-consilier, Consulul general al României la Cernăuți. O comunicare interesantă despre viața spirituală a făcut protoiereul Victor Iachimciuc, parohul Bisericii creștin-ortodoxe din Tereblecea, subliniind că liberalizarea vieții social-politice (deși încă departe de adevăratele norme democratice), a descătușat activitatea lăcașelor de cult.

Fig. 35. Casa parohială a Bisericii ortodoxe din satul Tereblecea.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Serviciul divin este oficiat fără opreliști, sunt respectate sărbătorile religioase și obiceiurile tradiționale ce țin de acestea. Și, lucru deosebit de important, școala nu mai este obligată, ca pe timpul regimului comunist, să interzică copiilor să meargă la biserică. Iar odată ce copiii pot frecventa biserica, contribuie la creșterea numărului credincioșilor ortodocși, înseamnă că biserica are viitorul asigurat.

* * *

În imediata apropiere de Biserica ortodoxă se găsește Biserica romano-catolică cu hramul Sf. Apostoli Petru și Pavel.

Conform documentelor⁷⁴, prezentate în compartimentul „Literatura consultată”, primele familii de polonezi s-au așezat în Tereblecea la sfârșitul secolului XVIII – începutul sec. XIX). De la 11 familii compuse din 62 de persoane în 1811 la 34 de familii cu 180 de persoane în 1817. Și numărul lor a continuat să crească.

Fig. 36. Biserica romano-catolică cu hramul Sf. Apostoli Petru și Pavel.

⁷⁴ vezi lucrările lui Andrii Horuk, Franz Pieszczoeh.

Evident, a apărut necesitatea de a avea un centru spiritual. Și acest centru putea fi lăcașul de rugăciune. Punând mână de la mână, polonezii terebleceni își ridică o frumoasă biserică de zid, sfințită în anul 1883.

De-a lungul întregii sale existențe, ea nu a avut un păstor stabil. Serviciul divin era oficiat de preoți din Siret și Adâncata (Hliboca), iar după război – din Cernăuți. În anii de oprimare bolșevică, când, practic, nu avea cine oficia slujbe religioase, credincioșii catolici din Tereblecea și-au apărut lăcașul sfânt, se adunau duminica și de sărbători, înălțând rugăciuni Tatălui Ceresc. Ei s-au îngrijit ca biserica să fie păstrată într-o stare bună. În preajma jubileului de 125 de ani de la sfințire, biserica a fost acoperită cu tablă de aluminiu, s-au făcut reparații generale interioare.

În ziua Sf. Apostoli Petru și Pavel din 2008, cu prilejul marcării frumoasei aniversări, la biserică a avut loc un înălțător Te-deum, oficiat de păstorul Marek Drozdowicz de la Decanatul Cernăuți al Episcopiei romano-catolice din Lvov și episcopul de Lvov Leonid Malyi, împreună cu un sobor de preoți. Au fost prezenți reprezentanți ai puterii raionale și locale, parohul Bisericii ortodoxe din sat, Victor Iachimciuc, mai toți din cei circa 120 de catolici de etnie poloneză, câți mai locuiesc la Tereblecea. Serviciul divin este oficiat în fiecare duminică și sărbătoare religioasă de către Marian Popielujcz, preot la două parohii – Hliboca și Tereblecea.

* * *

După ocuparea Țării de Sus de către Austria, încoace vin de aiurea oameni de diferite naționalități. Pe la 1870 la Tereblecea se așează primii coloniști germani (șvabi). Cu anii numărul lor crește neîntrerupt, ceea ce a dus chiar la crearea unei unități administrative aparte – Tereblecea Nemțească. Apare necesitatea creării unei biserici proprii. Așa, la 1895 este sfințită Biserica evanghelică-luterană a nemților. Timp de vreo zece ani nu a avut preotul său, slujbele erau ținute de preoți din Siret. Abia în 1906 comunitatea nemțească obține numirea unui preot permanent, în persoana lui Rudolf Fisher, care a păstorit timp de 39 de ani, până la 1940, când întreaga Tereblece Nemțească s-a repatriat în Germania.

După 1944, acest lăcaș sfânt a fost batjocorit. S-a dărâmat turnul, s-au distrus icoanele și pictura murală. S-a mai păstrat crucea de fier de pe turn, pusă de cineva la capătul unui mormânt din cimitirul ortodox. Un timp acest lăcaș a servit ca cinematograf, iar prin anii 60 ai secolului trecut a ajuns, culmea ironiei, muzeul V.I. Lenin al Școlii – internat din localitate. După destrămarea Uniunii Sovietice, când idolul comunist Lenin a intrat în dizgrație, fosta Biserică evanghelică-luterană a fost transformată în casă de rugăciuni a credincioșilor după evanghelie. Astăzi

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

după ce aceștia și-au construit un locaș nou, ea este abandonată, risipindu-se treptat.

* * *

Deși mai puțin numeroși la Tereblecea, evreii au avut, totuși, templul lor, într-o clădire de lemn, distrusă în 1941. Ultimul rabin a fost Solomon Schaffer, o persoană, după câte se pare, departe de credință, care în 1940, a devenit un slugoi al bolșevicilor, aducând mult rău tereblecenilor.

* * *

La Tereblecea există și o comunitate de credincioși (circa 50 de persoane) ce ține de Biserica Creștină după Evanghelie (baptiști), avându-l ca îndrumător pe presviterul Ion Gireadă, cu studii obținute la Iași. Comunitatea baptistă dispune de casă de rugăciuni, construită pe spețele credincioșilor.

Baptismul a apărut la Tereblecea prin anii 20 ai secolului trecut. Printre primii adepți au fost Maței Crețu (Maței Covaliul), Ion (Nițucă) Bulbuc cu o familie numeroasă, Gheorghe Zegrea, vecinul său Costan (Costănuță) Jupân. I-au urmat ceva mai târziu Dumitru (al Marinei) Olaru, Ilie (al Varvarei) Aurite, Vasile (Vasilică al lui Donisă) Nimigean, Natalia Olaru și câțiva alții. Însă această comunitate nu a luat o amploare ca la Stănești, Poieni, Sinăuți, Stârcea.

7. ȘCOALA

A existat o părere, de altfel vehiculată și astăzi de unii „specialiști” în materie, că până la răpirea Țării de Sus a Moldovei de către habsburgi, aici nu erau nici un fel de instituții de învățământ, analfabetismul cuprindea întreaga populație. Această părere a fost și este speculată mai ales de cei care în mod conștient, intenționat vor să denatureze faptele, să-i prezinte pe românii băștinași de pe aceste meleaguri ca pe un popor fără un bogat trecut istorico-cultural. Adevărul este însă, altul. Or, cu mult timp înainte de anexarea Țării Fagilor la Austria, pe lângă cele mai multe mănăstiri funcționau școli mănăstirești. Majoritatea erau școli elementare, unde se învăța scrisul, cititul și cântarea bisericească. Ființau șase școli domnești la Suceava, Cernăuți, Rădăuți, Putna și Câmpulung Moldovenesc. Ființau și școli episcopale, școli pe lângă unele biserici parohiale de la orașe și unele sate mai mari. Toate acestea se întrețineau din impozitele asupra clerului, mitropolia controlând activitatea lor. Funcționau, în număr mai mic, și școli cu caracter particular, de regulă cu învățători ambulanti, angajați de boieri și reprezentanți ai păturilor populare înstărite pentru instruirea odraslelor lor. Problema învățământului era ridicată la nivel de stat. Astfel, la 1728 domnitorul Moldovei Grigore Matei II Ghica a dispus ca mitropolitul să îngrijească de școală, având o dublă sarcină: bugetul școlii și inspecția personalului didactic. Este prima dată, când se prevede un sistem de conducere și supraveghere a școlii. Iar în 1749 mitropolitul Nichifor a făcut prima încercare de instituire a obligativității școlare, cum n-a fost cunoscută în Europa timpului său. Se prevedea ca durata școlarizării să înceapă la 3 ani și să dureze până la 21 de ani⁷⁵.

Vom mai aminti că la începutul stăpânirii austriece la mănăstirea Putna funcționa Academia teologică. Această școală înaltă a fost înființată încă de Ștefan cel Mare în anul 1470.

Noua școală bucovineană, care a început să se dezvolte sub stăpânirea austriacă, concluzionează M. Grigoroviță⁷⁶, n-a reprezentat deci primul început de cultură, ci a fost continuarea și reorganizarea învățământului în Moldova. Această reorganizare a introdus o schimbare a instrucțiunii publice.

Numai că această „*schimbare radicală*” a fost în detrimentul populației băștinașe românești. Declarațiile generalului Gabriel von Spleny, primul guvernator militar austriac al Bucovinei, precum și măsurile întreprinse de

⁷⁵ Grigoroviță M, (1993), *Învățământul în nordul Bucovinei (1775-1944)*. București, pag. 26-27.

⁷⁶ Op. cit., pag. 28.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

generalul Karl Baron von Enzenberg, al doilea guvernator militar austriac al ținutului, precum că vor respecta drepturile și libertățile naționale referitor la școlarizarea populației românești nu au fost îndeplinite. Peste tot școlile românești au început să fie transformate în școli româno-germane, ca după 1786, când administrația militară a fost înlocuită cu una civilă, limba română să fie exclusă din școli. Alipirea Bucovinei la regatul galițian, unde conducerea administrativă era poloneză și propaga catolicismul, a fost o lovitură foarte grea dată românilor. Crearea de școli româno-germane a intensificat procesul de deznaționalizare a populației băștinașe. Ideea sistemului bilingv, utracvist, era o formă camuflată pentru uzurparea școlilor românești⁷⁷.

Consecințele trecerii școlilor mai întâi sub conducerea Consiliului școlar primar de la Lemberg (1786), iar de la 1816 – sub direcția și supravegherea Episcopiei romano-catolice din Lemberg, sunt ușor de înțeles. În școlile moldovenești ca limbă de predare a fost introdusă cea germană. Multe școli au fost închise, învățătorii, care nu știau această limbă, în mare parte au plecat în Moldova, Muntenia. În Bucovina erau aduși învățători din Galiția, Ardeal, care nu cunoșteau limba română. Dar pe guvernul habsburgic îl interesa, mai întâi de toate, crearea unor condiții optime pentru coloniștii germani, polonezi. Ferdinand Dans, fost comisar responsabil pentru colonizarea germanilor în Bucovina, a elaborat în anul 1803 un raport referitor la școlile, existente atunci în ținut: câte o școală principală la Cernăuți și Suceava, precum și 11 triviale. Totodată, el propunea ca din sursele Fondului bisericesc să fie înființate școli primare în mai multe localități, inclusiv Tereblecea⁷⁸.

La 10 aprilie 1813, autoritățile cerculare din Cernăuți au elaborat un plan concret de dezvoltare a învățământului primar din Bucovina, pe care l-au transmis Guvernului galițian. Se propunea înființarea a 17 școli primare, printre care și la Tereblecea, unde se aflau familii germane. Aici, împreună cu Stârcea și Oprișeni, erau 335 copii de vârstă școlară⁷⁹.

Potrivit statisticilor școlare oficiale, în perioada de după 1814 au fost deschise școli primare la Iacobeni (în 1814), Bucșoaia, Huta Veche, Roșa și Tereblecea (în 1816)...⁸⁰ Așadar, în ordine cronologică, după Anuarul

⁷⁷ Iacobescu, M., op. cit., pag. 279.

⁷⁸ Ungureanu, C. (2007), *Învățământul primar din Bucovina (1774-1918)*, Chișinău, pag. 26.

⁷⁹ Idem, pag. 27.

⁸⁰ Purici, Șt. (1998), *Mișcarea națională românească în Bucovina între anii 1775-1861*. Suceava.

învățământului primar din regiunea XIV Cernăuți pe anul 1929, întocmit de Emilian Șăhleanu, constatăm că școala din Tereblecea a fost a nouă în Bucovina și prima dintre școlile din localitățile românești din actuala regiune Cernăuți. Apariția ei, printre primele, se explică, credem, prin faptul că Tereblecea se găsea în apropierea imediată a orașului Siret, viața culturală de aici neputând să nu exercite o puternică influență asupra satului. Ea a fost înființată ca o școală de stat romano-catolică, sub directa administrare a parohului romano-catolic al bisericii din Siret, fosta capitală a Moldovei.

Din lipsă de documente, nu cunoaștem dacă până la înființarea acestei școli de stat a existat sau nu la Tereblecea vreo școală condusă de preoți, în care copiii de țărani să fi învățat a citi, a scrie și a socoti. Ținând însă cont că aici cu mult mai înainte de anul 1816 au activat mai mulți preoți din cunoscuta familie de bejenari ardeleni cu numele Dubău, cu pregătire teologică temeinică, iar la deschiderea școlii de stat paroh al bisericii din localitate era Filip Ieremievici Dubău, om foarte cult, ajuns mai târziu protopop al Siretului și Vicovului, bănuim că o fi fost o asemenea școală (bisericească). Mai mult decât atât, Filip Ieremievici Dubău a dăruit satului o casă pentru localul școlii de stat cu o grădină de două hectare și un hectar de teren de pământ arabil. Drept recunoștință, peste ani, școala din Tereblecea i-a purtat numele până la 1944. Împreună cu acest vrednic preot, la deschiderea școlii a contribuit Vasile Țintilă, care, de fapt, este primul învățător oficial din sat⁸¹. Că o fi existat o asemenea școală ne face să credem memoriul înmănat de Vasile Țintilă (Vasile Scintilă) la 3 august 1823 arhiducelui Francisc Carol, sosit în vizită la Cernăuți:

„PREA ÎNALTE PRINȚ ȘI ARHIDUCE, MILOSTIVE DOMN,

Cel ce semnează mai jos cu profundă reverință este învățătorul trivial⁸² și servește statului de 10 ani spre mulțumirea șefilor săi.

Desfășurându-se sporul de salariu de 50% în urma Deciziei guverniale de la 1 Septembrie 1820, Nr. 39354, subsemnatul nu primește decât 20 fl. W.W.⁸³ salariu lunar, o falce de pământ de la comună și alta de fânaț de la D-ul Filip Ieremievici, protopop din localitate, locuință și lemne gratuite; mai mult nimic. Subsemnatul are o nevastă și șapte copii minori și nu poate ieși la capăt cu acest mic salariu de 20 fl. W.W. lunar; afară de aceasta, el a contractat datorii, cu un cuvânt el a ajuns în stare de sărăcie.

⁸¹ Vezi „Vasile Țintilă” în capitolul „Personalități tereblecene”.

⁸² de școală primară – nota lui Teodor Balan.

⁸³ monedă vieneză – nota lui Teodor Balan.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

În situația sa precară, el nu știe cum să-i ajute; dar, profitând de sosirea fericită în Bucovina a Alteței Voastre, el își ia refugiu și prosterne la picioarele Alteței Voastre regale plecata sa cerere și cu lacrimi fierbinți roagă cu supunere să găsească milă și să primească ajutor.

Subsemnatul a fost elev la școala clericală, pe care a fost silit să o părăsească la anul 1807, și posedă „Mâna lui Damaschin”, o artă de a alcătui calendar de confesie greco-neunită; el a și alcătuit un „calendar moldovenesc” pentru toate timpurile, cuprinzând 63 coale mari și care este terminat. În consecință, el roagă să fie considerat pentru postul de preot catehet sau pentru cel de învățător la o școală primară din oraș.

Subsemnatul nu s-a lăsat îndemnat de diferite dificultăți și de sărăcia în care a intrat sau de vorbe false să-și părăsească meseria, pe care chiar Mântuitorul lumii n-a pregetat s-o primească, ci voios și vitejește a pășit înainte și, prin silință neînfrântă, prin o activitate neîntreruptă și prin o statornicie bărbătească, a ținut să fie folositor statului, făcând tinerilor o educație, care strălucește în lumina orbitoare la toate bisericile și oficiile și reliefează în mod strălucit meritul celor ce i-au crescut.

Certificatul alăturat⁸⁴ adeverește că subsemnatul a instruit cu mare silință pe elevii săi în mod gratuit, în afară de orele de curs, învățându-i, vara și iarna, diferite cântece bisericesti, spre marea mulțumire a comunei și a părinților. Câțiva din elevi, care au absolvit școala, sunt acum angajați cântăreți la diferite biserici ortodoxe; subsemnatul singur (= însumi) a cântat în biserica satului.

Afară de aceasta, subsemnatul suplinește, de șapte ani, în mod gratuit pe cei doi preoți cateheți, neprimind până acuma nici o remunerație; de aceea roagă, Alteța Voastră, să-i confere milă și ajutor.

Sfârșind cererea, subsemnatul cu toată supunerea roagă să fie iertat.

Tereblecea în Bucovina, la 3 august 1823.

Totdeauna supus

Vasile Scintilă,

Învățător trivial”.

Deci, după cum afirmă Vasile Țintilă în cererea sa din 3 august 1823, el este învățător trivial de 10 ani, adică din 1813, școala de stat, după cum s-a notat mai sus, fiind înființată cu trei ani mai târziu.

⁸⁴ un fel de „adeverință de bună purtare”, alcătuită și scrisă de Țintilă, dar semnată de fruntașii satului Tereblecea, pe care n-o reproducem, deoarece repetă meritele prezentate în memoriu – n.r.

Vom mai menționa, că cererea lui Vasile Țintilă a rămas fără răspuns din partea Arhiducelui Francisc Carol. Cum, adesea, se întâmplă și în zilele noastre.

Din lipsă de documente, nu știm până când a lucrat ca învățător Vasile Țintilă și, mai ales, cum el, român ortodox, se împăca cu cerințele impuse de Episcopia romano-catolică din Lemberg. Bănuim, de asemenea, cât de complicat era procesul de învățământ, dacă în aceeași clasă se găseau elevi români, nemți, poloni, evrei și ucraineni. Situația rămânea la fel de complicată și după 1844, când limba română a fost decretată ca limbă de predare. Adevărat, nemții, mai numeroși, creaseră încă la 1823 o clasă separată în același local. În schimb, elevii de alte etnii au continuat încă mult timp să învețe împreună.

Pentru învățământul primar bucovinean o mare importanță a avut Ordinul Ministerial nr. 9411 din 23 februarie 1850, prin care se decidea scoaterea școlilor din localitățile cu parohii ortodoxe de sub autoritatea Consistoriului ortodox bucovinean. Dar realizarea acestui ordin a târânat mult timp, școala din Tereblecea, de exemplu, a fost predată pe la 1863 sub Protopopia Siret. În acest an, la Tereblecea erau 2322 de locuitori ortodocși, 38 de elevi, instruiți de învățătorul Malachowski⁸⁵.

Un moment de cotitură spre bine pentru elevii români din Tereblecea îl constituie venirea în fruntea școlii, în 1868, a lui Constantin Ștefan Botezat. Născut la Siret, el își face studiile la școala normală pentru învățătorii din Viena. Numărul elevilor a crescut brusc, doritori ca copiii lor să învețe la Tereblecea s-au găsit și printre gospodarii din satele învecinate Stănești, Poieni, Sinăuți și Oprișeni, unde încă nu existau școli de stat. Dar, numărul copiilor școlarizați era încă destul de mic. Cauza principală, după părerea noastră, consta în lipsa unor școli încăpătoare, a cadrelor didactice și, nu în ultimul rând, neînțelegerea de către părinți a necesității studiilor.

Iată situația în Tereblecea, conform Statisticii școlilor primare din Bucovina în anul 1894 (luna iulie).

Școala românească:

- ✚ numărul copiilor de vârstă școlară – 401 (199 băieți, 202 fete);
- ✚ după limba maternă – 1 german, 308 români, 5 ruteni, 87 slovaci (poloni);
- ✚ după confesiuni – 87 romano-catolici, 11 greco-catolici, 302 ortodocși, 1 evanghelist;
- ✚ numărul copiilor școlarizați – 213 (124 băieți, 89 fete).

⁸⁵ Ungureanu, C. op. cit., pag. 43-46.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Școală cu două clase, deschisă în 1816:

- ✚ învățător suplinitor titular Constantin Botezat (n. 21. 05. 1840, la Siret);
- ✚ învățător suplinitor Constantin Corvin (n. 9.03. 1874 la Stupca);
- ✚ învățători de religie: St. Krauss pentru romano-catolici; Ilarion Dracinschi pentru ortodocși;
- ✚ inspector școlar local și președinte Dimitrie Seleschi.

Școala germană:

- ✚ numărul copiilor de vârstă școlară – 266 copii (125 băieți, 141 fete);
- ✚ după limba maternă – 260 germani, 3 ruteni, 3 polonezi.
- ✚ după confesiuni – 49 romano-catolici, 3 greco-catolici, 189 evangheliști, 25 mozaici;
- ✚ numărul copiilor școlarizați – 240 elevi (144 băieți., 126 fete);
- ✚ învățător suplinitor titular Jacob Peter Serfas (n. 31. 05. 1849 la Kuttendorf, Galiția);
- ✚ învățător suplinitor Valentin Schweitzer (n. 17.10 1872 la Hliboca).
- ✚ învățător inferior titular David Hoffmann (n. 6.02.1858 la Kalusz, Galiția);
- ✚ învățători de religie: J. P. Serfas și V. Scheitzer pentru evanghelici; parohul St. Krauss pentru romano-catolici; D. Hoffmann pentru mozaici;
- ✚ inspector școlar local Philipp Sauer;
- ✚ președinte Johann Germann.

La o simplă constatare, vedem că din cei 401 de copii, ce țineau teritorial de școala românească, neșcolarizați rămâneau 188 (75 băieți și 113 fete). Aproape jumătate! Cu totul alta era situația la școala germană. Aici doar 26 de copii nu au fost școlarizați – 11 băieți și 15 fete. Nu e greu să înțelegem că nemții terebleceni dădeau o mai mare importanță școlii decât băștinașii români.

Creșterea numărului de copii, care trebuiau atrași în rândul elevilor, impunea mărirea numărului de învățători, dar și construcția unei școli noi. Aici se angajează dascăli tineri (Eugen Siretean, Emil Antonovici, Eugen Teliman etc.). După 28 de ani de directorie, în 1896 Constantin Botezat se pensionează, postul lui ocupându-l un pedagog experimentat, Vasile Solonar, născut la 31 decembrie 1855 în Voloca pe Ceremuș. Din inițiativa lui, cu concursul activ a lui Josef Wotta, născut în 1846 la Tereblecea, personalitate marcantă în învățământul bucovinean, redactor timp de mai mulți ani al revistei Bukowinaer Pädagogische Blätter, sunt înaintate un șir de memorii organelor diriguitoare în vederea construcției unui nou

edificiu școlar la Tereblecea. Obținând acceptarea, se crează un comitet de construcție în componența primarului Serghei (Sârbu) Holovate, parohului Teodor Polonic, învățătorilor Gheorghe Brăteanu (care a preluat directoria de la Vasile Solonar) și Ioan Țigără⁸⁶, gospodarului Dumitru Crețu, și în 1912 Tereblecea se vede cu o mândreță de școală, cum puține erau în Bucovina, din cărămidă, cu etaj, care servește și azi satului.

Fig. 37. Școala Medie cu predare în limba română din Tereblecea.

Corpul didactic s-a completat cu învățătorii Maria Brăteanu, Teofila Dașchevici, Mihai Dracinschi, Elena Țigără, Sidonia Schlotzer. În anul de învățământ 1912-1913, în școala română cu trei clase, învățau 350 de elevi (343 români și 7 ucraineni), 342 ortodocși și 8 greco-catolici. Diriginte (director) era George Brăteanu. Din aceeași sursă⁸⁷ aflăm că la școala cu 5 clase din Tereblecea Nemțească învățau 284 de elevi (274 germani, 5 români, 4 polonoi, 1 ucrainean), dintre care 205 erau evangheliști, 55 romano-catolici, 15 mozaici, 8 ortodocși și 1 greco-catolic. Diriginte era Johann Bender. La 30 noiembrie 1912, în localul școlii

⁸⁶ vezi capitolul „Personalități tereblecene”.

⁸⁷ Statistica școlilor primare din Bucovina în anul 1913.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

românești, a fost deschisă o școală polonă cu o clasă, în care învățau, sub dirigenția lui Josef Stepkowski, 54 elevi, toți de confesie romano-catolică.

Marea Unire de la 1918, revenirea Bucovinei la sânul Patriei-mamă au fost un stimulent extraordinar pentru tereblecenii dornici de carte. Ei asaltează, pur și simplu, liceele din Cernăuți, dar mai ales cel din Siret, devenit din 1919 românesc. În câțiva ani, George Brăteanu⁸⁸ transformă școala primară în una de șapte ani, extinde corpul învățătoresc, pe lângă dascălii amintiți mai sus angajându-i pe Teodor Nimigean, Aristeia Totoescu, Aurora Posteucă, Silvia Crivacec, Vasile Belța, Filomena Fortuna, Elena Nimigean, Ioan Aurite (maistru), mai toți localnici.

Fig. 38. Elena Nimigean învățătoare la școala din Tereblecea în perioada 1936-1940.

În școlile din Bucovina, după 144 de ani de dominație habsburgică, elevii români trec la învățământul în limba natală, au posibilitatea să studieze literatura, istoria națională. Creștea și numărul elevilor. Astfel, în anul 1929, la școala din Tereblecea erau înscriși 204 băieți și 160 de fete⁸⁹. În școală se face carte serios, elevii obținând cunoștințe profunde atât teoretice, cât și practice. Vom ilustra această informație pe baza clasei I din anul școlar 1937-1938.

Programul de învățământ cuprindea ca obiecte de studiu citirea, exerciții de memorizare, exerciții de compunere, exerciții de intuiție, aritmetica, religia, cântul, exerciții de educație fizică, lucrul de mână la fete, lucrul manual la băieți. La nota medie generală a elevilor la sfârșit de an, pe lângă cunoștințele de care au dat dovadă la obiectele menționate, se ținea cont de purtare și frecvență⁹⁰. Parte din aceste obiecte ar merita să fie incluse în programele actuale de învățământ, și nu numai în clasa întâi.

Pus bine pe roate, procesul de învățământ s-a dereglat odată cu alipirea nordului Bucovinei la Uniunea Sovietică. Cu două săptămâni înainte, la 10 iunie, la

⁸⁸ născut la 18 aprilie 1869, director fără întrerupere la școala românească din Tereblecea din 1912 până la 1940.

⁸⁹ Anuarul învățământului primar din regiunea XIV Cernăuți pe anul 1929, întocmit de Emilian Săhleanu, inspector șef. pag. 236.

⁹⁰ Fondul Arhivei de Stat a regiunii Cernăuți P – 2161, inventar I.

școala din Tereblecea 33 de elevi au primit documentele de absolvire a șapte clase⁹¹. Instaurarea noii puteri a lăsat școala fără cadre didactice, care au părăsit comuna. Școala deschisă de sovietici era cuprinsă de haos. Învățători, dacă-i putem numi astfel, au fost aduși din localități ucrainene, majoritatea fără o pregătire pedagogică adecvată. Copiii au încetat să frecventeze școala, căci majoritatea obiectelor erau predate în limbile rusă și ucraineană, pe care aceștia nu le cunoșteau.

În 1940, odată cu repatrierea etnicilor nemți, și-a încheiat activitatea pentru totdeauna școala germană din Tereblecea.

La un an, după începerea celui de al Doilea Război Mondial și reîntoarcerea cadrelor didactice în frunte cu Gheorghe Ghicioc (director până la începutul anului 1944), școala își reia activitatea. Trebuia însă restabilit climatul de până la prima „*eliberare*”, renașterea dragostei elevilor pentru carte. La întocmirea listelor elevilor pe clase s-a constatat că mulți lipsesc, fiind deportați împreună cu părinții în Siberia și Kazahstan; o parte, rămași numai cu mama, bărbații fiind la război sau concentrați, trebuiau s-o ajute în gospodărie, școala frecventând neregulat. Cu toate aceste dificultăți, școala își revenea în ritmul mai mult sau mai puțin normal. Totul însă s-a întrerupt din nou la începutul primăverii anului 1944, când frontul a ajuns în Bucovina, Tereblecea căzând iarăși sub ocupație. Datorită refugierii în România, în primul rând a intelectualității, dar și a unei părți considerabile a populației, școala este închisă.

Nu vom insista asupra situației în care a ajuns satul⁹². Vom spune doar că școala, de acum sovietică, a început să funcționeze din septembrie 1944. Dar în primii ani de după război școlarizarea a avut de suferit, mulți copii nu frecventau școala, parte din acei ce umblau la școală rămâneau repetenți. Cu părere de rău, matriculele (cataloagele) din acei ani s-au pierdut la fel ca și certificatele de naștere. În una și aceeași clasă erau înscriși copii de vârstă diferită. Lipseau manualele, caietele⁹³. Pe lângă toate acestea, mulți părinți nu vroiau să dea copiii la „*școală la ruși*”, așteptând că lucrurile se vor schimba.

Directorii școlii din Tereblecea după 1944.

1. Mihail Șarpilo: 1944-1950
2. Ilie Bilous: 1950-1953
3. Grigore Buraga: 1953-1957
4. Ion Stașescu: 1957-1965

⁹¹ vezi capitolul „Personalități tereblecene”, Ilie (Nicuță) Nimigean.

⁹² despre aceasta vorbim în alte capitole ale cărții.

⁹³ personal, am făcut caiete din ziare, iar cerneală îmi preparam din boabe de boz.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

5. Constantin Fagurel: 1965-1970
6. Eugen Mitran: 1970-1972
7. Constantin Fagurel: 1972-1997
8. Gheorghe Posteuca: 1997-2006
9. Vasile Vrabii: 2006 – prezent.

Fig. 39. Directorul Școlii Medii din Tereblecea Grigore Buraga împreună cu elevii Maria Nimigean și Dumitru Gabor.

Studiind documentele referitoare la școala din Tereblecea, am constatat că în cei 192 de ani ai săi ea nu a avut nici un director băștinaș! În schimb, câțiva terebleceni au fost directori de școală în alte localități: Grigore Aurite – la Molodia, Luca Buliga – la Calafindești⁹⁴, Valeria (Valerița) Popescu – la Cireșel, comuna Broscăuții Vechi⁹⁵.

Vreau, totuși, să menționez, că Tereblecea a avut într-un fel noroc. În 1944, director al școlii a fost numit un ofițer sovietic, Mihail Șarpilo, cu studii pedagogice, după o rană serioasă fiind demobilizat. Era un om blând, înțelegător al situației existente. El nu s-a grăbit să aducă învățători de aiurea, ci a căutat printre localnici persoane cu o clasă – două de liceu. Așa au fost antrenați în munca pedagogică Ana Nimigean, Vasile Lesiuc, Maria Daneliuc, Reghina Seffer, Lidia Clepak ș.a. Iar soția directorului, Zinaida Moskalenko, într-un timp foarte scurt a învățat limba română, de nu-ți venea să crezi că nu e terebleceancă. Lor li s-au alăturat două învățătoare cu un har pedagogic deosebit – Ana Tcaciuc și Fanea Gleizer.

Lui Mihail Șarpilo, decedat din cauza rănilor de război în 1950, la vârsta de numai 32 de ani, i-a urmat în postul de director un bucovinean, Ilie Bilous, originar din Mihuceni, județul Storojineț (actualul raion Hliboca). Pedagog

⁹⁴ ambii figurau în acest post la 1904.

⁹⁵ 1936-1940 și 1941-1944, când s-a refugiat în România.

înnăscut, cu un mai rar talent organizatoric, după mai multe demersuri, chiar în primul an de directorie el transformă școala de șapte ani din Tereblecea în școală medie - prima școală medie românească rurală din actuala regiune Cernăuți. El adună un colectiv pedagogic de elită, fiecare profesor fiind o personalitate: Alexandru Babii, cu studii la Liceul din Hotin și Universitatea din Cernăuți, ajuns peste ani doctor în științe, Șeful Secției de Filozofie a Academiei de Științe din Moldova, Zaharie Iurțeniuc, absolvent al școlii normale din Cernăuți, stipendiat la Universitatea Sorbona din Paris, Pinhus Grinberg, fost student la Universitatea din Iași, doctorand la Sankt-Petersburg, profesor la Institutul Învățătoresc din Cernăuți, Pavel Filimonov, absolvent al filologiei ruse de la Universitatea din Cernăuți, profesorii de excepție Anatolie Basco (fizică), Mihail Burlacu (matematică), Maria Bilous (chimie), Valentina Pogodina (limba și literatura rusă). Îi vom mai aminti pe Mihai Patraș (limba și literatura română), Vasile Hauca (istoria), Lilia Bordian (biologia), Sofia (Dalta) Poleac (istoria), Chiril Kolomieț (educația fizică) ș.a., care au completat în anii următori acest minunat ansamblu pedagogic.

După lansarea primei promoții de absolvenți ai Școlii Medii Tereblecea (1953), directorul Ilie Bilous conduce un timp Direcția Învățământului Public a Consiliului Regional Cernăuți, susține teza de doctor în științe istorice, este prorector la Institutul Pedagogic din Kremenet, regiunea Ternopol, profesor la Universitatea „*Prietenia Popoarelor*” din Moscova.

Vom nota că de-a lungul mai multor ani, până la deschiderea școlilor medii la Ciudei, Târnauca, Carapciu, la Tereblecea veneau băieți și fete la studii din multe localități hlibocene, storojinețene și herțene.

Acest proces a continuat și mai târziu, slăbind simțitor pe la începutul anilor 80 ai secolului trecut, când au fost deschise școli medii în majoritatea satelor învecinate. Numărul mare de elevi impunea desfășurarea procesului de învățământ în două schimburi.

O problemă serioasă constituia cazarea celor veniți din alte localități. În cămine (internate) erau transformate mai multe case, proprietarii cărora s-au refugiat în 1944 în România. Astfel, în anul școlar 1975-1976 numărul elevilor a fost de peste 640, dintre care mai bine de 100 – din alte sate.

Sub directoria lui Constantin Fagurel, în 1977 a fost dat în folosință un internat spațios, cu etaj, care a ușurat într-o mare măsură situația. Astăzi, când necesitatea unui internat a dispărut, această clădire a devenit corpul doi al școlii, cu 6 săli de clase primare, cu bibliotecă, sală de festivități, cantină școlară. Elevii din clasele I – IV sunt asigurați cu un program prelungit pentru efectuarea temelor pentru acasă, precum și cu masă caldă.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

În anii de funcționare a școlii medii de buna instruire a elevilor s-au ocupat, pe lângă profesorii menționați, și o întreagă pleiadă de profesori și învățători înzestrați cu talent pedagogic: Vladimir Șova, Învățător Emerit al Școlii din Ucraina, Dumitru Mihoreanu, Emil Zvâncă, Constantin Pasăre, Ostap Bucatar, Bella Grinberg, Ion Achiri, Viorica Jupân, Aurelia Lazăr, Gheorghe Poleac, Evghenii Redko, Mihail Kudreavski, Dumitru și Tatiana Melniciuc, Nicolae Socaci, Eugenia Ciocoboc, Maria Kolomieț, Eugenia Telepenco, Nicolae și Elena Scripcaru, Lucica Nimigean, Aurelia Țiganciu, Elena Socaci, Domnica Hauca, Elena Stașescu, ș.a.

Munca depusă de ei pe altarul cunoștințelor este continuată (datele de la sfârșitul anului de învățământ 2008-2009) de Socaci O.V., Ciuprun V. L., Hrițcan L. T., Panciuc E. V., Sauciuc L. T., Stașescu L. I., Mandiuc V. G., Olar A. V., Nimigean S. I., Panciuc L. T., Gabor A. I., Bahnar T. P., Crețu T. I., Panciuc D. V., Zaeț L. V., Aurite M. S., Vasilaș A. G., Puiul V. V., Panciuc D. A., Panciuc E. V., Melniciuc V. P., Buliga M. T., Mintioan E. T., Vasilaș L. C., Pauliuc M. G., Zaeț L. V., Panciuc A. D., Nimigean E. C., Bejan L. C., conduși de directorul Vrabii V.P. Dintre aceștia doar trei nu sunt absolvenți ai școlii în care lucrează. În genere, fiind vorba despre cadrele didactice, studii pedagogice au obținut la vreo 200 de absolvenți ai școlii, care activează în zeci de instituții de învățământ nu numai din regiunea Cernăuți, ci și din alte părți ale Ucrainei și Republica Moldova.

Impresionează și o altă cifră: 30 de foști elevi la Tereblecea au absolvit institute de medicină, alegându-și una dintre cele mai nobile profesii – ocrotirea sănătății oamenilor.

Din băncile școlii tereblecene s-au ridicat și câțiva slujitori ai bisericii – preoții creștini ortodocși: Vasile Pauliuc, Valerian Stașescu (trecut la cele veșnice), Gheorghe Covalciuc, Toader și Dimitrie Strugaru, Dimitrie și Gheorghe Cojocar, Nicolae Prec și Viorel Solopov (mitropolitul Varsanufie al Bisericii Autonome a Românilor din Cernăuți și Bucovina, atașată la Adevărata Biserică Rusă din Catacombe (ruși albi) a patriarhului Tihon (19.01.1865-25.12.1925, nerecunoscută de Patriarhia de la Moscova), prezbiterii bapțiști Ion Gireadă și Ion Zegrea.

De-a lungul a aproape două secole de funcționare la școala din Tereblecea au învățat viitori academicieni cu renume, doctori în științe, inventatori, profesori universitari și școlari, scriitori, medici, ingineri, ziarști, activiști pe tărâm social, oameni politici etc., parte din care sunt incluși în compartimentele „*Personalități tereblecene*” și „*Absolvenți de vază ai Școlii Medii Tereblecea din alte localități*”.

Mândria acestei prestigioase instituții de învățământ mediu de cultură generală sunt medaliștii.

Tabel 5. Absolvenții medaliști ai Școlii medii din Tereblecea.

Nr. crt.	Nume prenume	Anul absolvirii	Tip medalie
1	Foca Petru	1968	argint
2	Oloer Leontina	1974	aur
3	Cojocari Domnica	1976	aur
4	Olari Domnica	1976	aur
5	Socaci Ion	1976	aur
6	Șova Elena	1976	aur
7	Hrinciuc Elena	1978	aur
8	Posteucă Lidia	1978	aur
9	Hrițcan Larisa	1981	aur
10	Poleac Ala	1983	aur
11	Pasăre Constantin	1983	aur
12	Crețu Lucica	1983	aur
13	Misiurca Ivan	1992	aur
14	Melniciuc Cristina	1995	aur
15	Balan Doina	1995	aur
16	Nimigean Aurel	1995	aur
17	Nimigean Florin	1995	aur
18	Hauca Adrian	1996	argint
19	Panciuc Lucica	1996	aur
20	Muntean Rita	1996	aur
21	Meșac Violeta	1996	aur
22	Panciuc Dorin	1997	aur
23	Scripcaru Anatol	1998	aur
24	Melniciuc Maria	1998	aur
25	Vasilaș Mariana	1998	aur
26	Zegrea Violeta	1998	aur
27	Balan Mariana	1998	aur
28	Bulița Elena	1998	aur
29	Meșac Serghei	1998	aur
30	Zaeț Mihaela	1999	aur
31	Nimigean Maria	1999	aur
32	Panciuc Dorina	1999	aur
33	Nimigean Diana	2000	aur
34	Bulița Domnica	2000	aur
35	Bodnari Ana	2000	aur
36	Bodnari Adina	2002	aur
37	Bulița Mariana	2002	aur
38	Olari Ana	2002	aur
39	Sandu Leontina	2002	aur

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

40	Petcov Tamara	2006	aur
41	Hrițcan Veronica	2006	aur
42	Hrițcan Mariana	2006	aur
43	Scripcari Ana	2006	aur
44	Hrițcan Viorica	2007	aur
45	Panciuc Oltea	2007	aur
46	Rotari Diana	2007	aur
47	Vasilaș Valentina	2007	aur
48	Vasilaș Domnica	2007	argint
49	Axeniuc Aurica	2008	aur
50	Cojocar Mariana	2010	aur

Toți au obținut sau continuă să obțină studii superioare.

În prezent ȘM Tereblecea dispune de 15 săli de clasă, de cabinete de biologie, chimie, istorie, limba și literatura română, limba ucraineană și ucrainologie, limba franceză, matematică, fizică și informatică, de calculatoare, de un atelier de muncă tehnică și șoferie, de o bibliotecă⁹⁶ cu un fond de carte de 8371 de volume – 5557 manuale, 2814 – literatură artistică, de o sală de festivități și de cantină, care sunt la dispoziția celor 197 de elevi (anul școlar 2008-2009).

În 2008, elevii s-au văzut cu un cadou minunat – o sală de sport modernă, cu o suprafață de 24x12 m, cu două garderobe, cabine cu duș, cabinet medical, încălzire centrală (electrică).

Fig. 40. Sala de sport a Scolii medii din Tereblecea.

⁹⁶ Venind vorba de bibliotecă, vom nota dotarea insuficientă cu literatură în limba română. Cele câteva sute de cărți, majoritatea donație din partea României și a unor intelectuali, nu acopăr nici literatura prevăzută în programele școlare.

Într-un cuvânt - care întrunește toate condițiile pentru ținerea orelor de educație fizică și desfășurarea competițiilor sportive la volei, baschet, handbai etc. Construcția a costat 1,5 milioane de grivne, din care 758 mii din fondul de investiții al administrațiilor raională și regională de stat. Restul a fost completat din donațiile sătenilor. Aceștia au suportat și cheltuielile pentru transportarea a 150 camioane de lut.

Paralel cu școala românească, la Tereblecea funcționează și una cu limba ucraineană de predare.

Istoria ei începe din anul 1947, când aici au fost deschise două orfelinate – nr.1 cu copii români (moldoveni) și nr. 12 cu copii ucraineni și ruși. Orfelinelor le-au fost puse la dispoziție casele părăsite de nemți înanite de război. Copiii din orfelinatul nr.1, adunați din satele românești din nordul Bucovinei și nordul Basarabiei, frecventau școala românească, iar pentru cei din orfelinatul nr.12 au fost deschise clase cu predare în limbile rusă și ucraineană în fosta școală germană.

Din 1962, orfelinatul este transformat în școală-internat pentru copii fără părinți și din familii numeroase din regiunea Cernăuți. Clădirea fostei școli germane devine neîncăpătoare. E nevoie de un local mai spațios. În 1962 este terminată construcția unei clădiri-standard cu trei niveluri, cu 18 săli de clasă spațioase, sală de sport etc.

Fig. 41. Școala cu predare în limba ucraineană din Tereblecea, clasele I-XI.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

După 20 de ani de funcționare, școala-internat este reorganizată în una specială pentru copii cu dezvoltare psihică întârziată, unde sunt aduși copii în această stare din Cernăuți și raioanele regiunii. Cu trecerea timpului numărul copiilor cu această boală scade simțitor. În consecință, se reduce și numărul elevilor respectivi. „Rezolvarea” situației vine din partea Direcției Regionale a Învățământului Public, nu fără susținerea organelor superioare regionale și republicane – deschiderea unei școli – internat de cultură generală cu trei trepte, adică medie, pentru copii normali, nu cu dezvoltare psihică întârziată. Decizia este înfăptuită în anul 1999. În felul acesta, la Tereblecea ia naștere a doua școală medie, aceasta cu limba ucraineană de predare. Apare întrebarea firească: de unde se vor lua elevi, când numărul de copii de vârstă școlară din puținele familii de ucraineni din sat este foarte mic? „Jeșirea din situație” a fost „găsită”: din familiile etnicilor români! Începe o propagandă acerbă a „avantajelor” pe care le vor avea absolvenții școlii ucrainene, cică ei vor cunoaște mai bine limba ucraineană, vor susține mai ușor examenele de admitere în instituțiile de învățământ superior. Dar, după cum s-a văzut mai sus, absolvenții școlii românești au obținut de-a lungul anilor rezultate formidabile, deși au trebuit să dea examene la universități și institutite mai înainte în limba rusă, iar acum se descurcă la fel de bine și susținându-le în limba de stat. Așa că nu știm ce câștigă elevii români frecventând școala ucraineană. Un lucru este evident: ei nu vor cunoaște niciodată la perfecție limba maternă! Și nu numai limba maternă, ci și literatura națională, istoria poporului pe care îl reprezintă, tradițiile și datinile strămoșești. Toate acestea îi vor îndepărta de neamul la care aparțin și, în cele din urmă, le vor atrofia identitatea de români.

Scriind toate acestea, nu vrem să jignim pe nimeni. Nu avem nimic împotriva limbii ucrainene. Limba de stat trebuie s-o cunoască fiecare cetățean al Ucrainei, indiferent de naționalitate. Dar aceasta nu trebuie să se facă în detrimentul limbii materne, a limbii în care ai pronunțat pentru prima dată cuvintele „mamă”, „tată”. Este un drept asigurat de Constituție – Legea Fundamentală a Ucrainei. Părinții, căci, în prima instanță, ei hotărăsc la ce școală să-și dea copiii, ar trebui să mediteze serios asupra deciziei pe care o iau.

În anul școlar 2008-2009, aici învățau 218 elevi: 176 din Tereblecea, 37 din familii cu o stare precară din mai multe localități din raionul Hliboca (întreținuți pe contul statului) și 5 din Gărbăuți. Din cei 176 de elevi, 58 sunt polonezi și ucraineni, iar 118 – români. Școala dispune de cabinete didactice la majoritatea disciplinelor de studiu, de o sală de calculatoare, un teren sportiv cu

stadion. De procesul instructiv-educativ se ocupă 29 de pedagogi. Începând cu anul 2000, aici au avut loc 10 promoții de absolvenți cu 11 clase.

De-a lungul anilor, în fruntea Școlii s-au aflat următorii directori (în ordinea succedării): Nicolai Maksimov, Nicolai Iușko, Nicolai Otkul, Maksim Osnova, Uliana Linnik, Vladimir Ivanov, Vasiliu Kormuș, Lavrentii Liubcenko, Nicolai Șveț, Vasiliu Duduț, Lubov Zvâncă, Vasiliu Perepicika, Gheorghe Bicer, Domnica Cerednicenko, Aurelian Nimigean (în prezent).

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

8. MESERIAȘII

Din vremuri străvechi, Tereblecea s-a remarcat prin numărul mare de meseriași în toate ramurile vieții rurale. Numele lor nu și-au găsit loc în cărți, multe dintre ele intrând în anonimat odată cu scurgerea timpului. Și este un mare nedrept. Purcedând la întocmirea acestei modeste monografii, ne-am propus să umplem acest gol. Firește, parțial, amintindu-i doar pe acei despre care auzisem de la răposatii părinți Aspazia și Onofrei, de la alți oameni în vârstă, despre acei pe care i-am cunoscut și-i cunosc personal.

De un real folos ne-au fost relațiile și notițele pe care ni le-a lăsat un fiu destoinic al Tereblecii, un veritabil enciclopedist, regretatul Teodor Rusu, care a lucrat ani de zile asupra istoriei satului natal, dar, din păcate, așa și nevăzând-o publicată. Fără apelarea la ele, aceste pagini ar fi fost mult mai sărace.

DULGHERI ȘI TÂMLARI. E știut că înainte de toate omul trebuie să aibă unde trăi și unde să-și țină animalele. Adică o casă și acareturile necesare. Iar construcția acestora, chiar și a celor mai simple, nu e la îndemâna fiecăruia. Așa că unul dintre cele mai vechi și întrebate meșteșuguri la Tereblecea, ca și peste tot, a fost dulgheria. Din păcate, nu cunoaștem nici un nume de dulgher din secolele îndepărtate, care a construit primele case, grajduri din bârne. Cel mai vechi, de la 1900 încoace, se pare că a fost Ionel Nimigean. L-au urmat frații Grigore și Vasile ai lui Nichita Vasilaș, Dumitru Vasilaș (al lui Iustin), Ioniță Bodnariuc, Pintilei Nica, frații Vasile și Ion ai lui Andrei Aurite, Ilie Crețu (al lui Solovăstru), cu școală la Siret, Dumitru (Mitrucă) Aurite... Meseria s-a transmis din tată-n fiu, de la o generație la alta. Astăzi, când în construcția caselor lemnul este înlocuit cu cărămida și piatra, a apărut o meserie nouă – dulgher-zidar. De obicei, marea majoritate a maiștrilor, care zidesc pereții, fac și acoperișul, și ușile, și ferestrele. Zeci de case au ridicat regretații Vasile Zaiț, Toader Vasilaș și Ion Aurite, Vladimir Vasilaș cu feciorii săi Petru și Dumitru și ginerele Pavel Vârtos, Gheorghe Ungureanu, Constantin Zotic (al lui Românu), Gheorghe Vasilaș, Constantin Aurite, Gheorghe Olari ș.a.

O tradiție frumoasă are la Tereblecea și tâmplăria. Aici au activat mai mulți tâmplari prin vocație. Cel mai vestit a fost Toader Epure, zis Zugravul, având terminată și o școală de arte și meserii. Un pat sculptat de el pe la sfârșitul sec. XIX a fost premiat la o expoziție din Viena. Se spune că acesta a fost procurat de împăratul Austriei, Franz Joseph. Dar, din păcate, talentul lui s-a stins degrabă.

Un alt tâmplar de marcă a fost Ion Aurite, absolvent al Școlii de Arte din Câmpulung Moldovenesc. În 1918 el deschide un atelier de tâmplărie cu firmă și ucenici, iar prin 1928-1930 a fost mastru-tâmplar la Școala Românească din Tereblecea.

Mastru iscusit de mobilă, tot cu studii speciale, a fost și Vasile Țigâră, care l-a urmat pe Ion Aurite la atelierul școlii până la 1940. Cu părere de rău, boala i-a curmat viața prea devreme.

Tâmplăria la oraș a învățat-o și Vasile Crețu (al Docuței), deportat în 1941 de sovietici. După reîntoarcerea acasă, în anii grei postbelici, n-a mai avut puterile de muncă de cândva. Meseria lui a fost urmată de fiul său, regretatul Constantin Crețu, deportat și el în Kazahstan, la vârsta de un an și două luni.

Tâmplari talentați au fost Valerian (Valerțu) și Aurel Nimigean, timp îndelungat au lucrat la atelierul de tâmplărie al kolhozului din localitate Radu Strugar, Constantin Picealcă, regretatul Ion (Nicușor) Aurite.

În prezent, cu toată abundența mobilei de fabrică ajunsă în fiecare casă din Tereblecea, aici se mai găsesc tâmplari înnașcuți, adevărați făuritori de frumos. Adevărate bijuterii ies din mâinile lui Vasile Cosic, Vasile Humeniuc, Gheorghe (al Mariei) Vasilaș, Mircea Olari, Ioniță și Vasile Ciuprun, Dumitru Vasilaș ș.a.

Lucruri frumoase a lăsat în urmă și Eugen (Ghențu) Crețu. Păcat că în sat nu a fost creată până în prezent o cooperativă meșteșugărească de tâmplărie, producția căreia s-ar bucura de căutare.

Acum câțiva ani funcționa un atelier de tâmplărie la Școala Medie Românească (a fost chiar tema unei emisiuni televizate), conduse de profesorul de matematică Toader Crețu, un dulgher și tâmplar talentat, precum e și fratele său Radu. Astăzi însă, regretabil, acest atelier a căzut în dizgrație.

ROTARI. Despre „roată” și inventarea ei s-au scris istorii întregi. Nu vom insista asupra acestei teme. Vom spune doar că așa cum omul nu putea trăi fără un acoperiș deasupra capului, așa nu putea trăi fără car, fără căruță. Iar acestea sunt de neconceput fără de roți.

Cel mai vechi rotar din Tereblecea, despre care am putut aduna câteva informații, a fost Ioniță Rusu (al Savului). Încă înainte de 1900 el a trecut de la elaborarea roților dintr-o singură obadă la cele din șase obezi, șinuite, ceea ce dădea mai multă rezistență și durabilitate vehiculului. Ca și majoritatea meșterilor care l-au urmat (a murit pe la 1918-1920), el nu se limita numai la elaborarea roților, ci făcea și căruțe.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Până la 1940 cei mai vestiți rotari erau trei frați nemți Stelmacher, conașionalii lor Stefan Radezchi și Iohann Radmagher, precum și frații poloni Kuba și Iano Knapek. Toți aveau atelierelor lor.

După război, cel mai vestit rotar din Tereblecea a fost Ion Strugar (al lui Ieremie), care timp de vreo treizeci de ani a asigurat cu roți căruțele kolhozului din localitate. Dar el a fost și un stoler iscusit, meserie îmbrățișată astăzi de feciorii Constantin și Vasile și de nepotul Constantin.

În prezent, când locul roților de lemn este luat de cel al roților de cauciuc, rotăria este pe cale de dispariție.

DOGARI. Ca și rotăria, pe cale de dispariție este și așa o meserie, ca dogăria. Butoaiele, ciuberele, cofele, diverse polobocel și vase de lemn, care au servit oamenilor secole la rând, astăzi sunt înlocuite cu obiecte similare din mase plastice sau de tablă. E bine sau nu? Credem că nu. Or, din punct de vedere ecologic, obiectele din lemn sunt mai curate, mai sănătoase, în ele se păstrează mult mai bine produsele alimentare. Un gust au, să zicem, castraveții sau varza murate într-un poloboc de lemn și altul – într-un vas de material plastic. Una era berea de butoi de stejar și alta aceasta de astăzi, din bidoane de plastic sau de aluminiu. În prezent, doar fabricile de vin și coniac folosesc la producerea acestor băuturi butoaiele de lemn. Dar să revenim la dogarii din Tereblecea. Ei au fost foarte puțini. S-a remarcat un neamț Iohann Fux. Se spune că avea mâini de aur. El și-a făcut aici meseria de prin anii 20 până la 1940, când în urma evenimentelor cunoscute s-a repatriat în Germania.

Un alt dogar bun a fost Gheorghe Zegrea, care se pricepea foarte bine și în tâmplărie. De reparatul butoaielelor și a altor obiecte din lemn se ocupa Isidor Sandu (Sădor a lui Tănasă), care, țin bine minte, era un meșter de toată mâna.

Astăzi, această meserie pe nedrept dată uitării, o mai practica puțin Filaret Gireadă, originar din Stănești, ocupându-se mai mult de reparații și nu de facerea unor obiecte noi.

FIERARI. La Tereblecea, cu dulgheria și tâmplăria au concurat de la egal la egal, ba chiar și depășindu-le, fierăria. Nu știm când a ajuns aici prima potcoavă, când a fost ferecată prima roată de căruță, cine au fost mănuiitorii acestei meserii.

După câte am auzit vorbindu-se, cel mai des era numit Nichita Nica, care și-a avut fierăria lângă școală. O altă covălie, cum zic tereblecenii, era a lui Petrea Nica, pe „deal”. În această parte a satului ar fi funcționat și fierăria unui neamț, cu numele Peter Gal. Tot înainte de 1900 a început să practice fierăria și Maftai Crețu,

pe „vale”, aproape de intrarea în pădure a drumului ce duce la Stănești. El a transmis meseria fiului Georgică.

În primele decenii ale secolului trecut, la Tereblecea numărul fierarilor se înmulțește. Printre cele mai vestite, de serviciile cărora se foloseau și gospodari din satele învecinate, erau covăliile lui Ananie Socaci și a feciorului său Vasile (pe „deal”, la Nimigeni), Sârbu Olari, Georgică Rusu (pe „vale”), a Sârbului Vasi Junci (pe „toloacă”, la slovaci). Foarte multe fierării au apărut în partea nemțească a Tereblecii. Le vom numi pe cele ale lui Adam și Iohann Lauer, Matias Ploskal, Franz Hubick, Robert Deutscher. Totuși, cea mai renumită, atât prin locul unde se situa, la bifurcarea drumurilor ce duc la Sinăuți și Gărbăuți, cât și prin calitatea lucrului, era fierăria lui Iosif Ratmacher, în care mulți ani după 1940 a lucrat Vichentie (cunoscut mai mult sub numele Victor) Melniciuc, un sinăucean căsătorit la Tereblecea.

Fierarii noștri nu se limitau doar la potcovirea cailor și la ferecarea roților. Foarte căutate erau grăpile lor de fier, mult mai ușoare decât cele de fabrică, plugurile și cultivatoarele, cu care se afâneau arăturile de toamnă, plugușoarele de dat lut la cartofi și așa-numitele grasuri trase de un cal printre rândurile de cartofi și porumb pentru afânarea solului și stârpirea buruienilor.

După război, când țăranii au fost lipsiți de cai, iar în kolhoz aceștia au fost înlocuiți în mare parte de tractoare, această veche meserie a cunoscut o perioadă lungă de decădere. Desființarea kolhozurilor și împărțirea pământului țăranilor, a ridicat din nou prestigiul calului. Numărul acestui animal a crescut vertiginos. Astăzi tereblecenii, dispun de peste trei sute de cai, care trebuie potcoviți. Dar cine s-o facă? Fierarii Leon Hucic, Orest Stratulat sunt bolnavi, Ion Aurite (Ionel al lui Ilie al Varvarei) a plecat la fiu în America. Alți doi, Zaharie Zotic și Vasile al lui Sârbu Rusu sunt de vârstă înaintată, primul trecut de optzeci de ani iar al doilea – de șaptezeci. Lumea apelează la mai tânărul fierar Dumitru Nimigean (Mitică al lui Colon). Lipsa uneri fierării și a fierarilor este o problemă acută la Tereblecea.

CURELARI. Paradoxal, dar într-o localitate ca Tereblecea, în care în trecut era și o crescătorie de cai, nu exista gospodar fără căruță, meseria de curelar a lipsit aproape cu desăvârșire. Venise prin anii 30 ai secolului trecut din Ardeal unul Vasile Bora, meșter bun de hamuri și căpestre, dar nu s-a reținut mult aici. Lipsa curelarilor la Tereblecea se explică, după părerea noastră, prin așezarea satului în imediata apropiere de orașul Siret, unde la piață se găseau hamuri și căpestre dintr-ales. În prezent lipsa acestor lucruri e foarte acută. Gospodarii caută hamuri și căpestre pe la Crasna, Ciudei, Pătrăuți, unii aduc din România. Apar câte

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

odată și la piața din localitate, care are loc duminică. Cât despre reparații... se descurcă fiecare gospodar cum poate.

CIZMARI. Din moși-strămoși, încălțăminte de bază a țărânului român a fost opinca, confecționarea căreia nu prezenta cine știe ce greutate. Bocancul, cizma, pantoful (acesta mult mai târziu) erau încălțăminte de sărbătoare, cunoscând la Tereblecea o răspândire mai ales după așezarea aici a coloniștilor nemți. Pare, totuși, straniu că primii confecționari de încălțăminte „domnească” au fost români și nu nemți. Pe la mijlocul secolului al XIX-lea cei mai buni cizmari erau considerați Isaia și Foca Rusu, urmați de Ioniță Nimigean. Aceștia lucrau acasă.

După 1900 la Tereblecea încep să funcționeze cizmării cu ucenici, deschise de nemții Iohann Ploskal și frații Rudolf și Berthel Harandt. Devenind tot mai necesară și prestigioasă, această meserie capătă o răspândire largă. Cizmari iscusiți, pe lângă mai mulți nemți, devin și românii Vasile Rusu (al Leontinei), Dumitru Olari (al Marinei), Porfir Jupân (al lui Nichita), Vasile Olari (al Miduții), acesta cu școală specială la Siret. Pe aceștia i-am prins și eu, căci au lucrat încă mulți ani după cel de al Doilea Război Mondial.

Până acum câțiva ani la Tereblecea a lucrat, cu patent, în atelierul său particular, cizmarul Dumitru Cojocar. A fost un maestru bun, dar din lipsa de materie primă și comenzi (oamenii au început să dea preferință încălțăminte de fabrică, care este din abundență), dar și din cauza sănătății, el și-a închis atelierul.

Astăzi în Tereblecea sunt mai mulți cizmari amatori, care se ocupă de reparația încălțăminte. Cel mai solicitat este Toderiță Cojocar (al Titieni). Din cauza bătrâneței și sănătății precare, și-a limitat mult activitatea Ion Olari, feciorul renumitului cândva cizmar Dumitru Olari.

FÂNTÂNARI. Primele fântâni la Tereblecea au apărut odată cu întemeierea satului. Ele erau săpate în toloci, la încrucișări de drumuri. De ele se serveau mai multe familii. Cu timpul, când în fiecare gospodărie s-a înmulțit numărul de animale, a crescut și necesitatea de apă. Să aduci apă de la sute de metri nu era ușor. Apoi, în anii secetoși apa scădea mult, uneori disparând cu totul. Așa că necesitatea de mai multe fântâni devenea tot mai mare. Și lumea a început să-și facă fântâni proprii. Mai întâi acest „lux” și-au permis gospodarii mai înstăriți, căci săpatul fântânilor nu era un lucru ieftin și nici ușor. Cu timpul numărul lor a crescut. Așa că astăzi mai că nu există ogradă fără fântână. Fiecare caută ca fântâna lui să arate ca o bijuterie. La Tereblecea este un cult al fântânilor.

Ca și constructorii primelor case, anonimi au rămas și meșterii care au săpat primele fântâni în sat. Cunoscând cât e de complicată săparea unei fântâni, adâncimea căreia depășea uneori 20 de metri, la Tereblecea puțini bărbați se încumetau să îmbrățișeze această meserie. Pentru a evita pericolul surpării malurilor în timpul săpării și zidirii cu piatră, era nevoie de schelării de sprijin al pereților, care îi protejau pe fântânari în timpul lucrului. O adevărată legendă circula până nu demult despre un meșter polonez Matcy Fântânarul, care, când dădea de izvor, cerea să i se coboare cu sfoara o sticlă de rachiu, căci altfel, susținea el, dacă urcă afară „neaghezmit”, izvorul se „încuie” și nu mai dai de el.

Din lipsa de fântânari localnici, oamenii aduceau meșteri din alte părți, mai ales de la Fântâna Albă. Lipovenii veneau cu schelele și ustensile lor și în câteva zile fântâna era gata.

Astăzi, odată cu apariția tuburilor de beton, nu se mai zidesc fântâni de piatră. Însă, trebuie să recunoaștem, apa din ele nu mai este atât de gustoasă. În schimb, procesul de muncă e mai ușor și mai puțin periculos. Deși se mai întâmplă și cazuri tragice. Astfel, în timpul săpării unei fântâni la Stârcea de către frații terebleceni Gheorghe, Toader și Vasile Panciuc, primul s-a sufocat de gaze acumulate la fundul fântânii. După această nenorocire Toader și Vasile au renunțat la meseria de fântânar, ocupându-se azi de forjărie. Fântânari buni au fost Victor Atoderesei și Toader Cardaș, trecuți în lumea umbrelor din cauza diferitelor boli. În prezent cei mai cunoscuți fântânari la Tereblecea sunt Vasile Zegrea și feciorul său Gheorghe, Dumitru Cardaș (tatăl răposatului Toader), Constantin Nastiuș și fiul Ilie, mai tinerii Laurențiu Cojocar și Marcel Sarbușcă.

SOBARI. Vorbind despre sobarii din trecut, ne gândim, mai întâi de toate, la acei meșteri care se pricepeau să facă un cuptor țărănesc cu vatră de copt pâine, cu plită pentru fierturi, în care trebuia să ardă focul bine și să dea căldură. Cuptoarele erau masive, ocupând cam un sfert din cameră, care era și bucătărie, și dormitor. De regulă, el servea și ca pat pentru bătrâni și copii în timpul iernii. Așa că, a fi un sobar bun nu era un lucru ușor.

Odată cu instalarea coloniștilor nemți, la Tereblecea, mai întâi în casele acestora, iar mai târziu și în „casa mare” a țărănilor români mai înstăriți, au început să apară obișnuitele astăzi sobe pentru încălzit. Cu părere de rău, și despre acești meșteri nu dispunem de cine știe ce date. Oamenii mai în vârstă își amintesc de un sobar neamț Iohann Hunka, precum și de Iustin Rusu cu fiul său Costan.

Astăzi zidirea sobelor și cuptoarelor de copt pâine (acestea din urmă mai mult în așa-numitele bucătării de vară), la care se folosește pe larg teracota, impune sobarilor mai multă pricepere, măiestrie și dragoste pentru lucrul făcut. Încă acum

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

câțiva ani printre sobarii de frunte din sat se numărau Ion Ciornei, cunoscut și solicitat în toată regiunea, ba și în Basarabia, Nicolae Olari și Dumitru Sandu. Din păcate, au părăsit lumea pământescă. Dar ei au continuatori iscusiți, precum sunt Aurel Panciuc, Gheorghe Duceac. Totuși, aceasta atât de necesară meserie nu-și prea găsește adepți printre tinerii terebleceni.

COJOCARI. Din cronici vechi aflăm că hainele din piele de oaie îi apărau de frig încă pe stră-străbunii noștri daci, care locuiau de-a lungul lanțului de munți Carpați și erau nu numai ostași viteji, ci și pricepuți crescători de oi. Nu știm cum o fi arătat primele haine, dar bănuim că erau două piei legate una de alta și aruncate pe spate. Treptat, și mai ales după ce s-a învățat tăbăcitul (dubitul, cum se spune la Tereblecea), hainele din piele de oaie au cunoscut o evoluție continuă, ajungând până la urmă la cojoace, cojocel, pieptare, bundițe ș.a.

La Tereblecea, după cât se pare, cel mai vechi cojocar a fost Iachim Luncan, care a trăit la o sută de ani și a murit pe la începutul Primului Război Mondial. Zicând „cel mai vechi”, avem în vedere numele căruia s-a păstrat în memoria consătenilor, și nu cel mai de demult. Căci cu siguranță au fost mulți cojocari înaintea lui. De regulă, la solicitarea tereblecenilor, el lucra pe la casele acestora, cosând pentru întreaga familie. Și așa, de la un gospodar la altul.

Mai cunoscut este vecinul acestuia, Ilie Nimigean, care a transmis meseria fiului Gheorghe (Gheorghieș), acesta lucrând până la adânci bătrânețe, decedând pe la începutul anilor 60 ai secolului trecut. Toți aceștia au fost cojocari fără școli speciale, însă înzestrați cu mult har.

Primul cojocar profesionist în Tereblecea a fost Grigore Sandu. Împreună cu fiul Leonte și cu fiica Zenovia el a avut, între anii 1920-1944, cojocărie cu firmă. Produsele lor au fost scoase pe piețele din Cernăuți, Suceava, Rădăuți, Siret, de unde primeau comenzi și aveau o desfacere asigurată la prețuri convenabile.

O altă familie, mai bine zis dinastie, de cojocari a fost cea a lui Spiridon Dubău, cu feciorii Dumitru, Constantin și Ioniță. Acesta din urmă, după căsătorie cu Zenovia Sandu, împreună cu cumnatul Leonte, au deschis un atelier de cojocărie cu ucenici. Cojocar vestit, ca și mai sus-numiții, în întreaga Bucovină, cu atelier la Cernăuți, a fost și Serghei (Sârbu) Bounegru. Pierzând însă în 1940-1944 totul ce acumulase de-a lungul anilor, el a căzut pradă alcoolului, sfârșindu-și zilele într-o sărăcie neagră.

Ultimii dintre cojocarii terebleceni mai renumiți au fost Serghei Nimigean (Sârbu Marculesei) și Ion Moțoc (Nițucă al lui Constantin), ambii trecuți la cele veșnice. Acesta din urmă, deși paralizat, era un dubălar iscusit, se specializase și în

confecționarea cojoacelor moderne. Astăzi, neavând căutare, această meserie veche, cu tradiții atât de bogate la Tereblecea, nu mai este căutată aici.

SUMĂNARI. Spre deosebire de cojoc, sumanul era mai rezistent la ploaie, la ninsoare. Confecționat din pănură de lână groasă, el era mai îndemânos, mai practic în munca zilnică a țăranului și era purtat, mai ales, de bărbați.

„Patriarhul” sumănarilor terebleceni, cum l-a numit Teodor Rusu, care începuse să practice această meserie încă pe la 1850-1860, a fost Vasile Gabor.

Mai aproape de noi, pe la începutul secolului XX, a fost sumănarul Grigore Cupcic, care a transmis meșteșugul său feciorilor Lazăr și Vasile. I-au urmat frații Grigore și Pintilei Zaiț. Ei confecționau nu numai sumane tradiționale, ci și sumane-pereline, cu glugi, pe care bărbații le îmbrăcau pentru a se proteja de ploaie, zăpadă și vânt, toamna și iarna. Erau și sumane mai „delicate”, dintr-un postav subțire, cu gulere late, întoarse, împodobite cu înflorituri dintr-o împletitură din lână mai fină, neagră, așa-numită sărad. Ele erau destinate, de regulă, elevilor, studenților și mirilor. Maistru iscusit în confecționarea acestor sumane era amintitul Lazăr Cupcic. Autorul acestei monografii a păstrat mult timp unul dintre aceste sumane, cu care a fost îmbrăcat la cununie, în 1928, tatăl Onofrei Crețu. Astăzi acest suman face parte din Muzeul de Istorie și Arheologie „Maximilian Hacman” din Oprișeni. După cel de al Doilea Război Mondial, la Tereblecea sumanul este tot mai puțin căutat. El mai poate fi văzut pe umerii artiștilor în timpul prezentării unor programe etnofolclorice sau a „mălăncilor” de Anul Nou.

CROITORI. Croitoria la Tereblecea a început să fie practică odată cu așezarea aici a coloniștilor nemți. Căci, lucru știut, populația românească purta îmbrăcăminte națională, care, de regulă, era confecționată în familie. Aceasta nu cerea o croială complicată, fiind la îndemâna mai că a fiecărei gospodine. La îmbrăcăminte „domnească” apelau, de regulă, învățătorii, primarul, lucrătorii medicali, comercianții. Ei își comandau hainele la atelierul nemților, sau își procurau haine la oraș.

Noile condiții sociale, impuse de orânduirea sovietică, când țăranii au fost lipsiți de pământ, nemaivând unde semăna cânepă – materia primă pentru țesăturile de casă -, a apărut necesitatea confecționării îmbrăcăminte din pânză de fabrică. Deci, și a unui atelier de croitorie. Acesta a fost deschis pe la sfârșitul anilor 50 - începutul anilor 60 ai secolului trecut de către un polonez, Iano Kuceak. Împreună cu el lucrau fiul Mihail, Petro Klepak, Viorel Rusu. Însă atelierul n-a funcționat mult timp. Apariția din abundență a hainelor de fabrică, la un preț mai convenabil, a redus mult comenzile și funcționarea lui de mai departe nu era rentabilă. Solicitățile, care mai apăreau, erau satisfăcute de croitorii particulari

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Pintilei (Coțiu) Vasilaș, Zenovia Travinschi ș.a. Astăzi mai practică croitoria, ocazional, Petro Klepak, Aurica Strugar, Lilia Panciuc, Hanka Vilcheak.

MECANICI AUTO. Am încercat de mai multe ori să clarific câte autovehicule sunt astăzi la Tereblecea, dar să stabilesc cifra exactă așa și n-am reușit. În fiecare zi auzi că unul sau altul și-a cumpărat mașină. În orice caz, dacă am lua împreună mașinile ușoare, camioanele, tractoarele, combinele, motocicletele, de care dispun tereblecenii, am depăși cifra 300. Desigur, ele se uzează, se defectează, ca și omul, au nevoie de „doctori”, adică de mecanici auto. Printre cel mai solicitați „reparatori” localnici sunt Oleg Țiganciu (cu atelier propriu), Gheorghe Aurite (al Evei), Dumitru Panciuc (al lui Mircea), sau mai simplu „Electronul”, Vasile Belciuc (al lui Manole), Pintilei Vasilaș ș.a.

MEȘTERI DE TOATĂ MÂNA. Pe lângă persoanele, specializate într-un singur domeniu, sunt și dintre acelea, care se pricep să facă mai multe lucruri cu aceeași iscusință. „*Oameni de toată mâna*”, cum sunt numiți în popor. Asemenea talente înnăscute au fost și sunt și la Tereblecea.

În anii 30-40 ai secolului trecut, în zona Siretului erau bine cunoscuți frații Vasile și Gheorghe Oloieru: tâmplari, fierari, electricieni, șoferi, mecanici auto, ceasornicari, tinichigii...

Fig. 42. Renumiții meșteri „de toată mâna”: Vasile (stânga) și Gheorghe (dreapta) Oloieru, cu fiul Vasile și nepoții Măriușa și Ioniță.

Acest dar l-au moștenit de la tatăl lor, Gavrilă, care de asemenea se pricepea la multe lucruri. Întâietatea o deținea, totuși, Vasile, care, învățând în armată șoferia și construcția mașinii, întors acasă, a construit împreună cu fratele un automobil și un tractor, cu care purtau batoza de treierat. Se spune că ei au reușit să construiască chiar și un avion în atelierul de strungărie, dar această „minune” a tehnicii acelor timpuri s-a desprins doar la câțiva metri de pământ și a căzut, „piloții” rămânând teferi. Pe lângă talentul de mecanic, Vasile Oloieru a fost înzestrat și cu har muzical, cântând bine la vioară. Dragostea de tehnică a fost transmisă și fiului lui Gheorghe Oloieru, Teodor, absolvent al Universității din Cernăuți, ajuns doctor în științe.

Meșteri de toată mâna au fost Pintilei Vasilaș (al Zamfirei): dulgher, fântânar, ceasornicar, tinichigiu (blehar), zidar, croitor și măcelar, meserii însușite și practicate până la moarte și de fiul său Grigore (Coțiu).

Pricepuți la toate au fost Ifemie Vasilaș și fiul său Aurel, Isidor Sandu (Sâdur al lui Tănase), Vasile (Lică) Olari, deja amintiți Vasile și Ion Aurite (ai Unguroaicei).

În prezent meșteri de toată mâna sunt Constantin Aurite (al lui Mitrucă) și feciorii săi Gheorghe și Ion, frații Adrian și Alexandru Hauca, Mihail Stașescu, Nicolae Scripcar, Dumitru Pascari, Constantin Junici, Serghei Jupân, Nicolae Panciuc, Ion Cojocar (al lui Ștefan) și mulți alții.

Încheiem acest excurs despre meseriașii din Tereblecea, fiind conștienți că nu am epuizat nici pe departe tema. Din lipsă de surse informative, multe nume pe nedrept n-au fost amintite. Am căutat să prezentăm, în primul rând, meșteșugurile care ni s-au părut mai importante, mai reprezentative pentru această veche vatră românească, care a născut și, suntem convinși, va mai naște multe talente.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

9. PERSONALITĂȚI TEREBLECENE

În cadrul acestui capitol am încercat să ilustrez personalitatea acelor terebleceni, care prin strădania și munca lor au reușit să depășescă granițele satului natal, ducând în lume odată cu ei faima acestor meleaguri și devenind oameni cunoscuți de cultură și știință. Prin prinosul lor acolo unde soarta le-a hărăzit să fie și să muncească astăzi lumea este mai bogată și mai frumoasă.

Vasile ȚINTILĂ⁹⁷

Născut la Tereblecea pe la anul 1782, fiul croitorului Constantin Țintilă, originar din Botoșani, a urmat școala clericală din Cernăuți. Din motive necunoscute, după absolvire nu a obținut numirea și hitoronisirea ca preot. S-a angajat ca învățător la școala trivială și totodată cântăreț la biserica din satul natal. El poate fi considerat primul dascăl al copiilor terebleceni. Era, pentru timpul său, un om cu bogate cunoștințe, după propria-i mărturisire, „iubitor de științe matemetice”. Un interes deosebit manifesta pentru calendarele românești apărute în diferite orașe. Interesul se transformă în pasiune și Vasile Țintilă se apucă să alcătuiască și să scoată calendarele sale. Dascălul din Tereblecea este autorul primului calendar românesc din Bucovina, numit „Clendariu de casă”⁹⁸, publicat, conform afirmațiilor istoricului Ion Nistor, în 1811⁹⁹. Au urmat calendarele pe anii 1812, 1813 (tipărit în limba germană), două în 1814 (unul numit „Calendariu-carte”, iar al doilea „Calendariu-veșnic”), 1815, 1816, 1820 și 1824, acesta fiind ultimul editat de Vasile Țintilă, cu titulatura „Calendariu a(l) bisericii Răsăritului”. Pe lângă calendarele (broșuri), V. Țintilă scotea anual și calendare de perete. Calendarele apăreau în tipografia lui Peter Eckhardt din Cernăuți.

Calendarele lui Țintilă depășesc limitele pur calendaristice, ele având un conținut variat, cu informații: despre diferite fenomene ale naturii („Anul 1811 a fost anul cel mai roditor”, „La anul 1810 au fost foamete”, „La anul 1789 s-au cutremurat pământul”); despre unele evenimente istorice („La anul 1797 s-au sculat leșii asupra Bucovinei”, „La anul 1808 Dechem (vri) 4 c (alendarul) v (echi) s-au început întâiajdată gimnazium, adecă învățare(a) limbii în Cernăuți”); rubrici intitulate „Adevărate mijloace împotriva unor boale ale vitelor”, „Cum

⁹⁷ în unele documente și cărți este ortografiat Schintilă, Scintilă, Țântilă.

⁹⁸ alcătuit după modelul calendarelor ardelenesti, tipărite, începând cu anul 1794, la Viena și la Buda.

⁹⁹ după alți cercetători – Mihai Iacobescu, Emil Satco – Vasile Țintilă a editat primul său calendar în 1809.

pământul se mișcă și nu soarele, după cum socotesc cei mai mulți". De aceea, „Calendariu-I” lui Țintilă poate fi apreciat drept cea dintâi publicație modestă a românilor din Bucovina¹⁰⁰.

Scoaterea calendarelor impuneau cheltuieli considerabile din partea autorului, veniturile de la difuzarea și realizarea lor fiind insuficiente, iar adresările după ajutor ale lui V. Țintilă rămâneau surde¹⁰¹. Așa că, după 1824, Vasile Țintilă renunță la întocmirea calendarelor. A trebuit să treacă mai bine de un sfert de veac până când calendarul dascălului de la Tereblecea a început să repara cu regularitate sub îngrijirea cărturarului Porfirie Dimitroviță.

Destinul de mai departe al lui Vasile Țintilă a rămas legat de școala din Tereblecea, deschisă la 1816. Posibil, până la 1840, când a trecut în lumea celor dreți.

Teofil PATRAȘ

Arhimandritul Teofil Patraș¹⁰² s-a născut la 22 februarie 1839 în familia agricultorilor Dimitrie și Maria din Tereblecea.

După absolvirea studiilor teologice, a fost hitoronisit întru diacon (23.02.1866), iar la 3 martie același an, întru preot, de arhierul Eugen Hacman. Rămânând văduv, după îndelungi negocieri între „partidul poporan” și guvern¹⁰³, îi este acceptată intrarea în viața monahală (22.12.1900) la Mănăstirea Dragomirna, ca peste câteva luni (11.06.1901) să fie instalat egumen la Mănăstirea Putna de arhimandritul Miron Călinescu.

În anul 1904, lui Teofil Patraș i s-a acordat rangul de arhimandrit, iar în 1909 va fi ridicat la treapta de arhimandrit mitrofor.

În timpul egumeniei sale s-au efectuat restaurări generale, conduse de arhitectul Karl Adolf Romstorfer, toate edificiile fiind acoperite uniform cu țiglă.

Teofil Patraș a avut un rol important în lupta românilor pentru identitatea națională și redobândirea drepturilor strămoșești; a contribuit substanțial la

¹⁰⁰ Iacobescu. M. (1993), *Din istoria Bucovinei*, pag. 342.

¹⁰¹ vezi memoriul lui, adresat în 3 august 1823 arhiducelui Francisc Carol, inclus în capitolul „Școala” al monografiei.

¹⁰² numele lui de botez a fost Teodor.

¹⁰³ pentru că, în 1898, el fusese împotriva candidatului guvernului la alegeri și sprijinise candidatul român.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

organizarea unor manifestări cu caracter național, cum a fost cea de la Putna din 1904, dedicată domnitorului Ștefan cel Mare; a fost Membru de Onoare al Societății Academice „Junimea” din Cernăuți (1907), susținând activ activitatea acesteia; a înființat (1900) Societatea Internatului de Băieți Români Ortodocși din Rădăuți, pe care a condus-o până la moarte.

Din averea sa și fonduri din donație, a construit, împreună cu primarul D. Pauliuc, actuala școală de la Frătăuții Vechi, iar împreună cu primarul V. Marcu, internatul Liceului „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți.

Arhimandritul tereblecean a fost un om de mare cultură, cunoștea limbile română, ucraineană, germană, polonă, latină, greacă, pricepea maghiara.

S-a mutat la Domnul în august 1917 și a fost înmormântat în cavoul familiei din cimitirul din Frătăuți.

Eugen BOTEZAT

Unul din iluștrii terebleceni, Eugen Botezat, s-a născut la 15 martie 1871, în familia învățătorilor Constantin și Domnica Botezat, aceasta descendentă din renumita dinastie Dubău-Ieremievici.

Între anii 1877-1879 urmează trei clase la școala primară din comuna natală, iar pentru clasa a patra, în 1880, este dat la școala din Siret spre a învăța limba germană. Studii secundare obține la liceele din Cernăuți și Suceava.

După trecerea, cu rezultate excepționale, examenului de bacalaureat (1892), începe studiile superioare de biologie la Facultatea de Științe de la Universitatea din Cernăuți, pe care le continuă, din 1894, ca bursier, la Stațiunea Zoologică (biologie marină) din Triest a Universității din Viena, absolvind-o în 1897. În anul următor susține teza de doctorat cu tema „*Die Nervendingungen an den Taasthaaren der Saugetien*”¹⁰⁴, lucrarea provocând un mare interes în lumea specialiștilor din diferite țări. La propunerea profesorului său, Robert von Lendenfeld, în 1897

¹⁰⁴ Terminațiile nervilor în perii tactili ai mamiferelor.

Eugen Botezat este transferat la renumita Universitate Carolina din Praga, fondată în 1348, unde lucrează ca asistent timp de un an. La 20 iunie 1898 devine doctor în științe, iar în septembrie, același an, este numit profesor suplinitor la Școala Normală din Cernăuți.

Dragostea pentru Bucovina l-a făcut să părăsească „Zlata Praha”, unde, firește, îl aștepta un viitor poate și mai strălucit decât cel atins acasă. Paralel cu munca pedagogică la Școala Normală, unde în 1905 devine profesor definitiv, el lucrează în laboratorul profesorului Carl Zelinka, în domeniul său preferat de cercetare, anatomia și histologia comparată a organelor senzoriale la vertebrate.

Între anii 1919-1938 este asistent, șef de lucrări, docent, profesor titular, inclusiv Rector al Universității (1922-1923), decan al Facultății de Științe (1923-1924 și 1926-1927), senator al Universității (1926).

La 25 mai 1913, la propunerea Prof. univ. Ion Simionescu de la Universitatea din Iași, Eugen Botezat devine Membru corespondent al Academiei Române, iar din 1936 este membru fondator al Academiei de Științe din România, membru al mai multor societăți științifice internaționale.

Prin studiile sale (*Originea și evoluția filogenetică a părului la mamifere, 1914; Valabilitatea doctrinei Iarhiene întemeiată pe funcția adaptivă, 1942; Vânătoarea ca factor de cultură și civilizație, 1942; Manual de zoologie, 1922-1924, ș.a.*) el a deschis un nou capitol în histologia fină a organelor de simț la animale și păsări.

Vom menționa că Eugen Botezat semnează 34 de lucrări de specialitate din domeniile morfologie, anatomie fiziologică, fiziologie animală și cinegetică, el creând o adevărată Școală de biologie la Cernăuți. A fost un promotor al protecției naturii. Meritele lui au fost recunoscute și de regimul postbelic din România prin acordarea titlului de Profesor Emerit al R. S. R.

Profesorul biolog Eugen Botezat a desfășurat o activitate susținută în cadrul Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, în particular la Universitatea Populară de la Dorna Codreni. S-a încadrat în mișcarea națională din preajma și după actul Unirii Bucovinei cu România de la 28 noiembrie 1918, făcând parte din Consiliul Național Român. Editează (adevărat, pentru o perioadă scurtă) ziarul „Gazeta Poporului”.

Prin opera sa științifică, Eugen Botezat poate fi așezat în galeria marilor oameni de știință ai neamului românesc.

Trece în eternitate în 23 decembrie 1964, la București, cu mai puțin de trei luni înainte de a atinge venerabila vârstă de 94 de ani.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Ioan ȚIGĂRĂ

Născut la 10 aprilie 1882 în Tereblecea, Ioan Țigără a jucat un rol important în viața școlară în Bucovina.

După școala primară în localitatea natală, obține studii secundare la Școala Normală din Cernăuți (1899-1903).

Parcurgând cursurile de calificare, obține diploma de învățător pentru școlile române și germane din Bucovina.

Se întoarce acasă, unde consacră 25 de ani (1903-1928) instruirii copiilor consătenilor. Din inițiativa sa aici se construiește o școală modernă, care se înalță și astăzi în centrul comunei.

Înzestrat cu deosebite calități pedagogico-organizatorice, Ioan Țigără este numit în 1928 inspector școlar pentru Regiunea Școlară Cernăuți, ca începând din 1931 până în 1939 să funcționeze la școala din Cartierul Vilelor (astăzi str. Iuri Fedkovyci) din capitala Bucovinei.

La insistența sa în acest cartier a fost construită o nouă școală, aceasta fiind singurul edificiu școlar clădit la Cernăuți în perioada dintre cele două războaie mondiale.

Pe parcursul mai multor ani Ioan Țigără a fost ales președinte al Organizației învățătorilor din fostul județ Siret, apoi al celei regionale, secretar al Comitetului Școlar Municipal Cernăuți, având un rol important în sprijinirea învățământului din Bucovina.

Multiplele intervenții la București pentru obținerea unor drepturi elementare pentru cadrele didactice a stârnit nemulțumirea autorităților școlare din capitala țării, fapt ce i-a adus mai multe acuzații, în cele din urmă dovedindu-se nefondate.

După raptul nordului Bucovinei de către URSS, Ioan Țigără părăsește Cernăuțiul, stabilindu-se la București, unde se stinge din viață în ziua de 24 ianuarie 1958.

Ioan Țigără ramâne astfel în memoria colectivă a tereblecenilor un cărturar și pedagog de seamă, care a pus bazele unui învățământ modern în satul natal, precum și în Bucovina.

Filimon RUSU

Filimon Rusu (25.12.1882 – 4.11.1957) va rămâne în istoria comunei natale Tereblecea ca un publicist, folclorist și profesor școlar cu alese calități profesionale. Este al treilea dintre cei cinci copii ai lui Toader Rusu, descendent la a patra generație a unui plugar, Ion Rusu, originar din Rebra Mare și stabilit în 1763 în Tereblecea¹⁰⁵ și al Ecaterinei, născută Gabor. Școala primară o face, între 1889-1894, la baștină, sub îndrumarea învățătorului superior Constantin Botezat, tatăl viitorului academician Eugen Botezat. În 1894 se înscrie la Liceul din Suceava, pe care însă îl părăsește în toamna anului 1898, continuându-și

studiile la Școala Normală din Cernăuți, pe care o absolvă în 1901. Devenind învățător, timp de 18 ani lucrează la Cajvana (districtul Gura Humorului), reușind să-i convingă pe localnici de necesitatea școlii în viața oamenilor. Aici desfășoară o amplă activitate de luminare a poporului, întemeiază Cabinetul de lectură „*Tudor Vladimirescu*” (1905), Banca populară (1906), cu susținerea financiară a localnicilor construiește (1909-1910) Casa Națională. După începerea Primului Război Mondial, Filimon Rusu este recrutat (4.12.1914) dar după șase luni și jumătate (13.07.1915), ca înapt pentru serviciul militar cu arma, este lăsat la vatră. În 1919 se transferă la Sinăuții de Jos, unde funcționează ca director școlar până în 1934, înviorând mult viața școlii. Este activ în viața comunității, face, gratuit, serviciul de secretar comunal (1920-1925) și președinte al comisiei pentru reforma agrară (1921-1923). Dar munca lui de apostolat nu a fost pe placul tuturor. Astfel, ziarul „*Ceas*” îl învinovăța, ca și pe directorul predecesor, Alexandru Voevidca, cunoscut folclorist, de „românizare” a copiilor¹⁰⁶. Din 1934 până la pensionare pentru limita de vârstă (1939), Filimon Rusu activează ca învățător și director la Școala de Băieți nr. 1 din Rădăuți. Realizarea cea mai importantă în timpul aflării în această veche localitate o reprezintă după propria-i mărturisire construirea Casei Învățătorului, care a avut un destin nefast, neatingându-și scopul.

După cel de-al Doilea Război Mondial, activează în comitetul Asociației pensionarilor solidari, fiind ultimul ei președinte, până la dizolvarea acesteia (6 mai

¹⁰⁵ vezi Ion I. Nistor, „Bejenari ardeleni în Bucovina”.

¹⁰⁶ Să nu ne mire atacurile pe care le aduce românilor actuala gazetă naționalistă ucraineană „*Ceas*”, este o tradiție veche.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

1949). Este hărțuit de noul regim, pentru un timp i se anulează dreptul la pensie, până la predarea către stat (1953) a celor 3,5 ha de teren din Sinăuții de Jos.

Paralel cu munca în școală, Filimon Rusu a avut și multe alte preocupări: a publicat peste 200 de articole pe teme didactice, folclorice, istorie locală în zeci de reviste și ziare. Este membru fondator al Societății Culturale „*Tinerimea Română*” din Mihaileni – Dorohoi (1926-1934), membru în comitetul de conducere al Societății pentru Cultura și Literatura Română, Filiala Rădăuți (1937-1940), fondator și conducător al publicației „*Revista tineremii*” (1927-1935) din Mihaileni (transformată în „*Moldova literară*”), al publicației „*Lumina poporului*”; colaborator la renumita culegere „*Rumänische Volkslieder aus der Bukowina Liebeslieder*”¹⁰⁷. A întocmit manualul școlar „*Geografia orașului Rădăuți*”. A lăsat în manuscris „*Monografia orașului Rădăuți*”, „*Amintiri. Oameni și locuri din Țara Fagilor*”.

Scrierile lui Filimon Rusu, risipite în diverse publicații, precum și cele rămase în manuscris, așteaptă să fie adunate între coperte de carte. Vom mai aminti că Filimon Rusu este tatăl juristului Dragoș Rusu (8.12.1910 - 6.12.1994), Membru de onoare al Academiei Române (1993), distins cu Medalia de Aur a Primăriei și Consiliului Municipal al orașului francez Bordeaux (1979).

Dumitru RUSU

Dumitru Rusu, născut la (17.10.1884) este primul tereblecean care s-a ocupat de creația tehnică. Fiu al unor gospodari de frunte, Toader și Ecaterina Rusu, după absolvirea școlii din comuna natală urmează liceul la Cernăuți. Studii superioare obține la Facultatea de Fizică și Matematică a Universității din Viena. Întors acasă, se încadrează în învățământul secundar, mai întâi la Noua-Sulița, iar apoi la Cernăuți. În paralel cu munca la catedră, Dumitru Rusu elaborează un șir de lucrări științifice în domeniul fizicii, cu multe elemente originale. A inventat un motor cu aburi, policilindric¹⁰⁸. Un

¹⁰⁷ „*Cântece populare românești din Bucovina. Cântece de dragoste*”. Würzburg, Konrad Triellisch Verlag, 1940 a lui Matthias Friedwagner.

¹⁰⁸ Brevet nr. 2643 din 23 iunie 1937, publicat în Monitorul Oficial al României, nr. 150.

alt brevet i se acordă în Belgia. Primește Medalia de argint și diploma de onoare la Expoziția inventatorilor din 1937. În total, el a obținut șapte brevete de invenție.

Preocupările lui nu se limitau doar la fizică. Îl preocupau de asemenea astronomia, mecanică cerească, cosmosul. Ele au fost reflectate în mai multe lucrări ale sale: *Legea rotațiunii corpurilor cerești*, *O nouă lege a mișcării corpurilor cerești*, *Fizica eterului*, *Cauza fenomenelor naturii (aceasta rămasă în manuscris)*. Din păcate, multe din lucrările sale, în special cele în domeniul astronomiei, n-au dobândit interes în țară, deoarece teoriile lansate înfruntau legile lui Newton, Laplace, Kepler. În schimb, o parte din ele au fost apreciate peste hotarele României.

După război, Dumitru Rusu s-a stabilit cu traiul în orașul Dumbrăveni, județul Sibiu, unde a funcționat ca profesor de fizică la liceul din localitate. S-a stins din viață în 18 decembrie 1961, la vârsta de 77 de ani¹⁰⁹.

Aspazia MUNTE

Printre personalitățile tereblecene, o reprezentantă de frunte a sexului frumos este poeta, prozatoarea și publicista Aspazia Munte, născută la 7 octombrie 1885 în familia Costan și Viorica Scripcariu.

Urmează școala primară în comuna Tereblecea, Școala Normală din Cernăuți. Își începe activitatea de muncă la școala din Ipotești Sucevei, transferându-se apoi la cea din Plaiul Cosminului (astăzi comuna suburbană Molodia).

Căsătorindu-se cu un funcționar pe nume Jescu de la o bancă din Viena, se mută în capitala Austriei, lucrând la aceeași instituție financiară. Moartea subită a soțului o face să revină în Bucovina, reluându-și activitatea la școala de unde plecase. Se recăsătorește cu colegul de breaslă Lazăr Munteanu.

Deși mult mai în vârstă decât membrii grupări literare moderniste „Iconar”, Aspazia Munte devine o adeptă a lor. Fără să aibă vigoarea poeziei iconariste, lirica ei este apreciată de critica vremii.

Astfel, cunoscutul istoric literar Perpessicius menționa în 1938 că „*poezia feminină bucovineană are în doamna Aspazia Munte pe una din cele două mai discrete făuritoare de imagini...*” (a doua fiind Nela Ropceanu, membră a cenaclului literar condus de Aspazia Munte la Plaiul Cosminului).

¹⁰⁹ Pentru acei, care vor să afle mai multe despre acest talentat fiu al Tereblecii, recomandăm: Dumitru Bucevchi. *Probleme și idei*. Suceava, nr. 24, 1938; Cezar Petrescu. Dumitru Rusu. *Cuvântul*, nr. 82, 1925, Valerian Rei. D. Rusu. *Gravitațiunea*. Bucovina, nr. 570, 1943, pag. 2.

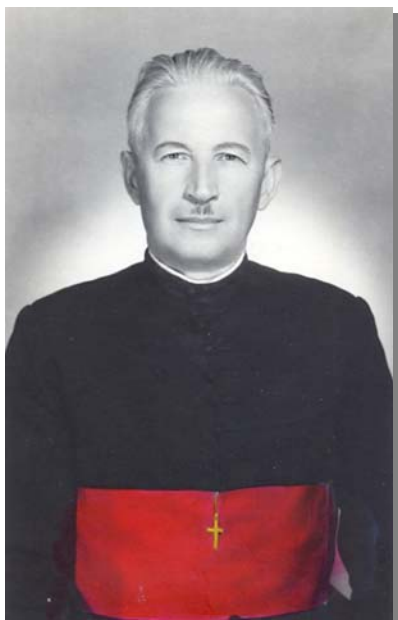
TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Publică poezii, proză scurtă în revistele „*Junimea literară*”, „*Orion*”, „*Pana literară*”, „*Glasul Bucovinei*”, „*Buna Vestire*”, „*Înmuguriri*” etc. La Plaiul Cosminului întemeiază un cenaclu literar, frecventat de mulți literați cernăuțeni. Împreună cu preotul Niculai Pavel editează revista „*Plai*”, antologia „*Breviar de poezie bucovineană contemporană*” (1934). Este și semnătura volumelor de versuri *Învolburări*, *Luminișuri*, a nuvelei „*Mia*”. Mai multe creații literare intenționa să le adune între copertele cărților *Diamante albe și diamante negre*, *Cântece pentru vremuri noi*, *Pe urme cosânzene*, care însă au rămas în manuscris și așteaptă editori. După detrunchierea Bucovinei, pleacă, vorba literatului Ion Drăgușanul, în pribegie în propria țară, ajungând la Focșani, unde, în 1944, „*Pe aripi negre cel din urmă cânt/cărările târzii și le-a deschis*”.

Cu părere de rău, la baștină, în Tereblecea, Aspazia Munte astăzi este necunoscută. Sperăm ca prin această succintă prezentare s-o scoatem din anonimatul în care se găsește.

Isidor SOCACIU

Isidor Socaciu (2.02.1904, Tereblecea, jud. Rădăuți – 20.10.1974, Lugoj, jud. Timiș), al treilea din cei patru copii ai lui Chariton și Tecla Socaciu. După absolvirea școlii din satul natal, rămas orfan de mamă, el a trebuit să se despartă pentru mai mult timp de visul la studii mai înalte, rămânând să-l ajute în gospodărie pe tatăl văduv. Abia la vârsta de 15 ani, la sfaturile insistente ale fostului director al școlii din localitate, Constantin Botezat (tatăl viitorului academician Eugen Botezat), tata îl dă la Liceul din Rădăuți, pe care îl termină în 1927. Urmează teologia la Arad, și din 1931 după căsătoria cu Aurora, fiica învățătorului Ion și Iuliana Toma din comuna Sudriaș, județul Severin (actualul Timiș), până la sfârșitul vieții se dăruiește slujirii altarului. Timp de 20 de ani (1931-1951) funcționează ca preot în comuna Bara, iar apoi la biserica din Boldur, județul Severin. A avut un fiu, Eugen, născut la 5.08.1932 și decedat în floarea tinereții (17.04.1952). După cel de al Doilea Război Mondial, când nordul Bucovinei a fost încadrat în componența

Uniunii Sovietice, Isidor Socaciu a cerut și a dobândit cetățenia română, conform Legii nr.162 din 1947, la 22.09.1948 prin sentința civilă dată la Tribunalul Lugoj. Om de înaltă cultură, Isidor Socaciu a lăsat o urmă frumoasă în istoria Tereblecii. Pe când era elev în clasa a VII-a a liceului (1925), din inițiativa lui în comuna natală a fost organizată Societatea „Zorile”, care avea drept scop înființarea unei biblioteci publice, cu sală de lectură. La apelul lui au răspuns cu donații de carte studenți, învățători, preoți. Cu părere de rău, după plecarea lui la studii în Arad, frumoasele intenții au fost date uitării. Pentru autorul acestei monografii, amintirea lui Isidor Socaciu, ca frate al mamei Aspazia, îmi este foarte scumpă. De la dânsul, în casa părinților mei, au rămas multe cărți, pe care n-a reușit să le ia în Banat. Multe dintre ele au fost nimicite în timpul războiilor pe care le făceau după război prin casele tereblecenilor slugoii sovietici analfabeți. „Sunt cărți burgheze!” țipau ei, aruncându-le în foc. Și totuși, unele mi-au rămas, ca niște relicvii scumpe: „Istoria limbii și literaturii române” de Ion Nădeșde, editată la 1898, „Opere complete” de Mihai Eminescu (1910), „Dicționarul universae al limbii române” de Lazăr Săineanu (1924), o Biblie veche. La fel păstrez cu pioșenie amintirile despre întâlnirile cu scumpul meu unchi în timpul unei vizite în biserica în care a fost botezat, precum și cele avute la Lugoj. De câte ori am ocazia să ajung în acest pitoresc oraș, pașii mă duc spre casa cu numărul 19 de pe strada Ion Popovici Bănățeanu, în care am fost găzduit, și la mormântul din Cimitirul Ortodox, pentru a aprinde o lumânare și a depune o floare. Dumnezeu să-l odihnească!

Teodor RUSU

În una din întâlnirile noastre, acest bărbat de o erudiție deosebită, cel mai bun cunoscător al istoriei Vetrei natale, mi-a spus că se trage din bejenarii ardeleni, veniți în Bucovina prin anii 70-80 ai secolului XVIII.

A văzut lumina zilei la 19 martie 1908 în familia lui Vasile și Veronica Rusu, gospodari înstăriți din Tereblecea. După terminarea școlii primare, între anii 1921-1928, urmează Liceul din Siret. Susținând cu brio bacalaureatul, se înscrie la Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din Cernăuți. După cinci ani de studii, la insistența tatălui, rămas văduv cu trei feciori și o fată, în 1933 se

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

întoarce acasă, ajutându-și părintele în gospodărie. Peste un an se căsătorește cu Elena Dubău, și ea cu rădăcini transilvănene.

Timp de mai mulți ani a reprezentat comuna Tereblecea și satele învecinate în Sindicatul cultivatorilor de sfeclă cu sediul la Cernăuți.

La răpirea nordului Bucovinei de către URSS, se refugiază la Ițcani, unde este numit vice-primar. În 1941 revine la gospodăria din Tereblecea, ca în 1942, pentru timp scurt, să exercite funcția de primar al satului, după care, în 1943, este administrator al bunurilor statului.

La apropierea frontului de Bucovina, în primăvara anului 1944 se refugiază în țară, stabilindu-se cu familia mai întâi în Comuna Bucuresci-Brad din Munții Apuseni, ca peste un an să se mute în comuna Bod de lângă Brașov, unde soția obține un loc de învățătoare, iar dânsul – de secretar la Școala Germană din localitate.

Din 1950 se stabilește pentru totdeauna în orașul de la poalele Tâmppei. Aici, până la pensionare (1970) îndeplinește, după propria-i afirmație, diferite „funcții marginale”, în particular, cea de șef sector administrativ la Școala Medie de Mecanici. Se stinge din viață la 4 octombrie 1995 și este înmormântat în Cimitirul Municipal Brașov, alături de soția Eleonara, decedată la 20 iunie 1980.

Meritul deosebit al acestui om de o mai rară modestie și bunătate constă în faptul că a trudit asupra unei cuprinzătoare istorie a Tereblecii, care cuprinde perioada de la prima atestare documentară a comunei până la 1944. Cu părere de rău, cartea a rămas în manuscris și, după cum ne-a comunicat domnul Stelian Rusu, fiul autorului, care locuiește la Brașov, ea poartă titlul „*Însemnări monografice ale comunei Tereblecea (500 de ani de la atestarea documentară. 1446-1944)*”.

Un exemplar a fost depus la Arhivele Statului din Suceava sub nr. 54178 din 1991, dosar 14; al doilea – la Biblioteca Academiei Române din București sub nr. 3965 din 26 iunie 1988.

Deși nu am văzut manuscrisul, în mare îi cunosc conținutul din mai multe pagini de ciornă, pe care Teodor Rusu ni le-a lăsat pentru a fi folosite la pregătirea și publicarea unor articole în ziarele cernăuțene. Parte din ele, cu referința de rigoare, ne-au servit la elaborarea actualei monografii.

De asemenea, Teodor Rusu a scris rânduri emoționate despre colegii și profesorii de la Liceul din Siret, care mi-au servit la pregătirea evocării Terebleceni la Liceul din Siret, publicate în numerele din 11-14 noiembrie 2003 ale cotidianului Crai Nou din Suceava.

George C. NIMIGEANU

George C. Nimigeanu, remarcabil geograf și înzestrat poet bucovinean, fiul lui Calistrat și al Leontinei Nimigean, țărani de frunte din Tereblecea, s-a născut la 24 mai 1909, ca al treilea fiu din cei cinci copii ai acestora. Terminând școala primară (1918-1922), din comuna natală cu rezultate frumoase, părinții s-au ambiționat să-l facă om cu multă carte, și n-au dat greș. După un an de studii la Liceul din Siret (1922-1923), el, ca unul dintre cei mai buni elevi, este transferat la nou-înființatul Liceu „Dimitrie Cantemir” din Coțmani (pentru crearea unui nucleu românesc), pe care îl termină în 1929.

Între anii 1929-1935 urmează Facultatea de Științe a Universității din Cernăuți (secțiile de geografie și chimie), obținând diploma de licență în geografie și certificatul de absolvire a Seminarului Pedagogic (1937). Activează ca profesor în învățământul mediu la liceele „Iuliu Valaori”, „Miron Costin” și „Aron Pumnul” din Cernăuți (1937-1940) și la Liceul Comercial Nr. 2 din București (1940-1941). Între timp (1936) a făcut serviciu militar, iar în cel de al doilea Război Mondial a fost mobilizat timp de 3 ani.

La 10 decembrie 1945, „după cercetări îndelungate prin munții Bucovinei”, conform propriilor mărturisiri, susține la Universitatea din București teza de doctorat cu tema „Huțanii din Bucovina, studiu antropogeografic și etimologic”, de o înaltă ținută științifică.

În învățământul superior debutează (1941) ca asistent la Secția geografică a Facultății de Științe a Universității din București, apoi șef de lucrări; profesor la Catedra de geomorfologie din cadrul Facultății de pedagogie de la Institutul Agronomic „N. Bălcescu” (1950-1952), în paralel referent științific în colectivul geografic al Academiei R.S.R. (1949-1952); geograf principal la Institutul de Studii și cercetări în proiectare pentru construcții, arhitectură și sistematizare (ISCAS) București, instituție în care a activat timp de 16 ani.

La 1 octombrie 1968 a revenit în învățământul superior, funcționând la Facultatea de Istorie și Geografie a Universității din Craiova, ca lector, conferențiar și profesor, unde a predat cursuri de climatologie, hidrologie, biogeografie și geografie fizică a României. Aici a funcționat până la pensionare (1974).

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

George C. Nimigeanu a fost Membru al Societății de Geografie din R.S.R. și al Societății Americane de Geografie (The National Geographic Society).

Ca om de știință, George C. Nimigeanu a dezvoltat concepții proprii în diferite domenii ale geografiei. Este autor de cursuri universitare, a întocmit 102 studii bazate pe cercetări de teren, proiecte privind amplasarea unor unități industriale și dezvoltarea unor localități, între care studiul aprofundat privind orașul Onești.

Și-a publicat lucrările științifice în cele mai importante reviste de specialitate: *Revista geografică română*, *Buletinul Societății Române de Geografie*, *Revista Institutului de Geologie, Geofizică și Geografie*, *Natura*, *Terra*, *Analele Universității Craiova*, *Studii Tehnice și Economice* etc.

Dintre lucrările științifice, pe lângă teza de doctorat, vom aminti „*Contribuții antropogeografice asupra Bucovinei*”, „*Cosiderații asupra unei statistici*”, „*Climatologie*”, „*Hotarul nordic*”, și, mai ales, lucrarea de căpătâi, „*Geoagrafia Quaternarului*”, rămasă în manuscris și păstrată la Biblioteca „*I. G. Sbiera*” din Suceava. George C. Nimigeanu s-a remarcat în anii de studii la Cernăuți și printr-o susținută activitate cultural-liteară. A fost secretar general al Cenaclului Academic Studentesc „*Arboroasa*”, președinte al Societății Studenților geografi „*Țara de Sus*” (1934-1935). A făcut parte din gruparea literară „*Iconar*”.

A debutat ca poet în „*Junimea literară*” (1931), publică versuri în revistele literare Bucovinene „*Freamătul literar*”, „*Pana literară*”, „*Crai nou*”, „*Junimea literară*”, „*Orion*”, „*Moldova literară*”, „*Timpul*”, „*Codrul Cosminului*”, „*Glasul Bucovinei*” (a fost și redactor între anii 1934-1936), fiind remarcat și de George Călinescu în „*Istoria literaturii române*”. O parte din creația sa a văzut lumina tiparului în antologiile „*Poeți tineri bucovineni*” (1939), „*Antologie rădăuțeană*” (1943), „*Breviar de poezie bucovineană contemporană*” (1934).

Prin anii 1930-1940, a pregătit o plachetă de versuri, „*Icoane*”, și o carte de schițe și nuvele, „*De pe Moina*”, dar fără să răzbată cu ele spre lumina tiparului... „Poetul e subțire și fragil, copleșit de timiditate în compania impozantului savant, cu care împarte același trup” (Ion Drăgușanul).

Geograful tereblecean s-a stins din viață în București, la 5 decembrie 1987. În anul 2000, Consiliul Local Siret i-a conferit, post mortem, lui George C. Nimigeanu titlul de Cetățean de Onoare al orașului Siret.

George C. Nimigeanu, după cum consemnau Grigore C. Bostan și Lora Bostan, „*a împărtășit destinul altor poeți din nordul Bucovinei, care după al Doilea Război Mondial n-au mai reușit să se reafirme plenar în lumea literelor*”.

Pantelimon SOCACIU

Socaciu Pantelimon a venit pe lume „în cea mai frumoasă localitate de pe pământ”, cum îi plăcea să spună la toată lumea, Tereblecea, în ziua de 23 octombrie 1910. Aici, în comuna natală, face școală primară (1917-1921), după care trece prin liceele din Siret (1921-1924), Vijnița (1924-1926) și Vatra Dornei (1926-1928), pentru ca să-și ia bacalaureatul la Liceul „Ștefan cel Mare” din Suceava (1928). La una din întâlnirile noastre, l-am întrebat de ce a schimbat atâtea licee, la care mi-a răspuns, mai în glumă, mai în serios, că vroia să cunoască mai bine Bucovina și să-și facă mai mulți prieteni. Peste tot a fost un elev

exemplar, ca, de altfel, și un student de frunte la Facultatea de Științe (secția Științe Naturale) a Universității din Cernăuți. Stimat de colegi, de la toate facultățile, a fost ales Președinte al renumitului Cerc (apoi Societate) studențesc „*Arboroasa*” (1923-1933), desfășurând o susținută activitate cultural-artistică atât la Cernăuți, cât și în mijlocul populației de la țară.

După absolvirea Universității în 1934, este încorporat și urmează Școala de ofițeri de rezervă din Bacău.

În 1936 îmbrățișează cariera de profesor, de care se desparte peste 37 de ani, când se pensionează. Este profesor (gradul I) de științe naturale la liceele „*Aron Pumnul*” și „*Miron Costin*” din Cernăuți, „*Lațcu Vodă*” din Siret „*Mihail Kogălniceanu*” din Lipcani și „*Eudoxiu Hurmuzachi*” din Rădăuți, la acesta activând din 1940 până în 1973. Peste tot a desfășurat o activitate didactică exemplară, s-a dăruit cu trup și suflet activității social-culturale, sprijinind formațiile artistice, mai cu seamă trupele dramatice de amatori, în care demonstra un talent real de regizor. În genere, vrem să menționăm că Domnul Pinte (cum îl numeau cu dragoste și respect colegii și prietenii) cunoștea minunat istoria teatrului în general și a celui cernăuțean în special. La una din numeroasele sale vizite la Tereblecea, a vrut să revadă fostul Teatru Național din Cernăuți (astăzi Teatrul Muzical – Dramatic „*Olga Kobyleanska*”). Vizita de aici s-a transformat într-o întâlnire de suflet cu colectivul dramatic, în timpul căreia, pe parcursul a vreo două ore, profesorul Pinte Socaciu a vorbit cu lux de amănunte despre trecutul Teatrului Cernăuțean, a răspuns la numeroasele întrebări ale celor prezenți.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Vom mai nota că Pantelimon Socaciu a fost un mare iubitor de călătorii, în timpul vieții a vizitat o bună parte din țările europene.

A fost ales membru al Societății de Științe Naturale și Geografice, al Societății de Științe Biologice și a Comisiei pentru Ocrotirea Naturii, președinte al Filialei Rădăuți a Societății de Științe Biologice. El s-a manifestat și ca un publicist talentat, semnând articole pe diverse teme în presa județeană, în „*Gazeta învățământului*” și „*Tribuna școlii*”. A lăsat în manuscris câteva lucrări, cea mai importantă fiind monografia Societății Studentești „*Arboroasa*”, parte din care a fost publicată în ziarul cernăuțean „*Zorile Bucovinei*”.

Pentru merite deosebite, Consiliul Municipal Rădăuți i-a conferit titlul de Cetățean de Onoare al orașului Rădăuți (post mortem). Acest fiu al Tereblecii, despre care consătenii mai în vârstă își amintesc cu deosebită afecțiune, a trecut la cele veșnice în 22 martie 1989.

Octavian SANDUL

Juristul Octavian Sandul a văzut lumina zilei la Tereblecea, în 31 iulie 1926. Părinții: Leontie și Ana, născută Tcaci. Studii: 7 clase la școală din comuna natală, 4 clase la Școala Normală din Cernăuți (1941-1944). După refugierea în România, continuă să învețe la liceele din Caransebeș (1945-1946), Siret (1946-1947) și Năsăud, luând bacalaureatul la Liceul Teoretic „*Dragoș Vodă*” din Suceava (1948). După satisfacerea stagiului militar, în 1950 se înscrie la Facultatea de drept de la Universitatea „*Al. I. Cuza*” din Iași, luând licența (1954) cu teza „*Principiul legalității în*

Dreptul procesual civil” sub îndrumarea cunoscutului Prof. univ. dr. Vasile Negru, originar din Poieni, sat învecinat cu Tereblecea. În toamna aceluiași an își începe cariera de judecător, ocupând posturi înalte în tribunalele militare București, Iași, Craiova, Brașov și Timișoara, la acesta din urmă (1964-1987) fiind președinte și judecător de gr.I. La 7 septembrie 1987 colonelul magistrat Octavian Sandul a fost pensionat, cu urări de bine în tot restul vieții.

A urmat un curs de doctorat la Universitatea de Vest din Timișoara „*Învățământul postuniversitar, programul de pregătire Drept Penal și*

Criminologie”, unde își susține teza de doctorat cu tema „*Rezolvarea unei spețe teoretic și practic*”, precum și două cursuri postuniversitare: unul în domeniul științelor sociale, altul – de drept penal. Colaborează la mai multe ziare și reviste, prin articolele sale contribuind la dezvoltarea științei juridice, istorice și pedagogice. Menționăm articolele „*Evoluția populației orașului Cernăuți de-a lungul istorii*”, „*Teritorii românești samovolnic ocupate*”, „*25 martie 1944 – zi de lacrimi și tristețe*”, publicate în Almanahul „*Apă vie*” al românilor de pretutindeni.

Prin mai multe decrete ale Consiliului de Stat a fost decorat cu trei ordine și șase medalii, a fost distins cu mai multe diplome de onoare, recompensat cu diverse premii. După o boală grea, s-a stins din viață în 12.VI.2010 la Timișoara, fiind înmormântat în cavoul familiei din cimitirul din Rădăuți

Ilie (Nicuță) NIMIGEAN

Născut la 20 septembrie 1926, în familia lui Ion (Ioniță al lui Ilie) și Maria Nimigean, agricultori de viță veche din Tereblecea, cu rădăcini în Nimigea din Transilvania. În 1940, la 10 iunie, cu două săptămâni înainte de ocuparea nordului Bucovinei de către Uniunea Sovietică, a terminat clasa a VII-a a școlii mixte de stat „*Filip Ieremievici Dubău*” (numită astfel în cinstea aceluia care a donat locul pentru construcția școlii și bisericii), ca șef de promoție, cu nota 10 la toate obiectele. A fost, după cum a insistat să menționez D-nul Ilie Nimigean, ultima promoție, pe când Tereblecea mai făcea parte din România Mare. Nu voi uita niciodată, spune domnia sa, momentul

impresionant, când un inspector de la Rădăuți ne-a felicitat pe noi, absolvenții școlii românești, precum și pe colegii noștri de la școala germană și de la școala din Poieni, adunați împreună, cu ocazia înmânării atestatelor.

Astăzi, din acea clasă cu 33 de elevi, care l-a avut ca diriginte timp de șapte ani pe profesorul Gheorghe Ghicioc, un om cu suflet bun, au făcut parte băieți și fete de mai multe naționalități: români, polonezi, ucraineni. Îi vom numi în ordinea prezentată de D-nul Ilie Nimigean: Nimigean Ilie, Zaiț Vasile, Facașciuc Ilie (prietenii de bancă timp de șapte ani), Scripcari Toader, Cojocari Radu, Cojocar

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Panfir, Gabor Ion, Nimigean Ion, Pșenicica Petre, Noga Vasile, Cosic Ioniță, Mintioan Grigore, Crijac Gheorghe, Fefceac Gheorghe, Cioban Ioniță, Bulbuc Radu, Hucic Dumitru, Fefceac Simion, Aurite Ostafie, Clepac Gheorghe, Brant Dumitru, Cioban Alecu, Aurite Ion, Fefceac Ion, Bounegru Maria, Vasilaș (Pascari) Maria, Bodnari (Vasilaș) Minodora, Epure (Vasilaș) Maria, Clepac (Pșenicica) Reghina, Sandul (Pascari) Elena, Strugari Maria, Vasilaș (Hapca) Elena, Cuceac (Meșac) Elena. Au mai rămas în viață doar șapte dintre ei, cei evidențiați. Războiul, noua orânduire de stat nu i-au dat posibilitate absolventului din 1940 să învețe în școli înalte, deși dorea foarte mult. A urmat cursuri de contabili la Cernăuți (1953), fără frecvență la Lvov (1957), a terminat școala Medie Serală din Tereblecea (1962) și, în 1970, prin corespondență, Școala Medie Agricolă de Contabili din Ridchivți, cu mențiune. Biografia de muncă îi este legată de gospodăria agricolă „*Porunca lui Ilici*”, unde, începând cu anul 1949 și până la pensionare, în 1986, a urcat toate treptele de contabilitate: calculator, casier, contabil inferior, contabil superior și, un timp, contabil șef. Împreună cu regretata soție Viorica a crescut trei copii, toți obținând studii superioare: Dumitru – medic, Silvia – profesoară școlară, Ion – inginer-mecanic.

Grigore SANDUL

Grigore Sandul, fiul lui Leontie și Ana, născut la data de 22 februarie 1927, în Tereblecea, a făcut o carieră strălucită ca inginer constructor. După școala primară în comuna natală, se înscrie la Școala Normală de Învățători din Cernăuți, unde a făcut doar 3 clase. Refugiat, în 1944, cu părinții, frații Ion, Octavian, Vladimir și sora Verginia în România, el își continuă studiile la liceele „*Radu Greeceanu*” Slatina, „*I. C. Brătianu*” Pitești și „*Eudoxiu Hurmuzachi*” Rădăuți, unde își susține examenul de bacalaureat în 1948. Între anii 1948-1952 urmează Facultatea de Construcții Civile Industriale din cadrul

Institutului Politehnic „*Gheorghe Asachi*” din Iași, după absolvirea căruia întreaga lui activitate s-a desfășurat, timp de 43 de ani și 6 luni, în sectorul energetic, la termocentrale, hidrocentrale și în Centrala Ministerului Energiei Electrice. S-a

remarcat în mod deosebit ca Inginer șef (1966-1968) și Director General (1966-1972) al Întreprinderii Centrala Hidroelectrică Porțile de Fier ca membru în Consiliul Tehnic Economic al MEE, coordonator al Trustului de Construcții Hidroenergetice, șef de proiect al amenajării râului Someș pe sectorul Dej-Jibou și Baraj Poneasca (1986-1991), este autorul mai multor inovații. În 1971, de ziua Betonului German, a prezentat, la Berlin, expunerea lucrării privind Hidrocentrala și ecluza de la Porțile de Fier I. Pentru merite deosebite în domeniul energetic a fost distins cu Ordinul Muncii cl. a II-a și a III-a și Ordinul Steagul Iugoslav cu stea de aur la colan conferit de Președintele R.S.F. Iugoslavia Iosif Broz Tito pentru Hidrocentrala de la Porțile de Fier. În prezent locuiește la București.

Silvia NIMIGEAN (căs. Scripcaru)

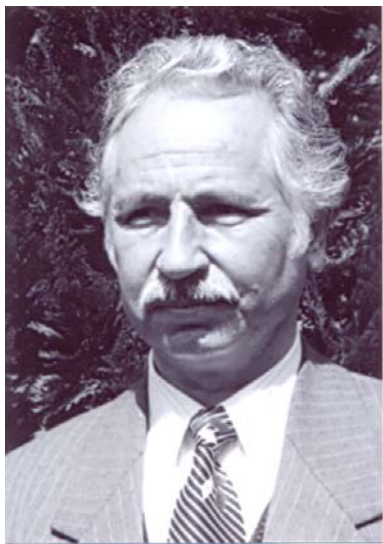
Doamna Silvia Nimigean este prima persoană din Tereblecea, care, după instaurarea puterii sovietice în nordul Bucovinei, a plecat la studii în oraș. Fiica agricultorilor terebleceni Vasile și Leontina Nimigean, născută la 23 aprilie 1934, ea a avut noroc în primele trei clase ale școlii primare (1941-1944) de o învățătoare minunată, Emilia Nimigean (soția unchiului Aurel, verișor cu tatăl Vasile), care i-a insuflat dragostea de carte pentru toată viața. Din clasa a patra (1944), până la absolvirea clasei a șaptea (1948), a învățat în școala sovietică. Fiind eminentă, este primită la Școala Pedagogică (fosta școală Normală), pe care o termină în 1952, obținând specialitatea de învățătoare la clasele primare. Cariera de muncă o începe la școala nr. 17 din Cernăuți. Între anii 1954-1960 a urmat studiile prin corespondență la Universitatea din Cernăuți, obținând specialitate de profesoară de limba și literatura română. Predă un scurt timp acest obiect la școala nr. 11 din Țețina, de unde este transferată la Școala Pedagogică ca profesoară de limba și literatura română, de metodica predării acestui obiect și a pedagogiei. A obținut calificarea de grad superior, eminent al învățământului public și pedagog-metodist. În anul 1994, după un stagiul de muncă pedagogică de 45 de ani și 5 luni, s-a pensionat. Vom mai menționa că doamna Silvia Nimigean (Scripcaru) a lucrat prin cumul, mai mulți ani, crainică la

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

redacția radio a emisiunilor în limba română a Comitetului regional de radio și televiziune. Radioascultătorii mai în vârstă își amintesc de vocea ei frumoasă, de dicția-i ireproșabilă. Întrebată care din aceste două meserii – de pedagog și prezentator radio – i-a fost mai scumpă, domnia sa a spus că ambele i-au adus aceeași satisfacție.

George L. NIMIGEANU

George L. Nimigeanu, cunoscut poet contemporan român, s-a născut la Tereblecea (3.01.1938) în familia lui Leon și Domnica Nimigean, agricultori din moși-strămoși. Ocuparea nordului Bucovinei de către sovietici, i-a făcut să-și lase gospodăria cu toate bunurile adunate prin muncă și să ia calea refugiului, cu fiul Georgică de numai doi anișori. Însă în România, după terminarea celui de al Doilea Război Mondial, au fost supuși deportărilor, domiciliului obligatoriu, hărțuieților de tot felul. Despre ce ne putem da seama fie și urmărind odiseea școlarizării viitorului poet: clasa I, în com. Jariștea (jud. Vrancea), în timpul refugiului; clasele II-VI, în com. Grabați (jud. Timiș), unde familia s-a stabilit în 1945; clasa a VII-a, în satul Salcâmi, comuna Perișoru (jud. Ialomița), în perioada deportării din Banat în Bărăgan. Fiind deportat și având domiciliu obligatoriu, nu avea dreptul la studii secundare și superioare. Fuge la București, intră al doilea la Liceul „Dimitrie Cantemir”. Dar, datorită domiciliului obligatoriu, este dus la Salcâmi, părinții fiind amenințați cu ducerea la „Canal”, dacă mai părăsește satul. Întrerupând școala, își câștigă pâinea la muncile agricole, apoi ca grăjdar și porcar. În 1953 i se permite să urmeze, la fără frecvență, Liceul Teoretic din Fetești-Gară, în 1953-1955 absolvind clasele VIII-IX. Pentru ultima clasă s-a înscris „la zi”, la Liceul Teoretic din Cernavodă, dar, în urma unor reclamații, a fost dat afară, fiind restabilit numai după întâlnirea cu ministrul învățământului. Așa că în anul de învățământ 1955-1956 a absolvit liceul, obținând Diploma de Maturitate. Datorită situație de deportat și domiciliului obligatoriu nu a fost admis nici la o facultate. Deși reușise să se înscrie și să susțină examenele de admitere la Facultatea de Arhitectură din București, la afișarea rezultatelor figura ca neprezentat. Numai

după armată (la marina militară, trei ani) a fost admis la Facultatea de Educație Fizică a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, pe care a absolvit-o în 1965, ca șef de promoție pe țară. După absolvirea facultății, la repartiție i s-a refuzat acordarea unui post cerut în centrele universitare, deși acestea erau. Devine profesor de educație fizică la Mediaș, până la pensionare, îndeplinește funcția de metodist al Inspectoratului Școlar Județean Sibiu, conducător de cerc metodic, de director adjunct în trei școli diferite. Și-a luat toate gradele didactice cu media 10, i s-a conferit titlul de Profesor Evidențiat și Gradația de Merit.

Debut literar cu poezia „*Vârste incandescente*” – în ziarul „Tribuna Sibiului” (3 august 1968) cu volumul de poezie „*Colinele singurătății*”, la Editura „Dacia” din Cluj (1983). De-a lungul anilor acest volum a fost urmat de plachetele „*Fotograf de ocazie*” (1990), „*Desene pe apă*” (1994), „*Târgul de fluturi*” (1994), „*Semne particulare*” (1995), „*Ființa întrebării*” (1996), „*Viață de rezervă*” (1998), „*Pe streășina veacului*” (1999), „*Vinovat de sinceritate*” (2001), „*Tămăduirea de sine*” (2002), „*Semințele focului*” (2004), „*Ale vieții sunt toate cuvintele*” (2005), „*Aerul din cântecul pierdut*” (2006), „*Pietre de râu pe de sânge*” (2006), „*Lumina de la început*” (2006), „*Jocul ocult al țărmlui cu mare*” (2006), „*Fața nevăzută a durerii*” (2007), „*Întotdeauna viața pune întrebări*” (2007) și „*Zodia nedreptății*” (2010). Colaborări la zeci de reviste și ziare, inclusiv la publicațiile „*Zorile Bucovinei*”, „*Țara Fagilor*”, „*Concordia*”, „*Libertatea cuvântului*” din Cernăuți. Prezent în mai multe culegeri, antologii, enciclopedii, dicționare etc. Printre autorii referințelor la poezia lui George L. Nimigean se numără critici literari și scriitori de prestigiu, să-i numim doar pe câțiva: Iulian Boldea, Al. Cistelican, Alexandru Condeescu, Emilian Marcu, Adrian Dinu Rachieru, Emil Satco, George Vulturescu, Laurențiu Ulici, Serafim Duicu, cernăuțenii Maria Toacă, Ilie Tudor Zegrea. A obținut mai multe premii literare ale revistelor „*Tansilvania*”, „*Târnava*”, al Editurii „*Ardealul*”, al Societății Scriitorilor Bucovineni, Premiul I al Festivalului Internațional „*Lucian Blaga*”, Premiul „*Opera Omnia*” al Filialei Mureș a Uniunii Scriitorilor din România, Diploma „*Magna cum amicitie*” a Zilelor revistei „*Convorbiri literare*” Iași etc. Este inițiatorul și organizatorul manifestării „*Zilele revistelor culturale din Transilvania și Banat*”, fondator al „*Caietele de la Mediaș-Dialoguri culturale*”. Membru al uniunii Scriitorilor din România (1996), al Societății Scriitorilor Bucovineni (1996), al redacției revistei „*Târnava*”, apoi redactor șef adjunct, șef de departament după ce revista devine de filosofie și literatură. În 2008 i s-a conferit titlul de Cetățean de Onoare al orașului Mediaș.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Teodor OLOIERU

Printre personalitățile tereblecene de după cel de al Doilea Război Mondial, se evidențiază doctorul în biologie Teodor Oloieru, născut la 7 septembrie 1938. După absolvirea Școlii Medii din satul natal, în perioada 1955-1960 își face studiile la Universitatea de stat din Cernăuți, specializându-se în fizica semiconductorilor. Este repartizat în calitate de profesor de fizică și matematică la Școlal Medie din Voloca, raionul Hliboca, ca peste un an să se angajeze ca lector la catedra de fizică a Institutului Pedagogic „Aleco Russo” din Bălți. Între anii 1968-1972 este doctorand la institutul de Fiziologie a Plantelor al Academiei de Științe a Moldovei. În 1985 devine doctor în biologie la specialitățile „Biofizica” și „Fiziologia plantelor” cu teza „*Caracteristica electrofiziologică a mutațiilor chimici și radioactivi de porumb în procesul de octogeneză*”. De aproape cinci decenii activează ca cercetător la AȘM. Munca sa științifică este consacrată problemelor ce țin de fenomenele fizico-biologice în procesul de adaptare a plantelor la factorii nefavorabili ai mediului ambiant, de acțiune a radiației gama, a substanțelor bioactive, care măresc productivitatea și rezistența plantelor. Realizând aceste cercetări, Teodor Oloieru crează un șir de aparate optice și electronice originale de măsurare a parametrilor fiziologici ai plantelor, face trei invenții și publică circa 50 de articole științifice, care au fost apreciate la mai multe congrese și conferințe de specialitate din fosta URSS, constituind unele din primele cercetări electrofiziologice de mare valoare, efectuate în condiții de câmp. Teodor Oloieru este primul fizician din Moldova, care a studiat profund plantele vii cu ajutorul metodelor fizicii, descoperind multe legități fizico-biologice, a pus la baza cercetărilor electro-fiziologice metoda polarizării electrice de determinare a valabilității țesuturilor organice.

În prezent, activează în calitate de biolog coordonator în cadrul Institutului de Fiziologie a Plantelor al AȘM. Pe scara administrativă, după propriile afirmații, nu a urcat, pentru că „*n-am vrut să devin membru al partidului comunist (al ocupaților) și să-mi schimb naționalitatea de român în moldovean*”.

Dragostea pentru a învăța și cerceta, după mărtutiile domniei sale, le-a moștenit de la tatăl Gheorghe și unchiul Vasile, oameni cu un har înăscut pentru tehnică. Ei colaborau strâns cu nemții din localitate în domeniul agriculturii, cu ajutorul lor au făcut primii pași în mecanizarea acesteia. Au construit o mașină mică de treierat, pe care o puneau în funcțiune cu ajutorul unui automobil „Ford” de pe vremuri. Productivitatea acestui agregat era mică, totuși mult mai mare în comparație cu cea a îmblăciului. Cu banii câștigați în mai mulți ani ei au cumpărat două tractoare „Fordzon” și două batoze mari. Frații Oloieru au ajuns printre cei mai bogați oameni din sat, însă nu prin exploatarea țaranului, ci pe contul mecanizării, bucurându-se de recunoștința și stima consătenilor. Ei aveau acasă ateliere de prelucrare a lemnului, de topirea metalelor, în care făceau piesele de schimb. După afirmațiile nepotului Teodor, unchiul Vasile, cu doar patru clase primare, a reușit, desinestătător, să însușească fizica, matematica și chimia la nivel universitar. După război, pentru a se salva de teroarea ocupanților, frații Oloieru (care, ca prin minune, au scăpat de deportările din 1941, fiind preveniți la timp de un lucrător al primăriei să se ascundă) se înscriu în kolhoz cu tot inventarul de care dispuneau. Ei devin și primii electricieni în sat, pun în funcțiune primul gater, însușesc profesia de combiner, trăgând primele berze prin lanurile de grâu ale kolhozului. Frații Gheorghe și Vasile Oloieru și-au înscris pentru totdeauna numele în analele Tereblecii, precum și urmașul Teodor – în știință.

Constantin NIMIGEAN

Născut în ziua de 23 mai 1939 în familia lui Vasile și Leontina Nimigean din comuna Tereblecea, județul Rădăuți (astăzi raionul Hliboca), în 1945 merge în clasa întâi, terminând Școala Medie din localitate în 1956, promoția a patra. Urmează trei ani de cătănie în Armata Sovietică (Districtul Militar Transcaucazian, Armenia). La demobilizare, se angajează la serviciu la Uzina constructoare de mașini din Cernăuți, având posibilitatea să se specializeze în unul din domeniile industriei. Dar el avea un vis încă din copilărie – să devină medic. Se pregătește serios de examene și în 1961 este admis la Institutul de Medicină din capitala Bucovinei. După șase ani de studii, este repartizat, ca medic terapeut, la

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Stația de salvare din oraș, unde lucrează până în 1974, când urmează cursuri de perfecționare în domeniul anesteziologiei și reanimației la Institutul de Medicină din Lviv. După cursuri, este primit în calitate de medic reanimatolog la Spitalul orașănesc nr. 1. Din 1982, când secția de cardiologie din această instituție medicală este mutată cu întreg personalul în spitalul nr. 3, iar de aici, în 1990, la Spitalul regional de cardiologie – C. Nimigean lucrează, fără întrerupere, în specialitatea aleasă. Ultimii șapte ani de muncă (2001-2008), a lucrat, prin transferare, la Spitalul Militar din Cernăuți. Are categoria superioară de medic anestizist și reanimatolog, fiind considerat unul dintre specialiștii cardeologi de frunte din regiune. Din 2008 este la pensie.

Vasile ZAIȚ

Se naște în ziua de 16 decembrie 1941, fiind al treilea printre cei șase copii ai lui Ion și Elena Zaiț din Tereblecea. Familia înfruntă cu greu anii războiului, foamea provocată de regimul bolșevic.

În 1948, Vasile trece pragul școlii (pe atunci încă de șapte clase) din localitate, ca peste zece ani, în 1958 să obțină studii secundare, școala fiind de acum medie. Disponând de o stare precară, părinții nu l-au putut da la școli mai înalte și, ca să ajute cât de cât familiei, băiatul începe în același an să lucreze căruțaș în kolhozul „*Porunca lui Ilici*”. În 1960 este recrutat în armată, unde slujește timp de 4 ani. Revenit la vatră, în perioada 1964-1974, îndeplinește funcția de pontator în brigada de tractoare.

Câștigă stima și încrederea consătenilor, care în 1974 îl aleg șef al brigăzii de câmp a gospodăriei agricole locale, post care cerea nu numai deprinderi practice de muncă, ci și cunoștințe teoretice temeinice. Și brigadierul, la vârsta de 34 de ani, se înscrie la Școala Tehnică Agricolă din Chițmani, secția fără frecvență, obține, în 1978, diploma de agronom, rămânând, în postul de brigadier până la 1997.

Activitatea lui a fost apreciată pe merit cu Ordinul „*Drapelul Roșu de Muncă*” (1977), Medalia „*Gloria de Muncă*”(1980), iar peste doi ani devine laureat al Premiului de Stat al Ucrainei. Acest fiu al Tereblecii, om al pământului, a

trecut la odihna pe deplin meritată, după ce timp de cinci ani (1997-2002) a lucrat angronom șef în comuna natală. El continuă să rămână o persoană activă, fiind consilier de mai multe legislaturi în Consiliul Local.

Doina BULBUC (căs. Grumeza)

A venit pe lume în ziua de 9 ianuarie 1946 în familia lui Ion (Nițucă) Bulbuc.

A fost al doilea copil, după fratele Dumitru, ajuns peste ani inginer, care a lucrat o viață la uzina de semiconductori din Cernăuți. A călcat pragul Școlii Medii Tereblecea la 1 septembrie 1953, încheindu-și studiile secundare în 1964.

Chestiunea ce să fie nu a stat în fața ei – de mică a visat să devină medic. Și în același an ia drumul spre Chișinău, susținând cu succes examenele de admitere la Institutul de Medicină din capitala Moldovei, Facultatea de Medicină Generală.

Chiar în anul absolvirii (1970), este angajată ca profesor oftalmolog la Școala de bază de medicină, care pregătea personal medical secundar pentru orașul Chișinău, unde a activat până în 1981.

Aprofundându-și cunoștințele în domeniul oftalmologiei, peste doi ani ocupă mai întâi postul de ordinator clinic la Institutul de Medicină¹¹⁰, ajungând asistent universitar la Catedra de oftalmologie, funcție deținută până în prezent. Este autoarea a peste 20 de lucrări științifice.

În paralel, a lucrat și ca oftalmichirurg la Spitalul Clinic Republican. Destinsă cu medalia „*Veteran al Muncii*” (1990).

Este căsătorită cu medicul neurolog Dumitru Grumeza, care și-a consacrat activitatea în organele de conducere ale Ministerului Sănătății. Au crescut două fete, care au îmbrățișat profesia mamei. Ambele sunt oculiste. Se bucură de trei nepoți.

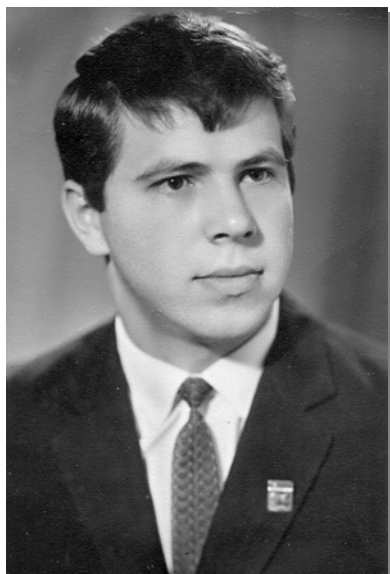
Vom menționa că doamna Doina Bulbuc (Grumeza) este prima absolventă de sex frumos a Școlii Medii Tereblecea, ajunsă medic.

¹¹⁰ astăzi Universitatea de Medicină și Farmacie „V. Testemițeanu”, Chișinău, Republica Moldova.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Teodor MOȚOC

A fost al cincilea din cei șase copii ai lui Gheorghe și Ana Moțoc, terebleceni cu rădăcini adânci în această vatră binecuvântată de Dumnezeu, agricultori din moși-strămoși. A văzut lumina zilei la 6 februarie 1947, an al foametei cumplite, venit când lumea încă nu-și revenise după cel de al Doilea Război Mondial. În 1954 pășește pragul Școlii Medii din localitate, pe care o absolvă în 1965. Fiind un elev harnic, muncitor, obține cunoștințe temeinice, care i-au permis să treacă cu succes, chiar în același an, examenele de admitere la Institutul de Medicină din Chișinău, cursurile căruia le termină în 1971, devenind medic-dermatolog. Vom menționa că cei șase ani de

studenție au fost o încercare serioasă pentru tânărul tereblecean. Rămas încă elev (1963) fără tată, decedat prematur, el trebuia să se bizuiască în primul rând pe bursa studentescă, căci mama, din câștigul său de colhoznică și cu o sănătate șubredă, nu prea avea cu ce să-l ajute. Dar, când era mai greu, când mai ușor, s-a descurcat. La absolvirea institutului (1971), este repartizat cu serviciul la Spitalul Raional din Căușeni, unde lucrează până în 1976, de unde este transferat la Spitalul Feroviar din Ungheni. Aici avansează din post în post, ca în 1986 să devină medic-șef, funcție pe care o deține până în 1996 când, din starea sănătății, se pensionează.

Teodor CIUPRUN

Printre tereblecenii care fac cinste satului nostru avem deosebita plăcere să-l menționăm și pe Toader Ciuprun, un om de o mai rară modestie, stabilit cu traiul în Ucraina. Născut la 1 august 1947 în familia lui Dumitru și Maria Ciuprun, ambii trecuți la cele veșnice, el își face studiile secundare (1954-1965) la Școala Medie din localitate. Urmează o școală de contabili din Cernăuți, dar, după absolvirea ei (1967) nu se angajează la lucru după specialitate,

ci se îndreaptă spre cea mai prestigioasă instituție de învățământ superior din Bucovina – Universitatea de Stat, susținând cu succes examenele de admitere la Facultatea de Filologie Romano-Germanică, Secția limba și literatura franceză. La absolvire (1972) acceptă repartizarea ca profesor la Școala Medie din Novoselița, raionul Katerinopol, regiunea Cerkasy, unde de 38 de ani îi învață pe copiii ucraineni minunata limbă franceză. Aici și-a creat cuibul familiar, împreună cu soția se bucură de succesele fiicei și fiului, oameni puși pe picioare, se îngrijesc de creșterea și educația nepoților, la care caută să altoiască dragostea atât pentru pământul natal, cât și pentru dulcea Bucovină.

Dina STRUGARU (căs. Kneazev)

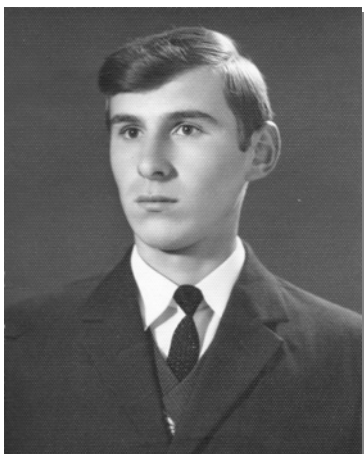

A văzut lumina zilei în 29 august 1949 la Coteleu, raionul Noua Suliță, în familia preotului Andrei Strugaru. Aici și-a petrecut primii șapte ani. Trecând împreună cu părinții la Mămăliga (același raion), face clasele I-VII (1956-1963), în una dintre cele mai bune școli din regiune. Începând din clasa a opta, urmează studiile la Școala Medie din Tereblecea, comună în care a fost transferat cu serviciul părintele Andrei. Aici se confruntă cu primele nedreptăți ale regimului sovietic. Deși a învățat numai pe note de „foarte bine”, la absolvirea clasei a zecea (1966) n-a fost candidată la medalia de aur din cauza stării sociale, adică fiind fiică de preot. După cum mărturisește Doamna Dina, în timpul învățământului a avut și multe alte neplăceri legate de serviciu tatălui, de cele mai multe ori cauzate, oricât ar părea de straniu, de conducerea de atunci a școlii. Printre acestea se numără și „nereușita” la încercarea de a intra (1966) la Institutul de Medicină din Chișinău. Totuși, aceasta n-a frânt-o. În 1967 trece cu brio examenle de admitere la Universitatea de Stat din Cernăuți, pe care o absolvă (1972) cu distincție. Este repartizată cu serviciul în regiunea Hmelnițki, unde lucrează un timp ca profesoară de limba franceză. Din 1976 până în prezent este cadru didactic la Universitatea Națională „Iuri Fedkovyci”, unde susține în 1989 teza de candidat în științe filologice. În prezent are gradul de docent la Catedra de Limba Franceză. Este autor a peste 40 de lucrări științifice, participantă la mai multe conferințe de diferite nivele. Este mamă a trei feciori, bunică.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Dumitru NIMIGEAN

Se trage dintr-o familie de vechi și harnici gospodari din Tereblecea. Tatăl Ilie și mama Viorica, foști elevi de frunte la timpul lor, nu au avut posibilitatea să urmeze școli înalte după a doua instalare a URSS în nordul Bucovinei. Și ceea ce n-au reușit ei au ținut să obțină cei trei copii ai lor. Primul, Dumitru, născut în 25 noiembrie 1950, în decursul celor zece ani (1957-1967) de studii la Școala Medie din satul natal a fost primul pe clasă la învățătură. Susține (1967) fără probleme (deși erau 13 candidați pe un loc) examenele de admitere la Institutul de Medicină

din Chișinău, Facultatea de Stomatologie, pe care îl absolvă cu mențiune în 1973. Este repartizat cu serviciul la Policlinica Raională din Cahul. Lucrează mai întâi ca medic-stomatolog, iar de la un timp, de mai bine de 30 de ani, este și profesor la Școala de Medicină din localitate, pregătind sute de specialiști din veriga medie medico-sanitară. Dar o boală grea și îndelungată i-a curmat zilele în 14 iunie 2010, aducând multă durere familiei, rudelor, colegilor de muncă, foștilor elevi și prieteni. Dumnezeu să-l odihnească.

Iyri VILCHAK

Descendent dintr-o veche familie poloneză, stabilită la Tereblecea încă pe la mijlocul secolului XIX. Termină Școala Medie din localitate în 1969, an în care susține examenele de admitere la Institutul Agricol din Kamianet-Podilski, Facultatea de Zootehnie.

După absolvirea studiilor, în 1974 se întoarce în satul natal, unde i se încredințează postul de zootehnician în gospodăria agricolă "Porunca lui Ilici", post în care rămâne (cu o întrerupere de un an, octombrie 1975 - octombrie 1976, timp în care a făcut serviciul militar) până în 1995, când a fost numit șef al Direcției Agricole a Administrației Raionale de Stat Hliboca. Manifestându-se ca un specialist înzestrat și organizator priceput în

domeniul zootehniei, în anul 2003 este avansat în postul de șef de secție a Direcției Agricole a Administrației Regionale de Stat Cernăuți, funcție pe care o execută până în prezent.

Gheorghe ZEGREA

Născut la 28 martie 1953, în familia lui Vladimir și Leontina Zegrea. Studii: Școala Medie din satul natal Tereblecea (1960-1970). În anul absolvirii susține examene de admitere la Institutul de Medicină din Chișinău, pe care îl termina în 1976. Urmează stagiatura de stat în or. Tiraspol (1976-1977). În acest an este angajat ca medic pediatru la spitalul raional din Hîncești. Între anii 1979-1983 deține funcția de șef al policlinicii de copii din aceeași localitate. În anul 1983, timp de șase luni activează ca medic pediatru la spitalul de sector Tureatca, reg. Cernăuți, de unde în septembrie același an revine la postul de medic pediatru din spitalul raional Hîncești. Timp de 8 ani (1984-1992) este medic șef-adjunct în mai sus numitul spital. În anul 1992 este ales primar în comuna Fundul Galbenei, raionul Hîncești. Din 1994 până în prezent este medic pediatru consultant în spitalul raional Hîncești. Pentru activitatea depusă în munca de ocrotire a sănătății populației a fost distins cu mai multe diplome și i s-a conferit titlul de medic de categorie superioară pe management medical.

Ivo (Ion) BOBUL

Ion Bobul a văzut lumina zilei la 17 iunie 1953 în Tereblecea. A avut o copilărie grea, mama Eugenia rămânând văduvă cu șapte copii, după moartea în 1967, la vârsta de 75 de ani, a soțului Vasile. Viitorul cântăreț, ajuns semiorfan la doar 14 ani, este transferat de la școala din satul natal la Școala internat din Herța, unde beneficiază de ajutor din partea statului. Pasionat de mic de muzică (tatăl a fost un tambalagiu înzestrat), învață să cânte la trompetă, fiind inclus, după încorporarea în

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

armată, în fanfara Garnizoanei militare din Cernăuți. Între timp, își încearcă și calitățile vocale. Calea de vocalist și-o începe în 1979 în Ansamblul vocal-instrumental „Marea” din Crimeea. Peste un an este invitat la AVI „Ceremuș” al Filarmonicii din Cernăuți, evoluează ca solist vocal în nou creatul AVI „Apa vie”. Paralel, a urmat Liceul de artă din Cernăuți, pe care l-a absolvit în 1983. În 1989, după un conflict legat de repertoriu (nu i se permitea să interpreteze cântece în limba română) cu conducerea de atunci a Filarmonicii, Ion Bobul, cu pseudonimul artistic Ivo, activează la Filarmonica din Ternopol (1989-1992), apoi la Teatrul „Studiu” din Kiev (1992-1996). De-a lungul a peste treizeci de ani de activitate concertistică el a evoluat pe cele mai mari scene din fostul spațiu sovietic, precum și din mai multe țări. Acum câțiva ani a interpretat un turneu în Statele Unite ale Americii, care a durat câteva luni. Ivo Bobul este unul dintre cei mai îndrăgiți soliști vocali din Ucraina. Repertoriul său cuprinde peste o sută de piese de compozitori ucraineni, ruși, români, italieni etc. Înzestrat cu excepționale calități vocale, printr-o muncă de invidiat, el a fost declarat învingător în peste 20 de festivaluri și concursuri, printre care le vom aminti pe cele mai prestigioase: „Vernisaj vocal” (Kiev), „Curcubeul” (Ungaria), „Destinul” (Cernăuți). În mai multe rânduri a fost recunoscut drept „Cântărețul anului”. Dar cea mai mare satisfacție o are când evoluează în fața consătenilor, ce, din păcate, are loc cam rar. Pentru contribuția deosebită în dezvoltarea cântecului de estradă, Ivo Bobul s-a învrednicit de înaltul titlu de Artist al Poporului din Ucraina. De asemenea, a fost distins cu Ordinul „Jaroslav Mudryi”. Este Cetățean de Onoare al or. Cernăuți.

Tudor COJOCARU

S-a născut în ziua de 12 decembrie 1955 în familia lui Arcadie și Elena Cojocaru, cu rădăcini adânci în glia strămoșească. Sofronie, bunicul lui Tudor, s-a numărat pe timpuri printre primii gospodari din Tereblecea. Nepotul, se pare, a moștenit de la acesta dragostea de muncă, seriozitatea și respectul față de semenii săi. După absolvirea clasei a opta a școlii din localitatea de baștină (1970), el se înscrie (1971) la Școala de Medicină (astăzi Colegiul de Medicină) din Bălți, pe care îl termină în (1975) cu mențiune, obținând specialitatea de felcer. Urmează o perioadă de șase

ani (1975-1981), în care studiază la Facultatea de Medicină Generală a Institutului de Stat de Medicină (actuala Universitate de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”) din Chișinău, și aici obținând Diploma cu mențiune. Cariera de medic-intern traumatolog-ortoped, începută în 1981 la Spitalul Clinic Republican de Traumatologie și Ortopedie din Chișinău, o continuă la spitalele raionale din Căușeni (1982-1984), Râșcani (1984-1985) și Drochia (1985-1986), ca timp de patru ani (1986-1990) să îndeplinească funcția de locțiitor al medicului șef în probleme de expertiză a pierderii temporale a capacității de muncă (la acesta din urmă). Între 1990-2008 activează ca medic traumatolog-ortoped la nou organizata Instituție Medicală-Sanitară Publică „Spitalul Raional Drochia N. Testemițanu”, al cărei director a fost numit în 2008. Pe parcursul anilor a urmat mai multe cursuri de perfecționare în domeniul practicat, printre care și referitoare la „Metodica osteosintezei cu aparatul Ilizarov” la Institutul de Cercetări Științifice în Ortopedie și Traumatologie Experimentale și Clinice din Kurgan, Rusia. A participat la un mare număr de conferințe și congrese naționale și internaționale ale ortopezilor-traumatologilor din Republica Moldova, România și țărilor balcanice, în cadrul cărora a prezentat rapoarte științifico-practice, în particular cu tema „Experiența tratării bolnavilor cu leziuni multiple și asociate”, „Osteosinteza funcțională stabilă în cadrul tratamentului fracturilor oaselor gambei” etc. Din 1999 este și președinte al Consiliului raional Drochia al sindicatului „Sănătatea”.

Silvia SCRIPCARI

A venit pe lume în 19 aprilie 1956, în familia lui Toader Scripcari, fiu al lui Nicolae Scripcari, gospodar de frunte din Tereblecea, împreună cu soția Ana și trei feciori ridicați în 1941 și deportați în stepele kazahe, de unde, cu ajutorul lui Dumnezeu, s-au întors cu toții acasă. Visul tatei a fost ca fiica Silvica să devină medic, profesie pe care el o considera cea mai necesară pe pământ. Și fiica i-a îndeplinit dorința. După Școala Medie din satul natal (1963-1973), ea susține examenele de admitere la Institutul de Medicină din Cernăuți, pe care îl absolvă în anul 1979. Biografia de muncă o începe în 1980, ca medic la Spitalul Municipal din Bălți. Aici, în acest oraș, din Republica Moldova, se manifestă nu numai aptitudinile ei de medic, ci și cele de organizator și

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

conducător priceput al unei întregi instituții medicale. În 1985 este numită în postul de șefă a Policlinicii Rurale, ca în 1988 să i se încredințeze șefia Centrului de Sănătate nr. 2 din Bălți, funcție în care se află până în prezent.

Ion P. CREȚU

Inginer, jurist, funcționar de stat, activist obștesc. S-a născut la 26 septembrie 1957 în Tereblecea. Urmează Școala Medie în comuna natală în perioada 1964-1974 și Școala Tehnică nr. 1 din Cernăuți (1974-1975), după care timp de un an lucrează ca strungar la Uzina constructoare de mașini la centrul regional. Militar în termen (1975-1976). Eliberat la vatră, între 1978-1982, continuă munca de strungar, de data aceasta la renumita Uzină „Kvarț” din Cernăuți. Evidențiindu-se nu numai ca un specialist de înaltă calificare, ci și ca un bun îndrumător, el este invitat în calitate de maestru al învățământului de producție la Școala profesională tehnică nr. 2 din Hliboca, unde peste un an (1983) este ales în postul de secretar al comsomolului la instituția din cauză, funcție pe care o îndeplinește până în anul 1986. Între timp, dornic de a-și aprofunda cunoștințele, în 1982 se înscrie la Facultatea de Tehnică Generală a Universității „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, ca în 1985 să se transfere (tot la secția fără frecvență) a Institutului Politehnic „S. Lazo” din Chișinău, la absolvirea căruia (1988) obține specialitatea de inginer mecanic în domeniul automobilelor și gospodăriei auto. Încă în timpul studiilor (1987) este ales instructor al comitetului executiv al Consiliului Raional Hliboca al deputaților poporului, apoi (1992) șef al secției organizatorice, consultant al secretariatului și (1994) locțiitor al președintelui Consiliului Raional în chestiunile industriei, transportului și telecomunicațiilor, post din care, în 1995, pentru un an de zile, a fost numit în funcția de locțiitor al șefului Administrației Raionale de Stat Hliboca. În paralel cu aceste funcții, consăteanul nostru a urmat la fără frecvență (1993-1998) Facultatea Juridică a Universității „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți, obținând specialitatea de jurist. După o perioadă scurtă, când a activat în alte structuri de stat, a fost reales din nou (1998-2006) locțiitor al președintelui Consiliului Raional, și în 2006, pentru o lună de zile, locțiitor al șefului Administrației Raionale de Stat. Din decembrie 2006 este șeful Direcției Fondului

de Pensii al Ucrainei în raionul Hliboca. Începând cu anul 1998, până în prezent este deputat în Consiliul Raional Hliboca.

Ion PANCIUC

Se trage dintr-o familie de gospodari terebleceni, care a cunoscut iadul deportărilor staliniste. Tatăl Arcadie, împreună cu părinții Constantin (Costan) și Eudochia, cu sora Silvia și fratele Gheorghe, a înfruntat foamea, gerurile cumplite din pustiurile Kazahstanului. Dumnezeu însă i-a avut în grija Sa, ajutându-le să se întoarcă toți acasă. Ion s-a născut la 15 februarie 1957, urmează Școala Medie din comuna natală, pe care o termină în 1973. Se înscrie la Școala de Medicină din Noua Sulița, unde după trei ani (1973-1976) obține specialitatea de felcer. În anul de absolvire este înrolat în Armata

Sovietică, executând serviciul militar în fosta Republică Democrată Germană. Lăsat la vatră, peste un an (1979) susține examenele de admitere la Institutul de Medicină din Cernăuți, obținând (1985) diploma de medic. Este repartizat cu serviciul la Spitalul Clinic Central Raional din Hliboca, unde lucrează în calitate de neurolog timp de 25 de ani.

Vasile VASILAS

Provine din familia lui Gheorghe și Valeria Vasilaș, gospodari cu rădăcini adânci în istoria Tereblecii, agricultori din moși-strămoși. S-a născut la început de an nou, la 1 ianuarie 1958. Învăță la Școala Medie din localitate (1965-1975), după absolvirea căreia, probabil din dorința de a rămânea legat de pământ, devine (1975) student la Institutul Agricol din Kamianet - Podilski, Facultate de Agronomie, la terminarea căruia (1980) obține calificarea de agronom.

Întors la baștină, lucrează un timp scurt (1980-1981) în calitate de agronom în kolhozul „Porunca lui Ilici”, fiind avansat în postul de

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

agronom șef în gospodăria agricolă „Ucraina Sovietică” (Tărășeni). Dând dovadă de calități vădite organizatorice, în 1986 este ales secretar al comitetului de partid al acestui kolhoz. Din acest post, peste doi ani, preia conducerea Întreprinderii Agricole Colective „Șevcenko” din Mihailivka, conducerea căreia o asigură (cu o întrerupere de patru luni în 1997, când a îndeplinit funcția de director al Combinatului de Panificație din Hliboca), până în anul 2000. La reorganizarea în acest an a IAC „Șevcenko” în SRL¹¹¹ „Myhailivska” timp de șapte ani ocupă postul de director. Din 2008 până în prezent îndeplinește funcția de specialist principal la Punctul Vamal de Carantină „Porubne”. Pentru succesele deosebite obținute de gospodăria pe care a condus-o, în 1999 i-a fost conferit titlul de Lucrător Emerit al Agriculturii din Ucraina. A fost ales deputat în Consiliul Local Myhailivka și în Consiliul Raional Hliboca.

Vladimir STRATULAT

Eliberat la vatră în 1957, terebleceanul Orest Stratulat a venit acasă cu aleasa inimii, Olimpiada Kasakova. Neavând unde locui, căci la părinți erau mai mulți copii, tinerii însurăței pleacă să facă ceva bani în regiunea Rostov, or. Donețk, unde la 11 ianuarie 1958 se naște fiul Vladimir. Reveniți la Tereblecea, ei cumpără o căsuță veche, țărănească de la cumnatul Dumitru Palamariuc. Crescută la oraș (Liubertî, regiunea Moscova), neputându-se acomoda cu viața la țară, tânăra mămică își ia, după nu prea mult timp, băiețelul de vreo doi anișori și dusă a fost. Abia în 1961 la primăria sosește o scrisoare de la familia unui militar, care solicita acordul lui Orest Stratulat pentru a-l înfia pe Volodea, care se găsea într-o casă de copii din

Moscova. Tata, aflând unde este băiatul, pleacă imediat la Moscova, găsește instituția în cauză, își ia copilul și-l aduce acasă. Despre sine, mama feciorului nu lăsase nici o informație. Volodea intră în grija noii soții a tatălui, Verginia, familia înmulțindu-se cu timpul cu încă trei copii. Între anii 1965-1975 urmează Școala

¹¹¹ Societatea cu Răspunderi Limitate.

Medie din localitate. Manifestând încă de pe băncile școlii aptitudini vocale, cârmuirea kolhozului „*Porunca lui Ilici*” îl recomandă la studii la Școala Cultural-Educativă din Cernăuți, asigurându-l cu bursă. Aici învață din 1975 până în 1979, cu o întrerupere (1977-1978), când își face serviciul militar. După absolvire, lucrează câțiva ani la Casa de Cultură din Tereblecea, în postul de director. Sub conducerea lui, se-nviorază activitatea acestei instituții, este invitată cu spectacole renumita Orchestră „*Lăutarii*” din Chișinău, avându-l ca solist pe minunatul interpret de cântece populare Nicolae Sulac. Întâlnirile cu acest cântăreț de excepție, și mai ales aprecierile înzestrării vocale, i-au dat aripi lui Vladimir, determinându-l să se consacre pentru totdeauna cântecului. Nicolae Sulac i-a dăruit două piese: „*Tinerețe, tinerețe*” și „*Știi, măicuța,-i vina tatei*”, care au devenit, cu timpul, primele cântece din bogatu-i repertoriu.

În tot acest timp pe Vladimir nu l-a părăsit dorința de a o găsi pe mama. Nu pentru reproșuri – el îi iertase totul. Expediază zeci de scrisori, dă un anunț la cel mai popular ziar sovietic, „*Izvestia*”. Primește o mulțime de răspunsuri de încurajare. Unul îl face să speră că a dat de urmă. În 1984, lasă totul baltă și pleacă tocmai în Extremul Orient. Zadarnic. Cum zadarnice au fost și adresările de mai târziu prin emisiunile televizate „*Așteaptă-mă*” („*Jdi menea*”) din Rusia și „*Surprize, surprize*” ale Televiziunii Române. Ajuns la capătul Rusiei, întâlnește români din Sinăuți, care lucrau la o baie într-o cazarmă. Rămas fără un ban, s-a alăturat acestora. Ca să-i mai treacă necazul, lucrând, mai zicea câte un cântec. Auzindu-l și plăcându-i vocea (căci conținutul nu-l înțelegea), comandantul unității militare i-a propus să se angajeze în armată, promițându-i postul de șef de club. În 1985 este trimis la o școală de subofițeri din Volgograd. La întoarcerea la unitatea militară, continuă să lucreze în același post. După doi ani, este ajutat să intre la secția fără frecvență a Institutului de Cultură și Artă din Habarovsk, pe care îl absolvă în 1992. După destrămarea Uniunii Sovietice, își continuă cariera militară în trupele de grăniceri ale Armatei Ucrainene, slujind până la pensionare, în 1999, în grad de căpitan, în post de locțiitor al șefului pentru munca politică și conducător al Casei de Cultură a Vamei „*Vadul-Siret*”.

Întors în Bucovina, pasiunea pentru cântecul popular românesc devine și mai puternică. Încă militar activ, în timpul liber evoluează cu orchestrele „*Mărțișor*” (Cernăuți) a lui Nicolae Hacman și „*Izvorăș*” (Costiceni, Noua Suliță), condusă de Vladimir Șeremet. După demobilizare găsește susținere la Ansamblul Artistic „*Ciprian Porumbescu*” din Suceava (director Emil Havriliuc) și mai ales din partea Orchestrei Populare „*Rapsozii Botoșanilor*” (prim-dirijor Ioan Cobâlă), cu care participă la mai multe festivaluri, fiind menționat cu premii și diplome. În

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

acompaniamentul Orchestrei „Plai” a Filarmonicii Cernăuțene, sub bagheta virtuosului violonist Nicolae Hacman, a scos albumul muzical „Mergând pe drumul vieții mele”. Totuși, de cel mai mare succes s-a bucurat în octombrie 2009, când a avut onoarea să cânte în programul TVR „Etno” din București.

Vladimir Stratulat, Vova, cum îl numesc cu drag toți cei care-l cunosc, continuă să creadă în steaua sa de rapsod și în găsirea aceleia care i-a dat viață, mama Olimpiada. Să-i ajute Dumnezeu!

Ion COJOCARU

Este un tereblecean cu rădăcini în alt sat hlibocean – Bahrinești. Granița trasă de sovietici în 1944 a trecut prin curtea gospodarului Emilian Cojocaru, care s-a pomenit fără căpătâi cu întreaga familie. Necazul îl aduce, împreună cu soția, doi băieți și o fată, la Tereblecea, unde li s-a repartizat casa unui neamț repatriat în Germania. Astfel, prin voia întâmplării, acești Cojocăreni devin terebleceni. Peste ani, mai precis în 1960, în familia lui Ilie, fiul lui Emilian, și a soției sale Silvia, originară din Oprișeni, se naște Ionel. Grație învățătoarei Riva Lâsac, care ocupa o cămăruță în aceeași casă, la cinci anișori băiatul știa să citească, să numere și să scrie. Aceasta i-a ajutat să meargă în clasa întâi la șase ani. În 1977 termină Școala Medie din localitate, urmează filologia română la Universitatea din Cernăuți. După absolvire (1982) se angajează în calitate de corespondent la ziarul „Zorile Bucovinei”, de unde însă se eliberează în scurt timp. Își continuă studiile, prin corespondență, la Facultatea de Educația Fizică și Sport a Institutului Pedagogic din Kamianet-Podilski, practică luptele libere, ajungând candidat în maștri ai sportului. Din 1984 este profesor de cultură fizică mai întâi la Școala Medie nr. 10 din suburbia cernăuțeană Roșa, apoi la Școala Medie nr. 29 cu limba română de predare din centrul Cernăuțiului (azi Gimnaziul nr. 6). Obține titlul de Eminent al Învățămintului Public din Ucraina. Dar, după 19 ani (în 2002) de pedagogie, își schimbă, după propria afirmație, „pupitrul de profesor școlar pe o săpăligă în Sicilia”. După obținerea legalizării, câștigă prin concurs un post de funcționar la o poștă din Milano. Aici, în Italia, Ion Cojocaru își continuă hobby-ul care l-a stăpânit din copilărie – desenul, caricatura.

După un prim volumaș, *“Recreația veselă”*, cu 13 caricaturi, scos la Editura *“Misto”* din Cernăuți în 1999, el își lărgeste paleta, prezintă, în propria viziune, cele mai diverse momente din viață. *“În caricaturile mele, susține autorul, nici unul nu reușește să rămână serios. Pentru că îl fac așa cum este. Supărăcioșii mă fac să râd și mai cu poftă. În multe caricaturi mă desenez pe mine însumi... Cine râde mai întâi de sine și apoi de altul, are cheile succesului în mână”*. Că e așa, ne convingem examenând cele peste 450 de desene-caricaturi, găzduite în albumele *“Din viața unui clandestin în Italia”* (2004), *“Clepsidra electorală”* (2005), *“101 metode de a face bani în Italia”* (2007), *“Și noi de la Râm ne tragem”* (2009), apărute la Editura *“Lampii de stampa”* din Milano. Din 1996 până în prezent susține rubrica permanentă *“Banca bancurilor”* în ziarul cernăuțean *“Concordia”*. Visul lui e ca la Cernăuți să se editeze o revistă de satiră și umor.

Ion NIMIGEAN

Este al treilea copil în familia lui Ilie și Viorica Nimigean, născut în ziua de 4 ianuarie 1964 la Tereblecea. Între anii 1971-1981 învață la Școala Medie din comuna natală, pe care o termină cu note eminente.

Pasionat de științele exacte, în special de fizică, el dorea să devină inginer-mecanic. Înaintează documentele la Institutul Agricol din Kamianeț-Podilski, Facultatea de Mecanică. Deși acumulasese punctele necesare, nu a trecut prin sita concursului, numărul candidaților depășind cu mult locurile rezervate. I s-a propus altă facultate, însă ambițiosul tereblecean a refuzat. Timp de un an (1981-1982) urmează Școala Profesional-Tehnică nr. 5 din Cernăuți, obținând profesia de electrician. Își încearcă din nou norocul la instituția mai sus numită, de data aceasta ne mai împiedicându-i nimic să devină student. După doi ani de studii, în 1984 este încorporat în Armata Sovietică, unde își execută serviciul militar până în 1986. Reîntorcându-se la studii, în 1989 obține diploma cu mențiune la inginer-mecanic pentru mașinile agricole.

Întors la baștină, în iulie 1989 este numit inginer pentru securitatea muncii în kolhozul *„Porunca lui Ilici”*, ca în septembrie (același an) să i se încredințeze postul de inginer șef al numitei gospodării, pe care îl deține până în februarie 1997, când, în urma perturbărilor în gospodăriilor agricole, se angajează ca broker la

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Serviciul de Transport Auto Internațional de la Punctul „*Porubne*” al vămii „*Vadul Siret*”.

După doar câteva luni de lucru în acest post, în septembrie al aceluiași an, este ales în funcția de președinte al Întreprinderii Agricole Colective „*Prikordonyk*” („*Grănicerul*”), iar din anul 2000 până în 2007 îndeplinește funcția de director al SRL „*Agroprogress*”, care, ca formă privată, a luat naștere din IAC „*Prikordonyk*”.

A fost ales în mai multe rânduri deputat în Consiliul Local Tereblecea și în Consiliul Raional Hliboca.

Mihail HRIȚCAN

Venit pe lume la 8 martie 1966 în familia lui Vasile și Nina Hrițcan din Tereblecea, acest bărbat zâmbitor, cu privire enigmatică avea să-și facă o carieră, pentru mulți surprinzătoare.

După Școala Medie din satul natal (1973-1983), unde se evidenția printre colegi prin multitudinea intereselor, în anul obținerii atestatului de maturitate devine student al Institutului Agricol din Kamianet-Podilskii, la Facultatea de Agronomie, pe care îl absolvă în 1990, după ce timp de 2 ani (1985-1987) a fost militar în termen.

Este repartizat la Fabrica Avicolă „*Kalinin*” din Corovia, unde timp de șapte ani ocupă postul de agronom-șef.

Din 1997 este antreprenor, cu o rețea largă de unități comerciale. În tot acest timp rămâne pasionat de muzică, idolul lui fiind remarcabilul poet, compozitor și interpret Vladimir Vysoțkii.

Aname creația acestuia l-a determinat pe terebleceanul nostru să se consacre, începând cu anul 2006, scenei profesioniste. Interpretează piese muzicale de diferite genuri, preponderență dând baladelor-rok.

Vocea plăcută, repertoriul întocmit cu rafinament, ținuta scenică ireproșabilă i-au adus mulți fani. Susține concerte în țările CSI și peste hotare. Dragostea pentru cântec caută s-o transmită și celor trei fete ale sale, Valeria, Iulia și Irina.

Toader NIMIGEAN

Este încă un reprezentant al renumitului neam al Nimigenilor, coborât în Tereblecea din Nimigea Transilvăneană. Este strănepot al unuia dintre cei mai vestiți gospodari din partea locului, Pavel (Păvălucă) Nimigean, ultimul primar român al satului (1944). Născut din părinții Dumitru și Viorica în ziua de 19 făurar 1967, la vârsta de șapte ani pășește pragul Școlii Medii de la baștină, pe care o absolvă în 1984. Cu atestatul de maturitate la mână pleacă la Chișinău, unde în 1984-1985 învață la Școala de Medicină de Bază, obținând specialitatea de felcer. Urmează doi ani de cătănie. Eliberat la vatră, fostul ostaș ține din nou calea spre capitala Moldovei, unde susține cu succes (1987) examenele de admitere la Universitatea de Medicină „N. Testemițanu”. La absolvire (1993), cu calificarea de medic-igienist, epidemiolog, timp de un an urmează internatura la Stația sanitaro-epidemiologică de stat a regiunii Cernăuți, de unde în 1994 este repartizat în postul de șef al secției epidemiologice a sanepidului raional Hliboca. Din 1998 până în prezent îndeplinește funcția de medic sanitar șef de stat al raionului Hliboca.

Vasile ZOTIC

Vasile Zotic, născut la 6 octombrie 1972 (părinții: Constantin și Domnica), reprezintă generația tinerelor personalități ale Tereblecii.

Absolvent al Școlii Medii din comuna natală (1990), el face parte din primul val de tineri nord-bucovineni porniți să obțină studii superioare în Patria istorică România. Se înscrie la renumita Universitate „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Facultate de Geografie, pe care o absolvă în 1995. Încercând să satisfacă dorința părinților, el se întoarce acasă cu gândul de a-și găsi serviciu la baștină, la școala din Tereblecea. Dar nu a fost să fie. La inspectoratul raional

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Hliboca i s-a propus un post mai mult decât umilitor, pe care, firește, tânărul absolvent universitar l-a refuzat. Este un exemplu de subapreciere în Ucraina a valorii diplomelor universitare românești, din care cauză zeci de tineri specialiști în diferite domenii nu se întorc acasă, găsindu-și de lucru și fiind apreciați atât în țara care i-a înarmat cu studiu la nivel european, cât și în alte părți ale lumii.

Terebleceanul nostru se întoarce la „*alma mater*” din inima Ardealului, unde în intervalul 1995-2001 urmează doctorantura, ajungând doctor în domeniul „*Geografia umană și rurală*”, specialitatea „*Organizarea spațiului geografic și amenajarea teritoriului*”. Prin tenacitate, putere inepuizabilă de muncă, Vasile Zotic avansează de la o treaptă didactică la alta: asistent universitar doctorand, șef lucrări doctor titular, iar din 25.02.2008 – conferențiar universitar doctor la Universitatea „*Babeș-Bolyai*”, Facultate de Geografie, Catedra de Geografie Umană. A susținut cursuri universitare și lucrări practice la peste 20 de discipline: meteorologie-climatologie, geografie rurală, geografie istorică, infrastructuri teritoriale, geodemografice și habitat, introducere în planning teritorial, aplicații de geoinformatică în turism etc. Este membru al Asociației Urbaniștilor Clujeni, al Asociației Bucoveninilor, al Societății Naționale de Geografie, Societății Naționale de Geografie Umană, Societății Balcanice de Geografie. În paralel, desfășoară o impresionantă activitate științifică, fiind prezent la zeci de seminare, simpozioane, conferințe, colocvii, congrese internaționale și regionale, la câteva fiind organizator. A participat cu expuneri, la schimburi de experiență în Austria (2005 și 2007), China (2006), Serbia (2006), Bulgaria (2007) ș.a. Participă la elaborarea proiectelor de amenajare a teritoriului, aducându-și aportul la pregătirea a peste 40 de proiectări asistate pentru localități din mai multe județe ale României.

Cercetările științifice ale tânărului doctor în geografie sunt sistematizate în cărțile sale „*Premisele climatice ale organizării spațiului turistic din Carpații Meridionali*” (2002), „*Componentele operaționale ale organizării spațiului geografic*” (2005), „*Organizarea spațiului geografic în Culoarul Mureșului, sectorul Sebeș-Deva*” (2007), este coautor al mai multor cărți, inclusiv al unui manual original de Geografie pentru clasa a X-a (Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2005), manual aprobat de Ministerul Educației și Cercetării din România și difuzat gratuit elevilor.

Dr. Vasile Zotic a condus, în calitate de director, colectivul de specialiști care s-au ocupat de „*Analiza integrată a spațiului geografic din Munții Trascăului în vederea construirii și amenajării unui parc natural respectiv integrării acestuia*”

în rețeaua ecologică europeană” (2007-2008), este membru în cadrul colectivului de elaborare GRANT CNCSIS cu tema „*Riscul demografic în Munții Apuseni*”.

În intervalul 2004-2007 a deținut funcția administrativă de Director al Colegiului de Activități turistice din Sighișoara, al Universității „*Babeș-Bolyai*” din Cluj-Napoca.

Deși foarte ocupat cu munca profesorală științifică, consăteanul nostru nu uită de vatra natală, e mereu cu gândul la cei dragi de acasă.

Om de știință cu mare viitor, domnul Vasile Zotic face cinste Tereblecii, acestei vetre seculare de români, leagăn al unui mare număr de oameni de vază, care i-au dus faima în lume.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

10. ABSOLVENȚI DE VAZĂ AI ȘCOLII MEDII TEREBLECEA DIN ALTE LOCALITĂȚI

Domnica ROTARU-CONSTANTINOVICI

Profesor școlar, traducătoare, redactor literar. S-a născut în 1936 în familia lui Zaharie și Silvia Rotaru din Oprișeni. După absolvirea școlii de 7 ani din satul natal (1950), se înscrie în clasa a opta a nou-înființatei Școlii Medii din Tereblecea, făcând parte din prima ei promoții. Ca una din absolventele fruntașe, i se propune să lucreze ca învățătoare pentru clasele primare la școala românească din satul hlibocean Camenca. În 1954 se înscrie la secția Limba și Literatura Română a Institutului Pedagogic din Cernăuți, comasat în 1955 cu Universitatea Cernăuțeană, încheindu-și în 1960 studiile universitare. În 1961 se angajează ca traducătoare la ziarul „*Bucovina Sovietică*”. După fondarea ziarului regional „*Zorile Bucovinei*” (1.04.1967), se angajează în noul colectiv redacțional, unde lucrează cu dăruire de sine, mai întâi tot ca traducătoare, apoi ca redactor de limbă, până la pensionarea, în 1992.

Ilie ȘTEFUREAC

Publicist, editor, radiojurnalist, traducător. S-a născut la 6 ianuarie 1936, în comuna Pătrăuții de Jos, raionul Storojineț, în familia profesorului școlar Ion Ștefureac. Este absolvent al primei promoții (1953) a Școlii Medii din Tereblecea. Educator la orfelenatele din Tereblecea și Carapciu (1953-1954).

Studii universitare (1954-1960) la Cernăuți, Secția Limba și Literatura Română a Facultății de Filologie Romano-Germanică. Colaborator la ziarele „*Bucovina Sovietică*” transformată de la 1 aprilie 1967 în „*Zorile*

Bucovinei”, și la gazeta raională „*Constructorul comunismului*” din Hliboca. Timp de aproape 20 de ani lucrează ca șef al Redacției de Literatură Românească din Cernăuți a Editurii „*Carpați*” din Ujgorod.

După închiderea acesteia pe la sfârșitul anilor 80 ai secolului trecut, se angajează în calitate de comentator la Redacția Principală a Emisiunilor în Limba Română a Postului de Radio „*Ucraina Internațional*”, unde activează până la stingerea prematură din viață la 1 decembrie 1998.

Modest din fire, stimat și apreciat de cei care l-au cunoscut, el nu-și afișa aptitudinile, dar bănuiam că ar fi dorit să vadă pe rafturile bogatei sale biblioteci o carte semnată de el. Aceasta ar fi putut să fie dicționarul ucrainean-român, la care lucra de mai mult timp.

Nicolae BILEȚCHI

Doctor în filologie, cercetător și critic literar, profesor universitar, academician. Născut la 12 martie 1937 în satul Oprișeni. Frecventează școala de șapte ani în satul natal, iar cea medie la Tereblecea, făcând parte din cea de-a doua promoție (1954).

Între anii 1954-1959 își face studiile la Universitatea din Cernăuți, Secția Limba și Literatura Română a Facultății de Filologie Romano-Germanică. Profesor școlar la Oprișeni (1959-1961).

În 1961 își începe activitatea științifică la Institutul de Istorie și Teorie Literară al Academiei de Științe a Republicii Moldova.

Doctorantura la Institutul de Literatură Universală „*M. Gorki*” al Academiei de Științe a U.R.S.S. (1964-1973), de unde se întoarce (1973) la numitul Institut din Chișinău, iar în 1986 devine doctor în filologie cu teza „*Romanul moldovenesc. Problema constituirii și evoluției genului*”.

Redactor-șef adjunct la revista „*Limba și literatura moldovenească*”, apoi la „*Revista de lingvistică și știință literară*”.

Semnează câteva sute de articole științifice în reviste și ziare din Chișinău, Moscova, Cernăuți. Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (din 1976). Autor al lucrărilor „*Elementul epic și liric în dramaturgia moldovenească*” (1972),

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

„*Consemnări critice*” (1976), „*Considerări și reconsiderări literare*” (1983), „*Romanul și contemporaneitatea*” (1984).

Pentru aportul adus la dezvoltarea criticii și istoriei literare i s-a conferit titlul de membru corespondent al Academiei de Științe a Republicii Moldova. Laureat al Premiului Prezidiului AȘM. Deținător al Medaliei „*Meritul Civic*”.

Dumitru HRINCIUC

Profesor școlar, prozator, poet, publicist. S-a născut la 11 iulie 1934 în Sinăuții de Jos.

După școala de șapte ani din satul natal, între anii 1952-1955 și-a făcut studiile secundare la Școala Medie Tereblecea.

Împreună cu alți colegi de clasă (Oltea Nimigean, Ion Posteucă și Ion Crețu, autorul acestei monografii), susține cu succes examenele de admitere la Universitate de Stat din Cernăuți, Secția Limba și Literatura Română din cadrul Facultății de Filologie Romano-Germanică.

Chiar din anul întâi se evidențiază ca un student sârguincios, cu înclinații spre literatură. Colaborează cu poezii, proză scurtă și eseuri în periodicele din Cernăuți și Chișinău: „*Bucovina Sovietică*”, „*Cultura*”, „*Femeia Moldovei*”, „*Nistru*”, „*Tinerimea Moldovei*”.

Orfan de tată, fără susținerea materială necesară de acasă, el părăsește învățământul cu frecvență, angajându-se, în 1959, ca profesor de limba și literatura română la școala de la baștină, lucrând un timp sub directoria remarcabilului poet Vasile Levițchi. Continuie să scrie, să publice, pregătea pentru publicare un volum de proză și poezie.

Dar soarta i-a fost vitregă. Se îmbolnăvește și, în ziua de 9 decembrie 1966, în vârstă de 32 de ani și câteva luni, trece la cele veșnice.

Cu strădaniile poetilor Ion Gheorghită și Vasile Tărățeanu, opera literară a lui Dumitru Hriniciuc a fost adunată în volumul „*Mă uit în soare*”, publicat în 1972 la Editura „*Carpați*” din Ujgorod.

Petrea BEZUȘCO

Profesor școlar, mecanic-tehnolog în construcția de mașini. Născut la 9 aprilie 1937. Școala de 7 ani în satul natal Oprișeni (1945-1952). Clasele a VIII-X le face la Școala Medie Tereblecea (1952-1955). Bibliotecar în Oprișeni (1956). Serviciul militar executat între anii 1956-1958 pe peninsula Kamciatka. Urmează o școală profesional-tehnică din Cernăuți, la absolvire (1960) obținând specialitate de electro-radio-mecanic. Nu se angajează însă la lucru după specialitate, preferând să lucreze ca profesor de muncă și educație fizică la școala de la baștină. Studiile superioare, fără frecvență, le începe în anul 1963 la Facultatea de Tehnică

Generală a Universității din Cernăuți, terminate în 1969 la Institutul Politehnic din Lvov, unde s-a transferat din anul IV. A devenit mecanic-tehnolog în domeniul construcției de mașini. Ca și după absolvirea școlii profesional-tehnice, așa și acum, nu s-a angajat să lucreze în specialitatea obținută. A preferat munca pedagogică, predând între anii 1974-1991 fizica la Școala Medie Voloca pe Derelui. Iar din 1991 până la pensionare (1996) a alțoit dragostea pentru fizică și astronomie elevilor de la Școala Medie nr. 29, cu limba română de predare, din Cernăuți.

Ion POSTEUCĂ

Profesor școlar, activist pe tărâm social. S-a născut la 13 octombrie 1936 în Stăneștii de Sus, în familia pădurarului Adam Posteucă. Școala primară o termină în satul natal (1949), cea de șapte ani în Stăneștii de Jos (1952). Studii secundare la Școala Medie din Tereblecea (1952-1955). Urmează Universitatea de Stat din Cernăuți, Secția Limba și Literatura Română din cadrul Facultății de Filologie Romano-Germanică (1955-1960). Din 1960, timp de 37 de ani, lucrează, fără întreruperi, în calitate de profesor de limba și literatură română la școala

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

(devenită medie) din Stănești. Este eminent al învățământului public din Ucraina. Semnează cărțile „*Douăzeci de legende auzite din bătrâni*”, „*Amintiri din triste vremuri*”, „*Stăneștii pe Siret*”, „*Școala din Stănești la 135 de ani*”, „*Biserica Sfânta Parascheva din Stănești, 110 ani de istorie*”, apărute sub egida Societății Culturale „*Arboroasa*” din Cernăuți; în colaborare cu Ion Filipciuc și Ion Crețu, scoate cartea „*Folclor stăneștean*”¹¹². Colaborează la ziarele „*Zorile Bucovinei*”, „*Concordia*”, „*Libertatea cuvântului*”, „*Arcașul*”, „*Monitorul de Hliboca*”, la almanahul culturar-literar „*Țara Fagilor*”; Conduce filiala Stănești a Societății pentru Cultura Românească „*Mihai Eminescu*”, face parte din Societatea Culturală „*Arboroasa*”.

Radu PROȚIUC

Profesor universitar, doctor în medicină.

Născut la 9 aprilie 1939, în familia unui gospodar de frunte, Gheorghe Proțiu, din Sinăuții de Sus, la nefastul 13 iunie 1941, când abia împlinise 2 ani și 3 luni, aripa neagră a teroarei staliniste se lasă și peste pruncul Radu. Despărțiți de tata pentru totdeauna, împreună cu mama Eugenia, fratele Aurel și surorile Silvia și Viorica, ajunge în pustiiurile kazahle. Suportând greutăți infernale, înfruntând foamea și gerul năprasnic, dar cu credința nestrămutată în Dumnezeu, în 1947 reușesc să se întoarcă acasă.

După șapte clase în satul natal, vine la Școala Medie din Tereblecea, la absolvirea căreia (1957) se înscrie la Institutul de Medicină din Cernăuți. La absolvire (1963) este repartizat la un spital din regiunea Rivne, în calitate de fiziolog principal. În 1965 se înscrie la doctorantură la Instiutul de Perfecționare a Medicilor din Kiev, unde peste trei ani susține teza de candidat (doctorat) în științe medicale. Se angajează (1968) la Institutul de Medicină (din 1995 – Universitatea de Medicină) „*O.O. Bogomoleț*” din Kiev, unde urcă toate treptele profesoriale la Catedra de Fiziologie. În paralel cu munca la catedră, continuă să-și aprofundeze cunoștințele de fiziologie și

¹¹² Editura „Miorița”, Câmpulung-Bucovina, 2003.

pulmonologie, aplicându-le în practica clinică, lucrează asupra tezei de doctor habilitat în științe medicale, pe care o susține în anul 1987. Se prezintă cu o zestre formidabilă: o monografie, 6 manuale, 6 programe originale de studii pentru studenți, interniști, magiștri în medicină, 11 brevete de invenții, 3 propuneri de raționalizator, 19 recomandări metodice, circa 270 de lucrări științifice. Sub îndrumarea sa au fost susținute 8 teze de doctorat. Este membru activ al Academiei Școlii Superioare din Ucraina (1994), „*Eminent al învățământului*” (2004), „*Lucrător emerit al științei și tehnicii din Ucraina*” (2004), membru al Consiliului Științific al Facultății de ridicare a calificării profesorilor de la Universitatea Națională de Medicină „*O. O. Bogomolet*”, președinte al Asociației fiziologilor și pulmonologilor din Kiev, membru al Consiliului Științific superior de susținere a tezelor de doctor în medicină în cadrul Institutului Național de Fiziologie și Pulmonologie „*F. G. Ianovski*” al Academiei Naționale de Medicină din Ucraina, expert la Centrul Farmacologic de Stat al Ministerului Ocrotirii Sănătății al Ucrainei, membru în colegiile de redacție ale mai multor reviste de specialitate. A fost distins cu zeci de diplome guvernamentale și ministeriale, cu Ordinul „*Iaroslav Mudryi*” (1996), cu Insigna de Onoare „*Marele Cneaz Vladimir*” cu Colan de Aur (2007) etc.

Om de omenie, de o rară modestie și bunătatea sufletească, bucovineanul Radu Proțiuț face cinste neamului nostru românesc.

Simion BILEȚCHI

*Profesor, doctor în medicină, specialist în domeniul terapiei, cardiologiei și organizării ocrotirii sănătății. Născut la 10 noiembrie 1943 în satul Oprișeni, într-o familie cu mulți copii, după moartea tatălui Visarion rămași în grija mamei Zenovia. Termină școala de șapte clase în satul natal și cea medie la Tereblecea (1960). În 1961 susține exmenele de admitere la Institutul de medicină din Cernăuți, de unde, în anul următor este luat la armată. După eliberarea la vatră (1965) își continuă studiile, obținând (1970) diploma de medic. După trecerea ordinaturii (1970-1972), devine asistent la Catedra de Terapie Clinică. Peste trei ani își ia teza de candidat în științe medicale cu lucrarea „*Fundamentarea clinică și experimentală a oxigenoterapiei hepatitelor*”*

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

și cirozei ficatului”. Își aprofundează cunoștințele în domeniul cardiologiei, muncă încununată cu obținerea titlului de doctor habilitat în medicină (1944) cu teza „*Mecanismele cardio-renale ale adaptării în normă și în cazul bolii isemice a inimii*”. Din 2002 îndeplinește funcția de Șef al Catedrei de Medicină Familială a Universității de Medicină din Cernăuți. Cercetează factorii curativi naturali din regiunea Cernăuți. Autor a peste 200 de lucrări științifice. Posesor a 5 brevete de invenții 19 propuneri în materialele mai multor congrese internaționale de cardiologie.

Gheorghe (Gică) PUIU

Printre absolvenții școlii din Tereblecea, care s-au consacrat muzicii, cea mai lungă biografie scenică – peste 45 de ani – o are Gheorghe Puiu, numit cu drag de cei care-l iubesc – Gică. Născut la 7 decembrie 1943 în satul Poieni, face mai întâi opt clase în localitatea de baștină, vine apoi la Tereblecea (la o aruncătură de băț peste pădure), unde urmează clasele opt-zece, obținând studii medii. Chiar în anul absolvirii (1961), cunoscut de pe băncile școlii ca un mare pasionat de cântec, Secția Raională de Cultură Hliboca îl numește șef de club la Stănești. În 1963 este încorporat în armată, unde numai la câteva luni este inclus în Ansamblul Militar de Cântece și Dansuri din Transcarpatia, ca membru al corului și solist. La expirarea termenului militar (1965), i se propune să se angajeze în armată, unde să-și continue activitatea artistică. El decide însă să răspundă ofertei prezentate de renumita Capelă Academică de Stat „*Doina*” din Chișinău, unde, cu câteva întreruperi, rămâne până la începutul anilor șaptezeci. Între timp urmează (fără frecvență) Școala Cultural-Educativă din Cernăuți, i-a parte la organizarea unor formații artistice, inclusiv cu viitoarea mare cântăreață Sofia Rotaru. Drept recunoaștere a talentului și măiestriei interpretative a fost invitația lui Gică, în 1972, în Ansamblul Bucovinean Emerit de Cântece și Dansuri al Filarmonicii din Cernăuți, din care a făcut parte până în 1984. Ca solist al acestei minunate formații, Gică a interpretat, pe zeci de scene din fosta URSS și de peste hotare, mai multe perle folclorice românești, transformându-se în acest fel într-un rapsod al cântecului nostru popular. Ani de zile a cântat în Ansamblul de Muzică Populară

„Bucovina” a lui Ilie Miski, interpretând turnee în Polonia, Cehia, România etc. De 16 ani destinul lui Gheorghe Puiu se identifică cu cel al Corului Popular „Dragoș Vodă” al Societății pentru Cultură Românească „Mihai Eminescu”, fără de care nu are loc nici o manifestare de suflet în regiune, cu care a cutreerat în lung și-n lat România, obținând nenumărate premii și mențiuni, inclusiv în inima României Reîntregite – Alba Iulia. Vom mai menționa că talentatul nostru interpret de cântece populare românești a avut onoarea să evolueze de câteva ori cu Ansamblul Artistic „Ciprian Porumbescu” din Suceava, să cânte împreună cu incomparabila Irina Loghin și cu alți interpreți de vază. Astăzi, la cei 66 de ani împliniți, domnul Gheorghe Puiu își păstrează tinerețea sufletească, vocea lui răsună la fel de frumos ca la începutul carierei sale interpretative.

Petru POSTEUCĂ

Profesor școlar, funcționar de stat, activist pe tărâm social, om politic. Născut la 1 iulie 1945 în satul Stănești. Studii: școala de șapte clase din localitatea de baștină, cea medie din Tereblecea, Institutul Pedagogic de Stat din Bălți (1962-1969), Secția Limba Engleză a Facultății de Filologie, cu întrerupere (1964-1967), când și-a făcut serviciul militar. Profesor școlar la Stănești (1961-1962) și Hliboca (1969-1995). Între anii 1995-2002 și din 2006 până în prezent, referent ajutor-consultant al deputatului poporului în Rada Supremă, Ion Popescu. A îndeplinit funcția de specialist principal în secția juridică a Consiliului

Raional Hliboca (2003) și de șef al aparatului Administrației Raionale de Stat Hliboca (2004). Președinte al organizației raionale a Partidului Renașterii Regionale din Ucraina (1997-2001). Membru al Partidului Regiunilor (din 2001). Deputat în Consiliul Regional (1998-2002), deputat în Consiliul Raional (din 2006), președintele fracției Partidului Regiunilor, membru al colegiului Consiliului Raional. Din 2003 este membru al colegiului Directorilor al Centrului Bucovinean Independent de Cercetări Actuale, din 2004 – președinte al Clubului cultural-sportiv regional „Dragoș Vodă” și, din 2005 – membru al Uniunii Intreregionale „Comunitatea Românească din Ucraina”. Eminent al învățământului public din Ucraina. Decorat cu Medalia „A. S. Makarenko” și cu ordinul României „Serviciul Credincios”.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Vasile DAVIDEANU

Născut la 4 septembrie 1945 într-o familie cu mai mulți copii din pitoreasca localitate Oprișeni de pe malurile Cotovățului, învață (1952-1959) la școala cu șapte clase în satul natal, urmând apoi Școala Medie din Tereblecea, făcând parte din prima promoție (1963) de unsprezece clase. Pasionat de muzică încă de mic, el nu stă pe gânduri unde să-și continue studiile, susținând în același an examenele de admitere la Facultatea de Muzică a Institutului Pedagogic „Alecă Russo” din Bălți, pe care, cu o întrerupere de trei ani, când a fost chemat sub arme, îl absolvă în 1971. Cariera profesională și-o începe ca profesor la clasa acordeon a școlii de Muzică din Herța, în scurt

timp devenind directorul ei, post pe care îl deține de 40 de ani. Pedagog și muzician înzestrat, Vasile Davideanu se remarcă și ca un organizator muzical priceput. Cu contribuția lui nemijlocită se deschide Școala de Muzică din Tureatca și cea de la Horbova, clase de muzică la Mogoșești, Stănești, Ostrița, Molnița, Hreățca, crează câteva formații artistice în cadrul Școlii de Muzică din Herța.

Dumitru COVALCIUC

Scriitor, publicist, folclorist, editor, activist cultural și pe tărâm social. Dumitru Covalciuc după caracterizarea pe care i-a dat-o academicianul Gr. Bostan este o personalitate distinctă și pregnantă, cu inițiative și strădanii, care l-au afirmat și l-au consacrat „*pe ogorul spiritualității românești din nordul Bucovinei*”, ca om de cultură, erudit, ca prozator, ziarist, istoric literar, folclorist, editor și coordonator al unor publicații românești apărute după prăbușirea lagărului socialist.

Născut la 2 ianuarie 1947 în Oprișeni, el absolvă Școala Medie din Tereblecea (1964) și

Facultate de Limbi Străine (1971). Șef de secție la ziarul „Zorile Bucovinei”, președinte al Societății Culturale „Arboroasa” (din 1990), coordonator al Institutului Obștesc de Istorie, Restituiri Literare și Folclorice „Dimitre Onciul” (din 1992), editor și unic realizator al Almanahului cultural-literar al românilor nord-bucovineni „Țara Fagilor”(1992-2008), a altor reviste și calendare creștin-ortodoxe, membru fondator al Societății pentru Cultura Românească „Mihai Eminescu” (1989) și în mai multe rânduri membru al prezidiului și vicepreședinte, autor al romanelor „Revolta” (1990), „Tinerețea lui Doxachi Hurmuzachi” (2003), al micromonografiei „Stejarii Horecii” (1997), a unsprezece culegeri de folclor, traducător de manuale pentru școlile românești din Ucraina, semnatarul unei monumentale monografii „Oprșișeni, un sat la răspântiile istoriei” (2008). Din inițiativa lui Dumitru Covalciuc, în 1991, la Varnița, lângă Fântâna Albă, în memoria victimelor masacrului bolșevic, a fost ridicată o cruce, la fel și pe mormântul lui Iancu Flondor din Storojineț. Începând cu anul 1996 au fost restaurate peste 500 de cripte românești din vechiul Cimitir cernăuțean. Sunt doar câteva din faptele și activitățile realizate de Dumitru Covalciuc întru păstrarea românismului în regiunea Cernăuți. El continuă să rămână la fel de activ și după pensionarea în 2008.

Ioan BROASCĂ

Medic primar, psihiatru narcolog la Dispensarul narcologic din Cernăuți, președintele Societății Medicale „Isidor Bodea” din regiunea Cernăuți. S-a născut la 26 martie 1946 într-o familie de țărani din satul Bahrinești, regiunea Cernăuți (fostul județ Rădăuți). Școala primară a făcut-o în satul natal, după terminarea căreia și-a urmat studiile la Școala Medie din satul Tereblecea. În 1965 intră la Facultatea de Medicină Generală a Institutului de Medicină din Chișinău, pe care a absolvit-o în 1971. În perioada studiilor a participat la activitatea

cercurilor științifice studentești, prezentând comunicări în problemele neurologiei și psihiatriei. S-a specializat în psihiatrie. Și-a continuat rezidențiatul la Spitalul de Psihiatrie nr. 1 din Chișinău – Costiujeni. Studiază depresiile psihice la bolnavii somatici. În anul 1972 este repartizat la Spitalul Republican de Psihiatrie nr. 2 din

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

satul Curchi, raionul Orhei, ca medic-psihiatru, iar peste un an este numit șef al secției de psihoze alcoolice. În această perioadă și-a manifestat calitățile profesionale, rezolvând numeroase cazuri medicale grave și dând dovadă de calități organizatorice, fiind apreciat cu Diplome de Excelență de către Ministerul Sănătății al Republicii Moldova. A participat la activitatea organizațiilor publice și profesionale. În anul 1975, la inițiativa Direcției Sanitare Regionale Cernăuți, revine la baștină, unde este numit medic psihiatru narcolog la Spitalul de Psihiatrie din Cernăuți. Din 1975 până în 1977 participă la înființarea Dispensarului Narcologic Regional și este transferat cu serviciu la această instituție, la care lucrează până în prezent. În perioada anilor 1977-1985 a desfășurat o activitate energică și sistematică de combatere a alcoolismului, pentru popularizarea modului sănătos de viață în mijlocul populației românești din regiune. Publică zeci de articole în presa regională, participă la emisiuni de radio, TV, ține o serie de conferințe publice în localitățile cu populație românească. A elaborat o metodă proprie de tratare a bolnavilor de alcoolism prin combinarea medicamentelor cu bioenergia și psihorelaxarea, care s-a dovedit a fi eficientă, soldându-se cu rezultate impresionante. A participat cu comunicări la o serie de congrese, simpozioane și conferințe în Federația Rusă, Ucraina, Republica Moldova, Franța, Germania, Canada. În prezent experimentează o nouă metodă de tratament al bolnavilor cu dependență de droguri.

Din 1996 este fondatorul și președinte în exercițiu al Societății Medicale „Isidor Bodea” din regiunea Cernăuți. Pe parcursul acestei perioade Societatea este o prezență activă în viața comunității românești din regiunea Cernăuți. Inițiază și organizează diferite acțiuni (unele din care au devenit tradiționale), menite să readucă în memoria contemporanilor numele pe nedrept uitate ale multor personalități notabile din istoria medicinei bucovinene, să întrețină un dialog permanent nu numai într-un cadru de strictă specialitate, ci dintr-o perspectivă mult mai largă, cu medici din România, Republica Moldova, precum și din alte părți. În acest context se înscriu și reuniunile medicale care în acest an au ajuns la cea de-a V-a ediție. Prin eforturile membrilor Societății au fost instalate trei plăci comemorative unor mari personalități medicale românești din Bucovina: Isidor Bodea, pe clădirea Spitalului Regional de Copii din Cernăuți; Constantin Țurcan, pe clădirea Spitalului de Psihiatrie din Cernăuți; Octavian Gheorghian, pe clădirea Maternității din Cernăuți. În atenția Societății se află și alte figuri de medici români, care urmează să fie scoși din neuitare și readuși în circuitul și memoria contemporanilor, cum ar fi Astra și Ion Nandriș – membrii unei familii de cărturari

bucovineni. În cercurile medicale și în rândul populației din Cernăuți și din alte regiuni ale Ucrainei dr. Ion Broască este cunoscut ca un bun specialist, atent și săritor la nevoie, un activist pasionat pentru apărarea românismului în Bucovina.

Ilie Tudor ZEGREA

Poet, publicist, editor, activist cultural și pe tărâm social. S-a născut la 3 iunie 1949 în Sinăuții de Jos, sat care i-a dat literaturii pe Dumitru Hrinciuc, Vasile Tărățeanu, unde a dăscălit o vreme Vasile Levițchi, „patriarhul” poeziei bucovinene românești din perioada postbelică. După școala de șapte clase din satul natal, în 1966 absolvă Școala Medie din Tereblecea, iar în 1979 obține diploma de absolvent al Universității de Stat din Cernăuți,

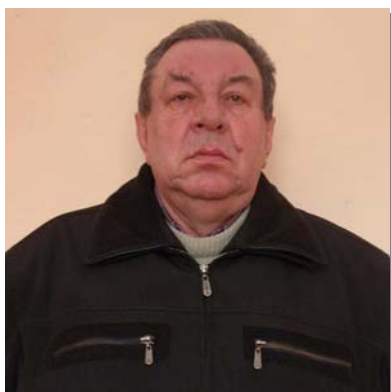
Secția Limba și Literatura Română a Facultății de Filologie. Lucrează un timp la gazeta raională din Hliboca, la Tipografia regională, redactor la ziarul „Zorile Bucovinei”. Din 1977 trudește în redacția emisiunii radiofonice în limba română a Companiei regionale de stat Cernăuți pentru Radiodifuziune și Televiziune, din 1999 este șeful acestei redacții. Debut în presa literară din Chișinău (1964). Publică prima plachetă de versuri „Timpul ierbilor” în 1977, la Editura „Carpați” din Ujgorod. Urmează „Navigator în septembrie” la Editura Literatura artistică din Chișinău (1983), un nou volum, „Crinul îngândurat”, la numita editură din Ujgorod (1986), apoi „Oglinda retrovizoare” la Editura Hyperion, Chișinău, (1991), „Singurătatea Apocalipsei”, Editura Eminescu, București, (1998), și „La marginea nopții” (Na craiu noci) – ediție bilingvă, Cernăuți, 2004. Cicluri aparte de versuri ale poetului au fost incluse în diverse antologii.

Ilie T. Zegrea este membru al uniunilor scriitorilor din Ucraina, Republica Moldova și România, membru fondator și președinte al Societății Scriitorilor Români din Cernăuți, redactor șef al revistei „Septentrion literar” (din 1999), până în anul 2000 a fost președinte a Societății pentru Cultură Românească „Mihai Eminescu” din regiunea Cernăuți. S-a învrednicit de mai multe premii literare: „George Bacovia” al revistei Ateneu (Bacău, 1993), „Mihai Eminescu” (Bihor, 1995), Premiul Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (1999), Premiul Societății Scriitorilor Bucovineni (Suceava, 2000) și cel regional „Dmytro Zahul” (2001). Ajuns la vârsta pensionării, Ilie T. Zegrea rămâne o personalitate marcantă în viața social-culturală a regiunii Cernăuți.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Vladimir TETERA

A venit pe lume la 10 aprilie 1950 în familia angronomului Iosif Tetera, care locuia în satul Godinești din raionul Herța. La vârsta de 7 ani, în 1957, a mers în clasa întâi a școlii din satul natal, ca după doi ani să-și continue școala mai întâi la Buda Mare, apoi la Poieni, unde tatăl său a fost transferat cu serviciul. După terminarea clasei a opta în 1965, vine la Școala Medie din Tereblecea, intrând în 1967 în posesia atestatului de maturitate. Obținând cunoștințe frumoase, în același an depune cererea de admitere la examenele de la Institutul de Medicină de Stat din Cernăuți, reușind să devină student. Stăruitor, disciplinat, el studiază cu tragere de inimă materiile din programa de învățământ, terminând institutul (1973) printre absolvenții frunzași. Își începe activitatea de muncă în calitate de medic terapeut la Spitalul Central Raional Hliboca, ca în 1974 să fie numit medic șef la Spitalul de Sector Tereblecea, post deținut timp de 30 de ani. Din 2004 funcționează ca medic terapeut la aceeași instituție medicală. Bucurându-se de autoritate și stima tereblecenilor, a fost ales de mai multe ori deputat și membru al Consiliului Local Tereblecea.

Vasile BALAN

Născut din părinții Emilia și Ion Balan din Sinăuții de Jos, raionul Hliboca, în ziua de 18 februarie 1951, urmează școala de opt clase din satul natal (1958-1966) și cea medie din Tereblecea (1966-1968). Imediat după absolvirea acesteia, susține examenele de admitere la Institutul Agricol din Kamianet-Podilski, Facultatea de Zootehnie, pe care îl termină în 1973. Își începe activitatea de muncă în postul de zootehnician în kolhozul „*Porunca lui Ilici*”, dar după zece luni, în noiembrie 1974, este recrutat în armata sovietică (unitatea militară 54990 „G”, dizlocată în orașul Kunino regiunea Novosibirsk). Peste un an, lăsat la vatră, se reîntoarce în gospodăria

agricolă colectivă „*Porunca lui Ilici*”, unde lucrează ca zootehnician șef până în 1977. Câștigând alegerile locale din acest an, el este ales președinte al consiliului Sătesc de deputați ai poporului, post în care rămâne până în martie 1981. Dând dovadă de reale aptitudini organizatorice, în martie 1981 este ales locțiitor al kolhozului „*Congresul XXII al PCUS*” din comuna Tureatca, ca din iunie 1982 până în luna februarie 1990 să îndeplinească funcția de secretar de partid în aceeași gospodărie. Pe parcursul anilor 1990-1991 este, mai întâi, secretar de partid, iar apoi locțiitor al președintelui gospodăriei agricole „*Porunca lui Ilici*” din Tereblecea. Din octombrie 1991 până la pensionare (2010) a fost funcționar al Vamei „*Vadul Siretului*”, ocupând, rând, pe rând, posturile de inspector, inspector superior și inspector șef. Locuitor al satului Tereblecea.

Mihai PATRAȘ

*Profesor universitar, doctor în economie, membru titular (academician) al Academiei Internaționale de Management, cu sediul central la Moscova, om politic. Se naște la 25 iunie 1951, în familia lui Nicolae și Aurora Patraș din satul Bahrinești. Urmează opt clase în satul natal (1958-1966), Școala Medie din Tereblecea (1966-1968), Facultatea de ingineri economiști a Institutului Politehnic (azi Universitatea Tehnică) din Chișinău (1968-1972). Își face doctorantura (1977-1980) la secția siberiană a Academiei de Științe din Novosibirsk, unde în 29 iunie 1983 susține teza „*Cercetarea relațiilor comerciale și financiare**

interrepublicane” pentru grajdul științific de doctor în economie. În perioada dintre anii 1977-1989 îndeplinește mai multe funcții în cadrul Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Planificării al Comitetului de Stat pentru Planificare al Republicii Moldova, lector (prin cumul) de statistică la Universitatea de Stat din Chișinău. În perioada 1990-1994 este deputat al poporului din Republica Moldova, membru la Prezidiulul Parlamentului Republicii Moldova, președinte al comisiei permanente parlamentare (pentru economie și buget, pentru politica bancară și financiară). Pe parcursul mai multor ani lucrează ca profesor asociat al Universității Libere Internaționale a Moldovei și al Academiei de studii Economice a Moldovei.

Din septembrie 2004 până în prezent este profesor la Universitatea de Stat din Moldova, șeful Catedrei Monedă, credit, bănci.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Academicianul Mihai Patraș desfășoară și o amplă activitate neguvernamentală. În particular, este reprezentant – fondator al Uniunii Internaționale a Economiștilor din Republica Moldova, președinte al Consiliului Economic al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, vicepreședinte al Societății Social-Culturale „Bucovina” (Chișinău), membru al Senatului Universității de Stat Moldova. În perioada anilor 1975-2000 a făcut stagii în Federația Rusă (Novosibirsk), Austria (Viena), SUA (Washington), Franța (Bordeaux), a participat la conferințe științifice internaționale în Lituania, Letonia, Estonia, București, Târgoviște, Iași, Suceava, Rădăuți, San-Francisco, Varșovia, Viena, Bordeaux, Atena, Barcelona, Novosibirsk, Ulan-Ude, Moscova, Kiev, Cernăuți. A fost distins cu Medalia „Meritul Civic”, Diploma de Onoare a Ministerului Educației din Republica Moldova, este laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova în domeniul Științei, Tehnicii și Producției, al Premiului Academiei de Științe a Republica Moldova, al Premiului Academiei Române.

Este autor a peste 20 de cărți și circa 310 articole științifice, printre care vom aminti „Dicționarul economic rus-român” (172 de pagini) și „Dicționarul economic și financiar-bancar englez-român” (în colaborare cu fiica Corina Patraș), apărut în 2002, care cuprinde peste 125000 de termeni și expresii uzuale, în 824 de pagini.

Prin activitatea sa, Mihai Patraș a participat activ la punerea bazelor dreptului economic, financiar și bancar în Republica Moldova.

Aurel ȚINTAR

Medic chirurg, om politic. S-a născut la 6 septembrie 1951, în satul Poieni-Bucovina. După absolvirea Școlii de opt clase din localitate, își continuă studiile la Școala Medie din Tereblecea (1966-1968). Din 1968 până în 1974 este student la Institutul de Medicină din Cernăuți, obținând specialitatea de medic chirurg. După un an de muncă (1974-1975) la spitalul central raional din Hliboca, este transferat la spitalul raional din Herța, unde activează în calitate de chirurg (1975-1980), de locțiitor al medicului șef (1980-1998), iar din 1998 până în prezent se află în fruntea acestei instituții medicale. Împreună cu soția

Maria, director al Școlii din Movila, a crescut doi feciori – Serghei și Valentin, care au pășit pe calea tatălui: primul este doctor în medicină la Cernăuți, al doilea – traumatolog, șeful policlinicii din Herța. Medici sunt și nurorile Tatiana și Nina.

Este deputat de trei legislaturi în consiliul Regional Cernăuți, consilier al deputatului Ion Popescu în Rada Supremă a Ucrainei, președinte al filialei raionale Herța a organizației regionale a Partidului Regiunilor.

Petru FOCA

Agronom, funcționar de stat, om politic.

S-a născut la 11 iunie 1951 în satul Sinăuții de Jos. Școala de opt clase în satul natal (1958-1966), cea medie – la Tereblecea (1966-1968). Primul ei absolvnet medalist. Studii superioare – Institutul Agricol din Kaianet-Podilski, Facultatea de Agronomie (1968-1973). Activitatea de muncă și-o începe în postul de angronom șef în kolhozul „*Porunca lui Ilici*” (1973-1975), de unde este ales președinte al kolhozului „*Ceapaev*”, același raion Hliboca. Din 1979 până în 1982 îndeplinește funcția de vicepreședinte al Consiliului Raional Storojineț și șef al direcției agricole. În 1982 revine în fruntea kolhozului „*Ceapaev*”, ca până în 1992 să conducă, pe rând, gospodăriile agricole „*Olga Kobyleanska*” și „*Viața satului*”. În aprilie 1992 este numit șef al Administarției de Stat (reprezentant al Președintelui Ucrainei) în raionul Hliboca, post în care se află până în iulie 1994. Între anii 1994-1996 este locțiitor al directorului, director general al Asociației „*Inul Bucovinean*”. Din 1996 până în 1998 îndeplinește funcțiile de specialist principal al Direcției economice, șef al Direcției agricole și produselor alimentare, locțiitor al șefului Administrației Raionale de Stat Hliboca. Timp de patru ani (1998-2002) este referent, ajutor-consultant al deputatului poporului în Rada Supremă, Grigorii Dovgancin. Din 2002 este șeful Direcției muncă și protecție socială a populației a Administrației Raionale de Stat Hliboca.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

11. OAMENI AI PĂMÂNTULUI

Dragă cititorule! Ai în față câteva din interviurile pe care mi le-au acordat cu ani în urmă câțiva dintre onorații noștri terebleceni. Oameni simpli, de la coarnele plugului, care pe bună dreptate pot fi numiți oameni ai pământului. Cu părere de rău, o parte dintre ei nu mai sunt printre noi, însă sperăm că gândurile și opiniile fundamentate pe îndelungata lor experiență de viață, precum și a celor mai tineri, vor ajuta să cunoaștem mai bine bogata istorie a Tereblecii.

11.1. Mărturisirile unui nonagenar¹¹³

- Domnule Constantin Ciopei, la ora actuală sunteți cel mai în vârstă bărbat din sat, putem spune – un martor al secolului. În fața ochilor D-tră s-au perindat evenimente, despre care mulți dintre cititorii ziarului nostru cunosc doar din auzite. Credem că unele din amintirile D-tră ne-ar îmbogăți cunoștințele.

- Vă mulțumesc că v-ați gândit la un bătrân ca mine, însă nu știu dacă eu sunt persoana cea mai potrivită pentru așa ceva, căci nu am făcut școli mari, ci am rămas un om al satului, al pământului, pentru care plugăritul a fost o ocupație sfântă. Dar, odată ce-mi propuneți să spun și eu ceva la ziar – ceea ce eu n-am făcut niciodată, de ce să nu spun. Cu atât mai mult că, dacă le-aș povesti pe toate, s-ar putea scrie o istorie întregă. M-am născut acum mai bine de 90 de ani și 7 luni, la 11 mai 1908, într-o familie de gospodari terebleceni, cu rădăcini adânci undeva prin Transilvania. Am fost cinci frați, doi ajunși profesori școlari, iar trei rămași la coarnele plugului. La școală am mers pe timpul austrieșilor, dar învățam românește; până astăzi îmi amintesc mai toate poeziile. Țin minte cum prin satul nostru a trecut focul Primului Război Mondial, în care s-au prăpădit mulți terebleceni, au rămas văduve, copii orfani...

- Dar războiul s-a terminat, rănilor s-au închis...

¹¹³ Interviu cu Constantin CIOPEI din Tereblecea, raionul Hliboca. Ziarul „Zorile Bucovinei”, 1 ianuarie 1999, decedat în anul 2000.

- Așa e. Numai că țăranul niciodată n-a avut hodină. Ca să fii în rând cu lumea trebuia să muncești în sudoarea frunții. Bine că la Tereblecea erau pământuri mănoase, care-ți mulțumeau pentru trudă. În 1932 m-am însurat, mi-am făcut gospodărie. Aveam cai, pământ. Mă aranjaseam bine. Ne bucuram cu soția că fiica Ilenuța creștea cuminte. Dar, deodată, la toate a pus capăt anul 1940, când au venit rușii. Au început necazurile cele mari: deportările în Siberia, al Doilea Război Mondial, din care abia am scăpat cu viață, foametea din 1946, bătaia de joc de lume cu dările la stat... N-oi uita niciodată cum am mers cu mama dumitale, fie-i țărâna ușoară, la munte, să schimbăm lăicere, păretare, perne pe pâine. O juncă am dat pe șase kilograme de secară! La întoarcere, tâlharii și călăii din sat, ajunși la putere, ne-au luat până și ultimul grăunte. Nemaiavând de unde da pâine la stat, un consătean s-a spânzurat... Dar „Rubstoika”?! Cu săptămânile, bărbați și femei, ne chinuiam flămânzi și înghețați de frig prin păduri. Apoi a venit și kolhozul, când ni s-a luat totul: cai, vaci, oi, căruță, unelte agricole, șuri, grajduri... frumoasele gospodării tereblecene arătau ca după foc. Ani de zile am muncit ca un rob în kolhoz. Muncă peste muncă, de nu-ți vedeai capul. Plată puțină. Cât puteai fura, cu atâta rămâneai!

- Toate acestea nu au putut să influențeze asupra oamenilor, să nu-i schilodească spiritual, să nu-i înrăutățească.

- Răul mai ușor se prinde de om. Pe timpuri oamenii se stimau unul pe altul, se ajutau la greu. Copiii își stimau părinții, învățătorii, nu întorceau vorba. Era disciplină și frică de Dumnezeu. Țin minte, când venea postul, mama spăla oalele cu cenușă, să nu rămână nici urmă de grăsime. Parcă amu văd puținile cu prune uscate, cu povidlă. Posteam cu toții. Și eram sănătoși. Astăzi nu se mai știe nici de credință, nici de disciplină, nici de rușine. Te îngrozești de ce vezi. Nici sărbătorile nu mai sunt ca înainte, au dispărut bucuriile de cândva. Nu mai auzim în serile de astăzi cântecele flăcăilor, au dispărut horele, strânsurile.

- Totuși câte ceva se mai schimbă spre bine. Mă gândesc la renașterea obiceiurilor de Crăciun, de Anul Nou.

- Și e foarte bine că nu se mai interzic. Căci se întâmplă încă acum câțiva ani? Învățătorii erau obligați să interzică copiilor să umble cu colinda, cu uratul, cu semănatul. Dar ce era rău în asta? Că se dorește oamenilor sănătate, fericire? Sau, îmi amintesc cum erau goniți și apoi pedepsiți copiii de Paști. Parcă acum o văd pe o învățătoare alergând după copii, cât pe ce să calce în coșurile cu pască ale oamenilor!

- Studiind documentele respective la primărie, am constatat că la Tereblecea la ora actuală vârsta de 85 de ani au depășit-o 15 femei și numai trei bărbați. Cum se explică această diferență în defavoarea bărbaților?

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

- Pentru că bărbații au trecut prin mai multe greutăți, concentrări după concentrări, armată, război...

- Dar și D-tră le-ați cunoscut pe toate acestea din plin. Ba încă la vârsta de 56 de ani ați rămas și văduv...

- În viață nu am făcut nimănui nici un rău, nu am băut, am crezut în Dumnezeu. Și dacă am ajuns la această vârstă, apoi numai Dumnezeu m-a ținut în grija Sa. El m-a salvat și într-un bombardament îngrozitor în timpul războiului, lângă râul Prut, când se părea că ard cerul și pământul. Toată viața i-am mulțumit. Iar că nu m-am căsătorit după moartea soției...Eu socot că recăsătoria e ca o casă adăugită.

- Ca un om cu o atât de mare experiență de viață, cum credeți că ar putea Ucraina să iasă din starea grea în care se găsește?

- Oare a putut cineva să prevadă fărâmițarea Uniunii Sovietice? Așa a fost voia lui Dumnezeu. Și cred că numai cu această voie, luminând mintea norodului, va putea și Ucraina să devină o țară bogată.

- Domnule Constantin Ciopei, ce ați dori să urați cititorilor „Zorilor Bucovinei” în noul an 1999?

- Un an mai bun, cu bucurii și să scăpăm de nenorocirea în care ne găsim. Asta ne-a rămas. Alta n-avem ce face!

11.2. Ogorul ne hrănește pe toți¹¹⁴

- Bade Georgică, ori de câte ori ne întâlnim, neapărat aduceți vorba despre publicațiile din „Zorile Bucovinei”, ziar pe care îl abonați mulți ani la rând. De unde această dragoste pentru citit?

- De când mă știu mi-a plăcut să citesc ceva, să aud ceva, să cunosc ceva nou. Am avut interesul pentru tot ce se întâmplă în lume. Mai înainte primeam ziare și reviste din Moldova. Astăzi, însă, nu se mai poate. Dar nici buzunarul nu mă ține. Multe din articolele care mi-au plăcut le păstrez și astăzi, le mai recitesc.

¹¹⁴ Dialog cu Domnul Gheorghe D. Pascari, gospodar din Tereblecea, raionul Hliboca. Ziarul „Zorile Bucovinei”, 1 martie 2000, decedat în anul 2007.

- Câte clase aveți? Vă mai amintiți de învățătorii D-tră, de colegii de clasă? Pe mulți, probabil, i-a împrăștiat războiul cine știe pe unde.

- Din păcate, n-am dus la capăt nici șapte clase. Despre învățători, primul a fost unul Nichita, care ținea lecții cu noi în casa lui Sârbu lui Clement, căci în Prisacă, unde trăiam, încă nu era școală. Apoi au fost Paidos, Ghicioc, Vlas și Roșca. Acesta din urmă era tare cumsecade. La lecțiile de istorie, de geografie ne ducea pe malul Siretului, ne povestea lucruri interesante. Abia așteptam lecțiile lui. Dintre colegi, unii, spre regret, nu mai sunt în viață, alții trăiesc în România, la noi în sat. Cu părere de rău, generația mea n-a avut noroc să facă școli mari. A venit anul 1940, apoi războiul. Probabil, așa ne-a fost scris.

- De-o viață ați fost, cum s-ar spune, om al pământului, de la coarnele plugului. La ce vârstă ați început să lucrați?

- Apoi, un copil la țară începe să lucreze degrabă. Căci și păscutul oilor, vacilor e lucru. Așa și eu, trebuia să-l ajut pe tata, căci numai cu mama și cu fratele mai mare, Vasile, îi era greu să muncească pe cele șase hectare de pământ ce le aveam. Țin însă bine minte când am tras singur primele brazde cu plugul. Era în 1940, aveam 14 ani. Am mers cu tata să arăm după moara lui Cudelca, unde aveam pământ. La capătul ogorului nostru câțiva soldați ruși săpau tranșee. Ei au început să-l întrebe pe tata, iar eu am pus hăturile după cap, m-am prins de coarnele plugului și „vio!” mai departe. Necunoscându-și stăpânul, caii nu țineau brazda, așa că trebuia să strig mereu „hoita – vișta”, „hoita - vișta”! Soldații, neînțelegând ce strig eu, au început să bănuiască că sunt niște semnale, însă tata, care știa ceva rusește, i-a liniștit, spunându-le că, dacă nu strigi, animalul nu te ascultă.

- Sunteți om în vârstă, aveți 74 de ani, așa că țineți minte cum se gospodărea pe timpuri. Deși se lucra manual, pământul îl răsplătea pe om cu roade frumoase. Tereblecea exporta produse agricole, animale chiar, și în țări străine. Iar despre cartoful nostru cernăuțenii mai vechi, băștinași, și azi își amintesc.

- Pământul întodeauna l-a răsplătit pe cel harnic. Cu totea că nu erau tractoare, pământul era lucrat gospodărește. Unde s-a mai pomenit „minunea” asta de buruiană de azi? Eram, țin minte, băiat mic, mergeam înainte pe rândul de cartofi, smulgeam beldeiele, le puneam grămăjoară, ca să le aducem apoi acasă, ca așternut pentru oi. Rar unde găseam câte o volbură sau altă buruiană. Lumea avea vite, îngrășa pământul cu băligar, nu cu otrăvuri artificiale. Omului muncitor, harnic îi ajungea pâine și pentru mâncare, și pentru vânzare. Gara era la o aruncătură de băț, aveai unde vinde. Cât despre comerțul de cartofi, de el se ocupa unul Wolff, ajutat de Hamandea. Vagoane întregi erau duse în toate părțile...

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

- Au venit însă „*eliberatorii*”. Coloniștii nemți, de la care, trebuie să recunoaștem, bunicii și părinții noștri au învățat mult în ale gospodăritului, și-au luat lumea în cap. Au urmat deportările, represaliile staliniste, colectivizarea cu distrugerea gospodăriilor oamenilor... Cred că toate acestea vi s-au întipărit adânc în memorie.

- Țin minte totul de la începutul începuturilor. La plecarea nemților, oamenii încă nu știau ce va urma. Unii se grăbeau să mai cumpere de la ei pământ. Îmi amintesc cum un neamț i-a spus tatei: „*Doroftei, tu cumperi de la noi pământ, dar voi nu-ți avea cui să-l vindeți!*”. Și așa a fost. Căci n-a durat mult timp și ni s-a luat totul. Mai întâi, în vara anului 1940, am fost ridicați din Prisacă, pe unde trecea noua graniță. Un timp am stat în Tereblecea, apoi ne-au dus la Jadova, ca la 13 iunie 1941 să fim încărcăți împreună cu altă lume, în vagoane de vite la gara din Storojineț, pentru a fi deportați la capătul lumii. După câteva săptămâni de chin am ajuns în Kazahstan. Nu dea Domnul să mai treacă cineva prin cele îndurate de noi. Frigul, foamea au curmat viața a mii și mii de oameni nevinovați.

- Pe câți v-au luat?

- Pe tata, pe mama și pe mine.

- Dar fratele Vasile?

- El era în armată și, mi se pare, și aceasta a servit drept motiv pentru a ne deporta. Vreau însă să spun că sute de deportați din Tereblecea ca și din alte părți, au fost „*vânduți*” de oamenii noștri, de lingăii care vroiau să câștige încrederea puterii sovietice. După câte știu, din familia dumneavoastră nu s-a pierdut nimeni în Kazahstan.

- Salvarea noastră a fost că toți eram apți de muncă și, cu chiu-cu vai, ne câștigam bucațica de pâine. Dar în familiile cu bătrâni, cu copii mici a fost mare jale... Așa că în 1946 ne-am reîntors cu toții acasă.

- Ați lucrat în kolhoz de la înființarea lui și până mai ieri. Munca Dumneavoastră a fost răsplătită după merit?

- În kolhoz am lucrat din 1949 până la ieșirea la pensie. Despre răsplată... Cât am câștigat, totul s-a pierdut. Economiiile, puse la CEC, s-au dus pe apa sâmbetei. Cu toate acestea, flămând n-am umblat. După aproape 40 de ani de muncă, m-am ales cu o pensie „grozavă” – de 52 de grivne. Vreo 40 de grivne are și băbucă mea... Însă în ultimele șase luni n-am primit nici o para chioară. E o bătaie de joc față de pensionari.

- Astăzi, Statul Ucrainean a hotărât să întoarcă pământul aceluia care îl muncesc, adevăraților lui stăpâni. Care este părerea Dumneavoastră despre privatizarea pământului? Va avea cine (și mai ales cu ce) să-l lucreze.

- Asta e bine că se întoarce pământul oamenilor, mai ales pentru familiile cu mai multe brațe de muncă. Noi cândva am lucrat fără ca măcar să auzim de tractor. Și pâine a fost, și am vândut și vaci, și cai, și porci.

Păcat că astăzi s-a distrus cam totul, tineretul caută norocul în alte părți, în Italia, Cehia, Moscova. Habar nu are, nimeni nu-l întreabă nimic. Dar sunt convins, până la urmă tot se va întoarce la pământ. Căci pământul e totul. Ogorul ne hrănește pe toți.

- Dar tereblecenii sunt pregătiți pentru luarea pământului în proprietate personală?

- O seamă – da. Unii au și tractoare, și altă tehnică. Nu mai vorbesc de cai – cred că la Tereblecea sunt peste 300. Cam la a doua, a treia casă este câte un cal, mulți gospodari au și câte doi. Iar unde este cal, acolo sunt și căruță, și uneltele agricole necesare.

- Dumneavoastră ce faceți cu pământul care vi se cuvine, îl luați sau refuzați la el?

- Cum să refuz? Am dreptul, cu soția, la câte 1, 27 ha. Împreună cu grădina de 58 de ari de lângă casă iese peste 3 hectare. Păcat că n-am acum măcar 50 de ani.

La vârsta mea curaj am, da puteri nu-mi prea ajung – deși am și cal, și căruță, și toate uneltele agricole, singur n-o să dovedesc să lucrez atâta pământ.

De aceea am hotărât să las cota ce i se cuvine soției la asociație sau la ce se va organiza în sat. Însă la toamnă dacă voi vedea că sunt în pierdere, o iau și pe aceasta. Numai Dumnezeu să-mi dea puteri. Principalul e să poți face olecuță de capital, să ai pe ce te sprijini.

Căci ce se întâmplă? Astăzi pentru a crește, să zicem, un porc, trebuie să cumperi cea mai mare parte de hrană. Cel mai des rămâi în pierdere. Dar când eu voi avea pâinea mea (cum era pe timpuri), cheltuielile pentru creșterea animalelor vor fi mult mai mici.

Atunci va fi mai ușor să faci și un ban. Așa că privatizarea pământului e un lucru bun.

Și dacă astăzi unii-alții, și mai ales cei ce se tem de muncă, pun la îndoială avantajele privatizării pământului, mâine-poimâine vor înțelege că nu au dreptate. Stând degeaba, hrănit n-o să fii!

- Primăvara se face tot mai simțită, pământul își așteaptă gospodarii. Vă dorim, bade Georgică, multă sănătate, putere de muncă și o roadă cât mai bogată la toamnă.

- Așa să dea Dumnezeu la toți.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

11.3. Urătorul Tereblecii

Pe Dumitru Epure (Mitrută a lui Onaș, cum obișnuiesc să-l numească consătenii) îl cunosc de peste 40 de ani, de pe când mi-a fost elev la Școala Medie din Tereblecea. De-a lungul timpului ne-am întâlnit nu o dată, în împrejurări și cu ocazii diferite. Și, recunosc, discuțiile cu acest om înzestrat cu toate cele pământești întotdeauna mi-a făcut o plăcere deosebită.

- Despre dumneata, dragă Mitrută, tereblecenii spun că ești un om de toată mâna. Pe lângă șoferie, pe care o profesezi de o viață, practici și tâmplăria, și dulgheria. Singur ți-ai zidit casa, acareturile gospodărești, ți-ai făcut

unelte agricole...

- Noi, locuitorii satului, trebuie să putem să le facem pe toate. Să știm a ridica o casă, a lucra pământul, a educa copiii, ca să avem cu ce ne mândri, cu ce ne bucura în viață.

- După câte știu, ai și cu ce te mândri. Gospodărie frumoasă, două fete date în rând cu lumea, nepoței, un băiat încă elev...

- Apoi, deocamdată sunt mulțumit. Nimic nu vine de la sine. Binele trebuie căutat și făcut. Dar trebuie să-i mulțumesc lui Dumnezeu, mi-aș dori să-mi meargă și în viitor așa. Desigur, sunt și greutăți, și probleme. Ar mai fi nevoie, probabil, de încă o viață, și mai lungă, dacă s-ar putea, dacă ar vrea Bunul Dumnezeu să ne-o dea, și tot nu cred că le vom putea rezolva pe toate. În orice caz, când Dumnezeu a vrea să ne ia la El, sau unde ne va fi împărțit, va trebui să ne prezentăm cu inima împăcată că am lăsat o urmă frumoasă pe pământ, că am trăit, am respirat aerul nu degeaba. Căci dacă ai trăit o viață și n-ai făcut o casă, n-ai adus pe lume un om, n-ai săpat o fântână, n-ai sădit un pom, aproape că în zadar ai făcut umbră pământului. Așa că de la lume întotdeauna caut să aleg, să fac o departajare, să învăț unde stă binele și unde stă răul, să mă feresc de greșelile făcute de alții înaintea mea.

- Continui să lucrezi la pompierie?

- Da, de treizeci de ani sunt șofer la pomperia de stat.

- Deci, ai un somn bun...

- (Râde cu poftă) Vă gândiți la bancul că pompierul poate dormi 25 de ore într-o zi și o noapte? Nu mai știu dacă mai corespund acestor „*cerințe*”, căci am dat cam demult examenul. Este o vorbă că de pompieri și de doctori întotdeauna e nevoie, căci cu boala și cu focul nu-i de glumă. Dar, zic eu, mai bine să nu trebuiască nici unii, nici alții.

- Cunoscându-ți hărnicia, omenia, știu că mai ai și o mare dragoste pentru minunatele noastre tradiții și obiceiuri populare românești. Ți-ai făcut o frumoasă faimă de colindător și urător.

- Asta-i ceva aparte, sufletesc, probabil, un dar dumnezeiesc. Când vin sărbătorile de iarnă, încep a avea niște emoții grozave, mă cutremură. O bucurie extraordinară mă încearcă când, împreună cu o ceată de plugari, pornim cu uratul pe la casele gospodarilor în seara de Anul Nou și urăm până a doua zi pe la apusul soarelui. Unii poate zic, că, uite, copiii au terminat cu semănatul, iar Mitruță mai umblă încă cu uratul. Într-un an am urat șaptesprezece ore și jumătate și nu m-am săturat. Dar, zică cine ce-o vrea, nu pot renunța la o asemenea plăcere, când aud sunetele de zurgălăi, pocniturile de harapnic, mugetele de „*buhai*”, strigătele de „*hăi-hăi*”, n-aș putea sta acasă nici legat. În 28 de ani de când sunt căsătorit, doar de două ori n-am umblat cu uratul, după decesele unor persoane foarte apropiate.

- Urăturile dumitale au răsunat nu numai la geamul tereblecenilor...

- Unde numai n-am urat! Și la Cernăuți, și la un festival al sărbătorilor de iarnă ale românilor din Bucovina, și la Hliboca, și în România. Cu o deosebită plăcere prezint urăturile mele colegilor de muncă, prietenilor, tuturor tereblecenilor, care, tradițional, la sfârșit de decembrie se adună la totalizarea activității lor pe parcursul unui an.

- De unde dragostea aceasta pentru urătură?

- Mi-e greu să spun. Am început să urez încă înainte de a merge la școală. M-au învățat mama, tata... Îi auzeam urând pe copiii mai mari.

- De urat urează mai fiecare om, însă nu toți au darul de a compune urăturile. Le învață pe de rost pe ale altora. Dumneata faci excepție, totul compui singur.

- Ce e drept e drept. Îmi place să compun, gândurile, rima vin cumva de la sine. Am încercat să scriu chiar și poezii pe când eram încă în armată – toate scrisorile trimise fetelor erau în versuri. Mai scriu și în nopțile lungi de serviciu la pompierie. Simt însă că nu sunt perfecte, nu am pregătirea necesară, își spune cuvântul sărăcia vocabularului de care dispun. Despre moștenirea unei eventuale scânteii de talent poetic... Poate mi s-a transmis ceva de la bunicul după mamă, că

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

tare șugubăț a mai fost, vorbea mai mult cu înțeleșuri. La fel și mie îmi place să fiu deschis cu oamenii, sunt cam vorbăreț, nu pot purta ură, mânie pe nimeni.

- În ajunul anului 2000, am avut ocazia să-ți ascult urătura în fața mecanizatorilor din fosta gospodărie agricolă colectivă din Tereblecea. Recunosc, a fost unul dintre cele mai frumoase spectacole populare la care am asistat cândva. Probabil nici cel mai serios raport n-a conținut atâta critică, atât adevăr negru, spuse pe șleau. Însă lumea se prăpădea de răs, chiar și aceia care se simțeau cu musca pe căciulă. De unde aduni, cum culegi subiectele, materialul pentru urătură?

- De peste tot. El este la suprafață, în viața noastră de toate zilele. Cum îmi vine o idee, cum aflu ceva – fie pozitiv, fie negativ - demn de atenție, îmi notez. Întotdeauna caut să spun adevărul, să nu ating demnitatea de om a aceluia „*luat în țeapă*”. Nu numesc pe nimeni, dar fiecare înțelege cine e vizat. Nu mă cruț nici pe mine. Odată, prins de președinte când mă „*mocoșeam*” lângă ceva ce „*nu sta bine*” în parcul de mașini și tractoare, nu m-am rușinat s-o spun cu haz în urătură. Prin urătură încerc să atrag atenția asupra lucrurilor rele, neajunsurilor. Fac totul cu inima deschisă și poate din această cauză nu provoc supărarea nimănui. Deși se spune că dreptatea umblă cu capul spart, nu mi s-a întâmplat să fiu ofensat vreodată pentru cele urate.

- În asamblu, ești mulțumit cum se păstrează tradițiile sărbătorilor de iarnă la Tereblecea.

- Și da, și nu. Da – pentru că se respectă obiceiurile moștenite de la moși-strămoși, pe care le-am apucat încă pe când eram copil. Nu – pentru că la ele participă prea puțin tineret. Dacă înainte să zicem „*Irozii*”, „*Călușii*”, „*Capra*” erau jucate de flăcăi, chiar și cu armata făcută, acum ele sunt lăsate în seama copiilor de 12-13 ani. Tineretul se înstrăinează de tradițiile și obiceiurile vechi, de jocurile noastre populare. Astăzi rar care flăcău sau fată știe să joace „*Hora*”, „*Româncuța*”, „*Rața*”, „*Coasa*”, „*Bătuta*”. Și e păcat, foarte păcat, căci sunt avuția noastră, avuție de care puține popoare dispun.

- Dragă Mîtruță, mulțumimdu-ți pentru bunăvoința cu care ai întreținut această discuție, aș mai vrea să te întreb ce dorești tereblecenilor noștri la început de nou secol și mileniu.

- Totul ce-și doresc ei, ce-mi doresc și eu, căci nimeni nu-și dorește ceva rău. Iar mai concret – sănătate, pace, credință în Dumnezeu, care ne va ajuta să trecem peste toate greutățile, înțelegere în familie, bucurie cu copiii, să ne schimbăm mentalitatea, să înțelegem că toți suntem oameni, consăteni și trebuie să ne iubim unul pe altul. Și, desigur, tradiționala noastră urare românească „*La anu' și la mulți ani!*”.

Urătură 2010 de Mitruță Epure - variantă prescurtată

Aho, aho și bună seara
 La creștini din toată țara,
 Am venit cu plugușorul,
 Ce-l trag boii, nu tractorul.
 Gospodari, plugari cinstiți,
 Dacă vreți să ne primiți,
 Să tragem o brazdă fină
 Prin întreaga Bucovină,
 Și mai una pe sub casă,
 Să vă spun vorbe frumoase.
 Noi un an am așteptat
 Sa pornim iar la urat
 Pe la case de țărani,
 Cum o facem de mulți ani.
 Și ținem plugul de coarne,
 Și-l facem ca să răstoarne
 Brazde late și adânci,
 Căci suntem plugari voinici;
 Toți plugari de viță veche
 Cu căciula pe-o ureche,
 Cu cușme de miel bârsan,
 Cum umbla Moșul Traian,
 Cu cojoacele pe dos,
 Ca să nu ne meargă-ntors,
 Că ne-așteaptă fiecare
 Să le facem o urare,
 Să le spunem o vorbă bună,
 După datina străbună.
 Grai din suflet românesc
 Pe pământul strămoșesc.
 Mânați măi, hăi-hăi!
 Eu vă spun cinstit și drept,
 Din plăcere și respect:
 Am venit la casa voastră
 Să vă urăm la fereastră;

Vă rugăm pe mic și mare,
 Fără nici o supărare,
 Că-am venit cu plugușorul
 Ca să vă arăm ogorul.
 Noi suntem plugari voinici,
 Tragem brazde late, adânci,
 Că-așa-i din străbuni lăsat –
 Câmpul trebuie arat.
 Și arat frumos și bine,
 Ca pe el să crească pâine,
 Că-așa Dumnezeu cel Sfânt,
 Ne-a făcu pe-acest pământ,
 Să muncească fiecare,
 Să trăiască prin sudoare,
 De când Eva și Adam,
 Momiți de șarpele viclean,
 Au fost trimiși pe pământ
 Că-au călcat al Lui cuvânt,
 Și de la Adam încoace
 Toți muncim, n-avem ce face.
 Cât trăim pe-acest pământ
 Tot cu Dumnezeu în gând,
 Ne rugăm cu fiecare
 Să ne deie îndurare,
 Că prin vorbe și prin fapte
 Tot facem mereu păcate,
 Da Domnu-i bun și blând
 Ne dă pâine pe pământ,
 Să trăim cu El în gând.
 Mulți uităm de Dumnezeu
 Și cândva ne-a părea rău,
 Că și-acesta an frumos
 A fost mândru și mănos
 Și avem cu fiecare
 La copii ce da mâncare.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Bine-ar fi să-i mulțumim
Că atâția ani la rând
Pace-avem pe-acest pământ.
Că vedeți, în lumea mare,
Câtă jale, ne-ndurare,
Se stârnesc războaie grele,
Care-aduc numai durere.
Acei mari, ce conduc țări,
Sunt lacomi după averi.
Unii mor în sărăcie,
Da ei tot mai mari să fie,
Să le meargă fala-n lume,
Că-s bogați și au și-un nume.
Și de asta, frățioare,
Se fac rele-ntre popoare.
Dați cu biciul, măi flăcăi,
Ca să simtă toți cei răi! Hăi! Hăi!
Dragii mei, plugari și frați,
Și toți care ne-ascultați,
Vrem puțin să mai urăm,
Cum trăim și cum suntem.
Că omul de când se știe
Are dor de lăcomie.
Să ferească Dumnezeu
Când omu-i lacom și rău,
Frate cu frate se ceartă
Și se dau în judecată,
Pentru-o palmă de pământ
Uită de ce au mai sfânt.
Câte-odată-ți vine, zău,
Ca să strigi la Dumnezeu:
- Cobori, Doamne, pe pământ,
Să vezi oamenii cum sânt.
Nu gândesc că viața-i scurtă
De trăit bine n-apucă.
Cine are cal, căruță,

Poftește și-o mașinuță.
Iar apoi și business mare
Ca să curgă-n sac dolarii.
Tot așa viața se scurge,
Niciodată nu-ți ajunge.
Da-ntr-o zi, pe neașteptate,
Vine acea cu coasa-n spate
Și frumos te drăgostește,
Și cu dânsa te poftește.
Tocmai atunci seama-ți dai
Din câtă avere ai
Cea mai „multă” o ei cu tine
Ca să ai și pe-acea lume:
Patru scânduri și-un capac
Dintr-un lătunoi greoi
Să nu poți ieși-napoi
Și bătut cu-un cui de grapă –
Asta-i pentru viața toată.
Dați, băieți, cu biciul roată
Ca să-audă lumea toată! Hăi! Hăi!
Până-acum ce v-am urat,
Totul este-adevărat,
Dar mai vreau în astă seară
Să vă spun ceva din țară,
Țara în care trăim,
Cu care vrem să ne mândrim.
Când eram în Uniune
Se-ntâmpla câte-o minune:
Aveam mulți funcționari,
Dar puțini milionari.
Că atunci așa era,
Momentan te întreba:
Pe ce ți-ai luat mașină,
Pe ce cumperi și benzină,
De ce duci viață aleasă
Și pe ce ți-ai făcut casă.

Dar acuma, dragii mei,
Toată ziua-auzi ce vrei,
La radio, ori televizor,
Dimineața de cu zori,
Căci cresc milionari noi,
Ca bureții pe gunoi.
Cum ajunge deputat,
Mult pe gânduri n-a mai stat,
Chiar pe loc, cu mare grabă,
Se apucă de vre-o treabă
Și apasă pe butoane
Pentru două milioane,
Cum îi cer hoții mai mari,
Vreau să mă credeți, plugari,
Că la noi în Parlament
Zece-s hoți și unu-i drept.
Azi averea tuturor
Este-n mâna hoților.
Dați cu biciul, nu-i cruțați,
Și pe toți îi criticați! Hăi! Hăi!
Urând în continuare,
Să mai spunem ce ne doare:
Poate-a da Dumnezeu Sfântul
Și ni s-a împlini gândul,
Ca Moldova, Bucovina,
Să-nflorească în grădina
Pe care ne-au lăsat-o moșii,

Moșii noștri și strămoșii,
Că de două mii de ani,
De la daci, de la romani
Le avem, le-am moștenit,
Și cu sânge le-am stropit.
Sculați, Ștefane, Mihai,
Și-această palmă de rai
Liberați-o de dușmani.
Hăi-Hăi!
Terminând urarea noastră,
Noi mergem la altă casă
Și nu vreau ca să vă las
Cu tristețe pe obraz.
Dragi plugari și mândră gazdă,
Vrem să tragem încă-o brazdă
Și să vă spunem cu bine
În noul an care vine.
Vrem să vă dorim frumos
Un an bun și norocos,
Pace-n lume, sănătate,
Fericire, libertate,
Țară liberă de hoți,
Voie bună și iubire
Și o nouă întâlnire.
Opriți plugul măi flăcăi
Și strigați cu toții Hăi!
La anul și la mulți ani!

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

11.4. Munca și credința în Dumnezeu mă țin în viață¹¹⁵

- Uncheșule Leon, sunteți tereblecean get-beget, cine V-au fost părinții, care erau preocupările lor?

- Apoi, din câte știu, neamul nostru își are rădăcini aici din moși-strămoși. Din tată-n fiu au trudit la pământ. Așa că părinții mi-au fost țărani. Au adus pe lume opt copii, care, cu ajutorul lui Dumnezeu, prin muncă și-au făcut un rost în viață.

- Bănuiesc că nu le-a fost ușor, din plug și sapă, să-i pună pe picioare.

- De ușor nu le-a fost ușor, mai ales că tata a fost luat cătână în armata austriacă și cât a ținut Primul Război Mondial cu rușii numai Cel de Sus știe cum s-a descurcat biata mamă Natalia cu copiii.

- Erați încă foarte mic pe atunci, și totuși, Vă mai amintiți câte ceva despre acel război?

- Doar de sfârșitul lui, de bubuiturile tunurilor și de frumosul nostru pomat, cu meri și pomi roțați, la care soldații ruși au legat caii și aceștia i-au ros până la măduvă. După retragerea oastei rusești, noi, copiii, scotoceam prin tranșeele lor, urmele cărora se mai văd și astăzi în pădure, pentru a găsi cartușe și alte lucruri. Ceea ce mi s-a întipărit în minte pentru toată viața a fost primul an de școală.

- După ce s-a terminat războiul, în 1918?

- Da, în 1918, când Tereblecea a trecut la România. Clasele, din clădirea școlii pe care o avem și astăzi, erau goale, multe din ele nu aveau nici uși. Rușii au ars toate băncile. Așa că noi veneam la școală cu scaunele de acasă. La început nu aveam nici caiete, nici creioane. Ne scotea domnul învățător la tabla însăilată din două scânduri, pe care învățam să scriem litere, cifre.

- Să spui copiilor de azi toate acestea, nu le-ar veni să creadă.

- Ei multe nu vor să creadă, și-i păcat. Au de toate și tot nu vor să învețe. Iar cartea e mare lucru.

- Câte clase ați făcut?

¹¹⁵ Interviu cu domnul Leon a lui Nicolae Cojocari, în vârstă de 90 de ani, gospodar din Tereblecea, raionul Hliboca. Ziarul „Zorile Bucovinei”, 25 iulie 2001, trecut la cele veșnice în anul 2003.

- Am făcut șapte clase, după care mă trăgea inima să urmez o școală de căi ferate. Căci tare-mi plăcea să mă uit cum mergea trenul pe la marginea satului nostru. Dar pentru asta trebuia să mă duc la Cernăuți sau în alt oraș mare, unde erau asemenea școli. Mama, Dumnezeu s-o ierte, rămasă văduvă, s-a temut să mă lase așa departe...

- Și totuși, dorința de a învăța, de a obține o specialitate a învins.

- Ce să spun, una era să merg la Cernăuți și alta – la Siret, la o aruncătură de băț de Tereblecea. Așa că din 1925 până la 1928 am fost ucenic la corporația Meseriașilor din acest oraș, unde am învățat tâmplăria.

- Și ați devenit nu doar un simplu tâmplar, ci, după cum văd din Diploma acordată de această Corporație la 18 decembrie 1928 -, calfă de tâmplari. Astăzi rar cine știe ce înseamnă calfă într-o meserie.

- Titlul de calfă se dădea, în urma unor examene speciale, ucenicilor calificați, care aveau rezultate frumoase, mai ales practice. Era un fel de maestru, mai mare peste câțiva tâmplari. În calitate de calfă am lucrat la un atelier de tâmplărie din Siret până la luarea în armată, serviciul activ făcându-l între 1933-1935.

- Printre documentele pe care le păstrați cu atâta grijă (Certificatul de naștere și de botez, Testimoniul de învățătură, Certificatul de examenare a calfelor, Diploma de calfă, Certificatul de Naționalitate, Livretul de serviciu militar ș.a.), văd un Atestat de moralitate, eliberat de Primăria Tereblecei la 31 iulie 1929. Ce importanță avea acest atestat?

- Atestatul de moralitate era un fel de caracteristică, fără prezentarea căruia nu te puteai aranja nicăieri la muncă, nu puteai obține un împrumut de la banca agricolă și multe altele. Pentru a-l obține, trebuia să te porți frumos în sat, în familie, să nu încalci legile statului.

- După lăsarea la vatră, ați continuat să profesați tâmplăria?

- Da, făceam mobilă, uși, geamuri (mi-a arătat un dulap în casa cea mare, lucrat de el acum mai bine de 60 de ani, cu care greu ar putea concura la calitate, dar și la aspectul exterior, dulapurile actualelor fabrici de mobilă – I.C.) pentru consăteni. Visam să deschid un atelier particular, dar nu aveam banii necesari. Apoi m-am căsătorit, a venit anul 1940, când au dat rușii peste noi, cu deportările și alte neazuri aduse de ei. A urmat războiul, la care am fost concentrat, ca constructor de poduri peste râuri și pionier-minor. Îmi era mai mare necazul să arunc în aer poduri, alte lucruri în fața inamicului. Am trecut prin multe, prin bombardamentele de la Ploiești și București, prin luptele pentru eliberarea Transilvaniei, la Cluj și Oradea. Dumnezeu a fost bun cu mine, m-a ocrotit de toate primejdiile. Apoi au venit din nou rușii, abia am scăpat de Donbas. S-au făcut

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

kolhozurile, cu distrugerea gospodăriilor oamenilor. Așa că nu mi-am putut vedea împlinit visul la atelierul particular de tâmplărie. Am intrat în brigada de constructori din kolhozul din sat, în care am lucrat, unde eram trimis, până la ieșirea la pensie în ianuarie 1978, văzându-mă pentru zbuciumul de o viață cu o pensioară de 58 de grivne!

- Și totuși, uncheșule Leon, într-o discuție avută mai înainte îmi spuneai că sunteți mulțumit de viața trăită.

- Cum să nu fiu mulțumit, dragul meu? Oare aș putea să-l supăr pe Tatăl Ceresc, care, iată, mă ține pe pământ 90 de ani! Care m-a ajutat ca împreună cu soția Ghența – fie-i țărâna ușoară, că m-a părăsit de aproape șaisprezece ani – să creștem trei fete și patru feciori, toți puși pe picioare, cu gospodării frumoase, la ridicarea căror am pus și eu umărul. Numai fiica Livica, Dumnezeu s-o ierte, s-a trecut prea degrabă, ceilalți caută în tot felul să-mi ușureze bătrânețea. Dar parcă pot fi nemulțumit, dacă și acum, nu m-am certat cu sapa – am prășit toate barabulele din grădină – și cu coasa, mai pot da o fugă după vacă pe toloacă, duminica și de alte sărbători merge pe jos la biserică, cam vreo doi kilometri și ceva? Și-apoi, cum să nu fiu mulțumit de viață, când am treisprezece nepoți și unsprezece strănepoți? Adevărat, puterile nu-mi mai sunt cele de cândva, dar slavă Domnului, mă împac cu gândul că așa trebuie să fie.

- Cum credeți, ce V-a ajutat să ajungeți la vârsta aceasta atât de frumoasă.

- Munca și credința în Dumnezeu. Acestea două mi-au dat întotdeauna puteri. N-am fost ticălos, n-am știut de boli. Dacă ai să mă credeți, în cei 90 de ani n-am stat niciodată la spital. Poate am luat o injecție-două, acasă. Când mă durea ceva, ieșeam în toloacă, respiram o gură de aer curat de pădure (moșul Leon trăiește chiar sub geana pădurii – I.C.) și totul îmi trecea. Copacii, aerul curat sunt cel mai bun leac. De aceea am și plantat arboretul de peste drum.

- În prezent nu există kolhozuri, pământul este întors oamenilor. E bine, e rău, care este părerea Dumneavoastră?

- E bine pentru cei ce vor să lucreze. Căci de când e lumea, dacă ai vrut să ai ceva, să trăiești mai bine, a trebuit să muncești. Să aștepti ca totul să-ți dea statul nu se poate. Statul e bogat numai atunci, când toți pun osul la muncă. Dar când te lași pe tânjală, cum văd că o face multă lume de la noi, la o viață mai avută nu te poți aștepta. Ai să mă crezi sau nu, dar pe mine, la vârsta asta a mea, nu m-a lăsat inima să renunț la cota de pământ ce mi se cuvine.

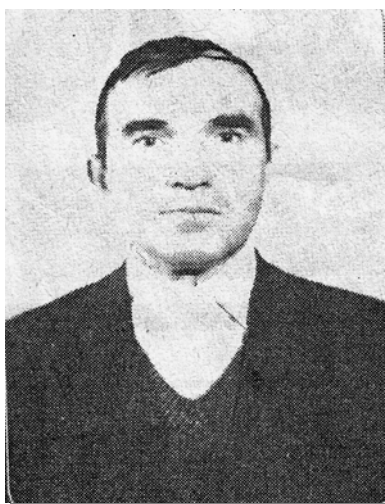
- Ca un om cu experiență de viață atât de bogată, trecut prin atâtea încercări, ce credeți că ar trebui să facă oamenii, mai ales tineretul, pentru a trăi mai bine, omenește?

- Am mai spus-o și repet – să muncească. Dacă nu muncești, n-ai nimica. Muncește astăzi, nu lăsa pe mâine. Iar la noi ce se întâmplă? Unii lucrează, iar alții umblă brambura. Mă doare inima când văd flăcăi tineri, care dintr-o beție ies și în alta intră. Toată noaptea stau la „*handelik*”, ziua dorm ca huhurezii, și seara o iau de la început. Îi „*mulg*” pe părinți, fură, se ocupă de alte treburi necinstite. Înainte, chiar acum vreo 10-15 ani, era mai multă disciplină, erau cerințe mai mari. Astăzi face fiecare ce vrea. Vinovați sunt și părinții, care își lasă odraslele de capul lor. Au dispărut rușinea, stima. Unde s-a pomenit pe timpul meu ca feciorul să aprindă țigara de la tatăl său? S-au să șadă la băut împreună? Nu vreau să mă laud, dar feciorii mei n-au fumat niciodată în fața mea, nici în ogradă n-au intrat cu țigara aprinsă! I-am învățat de mici cu munca. Și mă bucur că m-au ascultat. Așa că, dacă vrei să trăiești omenește, cum ai zis mata, nu aștepta pomana cuiuva, fă-ți-o singur.

- Uncheșule Leon, eu Vă mulțumesc pentru discuția purtată, din care am aflat atâtea lucruri folositoare pentru mine și pentru cititorii ziarului nostru. Vă doresc încă mulți ani înainte de viață, să ne întâlnim, să stăm de vorbă cât mai des.

- Să-ți dea Dumnezeu și matale mulți ani, îți mulțumesc că nu uiți de cei bătrâni, care au multe de spus tineretului, că azi-mâine ne trecem, și ar fi păcat ca nepoții și strănepoții să nu știe despre trecutul bunicilor și străbunicilor. Iar urme pe pământ, care mai mari, care mai mici, aceștia au lăsat.

11.5. Anii trec, anii vin...¹¹⁶

Dumitru al lui Gavrilă Nimigean (Tică a lui Gavriluță, cum îi spunea toată lumea) se trage dintr-o bine văzută familie de gospodari din Tereblecea Hlibocii. Averea bunicului Pavel, fost pe timpuri primar al acestei frumoase așezări de români, nu ceda cu nimic avuției celor mai bogați nemți din comună. Dar au venit „*eliberatorii*” sovietici, care au distrus totul, făcându-i pe toți „*egali*”.

- Socrul Pavel, își amintește mătușa Anuța, mama domnului Tică, ca să nu aibă soarta feciorului Sârbu, care a fost deportat în fundul Rusiei, la apropierea frontului, în 1944, a

¹¹⁶ Ziarul „*Zorile Bucovinei*” 1 ianuarie, 2003.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

fugit în România. Acolo a rămas și bărbatul Gavrilă, care era la concentrare. Gospodăria a fost lăsată în seama soacrei.

- Și dumneata?

- Eu, numai la 31 de ani, cu doi copii – Constantin, trecut de șapte, și Tică de șase ani – am rămas cu toate greutățile. Căci aveam gospodăria noastră, și vite, și pământ. Mi-a fost greu, dar a ținut Dumnezeu cu mine și iată-mă trecută de 90 de ani, împliniți în iunie. 60 de ani de văduvie, căci Gavrilă – fie-i țărâna ușoară, că a închis ochii acum câțiva ani la Rogojești, nu departe de orașul Siret, de frica rușilor! – așa și nu s-a mai întors acasă. Voi adăuga că mătușa Anuța, la respectabila ei vârstă, e încă în puteri, toamna am văzut-o lucrând în grădină. Acum e mai greu, că trebuie să stau în casă, mi s-a destăinuit ea. Nu țin la frig. Dar va trece și iarna, că n-o să dureze o veșnicie!

- Țin bine minte gospodăria lui Păvălucă, cum i se spunea. S-a distrus, parcă nici n-a fost...

- Bunica, preia firul discuției Domnul Tică, cu speranța că mâine-poimâine se întorc românii, s-a opus să lase gospodăria prin testament mie sau fratelui Constantin. Și, când în 1947 s-a stins din viață, totul a rămas la stat. În casă mai întâi a fost punctul medical, apoi centrul de colectare a zarzavaturilor, ca, în cele din urmă, să ajungă internatul școlii medii. La organizarea kolhozului, în grajd erau ținute câteva zeci de mânji și cai. Fără îngrijire, fără mână de gospodar, treptat totul s-a ruinat, ne mai rămânând nici urmă din gospodăria de cândva.

- Ca consăteni, prieteni de copilărie, știu, dragă Tică, că de mic n-ai cunoscut bucuriile pe care trebuia să le trăiască un copil. Ai muncit împreună cu Constantin, căutând s-o ajutați pe mama să vă poate crește, să nu umblați flămânzi, dezbrăcați.

- Adevărat, față de cum trăiesc copiii astăzi, noi am dus-o mai greu. Dar ar fi păcat să ne plângem. Că am început să muncim degrabă nu ne-a stricat. Mama a făcut totul să ni-l înlocuiască pe tata, pentru ce îi vom rămâne, eu și Constantin, recunoscători până la moarte. De mici ne-a învățat să fim ascultători, cuviincioși să nu facem lucruri urâte. În ce privește bucuriile, au fost și ele. Adă-ți aminte de pregătirile pentru întâmpinarea Crăciunului, Anului Nou. „Irozii”, „Căiuții” noștri erau cei mai frumoși.

- Tocmai la aceasta vroiam să ajung. Printre vechiile fotografii pe care, mama Aspazia, Dumnezeu s-o odihnească, a avut grijă să le păstreze, am descoperit și una de acum jumătate de veac, făcută înainte de a porni cu „Irozii” prin sat. Ești „Îngerul”, iar eu „Ciobanul”, personaje principale din această dramă

populară, care duceau vestea nașterii Dombului Iisus Hristos. Este o relicvă scumpă. Alături de noi sunt Costică Țăgără și Mircea Panciuc, plecați prematuri în lumea umbrelor, Maței (Țucu) Crețu, fratele Constantin, George Furtună.

Fig. 43. Irozii din satul Tereblecea.

- Casa noastră se transforma, pentru câteva săptămâni într-un fel de teatru. Repetiții zilnice până la o bucată de noapte, pregătirea costumelor, împodobirea „*Stelei*”... Păstrez și eu câteva fotografii de pe acele timpuri. Pentru generația de astăzi ar trebui să amintim cu câtă greutate le făceam pe acestea, când tradițiile noastre populare, și nu numai acele cu caracter religios, erau interzise. Miliția, învățătorii și profesorii, impuși de regimul ateo-comunist, ne urmăreau prin sat, ne goneau, ne rupeau straiile „*Steaua*”, „*Călușii*”.

- Da, au fost de toate. La un moment, însă, ne-am trezit că copilăria a luat sfârșit...

- În 1955 fratele Constantin a fost chemat la armată și am preluat caii în kolhoz. Apoi a fost rândul meu să fac serviciul militar. Întors la vatră, din 1961 și până mai ieri, am lucrat, cum se spune, toată vara cu căruța. Pensionat cu 127 de grivne pe lună, am lucrat pe deasupra încă șase ani. Simt, însă, că nu mai am puterile de cândva. Și apoi, slavă Domnului, nu duc lipsă de nimic. Am grădină

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

bună, vacă, porci, păsări, trei cote de pământ în asociație. Gospodărie bună, căruță, sanie, sănioaie, toate uneltele agricole necesare. Nu trebuie să rog pe nimeni să-mi lucreze grădina. Cu nevasta Viorica am dat viață la doi copii, care-s la casele lor, au serviciu. Toderiță e medic-șef sanitar al raionului Hliboca, iar Anișoara – soră medicală la spitalul raional. Ne bucurăm cu dânșii, cu nepoții și nepoatele.

- Ca un om care ai lucrat o viață pământul, cum privești schimbările ce au avut loc în ultimii ani, adică desființarea kolhozurilor și crearea asociațiilor agricole?

- Ce să spun? Parcă mai multe drepturi a căpătat țăranul. Cu una numai nu mă pot împăca – s-a distrus mai totul ce a fost făcut prin sudoarea oamenilor. Se încearcă, nu zic, ridicarea agriculturii, dar e greu. Nu știu cum se întâmplă, însă s-a creat o diferență foarte mare la prețuri, între ceea ce vinde și ce cumpără satul. Pentru a face un ban, țăranul crește cu greu un porc, o vacă. Astăzi, însă, nu ai unde să le vinzi la un preț bun. Dar, vrei nu vrei, trebuie să le dai pe nimica toată, căci nu ai cu ce să le hrănești. Tot sperăm că domnii de la putere vor înțelege acest lucru, se vor întoarce cu fața spre noi. Nu înțeleg de ce trebuie să se aducă, să zicem, cartofi din Polonia, când Bucovina era renumită cândva prin creșterea cartofului?

- Fiind în pragul sărbătorilor de iarnă, să revenim, totuși, la tradițiile și obiceiurile noastre populare. Cum ți se pare, mai au ele vitalitatea de cândva?

- Aș vrea să greșesc, dar pe an ce trece tradițiile au tot mai puțini susținători, mai ales în mijlocul tineretului. În afară de copiii de până la 10-12 ani, nimeni nu umblă, de-o vorbă, cu „*Steaua*”, cu uratul, cu semănatul. Nici „*Malanca*” nu mai e cea de cândva. Au dispărut șezătorile, clăcile cu muzică. Nici chiar la fete flăcăii nu mai umblă ca mai înainte. Dacă merge un băiat, alții nu se mai duc, și fata, sărmana, nu are de ales. Nu se mai adună ca pe timpuri să cânte, să glumească împreună. La putere e discoteca. Să cauți cu lumânarea un tânăr care știe să joace o „*Horă*”, o „*Româncuță*”, o „*Coasă*”, n-o să găsești. Dar, renunțând la tradiții, viața devine mai săracă mai neinteresantă.

- Poate ar trebui să dea tineretului mai mult exemplu cei în vârstă?

- Apoi noi, acești dimprejur, în fiecare an umblăm cu colinde, urături. Uneori până dimineața. (Aici intervine soția Viorica, spunându-ne că bărbatul face acum un „*buhai*” nou). Pornim trei-patru, ca în cele din urmă să formăm o ceată mare.

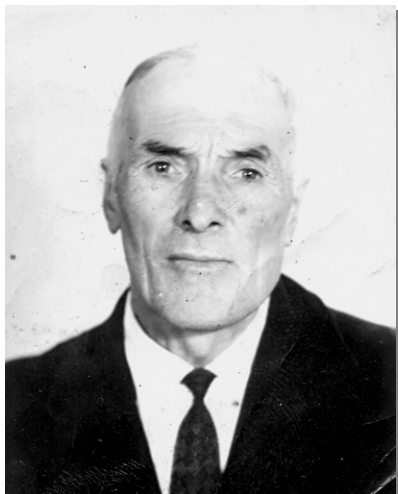
- Deci, anii nu sunt o piedică?

- Anii? Anii trec, anii vin. Să-i mulțumim lui Dumnezeu și pentru cei trecuți, și pentru cei viitori. Iar bătrânețea, și ea e o bogăție. Numai că dacă te-ai gândi tot timpul la ani, îmbătrânești prea degrabă. Mai ales sufletește.

- Așadar, dragă Tică, îți doresc să întâmpini Sfintele Sărbători de Iarnă cu sufletul tânăr, într-o dispoziție cât mai bună. Cu purcelul tăiat, cu un rachiuiș fiert cu săcărică, cu mama, cu copiii, nepoții, și toți cei dragi împreună. Și să dați cu colinda spre pădure, că avem și noi pe acolo susținători ai tradițiilor strămoșești. La mulți ani!

- Mulți și buni!

11.6. Dumnezeu a dat puteri întregii noastre familii¹¹⁷

- Sunteți unul dintre bărbații cei mai în vârstă din Tereblecea...

- Cam așa este. Am venit pe lume în 1919. Cu voia lui Dumnezeu, am pășit în cel de al 86-lea an. Dacă stau să socotesc, doar doi consăteni sunt mai înaintați în vârstă.

- La numărul longevivilor terebleceni, femeile i-au depășit cu mult pe bărbați. Vor fi la vreo zece, de nu chiar mai multe, care au atins sau se apropie de 90 de ani. Cum explicați acest fapt?

- Știu eu? Bărbații au trecut prin mai multe greutăți. Mulți s-au pierdut în război, în

deportările din Siberia, la Onega. Sunt mai munciți, au mai multe obligații, griji... Aici intervine doamna Mariuța, soția uncheșului Vasile: „*N-aș zice că bărbații sunt mai munciți. Dimpotrivă, tot greul e pe spatele femeii: și grijile casei, și cele ale copiilor, și lucrarea pământului. Nu prea se văd în câmp bărbați cu sapa în mână. Le scurtează zilele fumatul, băutura...*”.

- Ați umblat la școală? Câte clase ați făcut?

- Ca toți copiii, am făcut cele șapte clase obligatorii. Nu mi-a fost chiar ușor, căci locuiam chiar pe malul Siretului, în Prisacă, și iarna, noi, copiii de acolo, trebuia să rupem omătul vreo 5-6 kilometri până la școala din centru. Dar fără școală nu puteai să rămâi, nu aveai nici o valoare.

- Tereblecenii țineau foarte mult să-și poarte copii la licee, la școli mai înalte...

¹¹⁷ De vorbă cu gospodarul octogenar VASILE D. PASCARI din Tereblecea Ziarul „Crai Nou”, 30 martie, 2005, răposat la 10.07.2006.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

- Eu am vrut să urmez Școala de Agricultură de la Petriceanca, de lângă Adâncata. Obțineam și o specialitate, și armată mai puțină făceam. Dar tata s-a opus, nu avea cu cine să lucreze cele șapte hectare de pământ. „*Las că-ți fac eu ție școală de agricultură!*” – mi-a spus el. Așa că am făcut agronomie la coarnele plugului și, slavă Domnului, n-am fost la coada satului.

- Ați amintit de armată. Când ați fost chemat la datorie?

- Am fost recrutat în Armata Română în 1940, la Regimentul Opt Vânători de Munte din Cernăuți, dizlocat în Cazarma „*Ștefan cel Mare*”. La venirea rușilor, unitatea noastră s-a evacuat la Piatra Neamț. Am făcut trei luni de instrucție, cum se zice, la cataramă, apoi au urmat o mulțime de aplicații, cu marșuri și exerciții de luptă, de regulă, în timpul nopții.

- Bănuiți care erau scopurile acestor acțiuni militare?

- De bănuț poate bănuiam ceva, mai ales că ne deplasam tot timpul spre răsărit, însă nimeni nu pomenea de război.

- Și unde v-a prins începutul războiului?

- La 22 iunie 1941, eram în satul Ștefănești, pe Prut. În ajun, căpitanul a adunat compania și ne-a anunțat că mâine intrăm în război cu Uniunea Sovietică. Ne-am luat muniția și noaptea am avansat chiar pe malul râului, unde erau săpate tranșee și guri de foc. Aici unitatea noastră a rămas mai bine de o săptămână, având misiunea de a acoperi, în caz de nevoie, unitățile care treceau Prutul și luptau în adâncul Basarabiei.

- Deci, pentru Dumneavoastră războiul propriu-zis a început ceva mai târziu?

- Mai bine nu începea niciodată! campania noastră, a treia, care făcea parte din Divizia 8, Corpul 4 al Armatei de la Iași, a intrat în foc când se desfășurau luptele pentru luarea Odesei. A fost un măcel. Cu pierderi mari și de-o parte, și de alta. Gemea pământul de explozii. Nu mai știai unde-s ai noștri și unde-i inamicul. Aici am fost rănit și, pentru a-mi salva viața, m-am târât într-o groapă făcută de explozia unui proiectil. Se zice că două ghiulele nu cad în același loc. Când vacarmul s-a mai potolit, eu m-am aburcat pe buza văgăunii, în speranța că voi vedea vreun camarad de-al meu. Am observat, însă, că dintr-o groapă asemănătoare cineva îmi făcea semn cu degetul să ies afară. După cască, mi-am dat seama că e un rus. Abia am reușit să mă rostogolesc în ascunzătoare, că deasupra mea au șuierat câteva gloanțe.

- V-ați mai găsit atunci unitatea?

- Nu. Cu greu, după mai multe zile – noroc că rana de la picior nu era foarte gravă – am ajuns la Tighina. Aici, în gară, am dat peste căpitanul-doctor Cezar Casanova, fost medic la Tereblecea, care formase un eșalon de răniți pentru a fi duși în țară. Așa am ajuns la Brașov, de unde, după trei luni de tratament, pentru restabilirea completă, mi s-a dat voie să plec acasă, în concediu militar de 45 de zile. Mare mi-a fost durerea când am ajuns la Tereblecea! Părinții și fratele mai mic, Georgică, erau deportați în Siberia, gospodăria, ridicată cu atâta trudă, era ruinată. Nu voi mai înșira ce-a urmat. Voi aminti doar că, după altă bătălie strașnică, din 1944, pe Frontul de la Iași, am fost luat prizonier și dus la minele din Donbas, unde mai bine de un an, tratat ca un rob, am scos cărbune de la o adâncime de peste 300 de metri. Într-o zi mi-am luat inima-n dinți și, folosind un prilej potrivit, am fugit. După câteva săptămâni de „călătorie”, mai mult pe acoperișul vagoanelor, am ajuns acasă.

- Și nu ați fost dat în urmărire, nu ați fost căutat la Tereblecea?

- Poate am și fost dat, nu știu. Dar cine era în stare să stabilească, în hărmălaia ceea, care și de unde a venit? M-am mai dosit pe la neamuri și am rămas cumva neobservat.

- Într-un fel, spre deosebire de mulți alții, ați avut și noroc. Ca și părinții și fratele, care au supraviețuit iadului deportării...

- Mulțumesc lui Dumnezeu. El a dat puteri să supraviețuiască întregii noastre familii. În toamna lui 1946 ne-am văzut iarăși toți împreună. A trebuit s-o luăm de la capăt, căci din gospodăria noastră din Prisacă nu mai rămase nimic. Încetul cu încetul ne-am pus pe picioare. Prin muncă și numai prin muncă. Și poate totul ar fi fost mai ușor, și părinții, cu sănătatea zdruncinată în fundul Rusiei, n-ar fi închis ochii atât de degrabă, dacă nu venea colectivizarea, care i-a lăsat pe oameni fără pământ, fără vite, săraci lipiți pământului. Organizarea kolhozurilor a lovit în primul rând în oamenii harnici, în gospodarii cinștiți, înfrățiți cu munca. Totodată, ea a dat aripi celor care au căutat să trăiască fără trudă, ticăloșilor și șarlatanilor, care nu voiau și nici nu știau să lucreze. Totul devenise al nostru și...al nimănui. Lumea s-a dezvățat să gospodărească.

- Totuși, așa greu cum a fost, cine a avut spirit de gospodar s-a descurcat cumva. Văd că și Dumneavoastră aveți o gospodărie frumoasă, nu rămâne în urmă nici feciorul Mitică.

- Da, ar fi păcat să mă plâng. Însă a trebuit să depun prea multă muncă, să renunț la una, la alta. Dar așa-i țăranul nostru, acest om al pământului, cum l-a numit cineva, muncește până ce-l părăsesc puterile, fără să știe de odihnă, de concedii...

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

- Astăzi satul e pus la o nouă încercare. După colectivizarea forțată, pământul este întors celor cărora trebuie să le aparțină, adică țăranilor. Cum credeți, Domnule Vasile Pascari, acest proces este în favoarea agriculturii?

- Ce să zic? Privatizarea asta nu e rea. Eu personal, așa bătrân cum sunt, mi-am luat cota convenită de pământ și n-am de ce să mă plâng. Am strâns roadă frumoasă. Cota soției am lăsat-o în asociație, căci nu mă țin puterile să le lucrez pe amândouă. Iar pământul, odată luat, se cere lucrat. Numai că trebuie să ai cu ce să-l lucrezi. Adică e nevoie de cal, căruță, sanie, plug, grapă, cultivator și de câte altele. Slavă Domnului, le am pe toate. Și le-au făcut mai toți tereblecenii. Ar trebui numai ca guvernul să manifeste mai multă grijă de sat și de problemele lui. Dacă tot vor crește prețurile la combustibil, la îngrășăminte minerale, iar cele la producția agricolă vor tot scădea, e greu de prevăzut ce va fi mâine. Dar asta încă nu-i totul. Cel mai mult cântărește dorința de a trudi pe ogor. Și în această privință mă încercă multe îndoieli. Dacă, pe timpuri, munca agricolă era prețuită, de ea se ocupa mic și mare, astăzi este considerată, mai ales de tinerii de la țară, drept o povară grea. Tineretul nu prea vrea să lucreze pământul, caută un câștig mai ușor, alergând după dolari în toată lumea. Nu o dată mă întreb: ce se va întâmpla cu poporul ista, dacă nu ne vom întoarce cu fața spre pământ? De la vlădică până la opincă, cum se zice! Cine va hrăni țara?

- Cum, după părerea Dumneavoastră, poate fi schimbată situația?

- Numai ridicând munca agricultorului la valoarea ei adevărată. După cum am spus mai înainte, munca trebuie răsplătită cum se cuvine. E nevoie de acțiuni concrete, nu de vorbe goale.

- Domnule Vasile Pascari, încheind această discuție, pentru care vă mulțumesc mult, vreau să vă doresc mulți ani de viață, sănătate și să vedem țăranul nostru ducând o viață îmbelșugată, bucurându-se de rodul muncii lui.

- Să dea Domnul!

12. COLECTIVIZAREA FORȚATĂ

Raptul Bucovinei din 28 iunie 1940, în urma odiosului pact secret Molotov-Ribbentrop, a întrerupt viața normală a tereblecenilor. Luați prin surprindere, ei nu știau ce să facă. Intelectualitatea, funcționarii de stat primii au părăsit comuna, trecând de partea dreaptă a râului Siret. Exemplul lor a fost urmat și de o parte din gospodari, luând în grabă strictul necesar, averea agonisită timp de o viață lăsând-o la voia întâmplării. După câteva zile, când noua graniță dintre Uniunea Sovietică și România a fost întărită cu numeroase detașamente de grăniceri, orice încercare de a scăpa de ruși deveni foarte riscantă. Nu un singur „*îndrăzneț*” și-a găsit moartea lângă sârma ghimpată.

Ocupanții, sprijinindu-se pe elementele cele mai josnice (bandiți, bețivi, trântori, hoți) din mijlocul populației locale, au instaurat orânduirea de stat sovietică, bazată pe genocid, jaf, teroare, întemnițări, maltratări, persecuții. Gospodarii – mândria Tereblecii – erau supuși la diferite planuri, norme, cote, corvezi în favoarea statului. Fiecare agricultor era obligat să semene, în dependență de pământul de care dispunea, o anumită suprafață cu cutare sau cutare cultură. Astfel, cine avea 3-4 hectare de pământ arabil, trebuia să semene un hectar de sfeclă pentru stat. De la aceeași suprafață, însemăntată cu grâu, cota era de 500 de kilograme la hectar. Țăranul era obligat să-și lucreze pământul cu brațele proprii, fără ajutorul nimănui, fie chiar cu plată sau clacă. Era o muncă istovitoare, care descuraja lumea, o făcea să renunțe la gospodăria individuală.

Prin aceste măsuri, se încerca atragerea țăranilor în gospodăriile colective. La Tereblecea kolhozul a fost înființat în martie 1941, și se numea „*Lenin*”. Primele au fost colectivizate pământurile foștilor coloniști nemți, plecați în noiembrie 1940 în Germania. Printre organizatori s-au numărat un ucrainean Klepak, numit președinte, Alexe Gabor, primarul satului, Nițucă Bulbuc care avea o droaie de copii, și Ioniță Bodnariuc, un țăran sărac lipit pământului, orb de un ochi. Lumea se opunea înscrierii în kolhoz, nedorind să piardă avutul adunat în sudoarea frunții. Ocupanții, cu ajutorul cozilor de topor localnici, au dezlănțuit o adevărată teroare antiromânească. Peste tot mișunau iscoade, agenți secreți. Pârâtori, care-i denunțau pe acei ce vroiau să treacă clandestin în România, adesea inventând aceste acuzații. Bănuți de neîncredere au fost și primii președinți (primari) ai sovietului (consiliului) sătesc Alexe Gabor și Ion Conețchi, înlocuiți cu hliboceanul Vasyl Rauliuk, acela care a semnat listele cu familiile tereblecenilor pentru deportare în 1941. După 1944, fiind primar în Stăneștii de Sus, el a fost împușcat de răzbnători. Bănuți de lipsă de loialitate și dușmănie față de

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

orânduirea sovietică, mai mulți terebleceni, printre care Dumitru Vasilaș cu familia, Constantin Podruțchi, Domnica lui Ion Nimigean cu copiii, Costan Nimigean cu familia, Minodora lui Andrei Vasilaș cu copiii, pentru că ar fi avut pe cineva apropiați în România, în noaptea de 13 aprilie 1941, fără zarvă, au fost ridicați de acasă și dispăruți fără urmă. Când în zilele următoare cineva avea curajul să întrebe autoritățile unde au fost duși, acestea răspundeau batjocoritor: „În România!”. După această primă deportare, a urmat marea deportare din 13 iunie același an¹¹⁸.

După un an de „*gospodărire*” sovietică, Tereblecea era de nerecunoscut. Plecarea nemților în Germania, deportările în Siberia și Kazahastan au lăsat câteva sute de gospodării pustii. Bunurile rămase au fost prădate de venetici și de lepădăturile satului. Același lucru s-a petrecut și cu averile gospodariilor refugiați în România. Pământurile, lucrate cu atâta dragoste de proprietarii lor, erau în paragine.

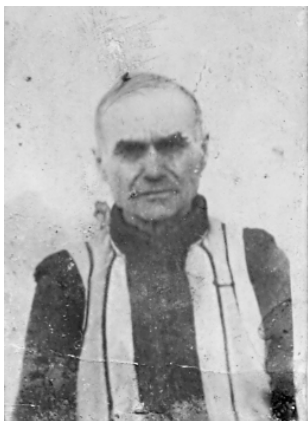

Fig. 44. Pavel Nimigean, ultimul primar al administrației române la Tereblecea.

În scurt timp de la revenirea Tereblecii la Patria-mamă, și-au reluat activitatea primăria, postul de jandarmi, alte instituții de pe teritoriul satului. De la cei cu „*mâna lungă*” s-a confiscat ceea ce se mai păstra și restituit adevăraților proprietari. Parte din cei vinovați, care nu au reușit să-și ia tălpășița la începutul războiului, au fost trași la răspundere. Unele cozi de topor au scăpat cu „*fața curată*”, manifestându-și ticăloșenia după cea de a doua „*eliberare*”. La ordinul primarului Pavel (Păvălucă) Nimigean a fost alcătuit tabelul acelor 86 de familii deportate de satrapii staliniști, cu indicarea avutului de care acestea au dispus, cu arătarea concretă în administrarea cui a fost încredințat. Se spera, ca la o întoarcere grabnică a acestora acasă, să nu rămână pe drumuri. Cine știa atunci că deportările vor ține atâția ani, pentru mulți nemaieexistând cale întoarsă, iar acei „*norocoși*”, revenind la baștină prin 1946-1948, când iarăși s-a instaurat regimul sovietic, au fost lipsiți de dreptul la moștenire.

Harnici din fire, gospodari experimentați, tereblecenii au adus, în scurt timp, viața satului la ritmul normal, au pus în funcțiune întreprinderile locale, și-au

¹¹⁸ A se vedea capitolul „*Golgota tereblecenilor*”.

reluat activitatea instituțiile de stat și publice, școala etc. Dar bucuria revenirii la sânul Patriei-mame a fost de scurtă durată. În primăvara anului 1944, Tereblecea, ca și nordul Bucovinei și ținutul Herței, au fost încătușate din nou de „*frații*” de la Răsărit, rămânând până în prezent sub dominație străină.

Valul războiului, care înainta vertiginos spre apus, a pus la o nouă și grea încercare populația. Știind ce s-a întâmplat în 1940-1941, de frica închisorilor și deportărilor, zeci de terebleceni au luat calea pribegiei, lăsând gospodăriile cu totul ce agoniseră timp de o viață. Și-a ridicat din nou capul puzderia satului. Hoția, fărădelegile, arestările, delapidarea avutului propriu, abuzul de putere deveniseră ceva firesc. Populația românească, învinuită de susținerea Germaniei în războiul împotriva Uniunii Sovietice, era, pur și simplu, lipsită de drepturile elementare. Era considerată bună doar ca forță de muncă, aidoma animalelor.

În fruntea satului au fost puse niște lepădături ale societății, un Hârlov, care nici în pat nu se despărțea de pistolul automat, un Vakariuk, maestru la înjurături, aduși de prin alte părți. Primarii nu erau aleși, ci numiți de autorități. Preponderență se dădea acelor, care își băteau mai tare joc de oameni și lingeau fundul veneticilor. Pe parcursul a patru ani (1944-1948) în acest post s-au perindat vreo șase persoane. Acei care nu „*îndreptăteau*” întru totul încrederea acordată, cum au fost Matei S. Crețu, Grigore Hucic, Vasile Olar, Gheorghe Olar, s-au menținut în post timp foarte scurt. Unii mai păstrasera demnitatea de om și frica de Dumnezeu¹¹⁹. Ceea ce nu putem spune despre primarul Ilie Bobul, slugoi inveterat statului sovietic, capul tuturor răutăților. El a întocmit lista tereblecenilor duși în august în 1944 la muncile de exterminare de la lacul Onega din Karelia (primul pe listă figura socrul său Gheorghe a lui Monțu Vasilaș). Împreună cu „*Stribocii*”, investiți pentru „*păstrarea ordinii*” și așa-numiții „*cotovei*” – împuterniciți ai primăriei în diferite „*coturi*” (părți) ale satului, trimitea lumea la tăiat pădure pentru minele din Donbas, la alte munci silnice, a fost un complice al organizării la nivel de stat a foametei din 1946-1947, umblând din casă-n casă și luând ultimul bob de grâu sau porumb. Cu contribuția lui și a altor derbedei, gospodăriile tereblecenilor au fost pustiite de vite, care se alăturau la cirezile interminabile mânate din România în URSS. Această arătare cu chip de om (astăzi în vârstă de 93 de ani), prin comportarea sa, deținând armă ilegal și săvârșind fapte incompatibile chiar și într-un stat criminal, a fost băgat la închisoare. Însă și după eliberare el nu și-a schimbat năravul, rămânând un clevețitor și pârâtor înrăit.

¹¹⁹ În susținerea acestei păreri vom aminti că la aruncarea de către niște haimanale a crucii de pe biserica nemțească, Gheorghe Olar a împiedicat să fie dată la fier vechi, instalând-o la un mormânt din cimitirul ortodox din sat, unde se păstrează și astăzi. A fost, credem și un act de curaj.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

Abia scăpați din ghiarele foametei, peste terebleceni, la fel ca și peste toți nord-bucovinenii, se abate o nouă năpastă – colectivizarea forțată a agriculturii. A fost cea mai grea lovitură dată țăranimii, satului în general. Împuterniciții de la raion și regiune, activiștii locali desfășurau o propagandă acerbă a „*avantajelor*” gospodăriei colective față de cea individuală. Toți vor avea aceleași drepturi asupra pământului, care, naționalizat, va aparține tuturor, trâmbițau aceștia. Al tuturor și al nimănu, cum s-a văzut ulterior. Țăranii însă nu se lăsau convinși, ei nu se puteau despărți de pământul moștenit de la părinți, care-i hrănea, care le asigura un trai omenesc. Și apoi, ei aflau ce înseamnă kolhoz de la deportații, care au avut norocul să se întoarcă la baștină. Primele „*cereri*” de intrare în kolhoz le-au înaintat călicimea satului, trântorii și bețivii, care nu aveau ce pierde. Grosul populației, gospodari cu avere, fruntași și mijlocași, se opuneau în fel și chip. Pentru a frânge rezistența oamenilor, organizatorii au trecut la șantaj și amenințări. Au început să-i preseze pe tereblecenii mai bogați. Vom aduce exemplul tatălui nostru, Onofrei Crețu. Timp de o săptămână l-au „pisat” la primărie să accepte intrarea în kolhoz, au înscenat o „*arestare*” pentru a fi dus din nou la Onega, de unde în 1945 abia a scăpat cu viață. Și omul n-a rezistat. Prin asemenea încercări au trecut mulți alți terebleceni stimați. Atunci celora care se opuneau li se fâlfâiau în față „*cererile*” de înscriere „*benevolă*” în kolhoz ale acestora: „*Cum, ei, mai bogați, „au înțeles” acest lucru, iar voi, mai săraci, vă opuneți?!*” Și bieții oameni nu aveau încotro. Se aplicau și alte metode. Astfel, o haimana, Z.P., văzând pe masă la Nicolae Cosic o biblie, a început să joace fotbal cu ea. Pentru a opri blestemăția, gospodarul s-a înscris în kolhoz. Chiar de la organizare, în 1948, artelul agricol din Tereblecea a fost botezat „*Porunca lui Ilici*”. O denumire ce a dat multă bătaie de cap chiar și oamenilor de știință, care așa și n-au aflat despre ce „*Poruncă*” a lui Lenin este vorba. Primul președinte a fost numit Dumitru Dubău, localnic cu o stare mijlocie, dar dornic de mărire, cu apucături dictatoriale și fără lacăt la limbă. Lumea îl ținea la distanță, știind că este în stare să ridice mâna, cum a fost cazul cu E.S., pe care a bătut-o pentru câțiva știuleți de porumb ascunși în sân. El s-a pronunțat la o adunare că în ridicarea mai rapidă a economiei kolhozului „*incurcă*” două lucruri – vaca și grădina, adică oamenii ar trebui lipsiți de acestea. Și a mai avut o idee antițărănească, ca pentru zilele de muncă oamenilor să nu li se dea grâu sau alte cereale, ci făină, tăratele să rămână pentru vitele kolhozului. Din fericire, aceste propuneri „*înțelepte*” nu au fost aplicate în practică. Era, probabil, „*suficient*” că odată cu înscrierea în kolhoz țăranilor li s-au luat pământul, caii, căruțele, uneltele agricole, vitele (lăsându-le doar câte una), parte din oi, porci etc. Ei trebuiau să

achite cantități mari de cereale, cartof, sfeclă de zahăr și furajeră, gunoi de grajd și ... cenușă pentru îngrășarea lanurilor kolhoznice. Erau supuși la diferite corvezi, impozite pentru gospodării, împrumuturi pentru restabilirea economiei naționale a URSS etc. Într-un cuvânt, tereblecenii au ajuns într-un jug, cum n-a mai fost aici niciodată. Nu știm prin ce nu i-a satisfăcut D. Dubău pe șefi, dar numai după un an de președinție el este retrogradat, îndeplinind timp îndelungat funcția de brigadier.

În locul lui a fost adus un pripășit în Bucovina de prin părțile Mohiliov – Podilskului, cu un nume comico-hazliu, ne mai întâlnit prin părțile noastre. Și astăzi nu e greu să vă imaginați cum a reacționat lumea adunată în clubul satului, când un reprezentant al comitetului raional de partid, necunosător al limbii române, a anunțat că de acum înainte o să-l aveți ca președinte de kolhoz pe tovarășul Vasilii Petrovici Kap...la!¹²⁰. Spre nedumerirea reprezentantului partidului și al nou-înscăunatului președinte, sala a izbucnit în hohote de râs. „*Dacă ne va conduce așa cum îi sună numele, vai de capul nostru!*” – strigau oamenii. Și el i-a condus! Într-un an de zile (1949-1950) a dovedit să distrugă mai toate gospodăriile din sat. Sub pretextul că trebuie construite grajduri pentru fermele de vite și porci, încăperi pentru brigăzi (de câmp și de tractoare), arii și depozite de cereale etc., au fost dărâmate mai toate șurile gospodarilor, grajdurile și acareturile din fostele gospodării ale nemților. Tereblecea, recunoscută ca una dintre cele mai frumos amenajate comune din Bucovina, avea un aspect jalnic, ca după un cutremur devastator de pământ. Și ce e mai dureros, în urma acestor distrugerii kolhozul nu s-a ales mai cu nimic. Totul s-a dus pe apa sâmbetei! A avut de câștigat doar tovarășul președinte Kapola (așa începuse să i se ortografieze numele în presa de limba română), care, pentru „*spiritul gospodăresc*” deosebit a fost trimis să „*consolideze*” alte gospodării agricole comune. Chiar la câteva luni de la organizarea kolhozului „*Porunca lui Ilici*”, la el au aderat kolhozurile „*Stalin*” (Stârcea) și „*Bogdan Hmelnițki*” (Gărbăuți), iar prin anii 50 și „*Biruința*” (Sinăuții de Sus și Sinăuții de Jos). Prin hărnicia oamenilor, care munceau din zori și până-n noapte pentru nimica toată, dar, să recunoaștem, și datorită spiritului gospodăresc al președintelui Dumitru Jijii, care a condus gospodăria pe parcursul a 18 ani (1952-1970), kolhozul își crează o bază tehnico-economică solidă, devenind milionar. Pe la sfârșitul anilor 60, el dispunea de 5715 ha de pământ, dintre care 3344 ha pământ arabil, 580 ha păduri, 240 ha fânațuri; avea aproape 2000 de vite mari cornute, peste 1000 de porci, circa 700 de oi¹²¹. Se construiesc grajduri

¹²⁰ În locul punctelor, pronunțați sunetul „u”.

¹²¹ *Istoria mist i sil URSS. Cernivețka oblasti*. Kyiv, 1969, pag. 216.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

spațioase, dotate cu utilaje și mecanisme moderne, depozite pentru cereale, cartofi etc.

Pe parcursul anilor ce au urmat, la dezvoltarea gospodăriei contribuie, într-o măsură mai mare sau mai mică, și fiecare dintre ceilalți președinți. S-au construit Casa mecanizatorului cu o ospătărie spațioasă, Casa crescătorilor de animale, ateliere pentru reparația tehnicii agricole (cu saună), garaje pentru camioane, tractoare, combine, punct de uscare și curățire a cerealelor, moară, stație a rețelei electrice, Casa de cultură și grădinița pentru copii în Tereblecea, școala și grădinița pentru copii în Stârcea, grădinița pentru copii în Gărbăuți ș.a. Pentru construirea instituțiilor social-culturale, kolhozul „*Porunca lui Ilici*” a fost distins cu Medalia „*T. G. Șevcenko*”. Prin anii 80 ai secolului trecut kolhozul „*Porunca lui Ilici*” a devenit cea mai bogată gospodărie agricolă din raionul Hliboca și una dintre cele mai avute din regiunea Cernăuți. El dispunea de peste 60 de camioane, 40 de tractoare, 11 combine de cereale, 5 combine de cartofi, 4 combine de sfeclă, circa 3000 de vite mari cornute, inclusiv 1000 de vaci mulgătoare, vreo 700 de porci. Anual realiza la stat peste 3000 tone de cereale, 10000 tone de sfeclă de zahăr, la 6000 tone de cartofi, 500 tone de mere. Zilnic (împreună cu contractația de la populație) aproviziona cu circa 6 tone de lapte fabrica de produse lactate din Hliboca. Tot împreună cu contractația, în fiecare an preda la stat în jur de 1000 de tone de carne. Ani la rând a fost furnizorul de bază cu materie primă a Fabricii de prelucrare a inului din Tărășeni, ce aducea venituri considerabile kolhozului. Toate aceste realizări sunt rezultatul muncii neprecupețite a celor de la talpa țării, cărora li se impuneau norme foarte mari de lucru, plata fiind departe de a corespunde muncii depuse. Lor le revenea doar ce rămânea după împărțirea - tip socialist - a roadei. Mai întâi – „*socoteala*” cu statul, apoi – rezerva pentru anul agricol viitor, în al treilea rând – asigurarea fermelor cu furaje și abia după aceasta – „*achitarea*” cu lumea. Deci, nu e de mirare că, riscând să fie prinși și pedepsiți (au fost și câteva cazuri de condamnare la închisoare), oamenii mai sustrăgeau câte ceva din avutul obștesc. Adică, tot de la ei furau.

Odată cu destrămarea Uniunii Sovietice, perturbări serioase a cunoscut și sistemul kolhoznic. În 1991, tânărul stat ucrainean adoptă Legea despre Întreprinderea Agricolă Colectivă (ÎAC), în conformitate cu care pământul încetează de a mai fi proprietatea statului și este transmis țăranilor pe veșnicie. Prin această lege 30% din fostul pământ al kolhozului (circa 1000 ha) au fost trecute în fondurile primăriilor din Tereblecea, Stârcea și Sinăuți atât pentru asigurarea unei părți a populației (în special a intelectualității) cu cote de pământ, precum și pentru

crearea unei rezerve pentru generațiile viitoare, iar cele 70% din pământul rămas urma să fie împărțit între viitorii membri ai ÎAC. În conformitatea cu legea respectivă, în anul 1992 încetează să mai funcționeze kolhozul „*Porunca lui Ilici*”, la baza lui fiind creată Întreprinderea Agricolă Colectivă „*Grănicerul*”. ÎAC „*Grănicerul*” a jucat rolul de „*tampon*” între sistemul agricol kolhoznic și sistemul agricol privat, care a durat 8 ani (până în anul 2000), când ia naștere o nouă organizație agricolă – firma privată SRL „*Agroprogress*”.

Desființarea kolhozurilor și reîntoarcerea pământului celorla cui aparține de drept a fost un act salutar. Numai că nu a dat rezultatele așteptate. Haosul care s-a instalat în nou-creatul stat ucrainean, lipsa unui program bine conceput de dezvoltare a dus la destabilizarea procesului economic. Au încetat să funcționeze fabrici și uzine, agricultura a fost lăsată la voia întâmplării. Se părea (lucru ce se observă și astăzi) că de ea nu mai are nevoie nimeni. Destrămarea kolhozului, împărțirea întregului nou-createlor firme din Tereblecea, Sinăuți și Gărbăuți, a constituit începutul sfârșitului a tot ce s-a obținut prin munca grea a oamenilor timp de mai bine de 40 de ani. S-a distrus totul. Astăzi în parcul de mașini și tractoare se mai găsesc ceva ruginituri, care încă n-au fost date la fier vechi, grajdurile, cândva pline de vite, sunt numai ruine. Pământurile mănoase, care dădeau recolte fabuloase, stau în paragină, acoperite cu buruieni de un stat de om. Inclusiv și o bună parte din cotele de pământ primite de țărani, care nu au cu ce să le lucreze, prețurile la carburanți fiind foarte înalte. Și nu e de mirare, când o parte din tereblecenii regretă după timpurile trecute. Totuși, lumea speră că odată și odată situația se va schimba, că în fruntea țării vor veni minți lucide, în stare să schimbe lucrurile, să asigure lumea de la țară cu locuri de muncă, cu salarii și pensii decente. Dar, până ce, vorba primului Președinte al Ucrainei Independente, Leonid Kravciuk: „*Avem ceea ce avem!*”

Președinții kolhozului „*Porunca lui Ilici*” și ai Întreprinderii agricole colective „*Grănicerul*”, directorii SRL „*Agroprogress*”: Dumitru Dubău – 1948; Vasyl Kapola – 1949-1950; Ivan Brajuk – 1951; Dmitrii Jijii – 1952-1970; Iosip Fedorovyci – 1970-1972; Ilie Șpac – 1972-1974; Gheorghii Bojescu – 1975-1980; Traian Dâca – 1981-1991; Vasyl Misiurca – 1991 președinte al kolhozului; 1992-1994 – președinte al ÎAC „*Grănicerul*”; Valerie Saca – președinte al ÎAC „*Grănicerul*” – 1994-1997; Ion Nimigean – 1997-2000 – președinte al ÎAC „*Grănicerul*”, 2000 – 2007 – directorul SRL „*Agroprogress*”; Vasile S. Reșcan, director SRL „*Agroprogress*”, 2007 – prezent.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

13. FILE DIN VIAȚA SOCIAL-ECONOMICĂ ȘI CULTURAL-ARTISTICĂ

De-a lungul istoriei sale, Tereblecea a avut urcușuri și căderi, a cunoscut, ca și în întreaga Țară de Sus a Moldovei, greutățile prilejuite de invaziile străine, a fost arena unor lupte crâncene, devastatoare, cu oaspeții nepoftiți, însă întotdeauna a renăscut ca pasărea Phoenix, prin oamenii săi harnici, gospodari mai rar întâlniți. Nu întâmplător pe la sfârșitul sec. XIX – începutul sec. XX. Tereblecea devine una din cele mai bine amenajate și dezvoltate comune din întreaga Bucovina. La aceasta, trebuie să recunoaștem, împreună cu românii băștinași, au contribuit și coloniștii germani, așezați aici începând cu anul 1787, precum și cei polonezi, veniți mai târziu (după anul 1811).

Fig. 45. Ștampila primăriei din Tereblecea din 1883.

Partea centrală a Tereblecii Nemțești (Deutsch-Tereblești) avea un aspect orășenesc, cu case de piatră, una mai frumoasă decât alta, cu trotuare, drumuri prunduite. Schimbări importante au avut loc și în Tereblecea Românească (numită și Tereblecea Veche).

Ambele Terebleci cuprindeau același teritoriu cu o suprafață de 29, 76 km², se foloseau de aceleași căi de comunicație, poștă, telegraf etc., fiind separate doar administrativ, fiecare cu primăria sa. La fel și din punct de vedere confesional și de învățământ – cu biserici și școli aparte. Pe toți însă îi unea aceeași ocupație – agricultura și creșterea vitelor. Rezultatele muncii tereblecenilor erau impresionante. Pentru ca această afirmație să fie mai convingătoare, o vom ilustra cu datele prezentate de prof. Emanuil Grigorovitză în Dicționarul Geografic al Bucovinei, apărut la București în 1908. Cei 1278 de locuitori germani aveau 351 cai, 743 vite cornute, 760 de porci și 30 de stupuri, iar cei 2600 locuitori români dispuneau de 242 cai, 963 vite cornute, 440 oi, 1035 porci și 60 de stupi. Ambele comune posedau 2590 ha pământ arabil, 607 ha fânețuri, 57 ha grădini, 473 ha imașuri și 733 ha păduri. Tereblecea excela printr-o prasilă de cai foarte mult căutați în Austro-Ungaria, Germania și România.

Astfel, o iapă a lui Toader Rusu, gospodar de frunte și pasionat de cai, la Expoziția din 1906 de la București a fost aleasă și cumpărată pentru hergheliile regale cu prețul de patru ori mai mare decât cel mai bun cal de piață. Proprietarul a primit medalia de aur a expoziției, medalia de bun crescător de cai și placheta de bronz a calității de colaborator al expoziției. De altfel, prefectura din Siret îi dădea aproape în fiecare an câte un premiu de 10-20 coroane de aur pentru caii prezentați la expoziția județeană¹²².

Cu nenumărate medalii și diplome la expoziții internaționale au fost menționați și caii din herghelia lui Wilhelm Stadlbaver, fiul căruia, Willi, până la decedarea de acum câțiva ani, fiind unul din cei mai renumiți crescători de cai din Austria.

La Tereblecea a existat, până la începutul celui de al Doilea Război Mondial, o herghelie cu armăsari de rasă a Sindicatului agro-zootehnic¹²³.

Tereblecenii și-au câștigat o binemeritată faimă și la creșterea vitelor mari cornute. „*La 1 aprilie 1907, la expoziția de animale s-au decernat 7 medalii și 720 de coroane de argint tereblecenilor. Iar la 19 noiembrie 1908 sunt premiați pentru vaci din rasa „Bernera”¹²⁴. Dar iată ce scria „Glasul Bucovinei” în nr. 4925 din 26 noiembrie 1936: „În comuna Tereblecea Nouă (adică Nemțească – I.C.) a avut loc o festivitate sătească, cu ocazia înmânării unor diplome de argint crescătorului de vite Iohan Saüer din acea comună. Aceste distincții i-au fost oferite de către Institutul Național Zootehnic din București, pentru cea mai bună vacă de lapte din țară. Domnul Dușceac Vasile, medicul veterinar primar, circa a II-a Siret, a ținut cu această ocazie în fața sătenilor o cuvântare, arătând însemnătatea concursului, precum și încurajarea ce o oferă statul prin acordarea de diferite premii. Vaca „Mara”, din rasa Simental, a crescătorului Iohan Saüer, a dat în 365 de zile o cantitate de 5793 l lapte, cu 275 jum. grăsime”.*

Oameni harnici, întreprinzători, tereblecenii nu se limitează la cultivarea grâului, porumbului, cartofului, ei pun pe roate prelucrarea acestora, prin crearea, cum am spune astăzi, unor mici unități industriale. Primele, bănuim, au fost morile. Despre aceasta citim într-un document din 2 februarie 1508, semnat de Bogdan Voievod, domn al Țării Moldovei, prin care întărește „*dania panului Săn Bârlici care a dat mănăstirii Neamț în zilele strămoșului nostru Alexandru Voievod satul*

¹²² Rusu, F. (2009), *Amintiri. Oameni și locuri din Țara Fagilor*. Edit. Academiei Române, București, p. 42.

¹²³ Oamenii mai în vârstă își aduc aminte de grajdul mare de lângă „tolocuța Păscăritei”, care în primii ani de putere sovietică a fost reamenajat în brutărie.

¹²⁴ După Statistica din 1911 pentru anii 1906, 1907 și 1908.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

*Telebecinți pe Siret și cu mori...*¹²⁵. Fără doar și poate, este vorba de niște mori de apă pe Siret, însă locul rămâne necunoscut. Primele mori cu motor au apărut pe la sfârșitul sec. XIX, al unui neamț, Hake, lângă drumul mare Cernăuți – Siret, și a românilor Ion Gabor – Samoilă Tcaci, în sat, dar, având o capacitate de măcinat mică, a fost închisă după Primul Război Mondial. În schimb, prima, prin anii 1825-1926, devine proprietatea lui Florea Cudelca, care în câțiva ani o transformă în una dintre cele mai vestite mori din Bucovina, ajungând să macine zilnic, cu 12 valțuri, circa 5 vagoane de grâu. Ea a funcționat până prin anii 50 ai secolului trecut, când noua stăpânire sovietică a transformat-o într-un combinat de furaje pentru vitele kolhozurilor din raionul Hliboca. Astăzi ea nu mai funcționează, stă părăsită. Noua moară, construită de gospodăria agricolă colectivă din localitate, după destrămarea acesteia, a fost privatizată de întreprinzătorul Vasile Țigără, și transformată în depozit. La dispoziția sătenilor este mica moară privată a lui Gheorghe Bobul, care macină doar făină de porumb și urluială de orz și grâu. De ea se folosesc și locuitorii satului Stănești.

Rezultatele frumoase în agricultură și creșterea vitelor depășeau adesea necesitățile alimentare ale populației. Se creau surplusuri care puteau fi realizate, însă Tereblecea, fiind situată departe de orașe (la 35 km de Cernăuți), nu avea piață de desfacere. În această situație, o importanță deosebită a avut construirea în 1897 a liniei ferate Adâncata (Hliboca) – Siret, cu gară în sat (în imediata apropiere a morii lui Florea Cudelca), care servea ca mijloc comod de legătură cu lumea exterioară atât pentru terebleceni, cât și pentru populația din localitățile învecinate¹²⁶. Primii au profitat de apariția căii ferate crescătorii de vite.

În 1898, Filip Săuer, după studii speciale făcute în Suedia, înființează în Tereblecea Nemțească o cooperativă de lăptărie, după unele afirmații neatestatate documentar -, prima în Bucovina. S-a construit o clădire specială, care există și astăzi, transformată în casă de locuit (lângă Podul Nemțesc). Se producea smântână și unt, care erau valorificate mai mult la Siret. Funcționarea ei normală s-a întrerupt în perioada Primului Război Mondial.

După mai mulți ani de stagnare, de lăptărie se ocupă alți întreprinzători, frații Bucșa veniți din Ardeal și mai mulți comercianți evrei din localitate. Sunt puse în funcție la vreo 50 de separatoare, laptele este cumpărat nu numai de la

¹²⁵ Balan, T. (2005), *Documente bucovinene*, vol.VII, Iași, pag. 9.

¹²⁶ Calea ferată Adâncata-Siret a funcționat până în 1944, cu întrerupere în timpul primei „*eliberări*”. După război și instalarea puterii sovietice în nordul Bucovinei, când punctul termis Siret a rămas după frontieră, calea ferată a fost demontată, fiind distrus chiar și podul peste râul Siret.

terebleceni, ci și din satele învecinate. Producția finită – untul – era expedit zilnic, pe calea ferată, la București, în containere speciale de câte 50 kg. Vom menționa că lăptăria a funcționat în proporții mult mai mici, și în anul primei ocupații sovietice și chiar după 1944, sub îndrumarea tehnică a lui Cosma Olar. Îmi aduc aminte cum noi, copiii, așteptam cu nerăbdare duminicile pentru a cumpăra înghețată produsă aici. Cu părere de rău, această unitate și-a încetat activitatea pe la începutul anilor 50 ai secolului trecut. Un timp gospodarii vindeau laptele la stat, astăzi însă nu-l mai cumpără nimeni.

La Tereblecea a funcționat și o velniță, care fabrica spirt din secară și alte cereale. Cu părere de rău, nu am găsit documente despre ea. După spusele longevivilor, velnița o fi fost construită pe la mijlocul sec. XIX și a dat producție până în preajma Primului Răzoi Mondial. Astăzi se cunoaște doar locul unde s-a aflat, numit „*La Velniță*”, unde sunt un iaz și mai multe izvoare cu apă foarte bună.

Mai multe date s-au păstrat despre oloinițele din sat. Ele au apărut tot prin sec. XIX, chiar înaintea velniței. Mai aproape de timpurile noastre au funcționat oloinița lui Ilie Nimigean, zis „*Oloieru*”, cele ale polonezilor Iano și Kuba Knapiek ș.a., care produceau ulei din sâmburi de bostan și semințe de cânepă. Funcționând doar două-trei luni pe an, de regulă în preajma postului Crăciunului și al Postului Mare, ele nu prea aduceau profit proprietarilor, care le închideau adesea. Totuși, una a funcționat „*pe deal*” și după cel de al Doilea Război Mondial, copiii primeau delicioase turtițe de „*macuh*”.

Dar profitul cel mai mare tereblecenii îl aveau de la cultivarea sfeclei de zahăr și cartofului, în special, a soiului „*maikenik*”. Dispunând de surplusuri ale acestei culturi, ei au început să desfășoare un comerț susținut cu diferite provincii din România, Basarabia, Sudul Ucrainei, dar și cu Germania și alte țări. Principalul comersant era Wolf Schäffer. După cum ne-a relatat Constantin Cosic, fost cantaragiul la gara Tereblecea, el cumpăra de la populație sfecle de zahăr și cartofi, expediind peste hotarele Bucovinei sute de vagoane pe sezon. În zona Odesei, Hersonului această producție era schimbată pe grâu, care era expedită în Germania¹²⁷. Acest întreprinzător ajunsese milionar – primul milionar tereblecean.

Un alt comerț profitabil era cel cu cai de rasă, practicat, după cum s-a spus mai sus, de Toader Rusu și familia Stadlbaver, precum și de alți terebleceni. În comerțul cu vite, porci sau evidențiat Dumitru al lui Laurentie Nimigean, Iano

¹²⁷ între paranteze fie spus, cartoful de Tereblecea nu avea concurență pe piața de desfacere chiar și mulți ani după cel de al Doilea Război Mondial, plantațiile lui ocupând o mare parte din pământurile kolhozului „*Porunca lui Ilici*”. Astăzi el este cultivat doar în gospodăriile individuale ale tereblecenilor, piața cernăuțeană fiind supraalimentată cu cartof...de Polonia, calitățile nutritive ale căruia sunt îndoielnice.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

Husar, ajungând gospodari de frunte. Deportați de sovietici, ei și-au găsit sfârșitul în pustietățile kazahe.

Pe lângă faptul că era un important furnizor de produse agro-alimentare, Tereblecea se evidențiază și ca una dintre cele mai moderne comune bucovinene, cu diverse servicii publice. Printre cele mai vechi este Oficiul poștal, semnalat în „*calendariu pe anul ordinariu 1874*”. El nu avea un local special, ci se găsea într-o parte a casei lui Iacob Săuer, unul dintre cei mai înstăriți coloniști nemți. Imediat după Unirea din 1918 a fost mutat în localul primăriei românești. Ani îndelungați Oficiul poștal Tereblecea, care deservea și satele Stănești de Jos și Stănești de Sus, Poieni, Stârcea, Oprișeni și Slobozia-Berlinților, l-a avut ca diriginte pe Gustav Deütscher, care a fost urmat, după 1930, de câteva persoane, numele cărora nu le-am putut afla. Cunoaștem însă că între anii 1938-1940 ca diriginte a fost Dumitru Stroe din părțile Brașovului. Nu știm dacă el a revenit în post în anii 1941-1944.

Modul de funcționare a Oficiului poștal era simplu: corespondența și ziarele soseau cu trenul la Gara Tereblecea, de unde curieri speciali le ridicau, le duceau la poștă, ca apoi să le distribuie destinatarilor.

Vom mai menționa că în iarna anului 1901 la Tereblecea a fost deschis un nou oficiu telegrafic¹²⁸. După război, Oficiul P.T.T. (poștă, telefoane, telegraf) Tereblecea și-a extins mult sfera de activitate. A crescut considerabil volumul de muncă. Ani la rând, până la deschiderea oficiilor poștale locale, a deservit localitățile învecinate Sinăuții de Sus, Sinăuții de Jos, Gărbăuți și Stârcea. La buna funcționare au contribuit Valentina Popova, Domnica Ciuriuc, Silvia Ungureanu, Elena Brai, Domnica Vasilaș, având o urmașă harnică, bună cunoscătoare a meseriei, în persoana Dinei Levandovschi. Astăzi poșta, dizlocată în două camere ale clădirii noii primării, pe lângă misiunea tradițională - distribuirea corespondenței și publicațiilor abonate de populație -, duce pensiile pensionarilor, încasează bani pentru utilizarea telefoanelor fixe, pentru consumul de energie electrică ș.a.

Oricât ar părea de straniu, dar într-un sat vestit ca Tereblecea, cu o populație de câteva mii de suflete, o instituție medicală a apărut abia pe la sfârșitul secolului XIX – începutul secolului XX. Este vorba de o circumscripție sanitară, cu un medic și un agent sanitar.

Ea a funcționat neregulat, cu o întrerupere aproape totală în anii Primului Război Mondial.

¹²⁸ Covalciuc, D. (2008), *Oprișeni, un sat la răspântiile istoriei*. Editura „Zelena Bucovyna”.

Circumscripția și-a reluat activitatea după 1918, deservind ani buni nu numai Tereblecea, dar și aproape jumătate din localitățile ce făceau parte din districul Siret: Stârcea, Oprișeni, Slobozia-Berlinților, Stănești de Jos, Stănești de Sus, Poieni Bucovina, Sinăuți de Jos, Sinăuți de Sus, Gărbăuți, Vășcăuți, Cerepcăuți. Și la toate acestea – un singur medic cu agent sanitar! De spitalizare în caz de o îmbolnăvire mai serioasă, rar cine putea ajunge la Siret sau Cernăuți. În aceste condiții nu e de mirare că gradul de moratalitate în rândul populației era destul de înalt. Dintre medicii care au activat după revenirea Tereblecii la România oamenii mai în vârstă și-i amintesc pe Casian Țopa și Cezar Casanova. Acesta din urmă, având grad militar de căpitan sau maior, în timpul celui de al Doilea Război Mondial a fost înrolat în armata activă, soarta lui de mai departe nu mai este cunoscută. Mai „mare” în circumscripție până la 1944 a rămas agentul sanitar Teodor Cibotaru, orb de un ochi, stimat mult de populație pentru bunătatea lui sufletească și ajutorul calitativ acordat bolnavilor. Vom mai spune că în subordinea medicului de circumscripție erau nu numai agenții sanitari, ci și moașele autorizate. Printre cele mai cunoscute au fost Domnica Sandul și Aurica Ungureanu (Tereblecea), Matroana Posteuca (Stănești), Saftica Ionel (Oprișeni) ș.a.

Actualul spital din Tereblecea a fost deschis de către sovietici în 1940 (medic Meier Koh, absolvent în 1939 al Facultății de Medicină a Universității din Paris), întrerupându-și activitatea între anii 1941-1945.

După război el deservea și satele din împrejurimi. Cum nu exista un sediu special, la început spitalul a funcționat în casa lui Fritz Hubich (se mai păstrează și astăzi vizavi de primărie), iar ambulatorul – în cea a lui Păvălucă Nimigean (ambele părăsite de foștii lor proprietari), peste puțin timp trecând în casele preoților Ioan Tipa și Dimitrie Moțoc, eliberate de pichetul de grăniceri. Aici funcționează până în prezent.

La conducerea spitalului s-au aflat Leopold Tunin (1944-1946), Iuri Poslavski (1946-1949), Maria Semeniuk (1949-1955), Fiodor Goldenberg (1955-1957), însă nu vom greși spunând că spitalul de sector din Tereblecea își începe adevărata biografie odată cu numirea (1957) în fruntea lui a medicului-șef Efim Tulcinski. Acesta a fost nu numai un specialist de calificare înaltă, ci și un gospodar bun. A reamenajat unele spații în saloane pentru bolnavi, a construit apeductul, a instalat încălzirea centrală, cu baie și duș pentru bolnavi și sala de mese. În curtea, înconjurată cu gard viu, a fost pusă în funcțiune o fântână arteziană (astăzi dată uitării) etc. La menținerea bunului renume al spitalului au contribuit și medicii șefi care l-au urmat: Lazăr Bendel (1962-1969), Andrei Ivărescu (1969-1974), Vladimir Tetera, care a deținut acest post timp de 30 de ani, din 1974 până

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

în 2004. În prezent, spitalul este condus de Dmytro Kulikivski. De sănătatea populației se îngrijesc medicul terapeut Vladimir Tetera, medicii de familie Larisa Nichiforeț și Veronica Daniliuc, medicul stomatolog Igor Cerednicenko, 18 specialiști din veriga medie, câțiva sanitari, bucătari și alt personal. Aici funcționează o policlinică, laboratoriu, cabinete fizioterapeutic, stomatologic, radiologic, cardiologic, ginecologic, amenajate cu aparatura necesară. Spitalul dispune de o ambulanță, deservește satele Stârcea și Gărbăuți, unde funcționează doar puncte medicale. Capacitatea de internare a bolnavilor este de 15 locuri.

Existența unei instituții medicale nu poate fi concepută fără farmacie. Spre regret, nu știm când a apărut aceasta la Tereblecea. Firește, după organizarea circumscripției sanitare. Țin minte cum bunica după tată, Saveta, spunea că dacă la îmbolnăvire nu-i ajutau „buruienile”, mergea după „doftorii” în sat. Iar „doftorii” puteau fi numai la farmacie. După război a fost deschisă o filială a farmaciei raionale din Hliboca, care dispunea de o varietate bogată de medicamente. Printre farmacistele care au lucrat aici mai mult timp le vom aminti pe Nadejda Stolearskaia, Mina Ciornaia, Nadejda Koniuşko, Maria Melniciuc. În 1997, aceasta din urmă a privatizat farmacia, care figurează în prezent sub denumirea „Marfarm”. În afară de aceasta, în cadrul spitalului funcționează un punct farmaceutic, condus de Natalia Belciuc. Un eveniment important în viața comunei l-a constituit deschiderea la 1.11.1900 a Băncii Populare cu garanție nemărginită. După cum informa ziarul „Deșteptare”¹²⁹, membri pot fi numai locuitorii Tereblecii Românești. Depunerile se primeau de la oricine și se fructificau cu 6%, iar împrumuturi se acordau numai membrilor cu 7,5% decursive fără spese de regie. Conducerea Băncii era asigurată de parohul Bisericii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”, Vichentie Simiganovschi – director, Constantin Patraș – președinte de control, și Ion Botezat – casier. Această „însoțire de păstrare și credit”, cum era calificată, era o măsură de consolidare a stării economice la sate. Cam în același timp bănci populare au luat ființă și în alte localități din Bucovina, în particular la Crasna, Sucevița, Gălănești, dar și în orașele Suceava și Rădăuți.

La câțiva ani, un asemenea „*organism economico-bancar*” a fost organizat de către Iacob Martin Saüer și în Tereblecea Nemțescă, construindu-se chiar și un edificiu impunător, care se păstrează până astăzi.

După cinci ani de directorie la banca populară românească, cum era numită de localnici, în 1905 Vichentie Simiganovschi se transferă la parohia din Ilișești.

¹²⁹ nr. 43 din 28.X.1900, supliment, pag. 37.

Cine l-a urmat, n-am putut afla. Se pare că banca a trecut printr-o perioadă de stagnare în preajma și în timpul Primului Război Mondial, însă fără să-și întrerupă cu totul activitatea. După 1918, cu susținerea noilor organe românești, ea și-a extins cu mult activitatea, până la desființarea în 1944 funcția de director exercitând-o învățătorul Mihai Dracinschi, „Domnul Micu”, cum i se adresau cu stimă consătenii.

Fig. 46. Clădirea fostei Bănci Populare din Tereblecea.

Părintelui Vichentie Simiganovschi îi aparține și ideea înființării pompieriei române cam odată cu organizarea băncii populare. Zicem „româniei”, deoarece la acea vreme exista deja o pompierie în Tereblecea Nemțescă. Pompieria numită și „Arcășie” era formată după sistemul austriac, cu președinte, comandant superior, comandanți de trupe, pompieri. Toți erau aleși pe principii benevole, cu contribuția gospodarilor din sat, pompieria a fost înzestrată cu pompă pentru stingere cu apă, acționată manual, două butoaie tip cisternă fixate pe care, în permanență pline cu apă, cângi, topoare, furtun lung, găleți, căști pentru servanți. Dintre acestea (se mai păstrau și după cel de al Doile Război Mondial, pe care noi, copiii, le foloseam la „Căiuți”, „Irozi” și alte spectacole populare din cadrul sărbătorilor de iarnă). În caz de incendiu caiii pentru transportul pompei și cisternelor erau luați de la oricare gospodar. Exista o întrajutorare reciprocă între pompieria germană și cea românească, care interveneau împreună la stingerea incendiilor. Schimbarea regimurilor, a formei de administrare locală, au păstrat această instituție. Astăzi pompieria din Tereblecea este dotată cu un camion – cisternă, cu 4 șoferi pompieri, care sunt la post cu rândul, 24 din 24 de ore. Aici se găsește un aparat de telefon, la care se poate telefona, în caz de incendiu, la numărul 3-43-31.

Una din marile bogății ale Tereblecii a fost pădurea, care cuprindea peste 730 de hectare în partea de est-nord a comunei, de la Sinăuții de Sus până în apropierea Oprișenilor. Pădurea aparținea Fondului bisericesc și era administrată

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

exemplar. De aceasta se ocupa administratorul silvic, care angaja din rândul populației paznici de pădure. Acest administrator (numit în popor simplu: pădurar, feșter, berejnic) era asigurat cu toate cele necesare: casă forestieră, pământ, lemn de foc etc. Nu dispunem de date despre administratorii silvici mai vechi. Cunoaștem însă că din 1920 până în 1944 în acest post s-a aflat Casian Tiron, un om sever, dar cu dreptate. Pe timpul lui (cam pe la începutul anilor 20 ai sec. trecut), la marginea pădurii, lângă drumul ce leagă Tereblecea de Stăneștii de Jos, a fost ridicată casa forestierului – o clădire cu etaj, șură, grajd, curte spațioasă, fântână, iaz în apropiere. Această casă numită de localnici „Căsoaia”, a fost nimicită de un incendiu după război. Pe locul ei s-a construit una mai modestă, care a servit ca locuință pentru pădurarii din perioada sovietică sau ca sediu administrativ. Tot atunci a fost ridicată și altă casă de dimensiuni mai modeste, pe „Dealul Humii”, lângă drumul de pădure ce leagă Tereblecea de Poieni Bucovina și Poieni Regat, „Căsuța”, „Canton”, cum obișnuia s-o numească pădurarul Georgică Siminovici, care a gospodărit-o vreo 40 de ani, fiind înlocuit de Petrea Damaschin. După moartea acestuia, „Căsuța” a fost cumpărată de un demnitar tereblecean, servind drept casă de vacanță. În prezent, bogata și frumoasa pădure a Tereblecii a ajuns într-o stare jalnică, fiind distrusă fără milă, încât au părăsit-o mai toate vietățile care o populau cândva.

Pentru păstrarea ordinii publice în comună a fost înființat încă pe la 1874 un post de jandarmi după modelul austriac. În raza lui o perioadă îndelungată intrau și satele învecinate Stârcea, Gărbăuți, Sinăuții de Sus și de Jos, Stăneștii de Jos și de Sus, Poieni-Bucovina, Oprișeni, Slobozia Berlinților. Postul de jandarmi nu a avut niciodată un local al său, închiriind câte o cameră – două la gospodarii cu case mari. Dealtfel, cum nu are nici în zilele noastre milițianul de sector. Deși a fost repartizată o veche casă nemțească, dar așa și „*nu se găsec*” bani pentru reparație.

Comuna dispunea de o rețea largă de unități comerciale: prăvălii, dugheni, băcănii, crâșme. Dominau, spre regret, acestea din urmă, o adevărată năpastă pe capul țăranilor. Majoritatea lor aparțineau comercianților evrei Schäffer (o întregă dinastie), Wachstein, Mendel, Glaubach, Klier, Eisenberg, Nussel, Radich, să-i numim doar pe câțiva. Exemplul lor a fost urmat și de românii Costan Panciuc, Ștefan Patraș, Visarion Chirilă ș.a., însă cârciumirile și băcăniile acestora erau mult mai slabe, proprietarilor lor lipsindu-le talentul de comercianți.

Tereblecea a fost (și rămâne!) și un important centru cultural, un susținător puternic al spiritualității românești, o adevărată pepinieră de cadre remarcabile în toate domeniile. Aici încă la 1898 a fost înființat Cabinetul de lectură

„Luminătorul”, s-a organizat (1925) Societatea bibliofilă „Zorile”, Societatea arcășească „Tudor Vladimirescu” (1925), a fost inaugurat Căminul cultural „Ieremie Dubău” (1928), care activa în incinta școlii românești. A luat naștere o fanfară, sufletul căruia era Dumitru Belciuc (Mitraș) trompetist virtuos, care a condus această formație cu mai multe generații de muzicanți până pe la începutul anilor 60 ai secolului trecut. De o faimă deosebită se bucura corul învățătorului Alecu Schihar, care a evoluat cu brio la mai multe concursuri prestigioase. Toate acestea formațiuni organizau serbări publice, șezători cu cântece și dansuri, concerte, spectacole cu participarea unor trupe teatrale, lecturi literare etc., urmărind același scop: cultivarea dragostei pentru România, sentimentului național, iubirii de neam și credinței nestrămutate într-un viitor strălucit al poporului român.

La dezvoltarea în multiple planuri a Tereblecii un rol important l-au avut Primăriile, primarii, persoane care conduceau administrațiile locale. Or, orice acțiune interprinsă de obștime trebuia convenită cu demnitarii acestei instituții oficiale, care, în ultima instanță, se pronunțau pro sau contra.

Dintr-un număr considerabil de surse istorice aflăm că din vremuri străvechi, în Moldova, satele, moșiile, alte așezări satești, pe lângă proprietari (domnitori, boieri, mănăstiri) aveau conducere proprii, investite cu atribuții administrative fiscale, judecătorești, cu supravegherea respectării învoielilor dintre țărani și stăpâni. Din aceste conducere la diferite etape istorice, făceau parte pristavii, vornicii cu vatamanii. La alegerea acestora, cuvântul hotărâtor îl avea stăpânul satului. Prin urmare, aceștia erau reprezentanții proprietarului (în cazul Tereblecii – mai întâi a mănăstirii Neamț, iar mai târziu a mănăstirii Putna), care apărau interesele acestora.

Nu vom insista asupra evoluției formelor de administrație locală, ele fiind la fel în întreaga Bucovină. De remarcat că guvernul habsburgic, în perioada de ocupație de către Austria a provinciei noastre, a păstrat, cu anumite excepții, modul de administrare instituit în Moldova. Titlul de vornic s-a păstrat până la 1907, când în baza reformei electorale a fost înlocuit cu cel de primar. Primarul, comitetul local se alegea pe un termen de șase ani.

După Marea Unire din 1918 și destrămarea Imperiului Austro-Ungar, de o mare importanță pentru dezvoltarea sistemului administrativ a fost *Legea pentru unificarea și descentralizarea administrativă* din 1920. În baza acestei legi, primarul era șeful administrației comunale. El se afla în fruntea consiliului comunal și împreună cu membrii acestuia rezolva problemele legate de învățământ, cultură, sănătate publică, ocrotire socială etc. El era membru al partidului aflat la putere și era, deci, reprezentantul guvernului în comună și i se asigura preponderență în

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

conducerea și administrația afacerilor locale. Totodată, el era și ofițer al stării civile și în acivitatea sa se sprijinea pe concursul viceprimarului, al secretarului sau al notarului¹³⁰. La cele spuse, vom mai sublinia colaborarea strânsă, mai întâi a vornicilor și apoi a primarilor, cu percepția, instituție de stat, în obligațiile căreia intrau încasarea impozitelor de la populație, precum și amendarea, inclusiv sechestrarea anumitor lucruri pentru neachitarea datoriilor către stat. Pe timpul Austro-Ungariei această misiune o îndeplineau așa-numiții „*comisari financiari*”, ce țineau de percepția din orașul Siret. Pentru a ușura munca acesteia, în 1918, după revenirea Bucovinei la Patria-mamă, a fost deschisă o percepție cu sediul la Tereblecea, care cuprindea satele din jur: Stârcea, Oprișeni, Slobozia, Stăneștii de Sus și de Jos, Poieni, Sinăuții de Sus și de Jos și Gărbăuții. Nu știm cine au fost primii ei funcționari. În schimb cunoaștem că la închiderea în 1944 ea îl avea ca percepător șef pe Constantin Nimigean și ca agenți fiscali pe Dumitru Chirilă, Ion Gabor și Toader Cozaciuc.

Revenind la primarii (până la 1908 vornicii Tereblecii Românești (Vechi)), după câte am putut afla de la Teodor Rusu, tata Onofrei Crețu, Vasile al lui Cozmuță Nimigean, Ioniță Jupân ș.a., aceștia erau aleși din rândul gospodarilor de frunte, care se bucurau de o reputație ireproșabilă. Iată-i:

1. Ichim Zegrea – aproximativ 1850-1854
2. Ifemie Dorneanu – 1854-1855
3. Toader Dorneanu – 1855-1894
4. Grigore Crețu – 1894-1896 (străbunicul autorului monografiei)
5. Dumitru V. Nimigeanu – 1896-1900
6. Ion V. Nimigean – 1900-1905
7. Teodor Nimigean – 1905-1908, 1912-1914, 1917-1926, 1932-1936
8. Sârbu (Serghei) Holovate – 1908-1912
9. Grigore Strugari – 1915-1916
10. Ștefan Patraș – 1916-1917
11. Vasile Nimigean – 1926-1929
12. Visarion Chirilă – 1929-1930
13. Vasile Zaiț – 1930-1932
14. Dumitru L. Nimigean – 1936-1937
15. Nicon Țigără – 1937-1938 (44 de zile)

¹³⁰ Covaliuc, D., Op.cit., pag. 307.

16. Laurentie Nimigean – 1938-1940 (fiul lui Dumitru V. Nimigean, vornic în 1896-1900)
17. Pavel (Păvălucă) Nimigean – 1941 (după primarii sovietici), noiembrie 1943 – martie 1944
18. Harlambie Crăciun – ianuarie-martie 1942
19. Toader V. Rusu – aprilie 1942-octombrie 1943 (autorul monografiei Tereblecii, rămase în manuscris).

Primăria lor au avut-o și coloniștii germani, care în 1884 au creat o comună administrativă nouă – Deutsch Tereblestie (Tereblecea Nemțească). Teritorial, cele două Terebleci nu erau separate, constituind un tot întreg. Spre regret, nu cunoaștem numele primarilor nemți. Tereblecenii mai în vârstă își amintesc de un Gustav Engel, care ar fi fost primar din 1938 până în toamna lui 1940, când nemții din comună s-au repatriat în Germania.

Fig. 47. Sediul fostei primării din Tereblecea până în anul 1940.

În principiu, cu aceleași obligații și drepturi erau investiți și primarii de după război (sovietici). Adică, ei reprezentau puterea administrativă și executivă locală. Totodată, în mod normal, trebuia să apere interesele legitime ale populației. Aici însă s-a manifestat marea deosebire între primarii din perioadele austriacă, românească și cea sovietică. În aceste posturi înalte și responsabile noul regim bolșevic instala persoane ce urmau să execute fără abatere toate indicațiile venite

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

de sus, iar acestea în mare parte erau în contradicție cu drepturile prevăzute chiar și în Constituția URSS. Principiul de bază în numirea primarilor era supușenia oarbă a acestora. Nu se ținea cont de capacitățile organizatorice, cunoștințele și cultura generală, de autoritatea de care se bucurau persoanele în cauză în mijlocul populației. Unii abia de știau să-și scrie numele. Și nu e de mirare că unul din „edilii” Tereblecii, felicitându-i pe tinerii însurăței la înregistrarea căsătoriei, nu uita să accentueze că „*partidul și guvernul vă socot om și femeie!*”

Despre primarii din 1944-1947 am vorbit în paginile anterioare. Ei au fost urmași de Ion Sauciuc (1948-1953), Gheorghe Cojcar, Dumitru Jolobai, Nicolae Mândrușor (între anii 1953-1963). După părerea noastră, ultimii trei, fără cine știe ce merite au ajuns în fruntea satului. La fel ca și Jan Fodor, care se mândrea spunând că a „*cârmuit*” Tereblecea timp de 8 ani (1963-1971). Dacă acesta a fost un tip holerici, căruia îi plăcea să se „*zborșească*” la lume, apoi urmașul lui, Vasile Bahnar, primar între 1971-1973, era un melancolic, om liniștit, chibzuit în vorbă, dar cam lipsit de inițiativă.

Fig. 48. Sediul actual al Primăriei din Tereblecea.

Pe la mijlocul anilor 70 ai secolului trecut Tereblecea își revine în mare măsură după valul distrugerilor de după război și din timpul colectivizării. Oamenii își restabilesc gospodăriile, încep să construiască case noi, mai spațioase, multe cu etaj sau balcon. Sunt ridicate un șir de obiective cu menire social-culturală, la care,

într-o măsură mai mare sau mai mică, și-au adus aportul primării din noua generație: Ivan Romaniuk (martie 1974-iunie 1977), Vasile Balan (iunie 1977-martie 1981), Mihail Kudreavski (aprilie 1981-mai 1988) și Mihail Cojocari, aflat în acest post timp de 22 de ani, din iunie 1988. Vom menționa că transformările parvenite au fost posibile grație conlucrării strânse în plan financiar între primărie și gospodăria agricolă colectivă. Se construiesc sedii pentru primărie și cărmuirea kolhozului, care până atunci au fost adăpostite de case vechi, neadecvate desfășurării unei activități corespunzătoare.

Un eveniment deosebit în viața Tereblecii l-a constituit darea în folosință în 1975 a Casei de Cultură cu o sală de spectacole (sala mare) cu 600 de locuri, și una mai mică, pentru dans, cu cabinete pentru activitatea colectivelor și cercurilor de artiști amatori. Acest adevărat palat al culturii rămâne până în prezent cel mai mare în raionul Hliboca.

Fig. 49. Casa de Cultură din Tereblecea.

Noua instituție devine un centru de atracție, în special a tineretului. În jurul directorilor Aurel Stașescu, Ion G. Nimigean, Vladimir Stratulat se adună tineri și tinere, dornici să petreacă timpul în mod civilizată. Se stabilește o legătură strânsă între Casa de Cultură și școală. O colaborare fructuoasă. Cu ajutorul profesorilor Domnica Hauca și Traian Medved ce organizează un cor mixt, care cuprinde cadre didactice, lucrători medicali, funcționari ai primăriei și cărmuirii kolhozului,

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

oameni ai satului. Corul participă la festivaluri și concursuri raionale și regionale, evoluează la televiziunea cernăuțeană.

Alți doi profesori împătimiți de arta coregrafică, soții Lidia și Ion Achiri, crează două grupe de dans, una de bărbați și alta de elevi și eleve. Prima, calfa căreia era gospodarul Ștefan Gabor, scoate din praful uitării minunatele jocuri bătrânești „*Coasa*”, „*Rața*”, „*Bătuta*”, concertele cu participarea ei adunând sute de admiratori. Iar un dans hazliu, în execuția lui Vasile Jupân și Aurel Stașescu, a fost inclus în repertoriul renumitului Ansamblu Bucovinean Emerit de Cântece și Dansuri, artiștii terebleceni fiind admirați în multe orașe ucrainene.

Disponând de o scenă modernă, Tereblecea găzduiește colective artistice profesioniste din Cernăuți și Chișinău, Ansamblul Artistic „*Ciprian Porumbescu*” din Suceava, cu Sofia Vicoveanca, remarcabila interpretă de cântece populare românești Irina Loghin etc.

Din 1980, cu o întrerupere între anii 1994-2002, când în fruntea Casei de Cultură s-a aflat Elena Țariuc, director al acestei instituții este Mitică Răileanu. Prin străduința lui, din instrumentiști din Tereblecea și Oprișeni, a fost creată o orchestră de instrumente populare, fără de care nu are loc nici o manifestare artistică. De popularitate se bucură grupul vocal condus de Aurora Crețu, specialist cu studii speciale, precum și colectivele coregrafice de elevi din clasele mici și superioare, sufletul cărora este profesoara de istorie Ana Gabor.

Mândria Casei de Cultură din Tereblecea este grupul etno-folcloric polonez „*Valea Siretului*” (conducător artistic Valentina Vișneak), participant la cinci ediții ale Festivalului Internațional „*Întâlniri Bucovinene*”, desfășurate în Polonia și alte țări.

Casa de Cultură organizează diferite manifestări cultural-artistice ce țin de sărbătorile de iarnă, festivalul „*Mărțișor*”, sărbători ale satului, cum a fost, să zicem, cea din 2006, consacrată unor date importante: 560 de ani de la prima atestare documentară a Tereblecii, 190 de ani de la deschiderea școlii și 120 de ani de la sfințirea bisericii, prezintă dări de seamă despre activitatea desfășurată etc.

Totuși, în îmbogățirea și diversificarea activităților Casei de Cultură (numită în prezent Casa Culturilor Naționale) sunt rezerve nefolosite. Ne gândim, în primul rând, la reînființarea corului sătesc, la antrenarea tineretului în cercurile artistice, care, la drept vorbind, aproape că nu activează, la crearea unei orchestre de instrumente populare numai din muzicanți locali, la propagarea și dezvoltarea tradițiilor populare ale etniilor conlocuitoare. De ce, ne întrebăm, nu este antrenat în viața cultural-artistică a satului talentatul interpret de cântece populare românești

Vladimir Stratulat, cunoscut și îndrăgit nu numai în regiune, ci și în România, Republica Moldova, unde evoluează adesea în componența unor prestigioase ansambluri artistice? Sunt chestiuni care, soluționate, ar ridica și mai mult faima Tereblecii.

Tot în această clădire, la etaj, se găsește și biblioteca publică, cu un fond de vreo 15 mii de volume și o sală spațioasă de lectură. Dea lungul anilor de propagarea și altoirea dragostei de carte la terebleceni s-au ocupat Elena Brai, Maria Jupân, Domnica Panciuc, Maria Meșac, Rozalia Vârsta ș.a. Astăzi această activitate nobilă este continuată de bibliotecarele Oxana Meșac și Lucica Șlemco. Se organizează expoziții și lansări de carte, victorine literare, lecturi tematice etc. Din păcate, biblioteca dispune de un număr extrem de sărac de literatură în limba română. Aceasta este o boală cronică a tuturor bibliotecilor publice și școlare din localitățile cu populație românească. Și vina nu e a bibliotecarilor. Problema va fi rezolvată doar atunci, când va fi abordată la nivel de stat, când se va procura literatura în cauză în mod oficial din România și Republica Moldova, când se va permite, fără nici un fel de obstacole, ajungerea în regiune a donațiilor de carte din partea unor societăți, asociații culturale, biblioteci și persoane aparte din țările respective. Deocamdată, aceste oferte sunt blocate de parte ucraineană. Cauza – vezi, doamne, ca nu cumva să pătrundă în țară literatură ostilă, dăunătoare. La mintea cocoșului!

În 1986, Tereblecea s-a îmbogățit cu încă o instituție de mare necesitate – Grădinița de copii. O clădire cu etaj, cu săli de joacă și dormitoare, cu cantină proprie.

La sfârșitul anului 2009 de serviciile grădiniței profitau 62 de băieței și fetițe, împărțiți în trei grupe de vârstă. De ei se ocupau cinci zile pe săptămâna șefa Olga Scripcari și trei educatoare, o soră medicală și alt personal. Cheltuielile pentru îngrijirea și alimentația copiilor le suportă primăria și părinții, câte 50% de o parte și de alta. Educația copiilor are loc atât în limba română, cât și în cea ucraineană. Aici, ca și în școală și în biblioteca publică, se simte o necesitate acută de literatură și material instructiv în limba română. Puținul existent a fost aprovizionat de Centrul Bucovinean Independent de Cercetări Actuale cu sediul în Hliboca, precum și nemijlocit de educatoare și de unii părinți în timpul vizitelor în România. De mult se vorbește despre o aprovizionare centralizată, dar totul se reduce la promisiuni și vorbe goale. Iar în acest timp copilașii noștri sunt văduviți de minunatele basme românești cu Făt-Frumos și Ileana Consânzeana.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

Fig. 50. Grădinița de copii din Tereblecea.

De-a lungul secolelor, Tereblecea a fost vatra unor bogate tradiții, obiceiuri și datini populare românești. Cu trecerea timpului, parte din ele au pierdut din splendoarea de cândva, altele fiind amenințate de dispariție. Ne gândim, în primul rând, la minunatul port popular al tereblecenilor.

La hore, strânsuri (de hram), nunți se adunau fete și flăcăi, lume de toată vârsta, îmbrăcați care din care mai frumos. Era o adevărată demonstrație de catrințe, cămăși, peptărele, brâie, căci pentru aceste evenimente fiecare fată, nevestă se pregătea de cu timp, brodând, țesând „*în secret*” veșminte noi.

Cu părere de rău, acele timpuri au rămas doar în amintiri. Astăzi straiile naționale mai pot fi văzute pe unele femei mai în vârstă - despre bărbați nici vorbă -, la biserică, duminica sau la alte sărbători, precum și pe fete și băieți, evoluând în formații artistice, la concerte și spectacole. Parte din ele sunt scoase din lăzile bunicelor, dar multe și confecționate în zilele noastre, căci, deși nu se mai poartă în viața zilnică, la Tereblecea fiecare fată ține să aibă straie naționale. Fie că le îmbracă, cu anumite ocazii, odată - de două ori pe an.

Fig. 51. Port popular bucovinean, bărbătesc și femeiesc din Tereblecea, în perioada interbelică (1934-1936).

Fig. 52. Port popular din Bucovina.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

Fig. 53. Terebleceni în perelinaj la Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, 1938.

Fig. 54. Oameni ai satului de altă dată: rândul de sus: stânga - liceanul Isidor Socaciu, dreapta - sora Domnica; rândul de jos, de la stânga la dreapta: mama Tecla, sora Aspazia și tata Chariton.

Fig. 55. Parada de 1 Mai 1958 de la Cernăuți. Cu căciulă neagră – Ion Crețu.

Fig. 56. După cununia lui Ilie (Nicuță) Nimigean cu Viorica Crețu (1947).

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

Fig. 57. Tineri însurăței (1936). Serghie și Eleonora Nimigean, deportați în 1941, de unde nu s-au mai întors acasă.

Din timpuri străvechi au ajuns până la noi frumoasele tradiții și obiceiuri creștinești de iarnă, ce țin de Nașterea Domnului Iisus Hristos (Crăciunul) și Sfântul Vasile (Anul Nou). Acestea-s colindele, urăturile etc. Dacă colindele au, de regulă, un conținut religios, apoi urăturile sunt, în esența lor, niște felicitări de belșug, sănătate, adresate la geamurile gospodarilor în seara de An Nou, urmate, în dimineața noului an, de urări cu același conținut, însoțite de „semănat”, de data aceasta în casa oamenilor.

Fig. 58. „Caiuți” din Tereblecea (1960). De la stânga la dreapta: Gheorghe Socaci, Gheorghe Panciuc, Ion Vasilăș, Dumitru Epure, Mircea Olari, Ion Rusu. Jos: Pentelei Vasilăș și Constantin Reșcan.

Cele mai răspândite colinde ajunse la noi din negura vremurilor, sunt „Florile dalbe”, „O, ce veste minunată”, „Deschide ușa, creștine”, „Steaua sus răsare”, „Dumnezeu de la-nceput”, „Azi e seara de Crăciun” etc.

La fel de veche este și piesa populară „Irozii”. De regulă, toate sunt însoțite de o Stea luminată înăuntru, pe care este aplicată o icoană cu Maica Domnului și Pruncul Iisus.

Vorbind despre obiceiurile de iarnă, de desfășurarea lor, nu putem să nu amintim de prigoana la care au fost supuse după 1944 de regimul satanic ateu. De Crăciun, de Anul Nou împotriva colindătorilor, urătorilor erau mobilizați activiștii de partid, miliția, lucrătorii instituțiilor de cultură, cadrele didactice. Aceștia erau obligați să patruleze satul, să-i hăituiască pe copii ca pe niște caini. Adevărat, unii, cu riscul de a fi admonestați, închideau ochii, îi „ocoleau” pe copii. Se găseau și susținători deschiși ai obiceiurilor populare. Astfel, un rus, Pavel Filimonov, profesor de limba și literatura rusă, un mare apreciator al datinilor populare, a însoțit toată noaptea „Irozii” (în care jucam rolul păstorului), apărându-ne de urmăritori. Slavă Domnului, acei ani de tristă amintire au rămas în gunoiul istoriei. Astăzi, colindele, urăturile nu numai că sunt libere, ci se bucură de o promovare activă, sunt învățate la școală, în instituțiile de cultură.

Fig. 59. După un frumos obicei „Irozii” pornesc prin sat cu vestea Nașterii Domnului de la biserică.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

De câțiva ani în ziua Crăciunului la biserică are loc un adevărat recital de colinde, la care participă zeci de copii. De aici, din sfântul locaș, cu blagoslovirea preotului, pornesc pe calea vestirii Nașterii Domnului Iisus Hristos Irozii.

Pline de animație sunt ajunul și prima zi ale Anului Nou, la Tereblecea marcate pe stil vechi. În sunete de zurgălăi, clinchete de clopoței, mugete de „*buhai*” și pocnituri de harapnic își croiesc cărări prin nămeți urătorii cu „*Plugușorul*”, „*Căiuții*”, „*Urșii*”, „*Caprele*”, „*Mălăncile*”, amintind că „*bădița Trăian*” a ncălecat pe un cal năzdrăvan și trage brazdă adâncă s-avem roadă bogată și pâine pe masă. Pe lângă urăturile tradiționale, au apărut și altele noi, inspirate din viața concretă, care cuprind atât realizările de muncă, succesele obținute, cât și neajunsurile, momentele negative, adesea cu adrese concrete, cu critici usturătoare a vinovaților, fără a se ținea cont de ranguri. Cum s-ar zice, de la opincă până la vlădică.

Fig. 60. Românași terebleceni, în frumoase straie naționale, pornesc „*Malanca*” (2010).

„*Eliberatorii*” au venit cu obiceiurile lor, care aveau drept scop stârpirea tradițiilor strămoșești de nuntă, botez, moarte. Cununia nu mai putea fi oficiată la biserică, copilul trebuia să rămână nebotezat, iar înmormântările – fără slujba

religioasă, fără pecetluirea de către preot a mormântului până la a doua venire a Domnului Nostru Iisus Hristos. Pentru încălcarea „*obiceiurilor noi*” preoții erau pedepsiți până la interzicerea de a mai sluji în biserică.

Toate aceste măsuri diabolice nu au putut înfrânge voința tereblecenilor de a rămâne credincioși tradițiilor strămoșești, de a renunța la binecuvântarea dumnezeiască. Cununiile, botezurile se săvârșeau pe ascuns, în casele oamenilor, de regulă, sub acoperirea nopții.

Mai greu era cu înmormântările. Se interzicea până și tragerea clopotelor în timpul parcurgerii de către răposat a ultimului drum pământesc. Clopoțele și cântările bisericesti erau înlocuite de fanfară, la care rudele răposatului adesea renunțau. Iar cine dintre rudele acestuia „*încălcau*” noile obiceiuri de înmormântare riscau, mai ales dacă ocupau ceva posturi mai acătării, să fie retrogradați în muncă, sau chiar destituiți. La un pas de aceasta m-am aflat și eu în 1973. A doua zi după moartea tatei, am fost chemat de urgență la regionala de partid, unde, după formalele „*sincere condoleanțe*”, șeful secției ideologice, Vladimir Lopatiuk, mi-a spus fără înconjur: „*Dacă-l înmormântezi pe tata cu popă, i-ai rămas bun de la postul de redactor la ziarul „Zorile Bucovinei!”*”. Zadarnică a fost explicația că tata a fost un om credincios, că aceasta i-a fost ultima dorință, că așa vor mama și sora. Ce aveam să fac? Să nu particip la înmormântare, aș fi fost un laș. I-am prezentat situația părintelui Andrei Strugaru, parohul bisericii din Tereblecea. Dumnealui mi-a spus că nu trebuie să risc, că Dumnezeu vede că nu e voința mea. Propunerea lui a fost primită de mama. Iar ea consta în următoarele: în ziua înmormântării, el va oficia în biserică, în lipsa răposatului, serviciul divin corespunzător. Așa s-a și procedat. Iar că avertizarea demnitarului de la regionala de partid nu a fost formală o dovedește și vizita incognito, după înmormântare, la cimitir a secretarului de partid al redacției, să vadă ce s-a pus pe mormânt. Tot la sfatul părintelui Andrei, Dumnezeu să-l odihnească, crucea a fost instalată ceva mai târziu, când a și fost sfințit și prohodit mormântul.

Astăzi, după destrămarea URSS și crearea Statului Ucrainean Independent-Democratic, vechile tradiții, datini și obiceiuri populare, fie cu caracter religios, fie laic, sunt în drepturile lor. Numai de-ar avea cine să le propage, să le dezvolte și să le reînvie pe cele pe cale de dispariție.

Ne gândim la reîntoarcerea la horele satului, la șezătorile pline de farmec, la unul dintre cele mai vesele momente din Suita ceremonialului de nuntă – jucarea zestrei, moment ce atrăgea zeci de spectatori.

Acum zestrea miresei este dusă la casa mirelui, în noaptea din ajunul nunții, cu camionul, doar în prezența unor rude mai apropiate. De parcă ar fi furată.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

Fig. 61. Festivalul de datini populare din Tereblecea.

Fig. 62. Elena Taisia Strugaru, ocupanta locului întâi la Festivalul „Mihai Eminescu 160”, Cernăuți, 15 ianuarie 2010.

Fig. 63. Irozii după ce au primit binecuvântarea preotului la biserică își încep periplul prin sat pentru a vesti Nașterea Domnului.

Fig. 64. Serbarea bradului de Anul Nou al elevilor din clasele primare de la școala din Tereblecea.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

Fig. 65. De sărbătoarea Nașterii Domnului, copii prezentând colinde la biserică.

Pe timpuri, încă nu prea îndepărtate de zilele noastre, o răspândire foarte mare aveau clăcile. Țin minte cum în serile de iarnă la noi se adunau neveste, fete, chiar și femeii mai în vârstă la scărmanat lână, la tors, la cusut. Într-o atmosferă caldă, veselă, cu povestiri hazlii, cu cântece, ba și cu câte un păhăruț de holercă fiartă cu săcărică, această muncă colectivă dură până hăt după miezul nopții. La crearea unei atmosfere plăcute, contribuiau și flăcăii, care trăgeau cu coada ochiului la clăcanele tinere. Nu o dată venea și câte un „*scripcăraș*”, care scotea din strune ba o doină bătrânească, ba o melodie săltăreață.

Dar câte alte clăci mai erau! De bătut cânepă, de tăiat și desfăcat păpușoiul, de turnat fundament pentru casă, de „*fețuit*” (vorba terebleceanului) pereții. S-au trecut mai toate. Aici însă a intervenit un factor obiectiv. Astăzi, în vânzare găsești fel de fel de îmbrăcăminte confecționată de fabrici, s-au uitat de timpurii când se semăna cânepă și in, când munca grea de făcut și turnat mortar în temeliiile caselor este înlocuită de betonieră. Practic, clăcile rămân doar o amintire plină de nostalgie. Se mai aude din când în când că vreo gospodină mai face clacă de

scărmănat pene de gâscă și rață pentru perne. Or, având aceste orătănii în curte, ar fi păcat să cumperi pene.

Alături de tradițiile, datinile și obiceiurile populare, spiritualitatea poporului se manifestă pregnant și prin creația orală, folclor. Din cele mai vechi timpuri și până în prezent oamenii și-au exprimat (și continuă s-o facă) „*Trăirile și stările sufletești, gândurile și aspirațiile, bucuriile și nostalgiile, amarul cumpenelor și dramelor personale prin care au trecut în timpul războaielor și altor evenimente de tristă memorie. Cântecelor lor au devenit documente. Și prin cântece amintirea le este păstrată cu pioșenie*”¹³¹.

Conform datelor de care dispunem, primele creații folclorice au fost înregistrate la Tereblecea pe la începutul secolului XIX și incluse în culegerea lui Friedwagner Matthias, „*Rumäniscghe volklieder aus der Bukowina*”, apărută la Würzburg în 1940, din care preluăm câteva piese.

IV, 138

Duducuța cea frumoasă
Șede la gherghef și coasă,
Nu știi coasă
Ori discoasă,
Văd că lacrimi multe varsă
Pe năframa de mătăasă
Pi'mprejur cu aur trasă.

*Informatoare Elena Nimigean.
Înregistrare P.V. Pițul*

XII, 47

Pasere cu creast'albastră
Ci-mi bați sara la fereastă?
Că nu-s fată, da's nevestă!
Până eram fată mare
Ieșeam sara la primblare
Rumână ca calina,
Albuță ca lebăda;
Da'di când m'am măritat,
Am o frică de bărbat,
Că mă muștră și ma'nfrică
Pentru 'n lucru de nimică

*Inf. Elena Nimigean
Înr. P.V. Pițul*

¹³¹ Covalciuc D. (2004), *Comori folclorice din Dulcea Bucovină*, Editura „Zelena Bucovyna”, Cernăuți, pag. 4.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară -

XVIII, 10

Frunză verde nalbă albă,
Răsari, lună, mai degrabă
Să se vadă pe dumbravă
Să cosăsc pelin și iarbă,
Să dau puicei să-mi desfacă.
-Na-ți, puicuță-un leu bătutu
Și-mi desfă ce mi-ai făcutu!
-Să-mi dai și-o mie de lei,
Eu ți-am făcut să mă iei!

Inf. Domnica Nimigean

Înr. P.V. Pițul

XXVIII, 13

Hai, Cătincă!

Allegretto.

The image shows a musical score for the song 'Hai, Cătincă!'. It consists of two staves of music. The top staff is in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a 2/4 time signature. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The lyrics are written below the notes. The first line of lyrics is 'Hai, Ca • tin • că, hai, Ca • tin • că, pe • ste Prut, Prut.' and the second line is 'Bun a • șter • nut, bun a • șter • nut, ți ai fă • cut, cut!'. There are first and second endings marked at the end of the piece.

1. Hai, Cătincă, hai, Cătincă, peste Prut, (bis)
Bun așternut, bun așternut ți-ai făcut, (bis)
2. Perinuță, perinuță di busuioc,
Așternutul, așternutul di siminoc.
3. Ori ti culcă, ori ti culcă și-i dormi,
Ori ti scoală, ori ti scoală și-i cinsti.
4. Ori ti puni, ori ti puni și-i mânca,
Ori ti'mbracă, ori ti'mbracă și-i juca.
5. Hai cu butca, hai butca la crâșmă'n sus,
Că hargatul, că hargatul, nuș'undi s'o dus
6. -Butca este, butca este, n'ari roți,
Da și caii, da și caii-s nepotcoviți.
7. Viziteul, viziteul bat ca-un porc,
Să tie primbli, să tie primbli n'ai noroc!

A cântat Ana a lui Simion Dubău, elevă de școală de 13 ani din Tereblecea, la 12 mai 1908; Înr. A. Voievidca (482).

XXIX, 54

Azi primblându-mă pe stradă
Mă'ntâlneam cu'n băiețel
Frumușel ca-un floricel,
Dă-mă, mamă, după el!
-Eu, copilă, eu te-aș da,

Dar mă tem că te-a-nșela.
Băiat tânăr și șâret
Te lasă cu focu'n piept,
Te iubește și se duce
Când îi dragostea mai dulce.

Inf. Zenovia Pascari

Înr. P.V. Pițul

XXX, 14

Frunză verde de săcară,
Mândrul meu de astă vară
Se roagă să-l iubesc iară.
Da 'eu l-oiu iubi într'o sară
Și l-oiu da pe ușă-afară!
Eu la dânsul rîd, vorbesc,

El crede că îl iubesc;
Eu cu dânsu' beu la masă,
El crede că-l ieu acasă;
Eu mânînc și beu prè bine,
El crede că-l ieu cu mine.

Inf. Pantelemon Chirilă

Înr. P.V. Pițul

*Câteva cântece mai recente înregistrate de Dumitru Covalciuc la
21.11.1978 de la terebleceanca Oltea Sandu și incluse în culegerea
„Comori folclorice din dulcea Bucovină”.*

Trandafir îmbobocit

Trandafir îmbobocit,
Dă-mi o floare s-o trimit
În război la-al meu iubit:
Să-l cate în țări străine,
Să-i dea veste de la mine;
Să-i dea veste și cuvînt
Că mă țin de jurămînt;
Să mi-l cate prin război,

Să-mi dea vestea înapoi;
Să-mi aducă ca să știu
Dacă îi pe lume viu.
De-o-ntâmplare c-a murit,
Du-te, floare, la mormînt
Și te pune lângă cruce
Și cuvînt nu-mi mai aduce.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

Vine trenul ca scânteia

Vine trenul ca scânteia	Vine trenul lin și lin
Cu răniți de la Crimeea;	Cu răniți de la Berlin.
Vine trenu-accelerat	Pe dușmani să-i ardă focul,
Cu răniți din Stalingrad;	Le-au mâncat la mulți norocul.

Vine trenul din Ardeal

Vine trenul din Ardeal	La mândra cum să mă duc?
Încărcat cu militari,	Decât cu picior de gumă
Vine trenul șuierând	Mai bine o moarte bună;
Militarii toți plângând.	Decât mână fără os,
În vagonul cel din urmă	Mai bine-un sicriu frumos
Vine Ghiță fără-o mână,	Înăuntru zugrăvit
Fără de-o mână și-un picior:	Și pe-afară iscălit,
-Să trăiți, dom' conductor!	Iscălit numele meu
Am stat la spital o lună	Că degeaba-am murit eu
Și mi-au pus picior de gumă.	Așa-au murit ai mai frați,
Cu picior de cauciuc	La Odesa-s îngropați.

Săriți, frați, în ajutor

Săriți, frați, în ajutor,	Du-mă, mamă, în grădină,
Că n-am mână și picior.	C-am să mor fără lumină.
Deschideți portița mare,	Fără lumină de ceară,
Că eu vin fără picioare.	Fără om din a mea țară:
Deschide-mi, mamă, portița,	Fără lumină de său,
Ca să-mi vezi ruptă mânuța.	Fără om din satul meu.

Rău mi-a cântat cucul mie

Frunză verde iasomie,
Rău mi-a cântat cucul mie.
Mi-a cântat Vinerea Sacă,
Să nu-mi fie lumea dragă;
Mi-a cântat vinerea-n post
Să nu am drag cin' mi-a fost.

Din păcate, folclorul tereblecean este puțin cercetat, rămânând mai că necunoscut. Aceasta se explică în mare parte prin faptul că Tereblecea, spre deosebire de alte localități bucovinene, nu a avut norocul de un Vasile Bizovi (Boian), Dumitru Covalciuc (Oprîșeni), Ion Posteuca (Stănești), Ilie și Nicolae Motrescu (Crasna), Valeriu Zmoșu (Pătrăuții de Jos), Dragoș Tochiță (Pătrăuții de Sus), Victoria Costinean (Ropcea) – să-i numim doar pe câțiva din contemporanii noștri, care s-au consacrat cu trup și suflet adunării creației populare – parte indisolubilă a tezaurului spiritual al neamului nostru românesc.

Timpu e teribil de nemilos, îi trece în lumea umbrelor pe bunicii și bunicele noastre, care, fără doar și poate, au moștenit de la predecesorii lor nestemate folclorice. Cât nu e încă prea târziu, să nu lăsăm să se piardă, irecuperabil, cum s-a întâmplat cu atâtea altele.

Vorbind despre viața cultural-artistică în Tereblecea, vom menționa că pulsul acesteia este susținut întru câțiva de două mânătoare de pană poetică – Eugenia Balan-Ciocoboc (n. 1936) și Tamara Petcov (n. 1988). Prima, cu studii universitare de limbi română și franceză, a dăscălit mai bine de 30 de ani la Școala Medie din localitate, astăzi fiind la pensie. Versurile ei sunt găzduite de publicațiile românești din regiune, cele mai reușite intrând în plachetele „*Cuibușorul meu cel drag*” și „*Lacrimile Bucovinei*”, apărute în 2002 și, respectiv, 2003 la Editura „*Macarie*” din Târgoviște. Tema predominantă – Bucovina.

Doamna Eugenia Balan-Ciocoboc scrie o poezie în stil popular, „*versurile ei câștigă, după aprecierea editorului Mihail I. Vlad, prin simplitate și sinceritate*”.

Bucovina

Bucovină, scumpă mamă,
Leagăn care ne-a crescut,
Ne-a-nvățat vorbă de seamă,
Soare mândru ne-a făcut.

Bucovină vers de foc,
Hora noastră cea străbună,
Fericire și noroc –
Mândre flori într-o cunună.

Bucovină, vers de cânt,
Glas de doina noastră dragă,
Pământelul nostru sfânt
Drag ne este-o viață-ntreagă.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

Limba noastră cea română

Limba noastră cea română,
Murmur dulce de izvor,
Și a doinelor stăpână,
Și a sufletului dor.

Limbă – tril de ciocârlie,
Șoaptă dulce de vioară
Ce-o vorbește-a noastră glie,
Ce-o vorbește-ntreaga țară.

Toată țara românească
Peste-ntinse zări, hotare,
Limba noastră să trăiasă,
Fie ea o mândră floare.

Limba noastră cea română
Buni părinți ne-au învățat,
Lucru sfânt să ne rămână,
Lucru sfânt, de neuitat.

Limbă dulce și ușoară,
Falnic izvor de minuni,
Limba noastră-i o comoară
Ce-o avem de la străbuni.

Vorbe dulci, gânduri curate,
Limbă de viță romană:
-Cum te-nduri, române, frate,
Să o schimbi cu cea ruteană?

Tereblecea

Tereblece, Tereblece,
Sățișor din farmec scos,
Vremea vine, vremea trece,
Tu rămâi mereu frumos.

Te umbrește codrul verde,
Te stropește-al tău Siret,
Stai în fața cui te vede
Făt-Frumos acel deștept.

Izvorăsc din tine-ntruna
Versurile, cânt de dor,

Râde soare, râde luna,
Raze blânde ies din nor.

Năvălit-au hoarde negre
Și din nou te-au botezat.
Cin-te știe, cin-te vede,
Tare mult ai fost uitat.

Din adâncuri de morminte
Tot răzbate-un glas de fag:
-Viu va fi ca și-nainte
Satul nostru scump și drag!

Tamara Petcov este studentă la Facultatea de Litere, Secția Limba Română, a Universității Naționale „Iuri Fedkovyci” din Cernăuți. A început să scrie poezie de pe băncile școlii. Debut editorial – placheta de versuri „*Suferință de amintiri*” în Editura „Macarie”, Târgoviște, 2006. „*Poeziile, spune Tamara, cred că sunt un dar Dumnezeiesc... Simțul poetic a apărut subit și s-a metamorfozat mereu... Ce valorează creația mea – doar timpul îmi va răspunde*”. Aprecierile la versurile publicate în ziarele „*Concordia*”, „*Libertatea cuvântului*”, precum și la cele prezentate în mai multe concursuri literare, sunt promițătoare:

Ochiul cuvântului

Deschide ochiul cuvântului
Și vei afla înțelepciunea,
E ca o mână a sfântului
Alungă slăbiciunea.
Găsește cheia vorbelor
Și vei afla adevărul,
Cum sub soarele apelor
Se oglindește cerul.
Curmă nova gândului
Și vei afla veșnicia,

Cum sub bătaia vântului
Rămâne armonia.
Alunfă negrul formelor
Ca să găsești sclipirea.
Cum sub soarele apelor
Rămâne strălucirea.
Alungă negrul formelor,
Curmă nova gândului,
Găsește chei vorbelor
Prin ochiul cuvântului.

Clipă

Moale risipire a razelor lucinde
Până în adâncuri inima mi-o umple.
Și gându-mi prea des și tainic se rumpe
În abisuri lungi și licărinde.
Un sunet poate fi, un cântec.
Viața poate fi un vis.

Dar iată, peste noi a nins
Și pagina c-o pană o întunec.
E prea demult de când am fost,
E prea târziu când vom mai fi.
Deci să iubim ce-i a iubi
Și să urăm ce n-are rost.

Lumea toată

Lumea toată-i o enigmă
Și enigma e în lume,
Însă spre a o cunoaște
Nu ne trebuie un nume.
Nu ne trebuie nici buze
Spre a spune că trăim,
Căci în lumea fără viață
Încercăm să viețuim.
Nu ne trebuie nici verde
Spre a spune că e vară,

Căci în viața fără lume
Noi trăim fără povară.
Nu ne trebuie nici noapte
Spre a spune că e zi.
Fie soare, fie lună –
Înainte vom privi.
Nu ne trebuie o lume
Spre a spune că trăim,
Însă Patria și Limba
Noi vom ști să prețuim!

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Balan, T.** (2005), *Documente bucovinene*, vol. I, Cernăuți, 1933; vol.II, Cernăuți, 1934; vol. IV, Cernăuți, 1938; vol. V, 1939; vol. VI, București, f.a.; vol. VII, Editura „Taida”, Iași.
- Balan, T.** (1927), *Vasile Scintilă*. În „Codrul Cosminului” II-III. Editura „Glasul Bucovinei”, Cernăuți.
- Bănățeanu, T.** (1975), *Arta populară bucovineană*. Suceava.
- Bejinariu, P.** (1994), *Biologi de seamă din Bucovina*. Editura „Țara Fagilor”, Suceava.
- Bejinariu, P.** (2005), *Eugen Botezat și școala de biologi de la Cernăuți*. Editura „Septantrion”, Rădăuți.
- Bejinariu, P.** (2006), *Contribuții ale bilogilor din Bucovina la cercetările hidrobiologiei*. În *Analele Bucovinei*, anul XIII, 2/2006. Editura Academiei Române.
- Bivolaru, O.** (2008), *Culiceni, străveche vatră românească*. Herța-Cernăuți. Grupul editorial „Cuvântul”. Editura „Zelena Bucovyna”, Herța.
- Bizovi, V.** (2005), *Boianul*. Editura „Bukrek”, Cernăuți.
- Богайчук, М.** (2005), *Література і мистецтво Буковини в іменах. (Словник - довідник)*. Чернівці, «Букрек».
- Bogdan, I.** (1913), *Documentele lui Ștefan cel Mare*. Vol.I și II, București.
- Bostan, Gr., Bostan, Lora** (2000), *Pagini de literatură română. Bucovina, Regiunea Cernăuți, 1775-2000*. Editura „Alexandru cel Bun”, Cernăuți.
- Botoș I. M.** (2006), *La nord de Tisa în „România Mică”*. Editura „Dragoș Vodă”, Cluj-Napoca.
- Căruntu, M. A.** (2005), *Un bilanț al deportărilor din comuna Tereblecea în primul an al ocupației sovietice (1940-1941)*. Țara Fagilor (serie nouă). Anul XIII, nr. 2 (51), aprilie-iunie 2005, Suceava.
- Clipa, S. T.** (2006), *Fondul bisericesc al Bucovinei și lichidarea lui (1948-1949)*. Editura Universității „Ștefan cel Mare”, Suceava.
- Costăchescu, M.** (1931), *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*. Vol. I, Editura „Viața Românească”, Iași.
- Costăchescu, M.** (1933), *Documente moldovenești de la Ștefan cel Mare*. Iași.
- Covalciuc, D.** (2004), *Comori folclorice din dulcea Bucovină*. Editura „Zelena Bucovyna”, Cernăuți.
- Covalciuc, D.** (2008), *Oprîșeni, un sat la răspântiile istoriei*. Editura „Zelena Bucovyna”, Cernăuți.

- Dan, D.** (1905), *Mănăstirea și comuna Putna*. Editura Academiei Române, București.
- Drăgușanul, I.** (2007), *Mărturisitorii. O istorie a scrisului bucovinean*, Editura „Mușatinii”, Suceava.
- Friedwagner, M.** (1940), *Rumänische volkslieder aus der Bukowina*. Würzburg.
- Galan, G. M.** (2004), *Un sat din Bucovina – Gălănești*. București.
- Giurescu, C-tin C., Giurescu D. C.** (1974), *Istoria românilor*, vol. I, Editura Științifică, București.
- Горук А.** (2005), *Національно-культурний рух поляків на Буковині (друга половина XIX ст. – 1914 р.)*. «Зелена Буковуна», Чернівці.
- Grămadă, N.** (1996), *Toponimia minoră a Bucovinei*, vol.II, Editura „Anima”, Iași.
- Grigorovici, C.** (2008), *Unde sunt feciorii Bucovinei... Mușenița – studiu monografic*. Editura „Risoprint”, Cluj-Napoca.
- Grigorovitz, Em.** (1908), *Dicționarul geografic al Bucovinei*. București.
- Grigoroviță, M.** (1994), *Din istoria culturii în Bucovina (1775-1944)*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Grigoroviță, M.** (1993), *Învățământul în nordul Bucovinei (1775-1944)*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Iacobescu, M.** (1993), *Din istoria Bucovinei*. Vol.I, 1774-1862. Editura Academiei Române, București.
- Iacobescu, M.** (2003), *30 de zile în „Siberia” căutând arhivele Bucovinei*. Editura „Junimea”, Iași.
- Ilica, V.** (2003), *Martiri și mărturii din nordul Bucovinei*. Editura Impremieriei de Vest, Oradea.
- Iordan, I.** (1983), *Dicționar al numelor de familie românești*. Editura Științifică și Enciclopedică, București.
- Iorga, N.** (1937), *Istoria românilor III*. Ctitorii, București.
- Loghin, C-tin.** (1926), *Istoria literaturii române din Bucovina (1775-1918)*. Tipografia „Mitropolitul Silvestru”, Cernăuți.
- Luceac, I.** (1994), *Un pictor bucovinean: Epaminonda Bucevschi*. Glasul Bucovinei, 2/1994, Cernăuți-București. Fundația Culturală Română.
- Marian, S. F.** (1981), *Legende istorice din Bucovina*. Editura „Junimea”, Iași.
- Nicolaiciuc, V.** (2005), *Repere culturale și umane*. Editura „Flondor”, Rădăuți.
- Nimigeanu, D.** (2006), *Însemnările unui țaran deportat din Bucovina*. Fundația regală „Carol I”, Paris, 1958 Ediția a doua, Editura de Vest, Timișoara, 1993; Ediția a treia, Editura VESTHLA, București.

TEREBLECEA

- un sat la margine de țară –

- Nimigeanu, L. G.** (2010), *Zodia nedreptății*, Editura SAMUEL, Mediaș.
- Nistor, I.** (1926), *Bejenari ardeleni în Bucovina*. Editura „Glasul Bucovinei”, Cernăuți.
- Nistor, I.** (1991), *Istoria Bucovinei*. Editura „Humanitas”, București.
- Onciul, D.** (1992), *Din istoria Bucovinei*. Editura „Universitas”, Chișinău.
- Onciul, D.** (1900), *Istoria Românilor. Perioada de la Mircea cel Bătrân până la 1526*. București.
- Oprea, N.** (2007), *Bucovina. Cronică ilustrată*. Editura „Mușatinii”, Suceava.
- Pahomi, M.** (1998), *Biserici și schituri ortodoxe românești din ținutul Cernăuți*. Editura „Hurmuzachi”, Suceava.
- Patraș, M.** (2006), *Bibliografie*. Chișinău.
- Pieszczo, Fr.** (2005), *Din istoria Liceului „Lațcu Vodă” Siret*. Siret.
- Pieszczo, Fr.** (2008), *Polonezii în istoria orașului Siret*. Suceava.
- Pieszczo, Fr.** (2007), *Un oiconim controversat*. Ziarul „Crai Nou”, 17.08.2007.
- Popescu, I., Cozmei, I.** (1994), *Drumul spre Golgota*. Editura „Moldova”, Iași.
- Popescu-Sireteanu, I.** (1999), *Orașul Siret și împrejurimile*. Edit „Bucovina”, Iași.
- Popescu-Sireteanu, I.** (1994), *Siretul-vatră de istorie și cultură românească*. Editura „Omnia”, Iași.
- Posteucă, I.** (2008), *Biserica Sfânta Parascheva din Stănești: 110 ani de istorie*. Editor Nicolae Șapcă. „Zelena Bucovyna”, Cernăuți.
- Posteucă, I.** (2006), *Stăneștii pe Siret*. Editura „Zelena Bucovyna”, Cernăuți.
- Posteucă, V.** (1958), *Însemnările unui țaran deportat din Bucovina de Dumitru Nimigeanu*. Cronică scrisă în 18 octombrie 1958 la Sydenham, Ontario, Canada.
- Purici, Șt.** (1998), *Mișcarea națională românească între anii 1775-1861*. Editura „Hurmuzachi”, Suceava.
- Rusu, F.** (2009), *Amintiri. Oameni și locuri din Țara Fagilor*. Editura Academiei Române, București.
- Satco Em.** (2000), *Bucovina. Contribuții culturale științifice*. Dicționar IX. Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera”, Suceava.
- Satco, Em.** (2004), *Enciclopedia Bucovinei*. Vol.I și II. Suceava.
- Satco, Em., Pânzar, I.** (1997), *Personalități bucovinene*. Vol.VIII. Suceava.
- Шова, В.** (2000), *Крoвaвий пyть*. „Книга памяти України». Черновци.
- Tărățeanu, V., Hriniciuc, D.** (1994), *Flori de lumină a făcut să răsară*. Glasul Bucovinei, 2/1994, Cernăuți-București. Fundația Culturală Română.
- Ungureanu, C-tin.** (2007), *Învățămintul primar din Bucovina (1774-1918)*. Editura „Civitas”, Chișinău.

- Werenka, D.** (1895), *Topographie der Bukowina zur Zeit ihrer Erwerbung durch Oesterreich (1774-1785)*. Czernowitz.
- Zmoșu, V.** (2006), *Un sat bucovinean de pe Valea Siretului: Pătrăuții de Jos. Mărturii spirituale*. Editura „Alexandru cel Bun”, Cernăuți.
- *** (1993), *Almanahul Societății pentru Cultură Românească „Mihai Eminescu” din Cernăuți*. Editura Fundației Culturale Române. București.
- *** (2006), *Analele Bucovinei*. Anul XIII, 1/2006, Editura Academiei Române, București.
- *** (2007), *Analele Putnei*, vol. III. Grupul Mușatinii, Suceava.
- *** (2009), *Bucovina: patrimoniu cultural comun*. Ediție bilingvă ucraineană-română. Editura „Misto”, Cernăuți.
- *** *Anuarul Arhiepiscopiei ortodoxe a Bucovinei pe anul 1923*. Cernăuți. Editura Consistoriului arhiepiscopesc ortodox al Bucovinei. Societatea tipografică bucovineană.
- *** *Anuarul Mitropoliei Bucovinei pe anul 1937*. Editura Consiliului eparhial ortodox al Bucovinei. Cernăuți, Tipografia „Mitropolitul Silvestru”.
- *** (2004), *Cercetători și inventatori din Republica Moldova (partea III)*. Editura AGEPI, Chișinău.
- *** *Contul de gestiune al parohiei Tereblecea, protoieria Siretului, județul Rădăuți, pe anul 1939*. Arhiva de Stat a regiunii Cernăuți, fond 320 registru I, nr. 5135.
- *** (1975), *Documenta Romaniae Historica Moldova*, vol. I. Academia R.S.R. Editura Academiei R.S.R. București.
- *** (2008), *Fondul Bisericesc Ortodox român al Bucovinei. Istorie și actualitate*. Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava.
- *** (1937), *Geografia județului Rădăuți pentru clasa a II-a primară*. Manual de consultare, ediția I. Cernăuți.
- *** (1969), *Історія міст і сіл. Чернівецька область*. Головна редакція Української Радянської Енциклопедії АН УРСР. Київ.
- *** (1986), *Legende populare geografice*. Editura Sport-Turism, București.
- *** *Schematismus der Bukowinaer gr.-or.* Archiepiscopal-Diöcese. Czerniwitz, 1867-1913.
- *** *Șemantismul Arhiepiscopiei ortodoxe al Bucovinei pe anul 1922*. Cernăuți. Editura Consistoriului arhiepiscopesc ortodox a Bucovinei. Societatea tipografică bucovineană.
- *** (1982), *Știința în Bucovina*. Ghid Bibliografic, vol. I, Suceava.

CUVÂNT DE ÎNCHEIERE

După mai mulți ani de răscolire prin arhiva regională și Biblioteca universitară din Cernăuți, de studiere a câtorva sute de cărți și a altor surse documentare și, nu în ultimul rând, de întâlniri și discuții cu o bună parte din scumpii mei consăteni, iată-mă venit în fața publicului larg cu această modestă carte, care s-ar vrea o încununare a eforturilor depuse de mine. În același timp, sunt conștient că această realizare a mea nu întrunește cerințele unei istorii sau monografii atotcuprinzătoare. Căci, din motive obiective și subiective, mi-au rămas neconsultate numeroase documente (mai ales în limba germană, pe care n-o cunosc), risipite prin arhivele din România, Austria și alte țări, studii științifice și informații din presa timpului. Și apoi, să recunoaștem, mai e nevoie de mult dar și har. Scopul acestei scrieri, fixat din capul locului, a fost prezentarea unor date și evenimente mai importante din calea parcursă de comună de la prima atestare documentară – 11 martie 1446 – până în zilele noastre. În centrul l-am pus pe Terebleceanul – harnicul, înțeleptul, neînfrântul tereblecean, trecut prin vitregiile istoriei, care n-a putut fi îngenuncheat, a rămas întotdeauna cu fruntea sus, făuritor al vieții sale. Ași fi bucuros, fericit să știu că am reușit, măcar cât de cât, să îmbogățesc cunoștințele cititorilor despre această minunată vatră de români. Rămân cu speranța că această trudă a mea va servi cap de sprijin pentru viitorii cercetători ai Tereblecii. Doamne ajută!

Autorul

ANEXA 1. Lista locuitorilor din Tereblecea la 1 aprilie 2010

Nr. registru	Prenumele, numele, numele după tată	Ziua, luna, anul nașterii
1	AXENIUC Constantin Ion	13. 05. 1967
	AXENIUC Ludmila Petrea	13. 02. 1971
	AXENIUC Ion Constantin	22. 01. 2003
	AXENIUC Constantin Constantin	28. 08. 1993
	AXENIUC Mihail Constantin	05. 06. 2005
	AXENIUC Petrea Constantin	02. 07. 2008
2	SANDU Domnica Serghei	07. 04. 1961
	PALAMARIUC Constantin Nicolae	02. 01. 1978
	SANDU Serghei Nicolae	08. 06. 1991
3	JUNICI Constantin Ion	28. 03. 1975
	JUNICI Natalia Gheorghe	04. 09. 1978
	JUNICI Gheorghe Constantin	25. 10. 1996
	JUNICI Elena Constantin	01. 06. 1998
4	BENDERSKA Ana Petrea	24. 02. 1938
5	KUDREAVSKA Evdochia Mihail	20. 07. 1946
	LACUSTA Ludmila Nicolai	05. 03. 1965
	LACUSTA Tatiana Vasile	02. 06. 1988
	LACUSTA Ocsana Vasile	28. 06. 1990
	KORSUN Marfa Tanasie	28. 01. 1927
6	LIUBCENKO Iurii Lavrentii	04. 06. 1952
	LIUBCENKO Tamara Vasile	27. 09. 1954
	LIUBCENKO Iurii Iurii	30. 09. 1989
	SEMENIUC Oxana Iurii	12. 03. 1979
7	BELCIUC Ana Ion	16. 01. 1959
	BELCIUC Serghei Gheorghe	25. 01. 1986
8	OTCULI Nicolai Ivan	25. 09. 1935
	OTCULI Manolina Simion	09. 10. 1934
9	SOLOPOV Elena Constantin	10. 11. 1945
	SOLOPOV Iurii Egor	04. 02. 1972
	SOLOPOV Modesta Mircea	19. 07. 1973
	SOLOPOV Anatolie Iurii	21. 10. 1994
	SOLOPOV Cristina Iurii	19. 02. 2001
10	DROZDIK Feodor Vladimir	22. 05. 1965
	DROZDIK Maria Feodor	12. 02. 1969
	DROZDIK Vladimir Feodor	04. 09. 1991
	DROZDIK Andrei Feodor	05. 12. 1992
	DROZDIK Alecsandru Feodor	03. 07. 1994
11	BELCIUC Domnica Constantin	27. 02. 1957
12	BELCIUC Gheorghe Dumitru	05. 12. 1962
13	COVȘAR Elena Ion	05. 03. 1954
	COVȘAR Tamara Serghei	27. 09. 1998
	COVȘAR Maria Serghei	05. 09. 1991
	COVȘAR Maria-Veronica Alecsandru	26. 08. 2008
14	VILCHAK Elena Iosip	11. 04. 1938
15	HAUCA Adrian Ion	07. 12. 1979

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	HAUCA Aurelia Ion	09. 05. 1978
	HAUCA Maximilian Adrian	21. 10. 2005
16	PUIUL Dumitru Gheorghe	27. 06. 1956
	PUIUL Viorica Viorel	14. 03. 1960
	PUIUL Dinu Dumitru	04. 12. 1981
	PUIUL Alecsandra Dumitru	26. 10. 1987
17	KLEPAK Petru Ion	05. 06. 1932
	KLEPAK Speranța Gheorghe	12. 03. 1936
18	MOȚOC Maria Gheorghe	19. 12. 1954
	MOȚOC Gheorghe Ion	17. 02. 1979
19	PASCARI Viorica Ion	21. 03. 1961
	PASCARI Nicolae Anton	19. 07. 1994
20	BOBUL Domnica Vasile	29. 04. 1961
	GABOR Dumitru Ion	08. 11. 1962
	BOBUL Toader Vasile	01. 03. 1959
	SOCACI Irina Dumitru	21. 06. 1985
	SOCACI Ana-Victorie Gheorghe	13. 08. 2008
	BOBUL Gheorghe Vasile	30. 04. 1957
21	NICA Gheorghe Mihai	08. 03. 1988
22	ZOTIC Ecaterina Pavel	02. 01. 1937
	COSTENIUK Olga Vasile	07. 10. 1975
	COSTENIUK Iaroslav Ivan	03. 02. 1970
	COSTENIUK Andrei Iaroslav	26. 03. 1996
	COSTENIUK Marina Iaroslav	17. 02. 1999
23	MISIURCA Anton Mihai	07. 02. 1941
	BIRĂU Valentina Anton	01. 02. 1971
	BIRĂU Mariana Vasile	22. 02. 2001
	BIRĂU Ana Vasile	03. 12. 1999
24	BULIGA Ion Vasile	10. 02. 1946
	BULIGA Ana Iosip	03. 04. 1949
	CIMBRU Natalia Ion	16. 05. 1969
25	PANCIUC Ana Alexandru	04. 12. 1972
	PANCIUC Marina Serghei	27. 08. 1995
26	MINTIOAN Domnica Serghei	18. 08. 1952
	MINTIOAN Ion Alexandru	17. 01. 1983
27	NIMIGEAN Dumitru Vasile	30. 07. 1959
	NIMIGEAN Violeta Vladimir	15. 05. 1961
	NIMIGEAN Natalia Dumitru	03. 04. 1991
	NIMIGEAN Constantin Dumitru	29. 03. 1984
28	BEZEDE Ana Egor	16. 03. 1976
	BEZEDE Dumitru Mihai	10. 10. 1968
	BEZEDE Dumitru Dumitru	26. 06. 1999
29	CĂRLIG Silvia Pentelei	13. 04. 1942
	CĂRLIG Radu Ion	13. 03. 1978
	SAMOILENKO Dina Ion	28. 12. 1980
	SAMOILENKO Stanislav Nicolai	01. 05. 1975
	SAMOILENKO Dumitru Stanislav	31. 07. 2002
30	TOMNIUK Vasilii Nicolai	04. 03. 1949
	TOMNIUK Nina Iachim	19. 01. 1950

Ion CREȚU

	ȚĂBULEAC Svetlana Vasile	20. 09. 1978
	ȚĂBULEAC Dumitru Dumitru	14. 06. 1974
	ȚĂBULEAC Maxim Dumitru	18. 08. 1999
31	ȚĂGANCIUC Ion Foca	01. 03. 1945
	ȚĂGANCIUC Aurelia Dumitru	07. 04. 1941
32	STACENKO Efrosia Nichifor	19. 08. 1939
	STACENKO Arsene Anatolie	08. 02. 1974
33	MINTIOAN Vasile Serghei	17. 05. 1943
	MINTIOAN Eleonora Vasile	04. 10. 1951
34	NASTIUC Constantin Ilie	29. 07. 1936
	NASTIUC Maria Ion	18. 06. 1938
	NASTIUC Gheorghe Constantin	01. 06. 1980
35	NASTIUC Maria Gheorghe	28. 08. 1986
	NASTIUC Tatiana Gheorghe	25. 01. 2005
	NASTIUC Gheorghe Gheorghe	12. 05. 2006
	NASTIUC Elena Gheorghe	24. 01. 2008
36	LACUSTA Maria Vasile	28. 08. 1947
37	MURARU Floarea Ion	13. 03. 1978
	MURARU Mariana Valerie	08. 07. 1996
	MURARU Marin Valerie	15. 02. 2006
	MURARU Vitalie Valerie	06. 02. 2008
38	UNGUREAN Gheorghe Constantin	18. 03. 1951
	UNGUREAN Silvia Avrentie	02. 10. 1955
	NIMIGEAN Mariana Gheorghe	02. 09. 1983
	NIMIGEAN Serghei Dumitru	30. 09. 1978
	NIMIGEAN Dumitru Serghei	11. 12. 2006
39	MASER Arcadie Ion	09. 10. 1950
	MASER Elena Constantin	12. 01. 1948
	COJOCAR Svetlana Arcadie	16. 12. 1983
	COJOCAR Constantin Ion	06. 04. 1978
40	LUCAȘ Axentie Toader	14. 05. 1949
	LUCAȘ Elena Serghei	21. 11. 1949
41	VASILĂȘ Pentelei Vasile	22. 04. 1956
	VASILĂȘ Domnica Vasile	02. 07. 1957
	VASILĂȘ Constantin Pentelei	13. 05. 1982
	VASILĂȘ Silvia Ion	04. 08. 1984
	VASILĂȘ Vasile Constantin	08. 04. 2005
42	HAMANGEAK Uliana Vasile	10. 06. 1924
	HAMANGEAK Ilie Vasile	11. 06. 1966
43	UNGUREAN Constantin Gheorghe	08. 03. 1974
	UNGUREAN Corina Vasile	16. 06. 1978
	UNGUREAN Gheorghe Constantin	14. 12. 1998
	UNGUREAN Ana Constantin	24. 11. 2001
	UNGUREAN Lina Constantin	15. 05. 2006
44	HAMANDEAK Doroteia Gheorghe	03. 01. 1961
	HAMANDEAK Ion Petrea	14. 05. 1957
	HAMANDEAK Ion Ion	21. 06. 1985
	HAMANDEAK Dumitru Ion	01. 11. 1987
	HAMANDEAK Ilie Ion	04. 08. 1989
	HAMANDEAK Vasile Ion	09. 02. 1993

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	HAMANDEAK Uliana Ion	02. 03. 1995
	HAMANDEAK Petrea Ion	10. 10. 1996
	HAMANDEAK Constantin Ion	12. 11. 2000
	HAMANDEAK Mihail Ion	11. 02. 2003
45	TURANSCHI Veronia Vasile	01. 07. 1959
	TURANSCHI Domnica Ion	21. 07. 1979
46	AXENIUC Viorel Ion	30. 08. 1971
	AXENIUC Lilia Toader	23. 05. 1973
	AXENIUC Ion Viorel	30. 09. 1994
	AXENIUC Marina Viorel	21. 03. 2006
47	ȘTACENKO Nona Anatolie	11. 12. 1967
	NIMIGEAN Boris Constantin	27. 02. 1988
	NIMIGEAN Vasile Constantin	20. 02. 1990
	HUCIC Valeria Vasile	03. 07. 1999
48	COJOCARU Ilie Emilian	04. 07. 1928
49	DRUȚA Vasile Ion	-
50	COJOCAR Domnica Toader	29. 09. 1958
	COJOCAR Serghei Vasile	20. 04. 1952
	COJOCAR Alexandru Serghei	24. 06. 1974
51	VASIŁAȘ Vasile Constantin	14. 07. 1971
52	ȘLEMCO Leontina Toader	20. 03. 1931
53	ȘNAIDER Andrei Dragoș	24. 02. 1989
54	HUMENIUC Vasile Anatolie	23. 04. 1967
	HUMENIUC Aliona Vasile	21. 06. 1991
	HUMENIUC Larisa Dumitru	06. 07. 1968
	HUMENIUC Anatolie Vasile	10. 02. 1993
55	ZBIGLII Valerii Ignat	17. 05. 1951
	ZBIGLII Ocsana Valerii	18. 09. 1980
	ZBIGLII Valerii Valerii	18. 12. 1984
56	TURANSCHII Ion Dragoș	14. 08. 1967
	TURANSCHII Maria Constantin	26. 09. 1962
	CETĂȚAN Lina Vasile	12. 11. 1985
57	PICIALCA Vasile Constantin	16. 05. 1966
58	GAVRILOI Gheorghe Vasile	08. 05. 1964
	GAVRILOI Elena Mihai	22. 11. 1971
	GAVRILOI Iulia Gheorghe	06. 04. 1990
	GAVRILOI Maria Anton	18. 03. 1931
59	VOVCHIVSCA Achilina Gheorghe	20. 01. 1933
60	ZOTIC Aurel Constantin	22. 12. 1921
	ZOTIC Maria Vesnazian	13. 12. 1943
61	PANCIUC Olga Arcadie	23. 04. 1940
	PANCIUC Serghei Gheorghe	09. 04. 1979
62	VILCHAK Maria Matvei	08. 08. 1927
63	SOCACI Gheorghe Serghei	20. 05. 1946
	SOCACI Elena Zaharie	08. 08. 1948
64	NIMIGEAN Vasile Gheorghe	21. 01. 1988
	NIMIGEAN Violeta Pentelei	14. 01. 1991
	NIMIGEAN Maria Vasile	04. 04. 2009

Ion CREȚU

65	PANCIUC Dumitru Mircea	25. 09. 1967
	PANCIUC Maria Gheorghe	23. 07. 1971
	SCOREICO Angela Dumitru	03. 05. 1990
	PANCIUC Ana Dumitru	18. 05. 2000
66	PALAMARIUC Svetlana Nicolai	18. 10. 1980
	ZELENCA Ion Ianu	24. 06. 1975
	PALAMARIUC Diana Ion	09. 05. 1999
	PALAMARIUC Ruslana Ion	06. 07. 2000
	PALAMARIUC Maxim Ion	21. 03. 2008
67	NASTIUC Vasile Constantin	07. 08. 1975
68	COJOCAR Ana Vasile	21. 05. 1980
	COJOCAR Lavrentie Gheorghe	01. 12. 1977
	COJOCAR Gheorghe Lavrentie	21. 06. 2002
	COJOCAR Alexandru Lavrentie	27. 03. 2008
69	TETERA Vladimir Iosip	10. 04. 1950
	VILCHAK Irina Matvei	06. 04. 1953
70	STAȘESCU Elena Petrea	10.10.1936
	STAȘESCU Mihail Ion	19.11.1967
	STAȘESCU Larisa Ion	22. 08. 1976
	STAȘESCU Valentina Mihail	30. 06. 1997
	STAȘESCU Ana-Adriana Mihail	16. 04. 2004
	STAȘESCU Ion Mihail	29. 06. 2006
	STAȘESCU Elena Mihail	02. 04. 2008
71	ȚIGĂRĂ Larisa Vasile	25. 01. 1963
	BOCA Dumitru Toader	03. 03. 1964
	ȚIGĂRĂ Alecsandru Dumitru	26. 09. 1988
	ȚIGĂRĂ Serghei Dumitru	03. 09. 1993
72	GABOR Ana Ion	19. 10. 1965
	GABOR Ștefan Vasile	26. 05. 1991
	GABOR Vasile Ștefan	23. 09. 1968
	GABOR Valentina Vasile	05. 07. 1993
	GABOR Veronica Vasile	05. 03. 2002
73	NAIDIONOV Rodica Cozma	18. 09. 1961
	NAIDIONOV Serghei Ivan	04. 05. 1962
	NAIDIONOV Ruslan Serghei	20. 10. 1987
	NAIDIONOV Iuliana Serghei	04. 10. 1989
74	ȚIGĂRĂ Silvia Dumitru	11. 05. 1938
75	AXENTIE Floarea Ion	11. 07. 1975
	AXENTIE Liliana Lilian	09. 08. 1995
	AXENTIE Florin Lilian	07. 04. 1998
	AXENTIE Valentiana Lilian	08. 11. 2004
76	RUSU Ion Constantin	10. 05. 1947
	RUSU Silvia Vasile	08. 08. 1950
77	BRANT Ion Vasile	15. 02. 1947
	BRANT Dora Petrea	20. 11. 1948
78	ȘLEMCO Mariana Ion	29. 09. 1984
	ȘLEMCO Constantin Pentelei	26. 09. 1980
	ȘLEMCO Vitalie Constantin	29. 03. 2005
	ȘLEMCO Valerie Constantin	20. 05. 2008
79	BRANT Mihail Ion	23. 10. 1977

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	BRANT Marian Mihail	01. 05. 2003
	BRANT Vitalina Mihail	03. 04. 2005
	BRANT Ghelena Liudvic	24. 02. 1977
	BRANT Maxim Mihai	11. 02. 2010
80	COJOCAR Toader Vasile	19. 10. 1965
81	HAUCA Vasile Ion	16. 03. 1929
82	HAUCA Olga Mircea	01. 01. 1954
	HAUCA Alexandru Ion	07. 10. 1983
	HAUCA Ion Alexandru	27. 12. 2005
	NIMIGEAN Elena Gheorghe	30. 07. 1984
	HAUCA Maria Alexandru	18. 08. 2009
83	ȚARIUC Elena Gheorghe	28. 01. 1961
	ȚARIUC Toader Vasile	30. 09. 1959
	ȚARIUC Mariana Toader	19. 01. 1990
	ȚARIUC Ion Vadim	22. 03. 2009
84	DUBĂU Serghei Ion	30. 01. 1974
	DUBĂU Svetlana Gheorghe	17. 03. 1979
	DUBĂU Viorica Serghei	12. 11. 1997
85	DUBĂU Viorica Vasile	29. 07. 1952
86	PANCIUC Vasile Eladie	12. 02. 1953
	PANCIUC Valentina Toader	01. 03. 1957
	PANCIUC Dorina Vasile	15. 11. 1981
	PANCIUC Dorin Vasile	27. 11. 1979
87	VRABIE Vasile Pavel	16. 01. 1961
	VRABIE Lilia Ilie	06. 05. 1966
	VRABIE Andrei Vasile	12. 05. 1987
	VRABIE Cristina Vasile	06. 03. 1984
88	CIUPRUN Ion Vasile	07. 06. 1988
89	COJOCAR Pamfir Pavel	17. 01. 1926
	CEREDNICENKO Domnica Pamfir	24.11. 1958
	CEREDNICENKO Igor Victor	13. 05. 1960
	CEREDNICENKO Svetlana Igor	24. 05. 1986
	CEREDNICENKO Maria Igor	26. 12. 1989
	CEREDNICENKO Victor Igor	04. 08. 1991
90	SOCACI Maria Alexandru	28. 09. 1939
91	CIUPRUN Ion Vasile	01. 11. 1942
	CIUPRUN Maria Orest	05. 04. 1944
	CIUPRUN Mihail Ion	21. 11. 1986
92	SCRIPCARI Ana Sidor	28. 12. 1929
	SCRIPCARI Gheorghe Dumitru	19. 04. 1964
	SCRIPCARI Olga Mihail	21. 09. 1966
	SCRIPCARI Maria Gheorghe	12. 10. 1992
93	COSIC Vasile Alexandru	22. 11. 1967
	COSIC Liudmila Ion	11. 11. 1964
	COSIC Natalia Vasile	10. 12. 1990
	COSIC Zina-Cristina Vasile	02. 07. 1994
	COSIC Mariana Vasile	31. 07. 2001
94	CIUPRUN Vasile Ion	02. 07. 1967
	CIUPRUN Vera Lazăr	14. 12. 1968

Ion CREȚU

	CIUPRUN Irina Vasile	13. 03. 1992
	CIUPRUN Vasile Vasile	24. 09. 1999
95	OLARIU Gheorghe Leon	17. 01. 1940
	OLARIU Oltea Veronica	17. 05. 1946
	OLARIU Ion Gheorghe	25. 01. 1987
	OLARIU Liliana Gheorghe	30. 03. 1969
96	STRUGARI Alexandru Dumitru	28. 11. 1968
	STRUGARI Galina Mihail	04. 09. 1965
	STRUGARI Maria Alexandru	18. 01. 2003
	STRUGARI Dumitru Alexandru	18. 01. 2003
97	NIMIGEAN Elena Vasile	02. 04. 1943
98	MINTIOAN Dumitru Constantin	19. 06. 1967
	MINTIOAN Aurica Zaharie	01. 12. 1968
	MINTIOAN Constantin Dumitru	16. 02. 1989
	MINTIOAN Ion Dumitru	06. 04. 1995
	MINTIOAN Maria Dumitru	03. 08. 1999
99	AURITE Elena Dumitru	12. 02. 1944
	AURITE Viorel Vasile	02. 09. 1971
	AURITE Dorina Viorel	17. 11. 1996
100	PATRAȘ Teofil Alexandru	08. 01. 1937
	FILIPIAK Svetlana Teofil	24. 07. 1975
	FILIPIAK Valerii Viorel	22. 11. 1975
	FILIPIAK Cristina Valerii	31. 08. 1996
	FILIPIAK Anatolie Valerii	17. 08. 2001
101	STRUGARI Valeria Ion	12. 01. 1946
	STRUGARI Diana Dumitru	24. 03. 1977
102	VASILAȘ Vasile Ștefan	08. 12. 1940
	VASILAȘ Natalia Ion	05. 06. 1949
	VASILAȘ Ilie Vasile	29. 07. 1976
	VASILAȘ Elena Serghei	14. 07. 1971
	VASILAȘ Vasile Ilie	04. 07. 2001
	VASILAȘ Serghei Ilie	09. 12. 2004
103	PATRAȘ Vladimir Teofil	19. 08. 1965
	PATRAȘ Violeta Ion	07. 12. 1970
	PATRAȘ Alina Vladimir	15. 04. 1989
	PATRAȘ Ion Vladimir	25. 05. 1996
	PATRAȘ Alexandru Vladimir	25. 05. 1996
104	VACARIUC Vasile Petrea	18. 08. 1958
	VACARIUC Viorica Vasile	15. 07. 1960
	BAMBUC Ina Vasile	27. 03. 1980
	BAMBUC Ion Gheorghe	14. 10. 1980
	BAMBUC Irina Ion	15. 07. 2003
	BAMBUC Anastasia Ion	24. 04. 2009
105	MIRONIUC Manolie Gheorghe	21. 03. 1941
	MIRONIUC Vasile Manole	06. 07. 1973
	MIRONIUC Lucica Vasile	03. 03. 1984
	MIRONIUC Manolie Vasile	30. 06. 2005
	MIRONIUC Elena Vasile	28. 07. 2009
106	KNAPIK Rozalia Mihail	08. 02. 1963
	KNAPIK Dorotea Franz	26. 06. 1981

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	KNAPIK Mihail Franz	17. 09. 1982
	KNAPIK Iuri Vasile	05. 04. 1999
	GANȚAC Vasile Dumitru	03. 01. 1957
107	KNAPIK Maria Franz	14. 03. 1987
108	ȚURCAN Valentina Vasile	26. 03. 1977
	ȚURCAN Evelina Igor	03. 02. 2006
109	ȚURCAN Igor Nicolae	18. 10. 1981
	ȚURCAN Daniel Igor	15. 06. 2009
110	DROZDIK Emilia Gheorghe	23. 04. 1942
	FACAȘTIUC Isenia Dumitru	11. 01. 1994
111	KUCIAK Rozalia Gheorghe	15. 05. 1940
112	ZELINSCHI Frozina Manole	18. 07. 1956
	ZELINSCHI Elena Manole	04. 03. 1960
	ZELINSCHI Vasile Mihail	10. 12. 1981
113	NICHIFOREȚ Elena Constantin	27. 08. 1934
	ȚIGĂRĂ Leontina Vasile	13. 07. 1939
114	CREȚU Lidia Andrei	26. 07. 1944
	CREȚU Toader Ilie	21. 02. 1944
	CREȚU Teodor Vasile	08. 05. 1992
115	SANDUL Maria Dumitru	29. 10. 1955
	SANDUL Ion Gheorghe	09. 06. 1949
	SANDUL Dumitru Ion	12. 04. 1978
116	VASILAȘ Gheorghe Vasile	17. 08. 1969
	VASILAȘ Ana Ion	27. 09. 1975
	VASILAȘ Natalia Gheorghe	10. 06. 1996
	VASILAȘ Maria Gheorghe	10. 11. 1998
117	ANTIMEI Mihail Radu	28. 03. 1972
	ANTIMEI Mariana Leon	17. 09. 1976
	ANTIMEI Marian Mihail	26. 08. 2000
	ANTIMEI Alexandru Mihail	04. 02. 2004
118	GABOR Leon Dumitru	25. 02. 1940
	GABOR Elena Vasile	20. 06. 1949
119	ȚIGĂRĂ Vasile Constantin	21. 04. 1963
	ȚIGĂRĂ Lucica Vasile	17. 12. 1972
	ȚIGĂRĂ Constantin Vasile	01. 03. 1993
	ȚIGĂRĂ Alexandru Vasile	07. 08. 2007
120	VASILAȘ Domnica Ștefan	06. 01. 1991
121	SOCACI Filaret Toader	20. 03. 1947
	SOCACI Silvia Vasile	12. 10. 1951
	SOCACI Vasile Filaret	19. 08. 1978
122	BELCIUC Ion Vasile	07. 07. 1936
123	HUMENIUC Zamfira Procop	27. 10. 1932
	HUMENIUC Elena Nicolae	04. 03. 1965
	BUZDUGA Gheorghe Dumitru	31. 03. 1973
124	EPURE Elena Gheorghe	14. 04. 1941
125	ȚIGĂRĂ Aurel Leontie	06. 04. 1923
	CREȚU Ostafie Vasile	05. 08. 1989
126	CAZAC Vasile Ion	14. 10. 1938

Ion CREȚU

127	MELNICIUC Maria Filip	31. 01. 1960
	MELNICIUC Ion Nicolae	17. 06. 1956
	MELNICIUC Anatolie Ion	04. 01. 1983
128	OLOER Elena Serghei	27. 09. 1922
	OLOER Dumitru Ion	25. 06. 1955
129	RUSU Vasile Serghei	10. 01. 1934
	RUSU Domnica Vasile	20. 09. 1942
	RUSU Serghei Vasile	08. 03. 1979
	RUSU Dumitru Serghei	14. 10. 2005
130	RUSU Domnica Traian	24. 06. 1937
	RUSU Ion Gheorghe	08. 02. 1963
131	STRUGARU Rodica Vasile	12. 06. 1946
	STRUGARU Valentin Ion	09. 09. 1976
132	RUSU Vasile Gheorghe	29. 08. 1944
	RUSU Elena Serghei	15. 11. 1952
	RUSU Srghei Vasile	18. 10. 1979
133	NIMIGEAN Domnica Serghei	13. 02. 1935
	AURITE Silvia Radu	18. 08. 1979
134	CIOBANU Viorica Ilie	14. 06. 1943
	CIOBANU Elena Grigore	01. 01. 1965
	PASCARI Rodica Grigore	18. 02. 1971
	PASCARI Ion Anton	16. 02. 1970
	PASCARI Toader Ion	15. 03. 1993
	PASCARI Mihail Ion	21. 11. 1996
135	KNAPIK Dorotea Mihail	05. 04. 1924
136	HNEDA Petrea Tanasie	13. 07. 1974
137	MESHAK Petrea Iosif	08. 01. 1952
138	OLOER Serghei Ion	12. 07. 1957
	OLOER Silvia Toader	11. 06. 1959
139	VILCHAK Mihail Iosif	24. 11. 1944
	VILCHAK Ana Victor	25. 11. 1946
	VICHNEAK Iosif Gheorghe	05. 05. 1967
	VICHNEAK Valentina Mihail	19. 03. 1968
	VICHNEAK Iaroslav Iosif	02. 11. 1989
	VICHNEAK Maximilian Iosif	07. 05. 2004
140	SEMENOVICI Elena Dumitru	05. 08. 1943
141	ȚARIUC Elena Serghei	16. 03. 1934
142	ZEGREA Vladimir Vasile	25. 11. 1973
	ZEGREA Lucia Ion	05. 03. 1972
	ZEGREA Vasile Vladimir	23. 08. 1972
	JUPÂN Ion Serghei	18. 02. 1938
143	COSIC Violeta Alexandru	05. 09. 1964
144	OLOERI Ion Vasile	27. 03. 1972
	OLOERI Violeta Gheorghe	13. 03. 1977
	OLOERI Vasile Ion	13. 03. 1994
	OLOERI Alina Ion	25. 07. 1996
145	RUSU Gheorghe Vasile	24. 04. 1968
	RUSU Angela Ion	23. 06. 1972
	RUSU Gheorghe Gheorghe	07. 05. 1992

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	RUSU Vergina-Alina Gheorghe	10. 04. 1994
	RUSU Ion Gheorghe	16. 06. 1996
146	GABOR ConstantinLeon	15. 05. 1945
	GABOR Maria Gheorghe	12. 05. 1954
	GABOR Viorel Constantin	09. 10. 1974
147	PASCARI Vasile Gheorghe	03. 01. 1953
	PASCARI Viiorica Constantin	11. 06. 1954
	POSTEUCĂ Elena Vasile	22. 07. 1975
	POSTEUCĂ Tatiana Serghei	11. 12. 1997
	POSTEUCĂ Vasile Serghei	19. 02. 2000
148	ȚIGANCIUC Vasile Foca	23. 09. 1938
	ȚIGANCIUC Maria Ion	02. 05. 1942
	ȚIGANCIUC Elena Vasile	12. 07. 1979
149	SCUTAR Maxim Toader	08. 02. 2008
	SCUTAR Alexandra Toader	16. 01. 2005
	POPESCU Aurora Constantin	15. 04. 1970
	POPESCU Vasile Arcadie	04. 02. 1998
	POPESCU Elena Arcadie	29. 12. 1999
150	PANCIUC Lucica Pentelei	18. 01. 1936
	PANCIUC Aurel Vladimir	07. 01. 1967
	PANCIUC Ana Ion	13. 01. 1971
	PANCIUC Ilie Aurel	04. 08. 1992
	PANCIUC Lucica Aurel	04. 08. 1993
151	COSIC Elena Constntin	15. 06. 1932
152	NIMIGEAN Serghei Aurel	11. 09. 1963
	NIMIGEAN Rodica Yaharie	25. 03. 1972
	NIMIGEAN Aurel Serghei	05. 08. 1992
	NIMIGEAN Zaharie Serghei	18. 07. 1996
153	BODNARIUC Ion Mihail	25. 04. 1949
	BODNARIUC Ștefania Petrea	04. 01. 1953
	BODNARIUC Mihail Ion	11. 10. 1983
154	KNAPIK Dorotea Andrei	26. 08. 1963
	KNAPIK Mihail Iosip	23. 03. 1960
	FEFCHAK Barbara Mihail	25. 06. 1985
	FEFCHAK Daria Boris	14. 09. 2006
155	VILCHAK Iosip Andrei	29. 07. 1957
156	PANCIUC Nicolae Vladimir	17. 12. 1959
	PANCIUC Natalia Gheorghe	07. 03. 1968
	PANCIUC Lucica Nicolae	31. 07. 1997
	PANCIUC Olga Nicolae	18. 11. 1997
157	CREȚU Toader Maftei	18. 07. 1960
	CREȚU Lilia Gheorghe	06. 10. 1967
	CREȚU Viorel Toader	23. 11. 1987
	CREȚU Alina Toader	04. 06. 1993
	CREȚU Dumitru Viorel	06. 07. 2007
	CREȚU Marina Dumitru	06. 07. 1989
	CREȚU Valentin Viorel	17. 08. 2009
158	CREȚU Maftei Gheorghe	15. 02. 1935
	CREȚU Dumitru Maftei	29. 10. 1973

Ion CREȚU

	CRETU Mariana Nicolae	19. 12. 1979
	CREȚU Gheorghe Dumitru	30. 11. 1998
	CREȚU Marian Dumitru	26. 03. 2000
159	TOMNIUK Ivan Dumitru	05. 08. 1953
	COROLIUC Dumitru Constantin	21. 04. 1983
	TOMNIUK Ivan Ivan	19. 05. 1986
160	BOBUL Gheorghe Ilie	12. 04. 1937
	BOBUL Olga Mihail	02. 01. 1943
161	APETRI Elena Gheorghe	03. 03. 1971
	APETRI Pentelei Grigore	02. 07. 1967
	APETRI Nadia Pentelei	17. 02. 1994
	APETRI Serafim Pentelei	19. 07. 2003
162	NICHITIUC Ana Grigore	-
163	COJOCAR Grigore Serghei	22. 04. 1936
	COJOCAR Elena Mihail	12. 07. 1936
	STROIICI Nicolae Nicolae	16. 12. 1993
	STROIICI Oleg Nicolae	08. 04. 1987
	COJOCAR Serghei Grigore	12. 01. 1960
164	RUSU Valentina Vasile	12. 07. 1976
	RUSU Ilie Ion	26. 07. 1997
165	NICOLAICIUC Nicolai Gheorghe	25. 01. 1970
166	SCOREICO Elena Toader	07. 11. 1963
	SCOREICO Iaroslav Vasile	11. 06. 1983
167	STRATULAT Oltea Orest	01. 08. 1960
	SIDOR Ion Gheorghe	13. 01. 1961
	SIDOR Veronica Ion	06. 07. 1992
	ȘTIRBU Elena Ilie	18. 02. 1983
	ȘTIRBU Dumitru Vasile	01. 09. 2003
168	OLARI Andrei Vasile	10. 10. 1965
	OLARI Elena Anton	17. 03. 1966
	OLARI Constantin Andrei	24. 05. 1988
	OLARI Dumitru Andrei	13. 11. 1989
169	BODNARIUC Dumitru Mihail	12. 06. 1953
170	BRANT Aurora Toader	06. 12. 1930
	VĂSCU Vitalie Mihail	30. 06. 1977
	VĂSCU Aurora Aurel	18. 03. 1979
	VĂSCU Maria-Vanesa Vitalie	09. 11. 1999
	VĂSCU Loredana Vitalie	12. 10. 2002
171	OLAR Ion Vasile	17. 02. 1974
	OLAR Maria Anton	06. 04. 1979
	OLAR Ion Ion	26. 04. 2000
172	GLOPINA Elena Vasile	25. 03. 1958
	GLOPINA Nicolae Toader	10. 05. 1960
	GLOPINA Valerie Nicolae	26. 01. 1980
	GLOPINA Valentin Nicolae	20. 04. 1982
	GLOPINA Vasile Nicolae	12. 06. 1984
	GLOPINA Anatolie Nicolae	20. 02. 1986
	GLOPINA Nicolae Nicolae	13. 07. 1989
	GLOPINA Marina Nicolae	05. 09. 1991
	GLOPINA Marian Nicolae	30. 12. 1992

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

173	DROZDIK Iosif Ion	02. 08. 1956
	DROZDIK Frozina Arhip	03. 03. 1956
	DROZDIK Irina Iosif	23. 01. 1978
	DROZDIK Danuța Iosif	20. 07. 1992
	DROZDIK Iana Iosif	02. 01. 2000
	DROZDIK Iuri Iosif	13. 01. 1979
174	MINTIOAN Ion Serghei	15. 02. 1952
	MINTIOAN Maria Vasile	01. 01. 1957
	MINTIOAN Veronica Ion	01. 05. 1986
	NIMIGEAN Ion Aurel	22. 04. 2000
175	DROZDIK Petrea Vladimir	18. 06. 1956
	DROZDIK Veronia Manole	20. 11. 1950
	DROZDIK Vitalie Petrea	16. 10. 1980
	DROZDIK Anatolie Petrea	26. 03. 1986
	DROZDIK Tatiana Petrea	11. 04. 1990
	FACAȘTIUC Svetlana Serghei	11. 09. 1974
176	OLOER Viorica Vasile	02. 02. 1935
177	COSIC Alexandru Vasile	25. 02. 1939
	COSIC Oltea Vasile	13. 07. 1936
	COSIC Rodica Alexandru	04. 08. 1975
178	SURDIK Dorotea Iuri	19. 04. 1983
179	OLOER Dumitru Vasile	07. 12. 1979
	OLOER Marcela Toader	22. 05. 1983
	OLOER Vasile Dumitru	08. 06. 2004
	OLOER Toader Dumitru	17. 07. 2007
180	OLOER Gheorghe Vasile	12. 12. 1976
	OLOER Maria Arcadie	24. 02. 1980
	OLOER Elena Gheorghe	25. 10. 2001
	OLOER Larisa Gheorghe	03. 02. 2004
181	HUMENIUC Nicolae Anatolie	20. 02. 1960
	HUMENIUC Ekaterina Eugen	13. 10. 1961
	HUMENIUC Valentina Nicolae	09. 05. 1986
	HUMENIUC Elena Nicolae	29. 10. 1988
	HUMENIUC Eugen Nicolae	22. 03. 1993
	CIEVIUK Ivan Pavel	10. 06. 1985
182	KNAPIK Matvei Iosif	07. 08. 1958
	KNAPIK Maria Anatolie	15. 04. 1964
	KNAPIK Iuri Matvei	08. 05. 1983
183	KNAPIK Ana Matvei	22. 07. 1986
184	GIREADA Elena Ion	09. 12. 1976
	GIREADA Ion Gheorghe	02. 05. 1971
	GIREADA Constantin Ion	17. 06. 1996
	GIREADA Aurica Ion	10. 01. 1998
185	COJOCAR Vasile Ion	04. 03. 1966
	COJOCAR Lilia Ion	07. 02. 1966
	COJOCAR Ion Vasile	21. 04. 1988
	COJOCAR Elena Vasile	14. 05. 1993
186	COJOCAR Radu Clement	30. 10. 1925
	COJOCAR Tatiana Vasile	08. 03. 1924

Ion CREȚU

	COJOCAR Ion Radu	05. 07. 1951
187	SENIUC Petrea Ion	05. 03. 1952
	SENIUC Acelina Radu	01. 01. 1957
	SENIUC Vitalie Petrea	15. 10. 1978
	SENIUC Vladimir Petrea	07. 06. 1985
188	VATAMANIUC Maria Gheorghe	21. 04. 1938
	VATAMANIUC Vladimir Ion	01. 01. 1965
	VATAMANIUC Elisaveta Gheorghe	29. 05. 1968
	VATAMANIUC Maria Vladimir	03. 07. 1993
	VATAMANIUC Valentina Vladimir	29. 01. 2000
189	VĂRSTA Rozalia Andrei	01. 07. 1967
	VĂRSTA Ion Mihail	16. 01. 1994
	VĂRSTA Anelia Mihail	26. 01. 1992
	VĂRSTA Carolina Mihail	31. 10. 2001
190	MIHAILIUC Natalia Leon	04. 01. 1981
	MIHAILIUC Alexandru Vasile	10. 12. 1981
	MIHAILIUC Renata Alexandru	15. 10. 2006
191	HAMANDIAC Iuri Iacob	11. 11. 1973
	HAMANDIAC Andrei Iuri	12. 02. 1999
	CETĂȚAN Iulia Constantin	30. 06. 1988
	CETĂȚAN Maia Vasile	22. 04. 2008
192	TOMNIUC Ana Anton	16. 08. 1971
	TOMNIUC Vasile Vasile	29. 11. 1969
	TOMNIUC Antip Vasile	12. 09. 1991
	TOMNIUC Alexei Vasile	30. 03. 1993
193	ROTARU Verginia Maftai	13. 06. 1936
	ROTARU Toader Eugen	27. 11. 1966
194	RUSU Maria Vasile	13. 02. 1959
	RUSU Vasile Ion	11. 04. 1979
195	VACARIUC Aurelia Toader	06. 11. 1969
	VACARIUC Vladimir Vasile	24. 05. 1984
196	HUMENIUC Anatolie Nicolae	25. 06. 1935
	HUMENIUC Valeria Sofronie	03. 04. 1939
197	BOGANIUK Oleg Anton	10. 01. 1961
198	BOGANIUK Victor Anton	09. 07. 1959
	BOGANIUK Ana Andrei	07. 08. 1957
	BOGANIUK Andrei Victor	12. 05. 1981
	BOGANIUK Iulia Victor	10. 04. 1984
199	FEFCHAK Leonid Grigore	16. 10. 1958
	FEFCHAK Valeria Arhip	15. 05. 1960
	FEFCHAK Boris Leonid	14. 05. 1983
200	BOGANIUK Elizaveta Mihail	10. 10. 1968
	BOGANIUK Bronislav Oleg	24. 02. 1990
	BOGANIUK Mihail Oleg	11. 05. 1993
	BOGANIUK Marta Oleg	21. 12. 1996
	BOGANIUK Liudmila Oleg	31. 03. 2004
	BOGANIUK Iaroslava Oleg	26. 04. 2006
201	BODNAR Ilie Vasile	20. 07. 1980
	BODNAR Cristina Pentelei	24. 10. 1986
	BODNAR Constantin Ilie	04. 06. 2006

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

202	CETĂȚAN Dumitru Vasile	16. 08. 1981
203	NIMIGEAN Floarea Vasile	26. 01. 1944
	GAFU Modesta Ion	14. 12. 1970
	GAFU Dumitru Emil	11. 10. 1968
	GAFU Alexandru Dumitru	18. 09. 1991
	GAFU Marina Dumitru	19. 09. 1996
204	SENIUC Ana Andrei	01. 12. 1943
	SENIUC Maria Constantin	09. 12. 1970
	SENIUC Nicolae Constantin	14. 02. 1964
	SENIUC Andrei Constantin	13. 08. 1982
	SENIUC Ana Serghei	28. 11. 1993
205	POSTEUCĂ Maria Aurel	10. 01. 1974
	POSTEUCĂ Gheorghe Vasile	25. 06. 1974
	POSTEUCĂ Larisa Gheorghe	08. 09. 1992
	POSTEUCĂ Beatris Gheorghe	27. 11. 2003
206	PODLEAK Ian Cazimir	15. 11. 1969
	PODLEAK Victoria Liudvig	03. 01. 1973
	PODLEAK Magdalena Ian	05. 01. 1997
207	SURDIK Iurii Ian	08. 06. 1947
	SURDIK Iadviga Matvei	13. 02. 1957
	LUPAN Ana Iuri	19. 12. 1984
	SURDIK Tomas Iuri	16. 01. 1990
	SURDIK Iosif Iuri	10. 09. 1981
	LUPAN Andrei Gheorghe	08. 12. 1983
208	COJOCAR Ostafie Serghei	15. 05. 1925
	COJOCAR Mariana Vasile	22. 08. 1992
209	COJOCAR Vasile Ostafie	16. 10. 1960
	COJOCAR Adela Mihail	03. 01. 1969
	COJOCAR Marian-Ostafie Vasile	27. 08. 1999
210	ZEGREA Aurel Gheorghe	24. 09. 1945
	ZEGREA Leontina Vasile	01. 06. 1949
211	DROZDIK Ian Franz	14. 05. 1932
	DROZDIK Andrei Iosif	07. 10. 1982
	DROZDIK Andrei Ian	24. 10. 1957
	DROZDIK Domnica Vasile	20. 07. 1983
	DROZDIK Oleg Andrei	08. 08. 2003
	DROZDIK Anastasia Andrei	09. 06. 2006
212	DARABAN Maria Ion	07. 12. 1918
	CAZAC Pavel Vasile	22. 05. 1973
	CAZAC Elena Vasile	10. 05. 1990
213	CAZAC Ion Vasile	02. 12. 1965
	CAZAC Maria Toader	20. 09. 1971
	CAZAC Viorica Ion	11. 10. 1990
	CAZAC Vasile Ion	17. 05. 1996
214	ANTIMEI Radu Mihail	20. 08. 1938
	ANTIMEI Silvia Petrea	20. 10. 1948
	PAȘUTA Ana Radu	02. 11. 1980
215	ȘORODOC Maria Mihail	08. 09. 1936
	BUCACIUC Ludmila Vasile	23. 10. 1987

Ion CREȚU

	BUCACIUC Vasile Ion	22. 11. 1983
	BUCACIUC Ion Vasile	05. 05. 2007
216	TURANSCHI Valentina Mihail	04. 04. 1980
	TURANSCHI Toader Vasile	24. 06. 1977
	TURANSCHI Marinela Toader	14. 10. 1999
	KNAPIK Zofia Iozif	01. 11. 1927
217	SENIUC Mihail Ion	01. 07. 1955
	SENIUC Nicolae Mihail	23. 10. 1981
	SENIUC Oxana Mihail	06. 09. 1985
218	BALANCIUC Tatiana Constantin	06. 07. 1973
	NASTIUC Maria Vasile	28. 06. 1993
	NASTIUC Cristina Vasile	09. 08. 1996
219	PICEALCA Constantin Vasile	16. 05. 1940
	PICEALCA Livia Vasile	03. 06. 1943
	PICEALCA Elena Constantin	31. 01. 1963
220	SOCACI Vasile Toader	21. 01. 1953
	SOCACI Elena Ion	12. 05. 1957
	SOCACI Marcela Vasile	22. 08. 1984
221	VASILAȘ Ștefan Pentelei	24. 09. 1958
	VASILAȘ Natalia Ion	01. 05. 1962
	VASILAȘ Ion Ștefan	09. 09. 1998
	VASILAȘ Valentina Ștefan	17. 06. 1989
	VASILAȘ Elena Ștefan	19. 03. 1993
222	MASER Victor Ion	19. 11. 1953
	MASER Maria Ilie	14. 11. 1957
	MASER Gheorghe Victor	04. 02. 1977
	MASER Elena Victor	28. 03. 1979
	MASER Maria Serghei	29. 09. 2000
	MASER Constantin Victor	27. 06. 1975
	MASER Marina Vitalie	25. 05. 1979
	MASER Alina Constantin	12. 06. 1998
	MASER Corina Constantin	05. 02. 2002
MASER Adriana Vasile	06. 06. 2009	
223	KRIJAK Natalia Bogdan	16. 04. 1970
	KRIJAK Oxana Matvei	28. 06. 1990
	KRIJAK Matvei Matvei	24. 02. 1994
	KRIJAK Matvei Iosif	26. 07. 1965
224	POGOR Maria Gheorghe	18. 01. 1956
	KNAPIK Ecaterina Ion	14. 02. 1979
	KNAPIK Cristina Ion	03. 10. 1977
225	POGOR Eduard Vitalie	22. 05. 1987
226	SURDIK Dorotea Mihail	20. 03. 1937
227	AURITE Rodica Eugen	01. 10. 1969
	AURITE Ion Vasile	10. 07. 1968
	AURITE Angela Ion	23. 02. 1995
	AURITE Veronica Ion	16. 03. 2007
228	MINTIOAN Constantin Dumitru	25- 01- 1937
	MISIURCA Constantin Vasile	?
229	CUCIUREAN Viorica Serghei	12. 03. 1931
230	NOGA Dumitru Vasile	12. 09. 1963

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	NOGA Valentina Ion	27. 09. 1966
	NOGA Gheorghe Dumitru	04. 12. 1987
231	NIMIGEAN Vasile Serghei	?
232	EPURE Silvia Vasile	16. 02. 1961
	PAULIUC Mariana Constantin	08. 07. 1982
	PAULIUC Viorel Dumitru	11. 05. 1979
	PAULIUC Alexandru Viorel	03. 07. 2001
	PAULIUC Vadim Viorel	30. 10. 2007
233	HAPCA Ion Vasile	02. 05. 1948
234	CIOPEI Elena Vasile	24. 07. 1927
	HILOBOCA Maria Eugen	10. 03. 1958
	HILOBOCA Vladimir Felix	08. 09. 1956
	HILOBOCA Galina Vladimir	28. 04. 1994
235	JAR Larisa Vasile	17. 10. 1977
	IADROV Valerii Vladimir	23. 03. 1974
236	MASER Ion Ion	01. 06. 1955
	MASER Elena Antip	14. 06. 1959
	MASER Dumitru Ion	20. 02. 1979
	MASER Vasile Ion	28. 09. 1983
	MASER Constantin Ion	20. 05. 1985
	MASER Antip Ion	07. 07. 1990
237	NOGA Aspazia Serghei	06. 04. 1928
	ZARUBAICO Vasile Dumitru	07. 07. 1976
	ZARUBAICO Lucia Mircea	27. 02. 1980
	ZARUBAICO Mircea Vasile	06. 08. 1999
238	COJOCAR Gheorghe Constantin	14. 04. 1962
	COJOCAR Oltea Pentelei	19. 10. 1965
	AURITE Arora Gheorghe	10. 02. 1930
239	NIMIGEAN Toader Pentelei	02. 06. 1931
	NIMIGEAN Eleonora Grigore	05.03. 1934
	NIMIGEAN Pentelei Toader	04. 05. 1954
	NIMIGEAN Elizaveta Vasile	05. 07. 1956
240	ȚIGĂRĂ Vasile Mircea	19. 07. 1975
	ȚIGĂRĂ Stela Dumitru	15. 12. 1977
	ȚIGĂRĂ Mircea Vasile	16. 07. 1999
241	JAR Constantin Clementie	03. 05. 1937
	JAR Elena Ilie	12. 11. 1943
242	BODOR Silvia Euzebie	03. 06. 1945
	BODOR Lucica Ion	26. 05. 1977
	BODOR Igor Ion	24. 06. 1993
	BODOR Alisa Ion	06. 05. 1995
243	PAULIUC Vasile Ion	26. 10. 1964
	PAULIUC Elena Gheorghe	30. 10. 1969
	PAULIUC Valerie Vasile	18. 11. 1993
	PAULIUC Maria-Corina Vasile	24. 08. 1997
244	MOTOC Constantin Dumitru	25. 02. 1967
	BODNARIUC Diana Dumitru	02. 11. 1971
	BODNARIUC Maria-Cătălina Marcel	26. 03. 1992
	BODNARIUC Ilie Marcel	09. 05. 1994

Ion CREȚU

245	MOȚOC Elena Gheorghe	13. 02. 1936
246	TORSCHI Vitali Vasile	04. 05. 1973
	TORSCHI Lucica Ioan	20. 05. 1976
	TORSCHI Ana Vitali	12. 12. 1999
	TORSCHI Ion Vitali	24. 05. 1996
247	NIMIGEAN Toader Pentelei	23. 08. 1978
	NIMIGEAN Svetlana Ion	06. 08. 1983
	NIMIGEAN Maria Toader	10. 11. 2005
	NIMIGEAN Pentelei Toader	05. 08. 2008
248	ZAET Ion Petrea	12. 04. 1947
	ZAET Domnica Eugen	12. 10. 1949
	ZAET Nadea Ion	05. 02. 1976
	ZAET Vasile Ion	05. 02. 1977
	ZAET Ion Ion	14. 09. 1991
	ZAET Serghei Ion	05. 04. 1971
	ZAET Mariana Ion	16. 12. 1984
	ZAET Maria Pavel	21. 09. 1985
	ZAET Mihail Grigore	18. 11. 2005
249	TOMNIUC Vasile Ion	06. 03. 1956
	TOMNIUC Oltea Eugen	09. 05. 1959
	TOMNIUC Toader Vasile	27. 04. 1979
	TOMNIUC Ecaterina Vladimir	28. 03. 1992
	TOMNIUC Ion Toader	22. 01. 2010
250	SANDU Ion Dumitru	30. 08. 1960
	SANDU Elena Gheorghe	20. 02. 1963
	SANDU Vasile Ion	11. 02. 1992
251	VASILAS Ana Eugen	26. 04. 1960
	VASILAS Dina Vasile	07. 12. 1979
	VASILAS Toader Vasile	24. 03. 1986
252	MITRIC Ana Vasile	15. 10. 1976
253	BONDAR Elena Gheorghe	21. 08. 1989
254	SOROCACI Vera Andrei	04. 05. 1934
255	TCACI Gheorghina Ion	10. 04. 1941
	TCACI Gheorghe Ion	23. 05. 1981
	TCACI Viorel Ion	01. 10. 1978
256	EPURE Leon Ion	26. 04. 1967
	EPURE Elvira Serghei	02. 08. 1958
	EPURE Viorica Leon	12. 08. 1989
	EPURE Ilie Ilie	15. 07. 2009
257	ȚIGĂRĂ Mircea Aurel	16. 12. 1949
	ȚIGĂRĂ Maria Alexei	27. 07. 1953
	ȚIGĂRĂ Alexei Mircea	27. 02. 1975
	ȚIGĂRĂ Elena Dumitru	28. 02. 1983
	ȚIGĂRĂ Maria Alexei	22. 09. 2009
258	URSULEAN Violeta Andrei	01. 03. 1974
	URSULEAN Vasile Vasile	18. 03. 1995
259	CALAMANCIUC Nicolae Nicolae	21. 04. 1999
	CALAMANCIUC Gheorghe Nicolae	28. 06. 2002
260	TODERIUC Ion Gheorghe	27. 01. 1959
	TODERIUC Viorica Toader	22. 09. 1960

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	TODERIUC Gheorghe Ion	05. 04. 1982
	HUȚULEAC Elena Ion	23. 09. 1987
	HUȚULEAC Ion Petrea	25. 07. 1984
	HUȚULEAC Cristian Ion	27. 11. 2007
261	COJOCAR Ion Pavel	26. 02. 1936
	LEONTIUC Vasile Ilie	18. 08. 1971
	LEONTIUC Maria Ion	13. 01. 1975
	LEONTIUC Constantin Vasile	04. 06. 1994
	LEONTIUC Lăcrimioara Vasile	06. 03. 1997
262	BUDEI Oltea Lavrentie	03. 03. 1948
	BUDEI Leon Filip	06. 04. 1951
	BUDEI Domnica Leon	22. 06. 1986
263	VASILASĂ Vasile Zaharie	26. 06. 1931
	PȘENICIKO Veronica Vasile	07. 06. 1968
264	PALAMARIUC Aurora Ilie	11. 05. 1932
265	SCRIPCARU Nicolae Aurel	10. 03. 1954
	SCRIPCARU Elena Gheorghe	13. 01. 1955
	SCRIPCARU Anatolie Nicolae	20. 03. 1981
	SCRIPCARU Larisa Nicolae	05. 12. 1983
266	TURANSCHI Aurora Petrea	13. 10. 1930
	TURANSCHI Pentelei Ion	18. 08. 1987
	TURANSCHI Valentina Florea	03. 08. 1985
	TURANSCHI Ion Pentelei	13. 02. 2008
267	PAULIUC Viorica Gheorghe	22. 12. 1933
	PAULIUC Constantin Vasile	12. 03. 1943
	PAULIUC Gheorghe Constantin	25. 07. 1974
	PAULIUC Mihaela Gheorghe	27. 05. 1982
	PAULIUC Constantin Gheorghe	13. 06. 2003
268	CREȚU Elena Traian	11. 04. 1965
	CREȚU Pentelei Eugen	10. 08. 1959
	CREȚU Ion Pentelei	01. 07. 1992
269	NIMIGEAN Vasile Dumitru	15. 05. 1953
270	NIMIGEAN Natalia Serghei	10. 06. 1932
271	NIMIGEAN Zinovia Ilie	04. 07. 1958
	TCACI Natalia Vasile	27. 04. 1983
	NIMIGEAN Dumitru Vasile	07. 02. 1989
	TCACI Ion-Nicolae Gheorghe	18. 05. 2009
272	SENIUC Valentin Pentelei	23. 04. 1968
273	BUNZIAK Nicolai Aurel	22. 07. 1966
	BUNZIAK Viorica Grigore	18. 11. 1966
	BUNZIAK Rita Nicolai	02. 02. 1990
	BUNZIAK Alexandru Nicolai	10. 06. 1993
274	CAZAC Grigore Vasile	26. 02. 1936
	CAZAC Lidia Ion	04. 09. 1936
275	CAZAC Vladimir Grigore	17. 11. 1963
276	PAULIUC Maria Toader	11. 03. 1977
	AURITE Ion Dumitru	27. 10. 1995
	AURITE Toader Dumitru	07. 02. 2004
277	PAULIUC Dumitru Vasile	02. 03. 1952

Ion CREȚU

	PAULIUC Dora Anton	12. 06. 1956
278	PAULIUC Toader Vasile	04. 02. 1947
	PAULIUC Catinca Mihail	09. 03. 1946
279	VATAMANIUC Olga Mihail	20. 12. 1937
280	COJOCAR Ana Grigore	22. 04. 1956
	COJOCAR Tatiana Serghei	02. 10. 1992
281	ȘLEMCO Alexandru Nicolae	07. 09. 1960
282	ȘLEMCO Tamila Feodor	25. 02. 1938
	ȘLEMCO Vladimir Nicolae	18. 04. 1971
283	BULBUC Dumitru Ion	04. 05. 1939
284	SCRIPCARI Gheorghe Aurel	1962
	SCRIPCARI Constantin Aurel	03. 02. 1965
285	PȘENICIKO Constantin Emilian	05. 06. 1964
	PȘENICIKO Constantin Constantin	05. 09. 1995
286	PȘENICIKO Maria Nicolae	15. 07. 1936
	PȘENICIKO NicolaeEmilian	30. 07. 1967
287	PANCIUC Elena Dumitru	26. 03. 1931
288	PȘENICIKO Eugenia Vasile	11. 06. 1924
289	CIURUC Domnica Simion	07. 01. 1934
290	NIMIGEAN Gheorghe Vasile	08. 05. 1967
291	PANCIUC Victor Gheorghe	20. 01. 1966
	PANCIUC Modesta Toader	09. 11. 1966
	PANCIUC Natalia Victor	22. 07. 1989
292	TRAVINSCHI Zinovia Grigore	13. 01. 1920
	TRAVINSCHI Elena Toader	03. 06. 1960
	TRAVINSCHI Maria Leonid	25. 11. 1981
	TRAVINSCHI Zinovia Leonid	07. 03. 1985
	TRAVINSCHI Constantin Leonid	02. 10. 1990
293	SANDU Liubov Grigore	10. 08. 1939
	IVANOVA Irina Petrea	25. 05. 1915
	SANDU Gheorghe Ion	04. 09. 1974
	SANDU Viorica Toader	18. 10. 1975
	SANDU Ion Gheorghe	06. 08. 1997
	SANDU Nicolae Gheorghe	19. 12. 1998
294	NICA Mihail Aurel	21. 11. 1961
	NICA Elena Vasile	03. 12. 1967
	NICA Vasile Mihail	29. 12. 1985
	NICA Silvia Mihail	16. 07. 1994
295	DUBĂU Modesta Vasile	07. 10. 1981
	DUBĂU Teodor Serghei	16. 08. 2002
	DUBĂU Vasile Serghei	19. 07. 2005
	DUBĂU Anastasia Serghei	16. 01. 2010
296	CIOBAN Stela Vasile	?
	NEDELCU Vasile Gheorghe	16. 07. 1958
	NEDELCU Maria Ilie	25. 04. 1956
297	ZAET Domnica Vasile	09. 05. 1927
	GHENZELI Garofina Grigore	30. 03. 1973
	GHENZELI Ion Eugen	20. 10. 1963
	GHENZELI Maria Ion	16. 08. 1994

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	GHENZELI Domnica Ion	04. 07. 1996
	GHENZELI Silvia Ion	26. 07. 2000
298	KUCIAK Mihail Ianu	21. 04. 1950
	KUCIAK Olga Ion	28. 01. 1956
	CIUPRUN Gheorghe Ion	08. 06. 1973
	CIUPRUN Mariana Mihail	28. 05. 1977
	CIUPRUN Cristian-Mihai Gheorghe	21. 11. 1993
	CIUPRUN Gheorghe-Ion Gheorghe	17. 05. 1997
299	VILCHAK Ianu Iacob	09. 09. 1961
	VILCHAK Ana Ianu	12. 08. 1961
	VILCHAK Roman Ianu	03. 07. 1985
	VILCHAK Maria Ianu	18. 12. 1990
300	CONOVALOVA Eugenia Grigore	10. 08. 1931
301	CREȚUL Maria Vasile	08. 02. 1968
	CREȚU Constantin Eugen	01. 01. 1958
	CREȚU Stela Constantin	02. 08. 1989
302	OLAR Dumitru Alexandru	16. 01. 1954
	OLAR Lucica Pavel	09. 09. 1959
	BATIALO Stela Dumitru	04. 11. 1979
	BATIALO Dumitru Alexandru	09. 10. 2006
303	OLARI Alexandru Dumitru	06. 05. 1928
	OLARI Elena Constantin	15. 03. 1936
304	TODERIUC Viorica Pentelei	18. 08. 1932
	TODERIUC Pentelei Gheorghe	21. 02. 1960
	TODERIUC Ana Constantin	03. 06. 1961
	TODERIUC Viorica Pentelei	28. 03. 1986
	TODERIUC Gavrilă Gheorghe	15. 10. 1955
	TODERIUC Hristina Gavrilă	30. 07. 1990
	TODERIUC Vitalie Gavrilă	11. 06. 1989
305	OLAR Ion Dumitru	25. 09. 1943
	OLAR Elena Vasile	01. 02. 1947
	OLAR Ion-Viorel Dumitru	05. 03. 1992
306	OLAR Dumitru Ion	21. 07. 1967
	OLAR Larisa Vasile	16. 11. 1972
	OLAR Vasile Dumitru	16. 02. 1996
	OLAR Gheorghe Dumitru	23. 01. 1999
307	LACUSTA Ana Toader	24. 09. 1961
	LACUSTA Alina Ion	02. 04. 1984
	LACUSTA Ion Dumitru	09. 11. 1960
308	BALANESCU Aurel Adam	02. 01. 1948
	BALANESCU Maria Gheorghe	03. 09. 1948
	BALANESCU Andrei Aurel	03. 05. 1979
	BUJDUGA Vasile Grigore	17. 05. 1973
	BUJDUGA Maria Vasile	14. 06. 1997
	BUJDUGA Lilia Aurel	20. 05. 1974
	BUJDUGA Aurel-Petrea Vasile	09. 07. 2006
309	NICA Ecaterina Vasile	13. 07. 1935
	NICA Pentelei Aurel	11. 08. 1958
310	NIMIGEAN Vasile Gheorghe	12. 01. 1934

Ion CREȚU

311	NIMIGEAN Dumitru Gavril	25. 07. 1937
	NIMIGEAN Viorica Traian	29. 12. 1947
	NIMIGEAN Ana Miletie	03. 06. 1912
312	CIGAN Aurora Gheorghe	03. 05. 1928
	COJOCAR Leon Radu	09. 11. 1980
313	ȘOVA Vladimir Pentelei	12. 09. 1931
	ȘOVA Ana Ion	22. 09. 1936
	DNISTREANSCHI Elena Vladimir	02. 03. 1973
	DNISTREANSCHI Vladimir Ion	22. 09. 1971
	DNISTREANSCHI Ion Vladimir	20. 05. 1993
314	DNISTREANSCHI Ana Vladimir	14. 04. 1999
	STRUGARIU Radu Ion	10. 11. 1939
	STRUGARIU Caterina Cornelia	15. 07. 1948
	STRUGARIU Ion Radu	18. 06. 1986
315	STRUGARIU Vasile Radu	15. 07. 1992
	SCRIPCARI Vasile Dumitru	25. 09. 1960
	SCRIPCARI Valeria Vasile	06. 06. 1964
316	GORBATIUC Ana Vasile	15. 09. 1986
	AURITE Radu Dumitru	08. 03. 1952
	AURITE Valeria Vasile	01. 10. 1954
317	AURITE Dumitru Radu	06. 09. 1980
	COSOVAN Maria Ion	15. 02. 1975
318	COSOVAN Ion Dumitru	19. 09. 2008
319	FAGUREL Constantin Petrea	30. 05. 1936
319	URSU Leontina Dumitru	02. 04. 1939
	URSU Vasile Harlampie	20. 01. 1943
320	TCACI Dumitru Ion	05. 04. 1965
	TCACI Rodica Serghei	14. 09. 1968
	TCACI Dorina Dumitru	03. 12. 1999
	TCACI Ana Grigore	07. 04. 1928
321	CIUPRUN Todor Vasile	01. 12. 1939
322	BINZAR Elena Ilie	26. 05. 1967
	BINZAR Marina Mihail	24. 08. 1990
	GRECIANXUC Oxana Vasile	15. 06. 1987
	CĂRLIG Vasile Ion	20. 11. 1971
	CĂRLIG Ilie Vasile	27. 06. 2001
323	SANDU Maria Dumitru	20. 03. 1925
	SANDU Dumitru Vasile	26. 11. 1973
324	LAZURCA Constantin Vasile	30. 05. 1940
	LAZURCA Eugenia Toader	03. 05. 1942
325	LAZURCA Dumitru Constantin	06. 11. 1969
	LAZURCA Eugenia Petrea	04. 04. 1969
	LAZURCA Vasile Dumitru	19. 12. 1991
	LAZURCA Constantin Dumitru	19. 02. 1995
326	TODERIUC Vasile Toader	13. 02. 1966
	TODERIUC Ana Ion	15. 09. 1972
	TODERIUC Mariana Vasile	18. 08. 1993
	TODERIUC Toader Vasile	03. 03. 1997
	TODERIUC Domnica Vasile	21. 08. 1998
327	BULAI Vasile Samoilă	08. 07. 1931

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	BULAI Viorica Serghei	14. 01. 1929
328	AURITE Gheorghe Constantin	06. 05. 1943
	AURITE Anastasia Constantin	01. 01. 1939
329	GABOR Angela Gheorghe	21. 09. 1968
330	AURITE Constantin Dumitru	04. 07. 1956
	AURITE Maria Vasile	12. 06. 1960
331	OLAR Toader Vasile	23. 07. 1934
	OLAR Elena Pavel	14. 02. 1941
332	STRUGARI Constantin Ion	20. 09. 1942
	STRUGARI Aurora Dumitru	18. 02. 1946
333	STRUGARI Gheorghe Ion	23. 02. 1959
	STRUGARI Maria Vasile	20. 07. 1964
334	HUCIC Leon Dumitru	15. 03. 1947
	HUCIC Leon Leon	21. 04. 1982
	HUCIC Vasile Leon	14. 01. 1972
	HUCIC Silvia Leon	02. 02. 1970
	ZAIȚ Ion Vasile	13. 10. 1990
	HUCIC Maria Gheorghe	20. 07. 1947
335	BOTEZATU Elena Gheorghe	01. 09. 1930
	LEVANDOVSCI Dina Dumitru	04. 12. 1980
	LEVANDOVSCI Jasmira Marcel	03. 04. 2003
336	CRETUL Ștefan Dumitru	03. 04. 1940
	CRETUL Elena Leon	13. 06. 1944
	HRINCIUC Veronica Ștefan	11. 05. 1982
	VOEVODINA Rodica Ștefan	25. 02. 1979
	VOEVODINA Pavel Alexei	12. 07. 2004
	HRINCIUC Dumitru Ivan	24. 10. 2007
	HRINCIUC Ivan Nicolai	06. 10. 1982
HRINCIUC Maxim Ivan	-	
337	GABOR Vasile Constantin	25. 10. 1983
338	NIMIGEAN Arcadie Valerian	05. 05. 1943
	NIMIGEAN Aurelia Mihail	20. 08. 1952
	NIMIGEAN Valerie Arcadie	28. 08. 1987
	NIMIGEAN Octavian Arcadie	22. 03. 1994
	NIMIGEAN Ion Arcadie	10. 09. 1985
339	AURITE Vasile Radu	07. 01. 1975
	AURITE Elena Toader	03. 06. 1977
	AURITE Constantin Vasile	08. 06. 1998
	AURITE Alexandru Vasile	15. 05. 2008
	AURITE Maria Vasile	17. 10. 2009
340	OLAR Domnica Serghei	05. 04. 1939
	OLAR Ion Serghei	22. 11. 1980
	OLAR Elena Toader	04. 10. 1985
	OLAR Adriana Ion	14. 04. 2006
	OLAR Serghei Ion	12. 09. 2007
341	CIUPRUN Elena Vasile	30. 09. 1936
	AURITE Dumitru Ion	14. 07. 1971
342	SENIUC Maria Vasile	16. 12. 1955
	SENIUC Anatolie Ștefan	14. 02. 1976

Ion CREȚU

	SENIUC Constantin Ștefan	07. 06. 1985
343	AURITE Ion Constantin	07. 01. 1982
	AURITE Maria Serghei	22. 09. 1983
	AURITE Cristina Ion	26. 11. 2005
	AURITE Silvia Ion	29.11. 2009
344	AURITE Gheorghe Constantin	02. 05. 1980
	AURITE Mariana Vasile	21. 07. 1981
	AURITE Anastasia Gheorghe	20. 02. 2004
345	GHERMAN Elena Vasile	18. 08. 1951
	ȘMEGOVOI Oleg Mihail	22. 08. 1984
346	OLAR Constantin Alexandru	13. 08. 1958
	OLAR Lucica Arcadie	13. 08. 1961
	OLAR Alexandru Constantin	11. 07. 1981
347	DONCA Nicolae Ștefan	06. 12. 1955
	DONCA Elena Vasile	13. 07. 1960
	DONCA Vasile Nicolae	15. 08. 1983
	DONCA Mariana Nicolae	30. 06. 1992
	DONCA Larisa Nicolae	10. 10. 1999
348	RUSU Ana Vasile	29. 07. 1950
348a	CREȚU Elena Vasile	21.12. 1925
	CREȚU Vasile Eugen	01. 01. 1953
349	ȚARIUC Gheorghe Vasile	22. 09. 1954
	SANDU Elena Dumitru	23. 05. 1958
	OLAR Ludmila Gheorghe	31. 07. 1980
	OLAR Aurel Teodor	12. 07. 1980
	OLAR Alina Aurel	14. 08. 2004
350	NIMIGEAN Toader Onofrei	28. 09. 1933
	NIMIGEAN Maria Grigore	28. 03. 1941
351	KOLOMIET Maria Nicolae	24. 10. 1942
	KOLOMIET Vitalie Chiril	23. 07. 1979
	AMARINEI Constantin Chiril	25. 10. 1965
352	DUBĂU Marcela Toader	26. 06. 1978
353	DUBĂU Olga Aurel	06. 04. 1955
	DUBĂU Violeta Toader	10. 02. 1981
	DUBĂU Svetlana Toader	02. 02. 1977
	DUBĂU Valentina Toader	31. 07. 1992
	DUBĂU David Gheorghe	11. 07. 2003
354	PETCOV Lilia Andrei	07. 06. 1965
	PETCOV Tamara Ion	13. 05. 1988
	PETCOV Teodor- Petrea Ion	18. 05. 1997
355	STRUGARI Taisia Vasile	02, 09. 1993
356	BORDIAN Natalia Dumitru	05. 03. 1964
	BORDIAN Maria-Teodora Valerie	22. 08. 2000
357	OLAR Olga Cozma	27. 06. 1944
358	POLIAC Gheorghe Ilie	12. 05. 1932
	POLIAC Sofia Eudochim	12. 04. 1932
	RUSU Maria Toader	02. 08. 1991
359	VASIȚĂȘ Maria Eugen	21.11. 1950
	DANELIUC Vladimir Arhip	13. 11. 1952
	DANELIUC Elena Vladimir	18. 01. 1981

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	DANELIUC Arhip Vladimir	03. 01. 1985
	DANELIUC Ana Vladimir	06. 12. 1988
	CARABUȘ Andreea Mihail	12. 12. 2004
	CARABUȘ Mihail Gheorghe	19. 02. 1972
	DANELIUC Lucica Vladimir	29. 04. 1986
	DANELIUC Alexandra Vitalie	14. 04. 2007
	DANELIUC Tamara Constantin	07. 05. 2008
	DANELIUC Victoria-Zinovia Constantin	05. 03. 2010
360	PĂTRĂUCEAN Silvia Vasile	12. 10. 1957
361	STRUGARI Vasile Ion	04. 08. 1950
	STRUGARI Lucreția Onofrei	09. 08. 1952
	STRUGARI Constantin Vasile	17. 05. 1974
	STRUGARI Mariana Constantin	15. 09. 1983
	STRUGARI Vasile Constantin	14. 03. 2006
362	OLAR Teodor Dumitru	02. 12. 1947
	OLAR Elena Aurel	04. 03. 1950
	OLAR Vasile Teodor	21. 02. 1987
363	LACUSTA Ion Vasile	06. 09. 1972
364	OLAR Gheorghe Teodor	03. 07. 1972
	OLAR Lucia Constantin	12. 08. 1973
	OLAR Maria-Mihaela Gheorghe	16. 08. 1994
	OLAR Elena-Loredana Gheorghe	22. 11. 1997
365	OLARI Mircea Ion	05. 05. 1953
	OLARI Domnica Toader	02. 03. 1959
366	PUȘCAȘ Valeria Vasile	10. 03. 1932
	PUȘCAȘ Teodor Petrea	07. 03. 1970
	PUȘCAȘ Olga Dorel	04. 09. 1973
	PUȘCAȘ Oxana Teodor	10. 06. 1997
	PUȘCAȘ Teodor-Dorel Teodor	24. 08. 2001
367	JIIAN Silvia Ilie	23. 03. 1961
	JIIAN Denis Constantin	18. 03. 1996
	TCACI Cristina Constantin	11. 04. 1982
	TCACI Alexandra Dumitru	19. 03. 2008
368	OLARI Dumitru Mircea	12. 10. 1978
	OLARI Stela Ion	28. 12. 1982
	OLARI Maria-Evelina Dumutru	23. 09. 2003
369	COSIC Maria Ștefan	05. 04. 1965
	COSIC Vasile Zaharie	29. 12. 1963
	COSIC Valerie Vasile	22. 03. 1986
	COSIC Viorel Vasile	25. 09. 1987
	COSIC Vasile Vasile	09. 12. 1988
370	SANDU Vasile Dumitru	10. 05. 1957
	SANDU Elena Ștefan	16. 11. 1961
	SANDU Diana Vasile	09. 07. 1984
	SANDU Leontina Vasile	30. 10. 1992
371	GABOR Viorica Vasile	16. 03. 1939
372	ȚARIC Maria Leontina	06. 01. 1936
373	NASTIUC Ilie Constantin	17. 09. 1964
	NASTIUC Elena Cornel	10. 06. 1966

Ion CREȚU

	NASTIUC Ion Ilie	21. 05. 1987
	NASTIUC Marin Ilie	12. 03. 1993
374	CREȚU Vasile Toader	24. 07. 1970
	CREȚU Maria Aurel	01. 01. 1968
	CREȚU Ștefan-Stanislav Vasile	09. 01. 1999
	TCACIUC Vasile Eugen	25. 10. 1989
375	GABOR Constantin Toader	05. 07. 1961
	GABOR Elena Vasile	08. 01. 1963
	GABOR Teodor Constantin	02. 06. 1987
	GABOR Ana Gheorghe	23. 06. 1988
	GABOR Costantin Teodor	31. 08. 2009
376	OLAR Toader Ion	19. 01. 1969
	OLAR Valentina Visarion	19. 07. 1972
	OLAR Gheorghe Toader	29. 04. 1991
377	DUBĂU Profira Gavrilă	04. 10. 1926
	RAVLIUC Elena Vasile	21. 05. 1967
	RAVLIUC Nicolai Nicolai	01. 01. 1965
	RAVLIUC Maria Nicolai	23. 03. 1994
	RAVLIUC Tamara Nicolai	26. 02. 1996
378	CRETU Vasile Ostafie	14. 10. 1941
	CRETU Axenia Filip	28. 07. 1948
379	OLAR Ion Dumitru	05. 05. 1927
	OLAR Maria Toader	12. 08. 1992
380	CRETU Radu Ilie	07. 03. 1948
	CRETU Maria Vasile	03. 09. 1958
	CRETU Domnica Radu	08. 11. 1979
	CRETU Elena Radu	11. 03. 1984
	CRETU Ilie Radu	22. 01. 1987
	CORCOȘ Irina Ion	24. 06. 1985
381	STURZA Ruslan Ion	15. 06. 1989
	STURZA Elena Ilie	25. 01. 1955
382	URSU Ion Vasile	25. 01. 1968
	URSU Domnica Dumitru	23. 02. 1968
	URSU Vasile Ion	07. 04. 1990
383	NIMIGEAN Maria Nicolae	14. 12. 1975
	LAZURCA Ion Constantin	03. 10. 1972
	LAZURCA Dina Ion	17. 01. 1995
	LAZURCA Marian Ion	19. 09. 1998
384	CRETU Maria Pavel	03. 05. 1936
385	STRATULAT Orest Vasile	27. 06. 1931
	STRATULAT Verjinia Cornel	20. 05. 1941
	NICOLAIȚĂ Maria Orest	22. 09. 1971
	NICOLAIȚĂ Gheorghe Vasile	22. 04. 1970
	NICOLAIȚĂ Marin Gheorghe	03. 09. 1995
	NICOAIȚĂ Nicolae Gheorghe	07. 12. 1991
	NICOLAIȚĂ Vasile Gheorghe	15. 05. 1998
386	JITAR Lidia Filaret	19. 03. 1962
	ZEGREA Lilia Mircea	21. 02. 1974
	ZEGREA Greta Ion	06. 07. 1995
387	DUBĂU Serghei Toader	10. 06. 1979

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

388	RĂBCEAC Vasile Vasile	-
389	BOBUL Ilie Vasile	03. 03. 1917
390	BRANT Domnica Ieremie	14. 12. 1921
391	STRATULAT Elena Dumitru	20. 06. 1945
392	BUNZIAK Serghei Aurel	24. 01. 1968
	BUNZIAK Nadia Dumitru	12. 06. 1971
	BUNZIAK Iuliana Serghei	01. 05. 1991
	BUNZIAK Serghei Serghei	25. 07. 1994
393	PALAMARIUC Dumitru Ilie	12. 07. 1930
	PALAMARIUC Valeria Vasile	05. 06. 1935
394	GAVDUȘ Maria Ilie	21. 11. 1952
	DONCA Rodica Dumitru	04. 10. 1979
	DONCA Gheorghe Nicolae	25. 04. 1980
	DONCA Alexandru Gheorghe	20. 10. 2006
395	GAVDUȘ Vitalie Dumitru	04. 09. 1976
	GAVDUȘ Nadia Vasile	01. 05. 1983
	GAVDUȘ Vasile Vitalie	09. 01. 2002
396	RUSU Ion Victor	08. 02. 1977
397	MASER Mariana Nicolae	07. 03. 1981
	MASER Serghei Ion	04. 03. 1977
	MASER Ion Serghei	02. 02. 1999
	MASER Nicolae Serghei	27. 06. 2000
398	PUSTOVA Domnica Vasile	09. 06. 1939
399	GIREADĂ Filaret Ștefan	17. 06. 1932
	FRUNZA Valerie Grigore	28. 03. 1969
	FRUNZA Maria Filaret	16. 09. 1970
	FRUNZA David Valerie	14. 04. 1992
	FRUNZA Tamara Valerie	14. 02. 1994
	FRUNZA Daniel Valerie	12. 02. 1995
400	POPOVA Domnica Vasile	-
401	JUPÂN Viorica Toader	11. 04. 1940
	BULBUC Mariana Viorel	12. 03. 1992
402	JUPÂN Serghei Ion	04. 08. 1962
	JUPÂN Elena Vasile	08. 07. 1964
	JUPÂN Veronica Serghei	07. 05. 1985
	OLAR Ana Serghei	13. 05. 1987
	COROLIUC Lidia Dumitru	24. 08. 2006
	OLAR Nicolae Marian	19. 01. 2010
403	CRETU Domnica Toader	23. 10. 1963
	CRETU Vasile Gheorghe	10. 07. 1997
404	RUSU Vasile Ion	24. 03. 1952
	BALANCIUC Valeria Nestor	31. 01. 1953
	RUSU Vasile Vasile	04. 04. 1988
	RUSU Ruslan Vasile	22. 03. 1995
405	BULBUC Frozina Ion	29. 03. 1924
406	BULBUC Alexandru Gheorghe	3. 09. 1962
407	NIMIGEAN Ana Grigore	20. 10. 1957
408	CRETU Ion Onofrei	02. 06. 1938

Ion CREȚU

409	BELCIUC Vasile Leon	27. 11. 1959
	BELCIUC Maria Leon	11. 01. 1965
	BELCIUC Oleg Vasile	07. 06. 1986
	BELCIUC Marcel Vasile	10.05. 1988
	BELCIUC Ana Vasile	20. 10. 1995
	BELCIUC Leon Iftemie	22. 09. 1930
410	ZAIȚ Silvia Dumitru	23. 03. 1940
	ZAIȚ Ion Vasile	25. 07. 1972
	ZAIȚ Elena Calistrat	15. 12. 1973
	ZAIȚ Vasile Ion	25. 07. 1995
	ZAIȚ Calistrat Ion	30. 09. 1997
411	FORTUNA Aurora Serghei	03. 02. 1937
	FORTUNA Oltea Toader	28. 05. 1961
412	OLAR Marian Nicolae	15. 06. 1984
413	ȘLEMCO Ion Vasile	13. 08. 1954
	ȘLEMCO Elena Dumitru	04. 03. 1959
	ȘLEMCO Vasile Ion	18. 01. 1980
	ȘLEMCO Laura Vasile	18. 06. 2009
414	ȘLEMCO Domnica Traian	26. 11. 1953
	ȘLEMCO Maria Toader	14. 08. 1979
	ȘLEMCO Victoria Gheorghe	13. 07. 1999
	IAȚENIUC Gheorghe Dumitru	11. 05. 1978
415	ȘLEMCO Vasile Toader	06. 06. 1975
	ȘLEMCO Lucica Arcadie	11. 01. 1982
	ȘLEMCO Toader Vasile	31. 07. 2000
416	OLENIUC Viorica Vasile	25. 03. 1973
	OLENIUC Alisa Andrei	11. 07. 1994
	OLENIUC Andrei Andrei	19. 11. 1995
417	PALAMARIUC Vasile Dumitru	03. 03. 1955
	PALAMARIUC Domnica Vasile	03. 01. 1953
	PALAMARIUC Aurica Vasile	31. 07. 1987
	PALAMARIUC Dumitru Vasile	25. 02. 1977
418	GUZUVATII Vasile Vasile	-
419	DUCEAC Gheorghe Vasile	24. 03. 1969
	DUCEAC Viorica Ștefan	21. 06. 1973
	DUCEAC Vasile Gheorghe	17. 08. 1993
	DUCEAC Mariana Gheorghe	17. 08. 1996
420	STRATULAT Domnica Constantin	13. 03. 1968
421	DUBĂU Constantin Toader	21. 05. 1968
	DUBĂU Violeta Ion	07. 11. 1973
	DUBĂU Sorin Constantin	01. 02. 1992
	DUBĂU Cristina-Ecaterina Constantin	23. 04. 1998
422	STRATULAT Dumitru Orest	04. 11. 1965
	STRATULAT Orest Dumitru	07. 09. 1990
423	SAVCIUC Verginia Valerie	24. 10. 1933
424	MISIURCA Vera Anton	30. 01. 1973
	PENTELIUC Valentina Taras	05. 10. 1993
425	RUSU Gheorghe Vasile	06. 10. 1972
	RUSU Aurora Vasile	26. 11. 1972

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	RUSU Dumitru Gheorghe	16. 10. 1994
426	VILCHEAK Serghei Petrea	15. 01. 1982
427	PODLEAK Cazimir Iosif	29. 03. 1944
	PODLEAK Mihail Cazimir	06. 04. 1973
	PODLEAK Domnica Gheorghe	04. 04. 1972
	PODLEAK Cristina Mihail	01. 12. 2002
	PODLEAK Vladislav Mihail	18. 11. 2004
428	LITINSCA Maria Vasile	20. 03. 1957
	ARAPOV Marina Anatolie	08. 11. 1987
	ARAPOV Vladislav Vasile	15. 10. 2004
	ARAPOV Anastasia Vasile	11. 12. 2009
429	VILCHAK Stanislav Iacob	29. 09. 1939
	VILCHAK Emilia Anton	06. 06. 1949
	VILCHAK Mihail Stanislav	14. 10. 1973
430	VATAMANIUC Maria Constantin	11. 09. 1970
	VATAMANIUC Larisa Vasile	22. 11. 1991
	VATAMANIUC Mariana Vasile	26. 09. 1997
	VATAMANIUC Svetlana Vasile	18. 12. 2003
	VATAMANIUC Vladimir Anton	14. 01. 1981
431	ȚURCAN Dragoș Vladimir	01. 01. 1955
	ȚURCAN Ana Constantin	11. 06. 1963
	ȚURCAN Serghei Dragoș	18. 08. 1982
	ȚURCAN Constantin Dragoș	19. 06. 1988
	ȚURCAN Ion Dragoș	09. 12. 1991
	ȚURCAN Vasile Dragoș	10. 10. 1996
432	NIMIGEAN Maria Ilie	16. 07. 1936
433	RUSU Elena Gheorghe	06. 10. 1984
	RUSU Vasile Constantin	05. 10. 2005
	RUSU Maria Vasile	20. 08. 2007
434	JUNICI Domnica Leonte	17. 07. 1933
	ZLOTARI Mariana Nicolae	21. 02. 1982
	ZLOTARI Elena Ion	29. 12. 1959
	ZLOTARI Ion Serghei	04. 03. 2006
435	VILCHAK Ana Iosif	21. 03. 1932
436	VILCHAK Gheorghe Mihail	25. 08. 1972
	FESENCO Igor Nicolai	17. 02. 1968
	VASILCIUK Pavel Liubomir	10. 07. 1990
437	VATAMANIUC Vladimir Mihail	10. 03. 1951
	VATAMANIUC Valeria Constantin	06. 04. 1956
	VATAMANIUC Dumitru Vladimir	17. 10. 1981
	VATAMANIUC Sorin Vladimir	28. 10. 1984
	VATAMANIUC Letiția Ion	01. 07. 1983
	VATAMANIUC Dumitru Dumitru	01. 09. 2004
438	PAULIUC Toader Ilarion	10. 10. 1941
	PAULIUC Viorica Vasile	23. 11. 1937
439	COJOCARI Ion Ștefan	28. 05. 1965
440	COJOCARI Lucreția Vasile	08. 05. 1971
	COJOCARI Vasile Ion	29. 02. 1988
	COJOCARI Serghei Ion	17. 05. 1990

Ion CREȚU

	COJOCARI Maria Ion	28. 05. 1994
441	STRUGAR Vasile Dometie	13. 07. 1944
	STRUGAR Elizaveta Nicolae	01. 02. 1952
442	PAULIUC Eleonora Ilarion	26. 05. 1937
443	BELCIUC Ana Grigore	04. 06. 1938
444	COJOCAR Dumitru Toader	03. 04. 1970
	COJOCAR Elena Constantin	07. 09. 1975
	COJOCAR Vasile Dumitru	01. 01. 1999
	COJOCAR Ion Dumitru	15. 06. 2002
445	COJOCAR Gheorghe Dumitru	17. 04. 1930
	COJOCAR Dorotea Iosif	05. 06. 1943
	COJOCAR Ana Gheorghe	27. 07. 1984
	PUIUL Elena Vasile	18. 12. 2000
	COJOCAR Vadim Valerie	17. 04. 2008
446	SANDU Ion Ion	18. 01. 1987
447	NAIDIONOV Tatiana Victor	12. 09. 1972
	NAIDIONOV Iurii Alexandru	10. 05. 1992
	NAIDIONOV Alexandru Alexandru	27. 09. 1993
448	VASILAȘ Ecaterina Domnica	22. 08. 1943
	RUBAN Victor Iacob	20. 09. 1936
	VASILAȘ Domnica Victor	25. 03. 1981
	VASILAȘ Ion Victor	19. 11. 1967
449	BULIGA Maria Victor	21. 09. 1974
	BULIGA Ilie Leonid	05. 09. 2000
	BULIGA Ion Leonid	21. 01. 2006
	BULIGA Leonid Ion	30. 07. 1975
450	VASILAȘ Pentelei Ștefan	29. 04. 1947
	VASILAȘ Ana Vasile	22. 08. 1955
	VASILAȘ Sorin Pentelei	05. 09. 1976
	VASILAȘ Leontina Constantin	05. 11. 1985
	VASILAȘ Ana-Maria Sorin	25. 08. 2007
451	VASILAȘ Florin Pentelei	05. 09. 1973
	VASILAȘ Aurica Gheorghe	28. 01. 1975
	VASILAȘ Pentelei Florin	17. 02. 1996
	VASILAȘ Gheorghe Florin	14. 10. 1997
	VASILAȘ Ana-Maria Florin	24. 03. 2007
452	COJOCARI Viorica Pavel	25. 02. 1936
	PAULIUC Toader Ion	23. 09. 1977
	SANDU Violeta Constantin	08. 06. 1980
	SANDU-Pauliuc Carolina-Gesica Toader	08. 01. 2008
453	COJOCAR Constantin Pavel	24. 05. 1968
	COJOCAR Rodica Dumitru	13. 06. 1974
	COJOCAR Pavel Constantin	11. 07. 1996
	COJOCAR Mariana Constantin	06. 03. 2001
454	COJOCAR Maria Gherasim	03. 02. 1944
455	TCACI Maria Serghei	16. 05. 1934
	TCACI Vasile Toader	22. 06. 1963
	TCACI Domnica Calistrat	03. 06. 1971
	TCACI Toader Vasile	08. 08. 1990
	TCACI Gheorghe Vasile	05. 05. 1992

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	TCACI Maria Vasile	15.06. 1953
456	GORECIKO Ana Simion	12. 01. 1958
	GORECIKO Dumitru Ștefan	01. 07. 1991
457	SOCACI Ilie Pavel	23. 06. 1966
	SOCACI Alexandru Ilie	25. 09. 1993
	SOCACI Lilia Pentelei	05. 12. 1972
	SOCACI Maria Ilie	17. 06. 1995
	SOCACI Victoria Ilie	12. 03. 2005
	SOCACI Alexandra Ilie	12. 09. 2009
458	SOCACI Gheorghe Gheorghe	10. 04. 1973
459	NIMIGEAN Maria Vasile	06. 07. 1937
	NIMIGEAN Vasile Ștefan	21. 10. 1963
	NIMIGEAN Domnica Mihail	09. 04. 1972
	NIMIGEAN Maria Vasile	21. 06. 1990
	NIMIGEAN Viorica Vasile	24. 08. 1991
	NIMIGEAN Ștefan Vasile	09. 12. 1996
460	ZEGREA Ion Gheorghe	05. 07. 1950
	ZEGREA Viorica Ion	13. 02. 1945
	ZEGREA Gheorghe Ion	18. 11. 1986
	SANDU Domnica Ion	24. 12. 1983
461	NIMIGEAN Isidor Serghei	17. 04. 1937
	NIMIGEAN Serghei Isidor	03. 03. 1982
462	ROIC Constantin Aurel	14. 10. 1976
462a	ROMANIUC Vasile Ilie	22. 12. 1956
	ROMANIUC Ana Isidor	28. 09. 1959
	ROMANIUC Ilie Vasile	20. 05. 1981
	ROMANIUC Mariana Vasile	17. 03. 1983
	ROMANIUC Constantin Vasile	26. 05. 1988
	ROMANIUC Vasile Vasile	14. 06. 1992
	ROMANIUC Cristina Vasile	13. 09. 1995
463	EPURE Filip Atanasie	14. 09. 1930
	EPURE Olga Ion	23. 06. 1930
464	ROIC Maria Constantin	12. 07. 1943
	ROIC Aurel Vasile	04. 03. 1937
465	COJOCARI Elena Ion	01. 01. 1952
	COJOCARI Traian Ion	05. 03. 1978
	COJOCARI Maria Vasile	27. 11. 1986
	COJOCARI Ion Traian	31. 07. 2009
466	BORDIAN Marin Mihai	01. 03. 1985
467	PAULIUC Ion Vasile	20. 10. 1952
	PAULIUC Elena Vasile	17. 10. 1955
468	PAULIUC Ilie Ion	04. 02. 1979
	PAULIUC Lucica Alexandru	18. 10. 1979
	PAULIUC Alexandru Ilie	06. 07. 2003
469	PAULIUC Gheorghe Ion	31. 09. 1977
	PAULIUC Viorica Vasile	06. 05. 1932
	ELISEEVA Irina Victor	02. 09. 1969
	PAULIUC Cristina-Maria Gheorghe	20. 09. 2002
	PAULIUC Daniel Gheorghe	17. 02. 2007

Ion CREȚU

470	COJOCARI Radu Leon	07. 11. 1957
	COJOCARI Ecaterina Gheorghe	10. 05. 1958
	COJOCARI Gheorghe Radu	26. 12. 1983
471	COJOCARI Vasile Leon	10. 06. 1955
	COJOCARI Ecaterina Ștefan	24. 09. 1958
	URSU Mariana Vasile	11. 10. 1988
	URSU Mircea Vitalie	04. 01. 2010
472	COJOCARI Nicolae Leon	04. 07. 1937
	COJOCARI Ana Vasile	24. 10. 1942
473	ȘEVCENKO Serghei Alexei	11. 09. 1955
473a	ȘLEMCO Natalia Ilarion	05. 04. 1934
474	PAULIUC Viorica Serghei	23. 03. 1979
	PAULIUC Elena Ostafie	05. 02. 1952
475	TODERIUC Gheoghe Vasile	28. 07. 1974
	TODERIUC Maria Grigore	04. 10. 1983
	TODERIUC Ana Gheorghe	25. 05. 2007
476	TODERIUC Constantin Ion	12. 04. 1973
	TODERIUC Domnica Vasile	25. 11. 1976
	TODERIUC Vasile-Ion Constantin	19. 02. 1998
477	VASI LAȘ Teodor Ion	15. 07. 1975
	VASI LAȘ Elena Vladimir	09. 08. 1979
	VASI LAȘ Ionuț Teodor	28. 09. 1997
	VASI LAȘ Alina Teodor	06. 07. 1998
	VASI LAȘ Alexandra Teodor	03. 10. 2009
478	OSADCIUK Tatiana Serghei	23. 11. 1984
	OSADCIUK Alexandru Dmitrii	21. 12. 2005
	NIMIGEAN Nicolae Pentelei	24. 11. 1940
	NIMIGEAN Viorica Filip	08. 10. 1954
	NIMIGEAN Vasile Nicolae	08. 01. 1982
	NIMIGEAN Alexandru Alexandru	13. 02. 1992
479	NIMIGEAN Viorica Vasile	01. 07. 2008
	NIMIGEAN Maria Vasile	10. 05. 2009
480	GABOR Natalia Vasile	17. 07. 1988
	AXENIUC Toader Ion	24. 09. 1961
	AXENIUC Elena Gheorghe	16. 02. 1965
	AXENIUC Irina Toader	28. 02. 1992
	AXENIUC Laura Toader	16. 10. 1994
481	TODERIUC Serghei Vasile	01. 10. 1987
	GABOR Vasile Claudie	13. 08. 1961
	GABOR Tatiana Gheorghe	28. 03. 1961
	GABOR Silvia Vasile	14. 04. 1992
482	GABOR Claudie Vasile	12. 04. 1993
	GABOR Claudie Petrea	24. 01. 1929
483	GABOR Silvia Calistrat	21. 04. 1941
	NICHIFOREȚ Larisa Vasile	30. 11. 1963
	NICHIFOREȚ Anatoli Ivan	06. 02. 1963
484	NICHIFOREȚ Nina Anatoli	14. 07. 1991
	HRIȚCAN Nina Nicolae	04. 09. 1935
485	NICHIFOREȚ Vasile Anatoli	01. 01. 1983
	VASI LAȘ Vasile Aurel	24. 11. 1939

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	VASILAȘ Ana Gheorghe	13. 08. 1948
486	CREȚU Veronica Toader	03. 02. 1929
	HRIȚCAN Dumitru Ion	11. 12. 1963
	HRIȚCAN Ana Gheorghe	18. 03. 1969
	HRIȚCAN Veronica Dumitru	30. 06. 1988
	HRIȚCAN Viorica Dumitru	20. 09. 1989
487	VASILAȘ Aurel Constantin	16. 05. 1985
488	VASILAȘ Constantin Aurel	14. 05. 1944
	VASILAȘ Domnica Dumitru	13. 11. 1951
489	SCRIPCARI Teodor Nicolae	22. 08. 1987
490	SCRIPCARI Nicolae Teodor	02. 05. 1964
	SCRIPCARI Galina Ion	28. 09. 1964
	SCRIPCARI Cristina Nicolae	26. 04. 1992
491	GABOR Ion Petrea	02. 10. 1939
	GABOR Aurica Gheorghe	18. 08. 1942
492	AXENIUC Ion Toader	03. 06. 1933
	AXENIUC Verginia Leon	12. 10. 1942
493	EPURE Vasile Ion	07. 03. 1959
	EPURE Maria Grigore	20. 07. 1959
	EPURE Constantin Vasile	03. 06. 1985
494	PATRAȘ Gheorghe Gheorghe	-
	PATRAȘ Domnica Gheorghe	16. 11. 1856
	PATRAȘ Lucia Cozma	30. 11. 1964
	PATRAȘ Ana Gheorghe	25. 12. 1996
	PATRAȘ Dumitru Gheorghe	24. 10. 1998
495	GABOR Larisa Ilie	19. 06. 1977
	GABOR Petrea Ion	23. 01. 1974
	GABOR Ion Petrea	23. 07. 2000
	CIUPRUN Ilie Vasile	01. 01. 1951
	CIUPRUN Maria Tănase	03. 06. 1953
	CIUPRUN Natalia Ilie	21. 05. 1979
	GABOR Ilie Petrea	08. 02. 2009
496	HRIȚCAN Vasile Ion	04. 08. 1961
	HRIȚCAN Lucica Toader	27. 10. 1966
	HRIȚCAN Mariana Vasile	20. 09. 1988
497	HRIȚCAN Ion Vasile	04. 06. 1937
	HRIȚCAN Viorica Serghei	12. 05. 1943
	HRIȚCAN Dorin Ion	15. 08. 1971
	HRIȚCAN Maria Serghei	08. 04. 1979
	HRIȚCAN Viorica-Lucica Dorin	12. 09. 1997
	HRIȚCAN Modesta Dorin	30. 08. 2001
	HRIȚCAN Violeta Dorin	30. 08. 2001
498	GIREADĂ Viorel Vasile	29. 11. 1969
	GIREADĂ Violeta Iurie	23. 03. 1979
	GIREADĂ Gheorghe Viorel	06. 09. 2000
	COJOCAR Ana Viorel	21. 03. 1932
499	EPURE Ion Alexei	08. 10. 1937
500	JUPÂN Vasile Leon	19. 03. 1940
	JUPÂN Maria Ion	13. 04. 1946

Ion CREȚU

501	ȚURCAN Maria Gheorghe	17. 12. 1974
	ȚURCAN Constantin Ion	23. 11. 1964
	ȚURCAN Ecaterina Constantin	16. 03. 1994
	ȚURCAN Eudochia Constantin	16. 03. 1995
	ȚURCAN Mariana Constantin	20. 04. 1996
	ȚURCAN Traian Constantin	22. 08. 1998
	ȚURCAN Ioana Constantin	15. 01. 2002
	ȚURCAN Petru Constantin	12. 03. 2006
502	ȚURCAN Pavel Constantin	12. 03. 2006
	RUSNACIUC Eugenia Gheorghe	25. 03. 1923
	NIMIGEAN Viorica Ion	14. 04. 1953
	NIMIGEAN Ion Serghei	09. 10. 1972
	NIMIGEAN Elena Toader	05. 07. 1982
	NIMIGEAN Valentina Ion	19. 02. 2004
503	NIMIGEAN Serghei Ion	10. 05. 2005
	HERGHILIGIU Vasile Dumitru	02. 07. 1953
	HERGHILIGIU Nelea Gheorghe	26. 12. 1954
	JUC Marina Vasile	15. 08. 1984
	JUC Irina Anatolie	14. 09. 2007
504	JUC Anatolie Ion	22. 08. 1981
	ZAIȚ Vasile Ion	16. 12. 1941
505	ZAIȚ Elena Laurentie	04. 08. 1943
	HAPCA Leontina Gheorghe	14. 06. 1940
506	HAPCA Ion Gheorghe	01. 02. 1970
	VASILĂȘ Vladimir Petrea	31. 08. 1933
	VASILĂȘ Domnica Dumitru	16. 08. 1939
	VĂRTOS Pavel Marcu	22. 02. 1968
	VĂRTOS Violeta Vladimir	12. 05. 1970
	VĂRTOS Serghei Pavel	08. 08. 1991
507	VĂRTOS Ana Pavel	19. 04. 1993
	GANJILOVSKI Olga Stepan	09. 03. 1971
	GANJILOVSKI Filip Gheorghii	10. 09. 1969
	GANJILOVSKI Vasili Filip	18. 09. 1991
	GANJILOVSKI Gheorghii Filip	18. 04. 1990
	GANJILOVSKI Maria Filip	04. 04. 1993
	GANJILOVSKI Ilia Filip	07. 05. 1996
	GANJILOVSKI Tatiana Filip	18. 12. 1997
	GANJILOVSKI Veaceslav Filip	18. 02. 2000
	GANJILOVSKI Stepan Filip	22. 05. 1995
508	VASILĂȘ Ilie Ștefan	16. 07. 1967
	BELCIUC Gheorghe Vasile	30. 03. 1941
509	BELCIUC Maria Pentelei	01. 04. 1942
	NAIDIONOV Ivan Nicolai	01. 02. 1936
	NAIDIONOV Svetlana Ivan	02. 04. 1975
510	NAIDIONOV Vladimir Vasile	02. 03. 1994
511	BULBUC Laurentie Ion	30. 12. 1986
512	COJOCAR Georgina Vasile	04. 07. 1934
	BULBUC Ion Laurentie	01. 09. 1952
	BULBUC Domnica Toader	24. 10. 1961
	BULBUC Toader Ion	20. 11. 1989

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

513	CEBOTAR Elena Constantin	18. 12. 1959
	CEBOTAR Vasile Victor	18. 06. 1989
514	ZAIȚ Serghei Ion	17. 12. 1945
	ZAIȚ Domnica Constantin	12. 10. 1940
	ZAIȚ Vasile Serghei	04. 03. 1981
	ZAIȚ Lucreția Serghei	20. 11. 1969
515	EPURE Viorica Ilie	30. 08. 1935
	EPURE Vasile Constantin	20. 06. 1968
	EPURE Ana Constantin	27. 08. 1964
	EPURE Oxana Vasile	11. 03. 1987
516	CREȚU Viorica Silvestru	21. 09. 1944
517	PANCIUC Gheorghe Ion	04. 02. 1980
	MINTIOAN Lucica Ion	05. 07. 1983
	PANCIUC Serghei Gheorghe	06. 09. 2008
518	BRAI Elena Nicolae	28. 03. 1944
519	TIBULEAC Felicia Mihai	18. 12. 1967
	TIBULEAC Ștefan Petrea	23. 01. 1973
	COJOCAR Sorejana Mihai	23. 09. 1988
	COJOCAR Mighel-Denis Marin	21. 11. 2009
520	BILAN Dumitru Gheorghe	24. 10. 1940
	BILAN Elena Aurel	21. 11. 1948
	BILAN Vasile Dumitru	05. 06. 1974
521	DUCEAC Ana Mihai	10. 10. 1946
	DUCEAC Vasile Ion	23. 12. 1941
522	CREȚU Vasile Constantin	29. 07. 1968
	CROITOR Elena Vasile	25. 11. 1974
523	VILCHAK Emilia Matvei	20. 09. 1939
	ȘVET Șnejana Dumitru	11. 12. 1991
524	COJOCAR Maria Valerian	19. 11. 1945
	BULBUC Elena Ion	06. 04. 1978
	BULBUC Nicolae Dumitru	06. 12. 1977
	BULBUC Andrei Nicolae	13. 07. 2001
	BULBUC Marian Nicolae	17. 11. 2003
525	ȘVET Ana Iacov	21. 01. 1968
	ȘVET Dmitri Grigori	07. 11. 1963
526	ȘVET Șnejana Dmitri	11. 12. 1991
	ȘVET Mariana Dmitri	18. 09. 1993
527	VASIŁAȘ Dumitru Vladimir	16. 06. 1959
	VASIŁAȘ Ana Gheorghe	02. 03. 1963
	COJOCAR Maria Dumitru	17. 04. 1986
	COJOCAR Dumitru Vasile	10. 07. 2006
	COJOCAR Vasile Gheorghe	17. 06. 1982
	COJOVAR Gheorghe Vasile	07. 08. 2009
528	COJOCARI Dumitru Toader	22. 12. 1974
	COJOCARI Elena Vasile	05. 12. 1980
	COJOCARI Teodor Dumitru	25. 09. 2000
	COJOCARI Maria Dumitru	12. 08. 2003
529	COJOCARI Maria Agafia	03. 03. 1949
530	HAPCA Elena Ștefan	20. 01. 1926

Ion CREȚU

	COJOCARI Gheorghe Arcadie	16. 04. 1958
	COJOCARI Silvia Vasile	16. 03. 1958
	COJOCARI Elena Gheorghe	06. 01. 1992
531	MINTIOAN Elena Toader	16. 07. 1981
	MINTIOAN Serghei Alexandru	14. 09. 1977
	MINTIOAN Alexandra Serghei	01. 09. 2006
532	VASILĂȘ Pentelei Grigore	13. 10. 1950
	VASILĂȘ Liubov Simion	27. 11. 1951
	VASILĂȘ Grigore Pentelei	12. 02. 1978
	LOBODA Ana Pentelei	15. 11. 1981
	LOBODA Sofia Vadim	07. 01. 2008
533	NIMIGEAN Ecaterina Victor	01. 09. 1948
	ZAIȚ Dumitru Ion	03. 01. 1949
	NIMIGEAN Vitalie-Ion Dumitru	07. 07. 1977
	NIMIGEAN Lilia Aurel	14. 06. 1980
	NIMIGEAN Cristian Vitalie	05. 08. 2001
	NIMIGEAN Ana-Maria Vitalie	28. 10. 2002
	GIREADA Ruslan Vasile	26. 03. 1989
534	CIOBAN Ilie Vasile	13. 03. 1932
535	CARDAȘ Toader Samoilă	18. 04. 1935
	CARDAȘ Elizaveta Ion	11. 01. 1937
	PANCIUC Lilia Toader	24. 03. 1974
	PANCIUC Constantin Gheorghe	07. 08. 1973
	PANCIUC Ilie Constantin	02. 08. 1996
	PANCIUC Irina Constantin	18. 05. 2001
536	SOCACI Ilie-Teodor Filaret	29. 07. 1974
	SOCACI Violeta Constantin	09. 02. 1978
	CREȚU Constantin Nicolae	05. 05. 1935
	CREȚU Silvia Ion	11. 07. 1934
537	PANCIUC Nicolae Constantin	01. 07. 1957
	PANCIUC Domnica Claudie	08. 07. 1980
	PANCIUC Toader Nicolae	02. 09. 1980
	PANCIUC Constantin Nicolae	16. 01. 1985
	PANCIUC Ecaterina Vasile	18. 04. 1986
538	VASILĂȘ Viorica Ion	10. 04. 1950
	VASILĂȘ Mariana Ion	28. 03. 1978
	VASILĂȘ Vasile Ion	09. 02. 1972
	ROPCEANU Iana Ilie	05. 12. 2001
	ROPCEANU Victoria Ilie	25. 09. 2007
539	BAMBUC Vasile Ion	04. 08. 1964
	GABOR Ana Leon	16. 12. 1966
	BAMBUC Silvia Vasile	21. 04. 1988
540	VASILĂȘ Gheorghe Vasile	09. 03. 1934
	VASILĂȘ Elena Pentelei	25. 05. 1939
541	SANDUL Vasile Gheorghe	27. 01. 1952
	SANDUL Ana Arcadie	04. 12. 1954
	SANDUL Gheorghe Vasile	13. 10. 1984
	SANDUL Maria Ion	01. 10. 1984
542	VASILĂȘ Grigore Gheorghe	26. 08. 1960
	VASILĂȘ Elena Vasile	20. 09. 1965

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	AURITE Ana Grigore	20. 07. 1985
	VASILĂȘ Gheorghe Grigore	26. 03. 1989
	AURITE Radu Dumitru	23. 02. 2010
543	ROTAR Vasile Ion	30. 04. 1964
	ROTARI Lucica Dumitru	12. 07. 1968
	ROTARI Ion Vasile	26. 02. 1992
	ROTARI Diana Vasile	07. 05. 1988
	ROTARI Dumitru Vasile	23. 10. 1998
	ROTARI Ana Vasile	24. 12. 2004
544	SANDUL Marian Vasile	14. 06. 1977
545	EPURE Constantin Gheorghe	15. 05. 1962
	EPURE Oltea Constantin	01. 02. 1968
	CARDAȘ Ramona Constantin	24. 06. 1987
	EPURE Gheorghe Constantin	07. 01. 1990
	CARDAȘ Iulia Vasile	12. 05. 2009
546	EPURE Ion Mihai	14. 08. 1932
547	VASILĂȘ Ion Aurora	16. 03. 1949
	VASILĂȘ Ecaterina Toader	04. 07. 1955
548	EPURE Ștefan Dumitru	07. 05. 1923
	EPURE Ecaterina Ion	21. 02. 1925
	REȘCAN Ana Dumitru	30. 11. 1972
	REȘCAN Ștefan Dumitru	12. 12. 1965
	REȘCAN Aurica Ștefan	08. 10. 1992
	REȘCAN Cristina Ștefan	09. 10. 1998
549	BAMBUC Silvia Toader	28. 02. 1932
	BAMBUC Ecaterina Vasile	18. 08. 1990
550	HUCIC Dumitru Ilie	20. 05. 1943
	HUCIC Elena Ion	09. 05. 1951
	CRETUL Lucica Dumitru	14. 08. 1983
	CRETUL Ion Vasile	11. 12. 1975
	CRETUL Dumitru Ion	22. 02. 2006
	CRETUL Vasile Ion	15. 05. 2009
551	PANCIUC Gheorghe Ion	29. 03. 1940
	PANCIUC Maria Toader	27. 09. 1947
552	PANCIUC Ion Toader	05. 02. 1977
553	NIMIGEAN Maria Ioan	01. 09. 1944
	RUSU Maria Pentelei	14. 05. 1982
	RUSU Gheorghe Vasile	04. 05. 1976
	RUSU Aurel Gheorghe	15. 08. 2004
	RUSU Tatiana Gheorghe	24. 07. 2007
554	HUCIC Vasile Ilie	19. 08. 1975
	HUCIC Ana Nicolae	31. 08. 1985
	HUCIC Vasile Vasile	11. 09. 2008
555	VICHNEAK Gheorghii Matvei	30. 05. 1932
556	BILEA Vasili Denis	26. 05. 1970
	BILEA Maria Gheorghe	09. 03. 1973
	BILEA Irina Vasili	03. 08. 1993
	BILEA Larisa Vasili	12. 09. 1994
	BILEA Denis Vasili	17. 06. 2008

Ion CREȚU

557	COJOCAR Aurora Ion	21. 06. 1940
558	KRIJAK Iosif Iosif	29. 08. 1933
	KRIJAK Genovedra Iosif	07. 06. 1942
	KRIJAK Dora Iosif	03. 01. 1968
559	VILCHAK Iyri Matvei	01. 10. 1952
	VILCHAK Alexandra Stanislav	20. 07. 1953
	VILCHAK Vitalii Iyri	30. 07. 1977
560	VILCHAK Iyri Iyri	26. 02. 1983
561	SENIUC Maria Dumitru	23. 05. 1952
	SENIUC Vasile Vasile	12. 10. 1950
	PIVTORAN Ivan Alexei	29. 05. 1962
562	VASILASȚ Elena Iosip	15. 11. 1987
	VASILASȚ Tatiana Aurel	23. 11. 2006
563	CIOBAN Grigore Vasile	17. 09. 1947
	DUCEAC Vasile Gheorghe	21. 07. 1981
	DUCEAC Domnica Dumitru	29. 06. 1984
	DUCEAC Ilie Vasile	19. 07. 2005
	DUCEAC Petrea Vasile	15. 07. 2008
564	VASILASȚ Elena Pentelei	05. 02. 1923
	VASILASȚ Gheorghe Vasile	-
565	PANCIUC Ion Vasile	07.11. 1954
	PANCIUC Olga Zaharie	14. 05. 1954
	PANCIUC Domnica Ion	15. 02. 1983
566	VASILASȚ Domnica Ostafie	18. 12. 1955
	VASILASȚ Maria Toader	11. 10. 1979
567	POTAR Toader Ion	16. 11. 1947
	POTAR Eva Vasile	05. 07. 1947
	POTAR Ion Toader	16. 03. 1997
568	VASILASȚ Vasile Toader	01. 02. 1940
569	LUTUNSKI Vladimir Valerian	04. 10. 1981
	LUTUNSKI Irina Valerian	18. 10. 1983
	LUTUNSKI Aliona Valerian	06. 10. 1985
570	NIMIGEAN Gheorghe Arcadie	22. 04. 1979
571	MESHAK Iyri Anton	14. 06. 1951
	MESHAK Valeria Vasile	24. 07. 1959
	MESHAK Marin Iyri	20. 03. 1987
572	CREȚU Ion Toader	08. 07. 1978
573	CREȚU Toader Vasile	17. 04. 1936
	CREȚU Elena Ion	22. 09. 1943
574	GRIVUL Emelian Petrea	15. 12. 1958
	GRIVUL Valeria Vasile	18. 12. 1958
	GRIVUL Vasile Emelian	11. 12. 1990
575	ZEGREA Vasile Isidor	09. 01. 1940
576	ZEGREA Gheorghe Vasile	07. 06. 1964
	ZEGREA Elena Pentelei	03. 10. 1965
	ZEGREA Vasile Gheorghe	23. 09. 1988
	ZEGREA Maria Gheorghe	17. 02. 1991
577	ZEGREA Ion Vasile	19. 07. 1961
578	PANCIUC Serghei Ion	15. 07. 1971

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	ZAGARIA Maria Dumitru	26. 03. 1974
	ZAGARIA Veronica Serghei	10. 11. 1994
579	STRUGARI Dumitru Ion	16. 01. 1933
	STRUGARI Maria Serghei	26. 11. 1935
	STRUGARI Elena Dumitru	16. 06. 1958
580	AXENIUC Toader Gheorghe	12. 03. 1943
	AXENIUC Aurica Aurel	21. 08. 1948
	AXENIUC Vasile Toader	09. 07. 1968
	AXENIUC Elena Toader	13. 02. 1971
	AXENIUC Aurica Vasile	13. 02. 1992
	AXENIUC Anastasia Vasile	23. 02. 2004
581	BALAN Felicia Dumitru	02. 06. 1956
	BALAN Vasile Ion	18. 02. 1951
	BALAN Dumitru Vasile	14. 06. 1984
582	URSU Leon Andrei	15. 02. 1933
	URSU Ana Pentelei	24. 06. 1942
583	ZAETȚ Ion Pentelei	12. 11. 1944
	ZAETȚ Oltea Vasile	14. 11. 1946
	ZAETȚ Vasile Ion	07. 06. 1973
	ZAETȚ Lucica Vasile	08. 12. 1978
	ZAETȚ Ion Vasile	27. 02. 1999
	ZAETȚ Elena Vasile	03. 06. 2000
	ZAETȚ Pentelei Vasile	10. 11. 2004
584	EPURE Zinovia Dumitru	08. 10. 1926
585	BELCIUC Vasile Constantin	31. 03. 1958
	BELCIUC Galina Alexandru	30. 04. 1967
	BELCIUC Elena Vasile	25. 09. 1997
586	BELCIUC Constantin Dumitru	07. 01. 1977
	BELCIUC Galina Visarion	09. 11. 1974
	BELCIUC Domnica Constantin	11. 02. 1999
	BELCIUC Alina Constantin	28. 06. 2002
	BELCIUC Elena Constantin	15. 05. 2007
587	GABOR Maria Vasile	28. 06. 1940
588	COJOCARI Dumitru Ilie	08. 11. 1975
	COJOCARI Valentina Vasile	07. 04. 1989
	COJOCARI Pavel Dumitru	11. 07. 2005
	COJOCARI Ecaterina Ion	14. 08. 1935
589	VASI LAȘ Maria Pantelemon	23. 08. 1961
	VASI LAȘ Vasile Gheorghe	01. 01. 1958
590	EPURE Constantin Vasile	18. 10. 1960
591	STRĂMBU Vladimir Mihai	01. 11. 1958
	STRĂMBU Ecaterina Radu	04. 04. 1961
	STRĂMBU Irina Vladimir	10. 11. 1985
	STRĂMBU Igor Vladimir	16. 11. 1981
	STRĂMBU Serghei Vladimir	11. 06. 1987
	STRĂMBU Natalia Dumitru	30. 11. 1985
	STRĂMBU Bogdan Igor	27. 05. 2008
592	PETROVICI Maria Aurel	20. 09. 1980
593	HUCIC Ion Dumitru	16. 07. 1974

Ion CREȚU

	HUCIC Lilia Vasile	23. 07. 1974
	RUSU Ana Ion	01. 08. 1999
	HUCIC Dumitru Ion	15. 02. 2008
594	KOZERIUK Gheorghe Gheorghe	10. 01. 1949
	KOZERIUK Elena Ivan	18. 07. 1950
	KOZERIUK Mariana Gheorghe	23. 08. 1980
	HUSEINOV Fuad Tuhur-Oglî	26. 06. 1972
595	ȚIGANCIUC Oleg Ion	14. 06. 1973
596	BELCIUC Vasile Manole	19. 08. 1944
	BELCIUC Domnica Miron	07. 06. 1951
	BELCIUC Lilia Vasile	19. 07. 1983
	BELCIUC Vasile Vasile	12. 01. 1985
597	CARDAȘ Gheorghe Toader	22. 04. 1984
	CARDAȘ Vasile Toader	05. 01. 1988
	CARDAȘ Toader Toader	02. 04. 1992
598	FACAȘCIUC Ilie Nicolae	23. 02. 1925
	FACAȘCIUC Ilie Nicolae	23. 02. 1926
	FACAȘCIUC Silvia Toader	01. 01. 1934
	FACAȘCIUC Dumitru Ilie	15. 07. 1972
599	PANCIUC Gheorghe Toader	16. 06. 1971
600	PUIUL Gheorghe Nichifor	02. 04. 1930
601	COJOCARI Ilie Pavel	22. 02. 1967
	COJOCARI Violeta Aurel	05. 01. 1972
	COJOCARI Ana Ilie	20. 12. 1993
	COJOCARI Maria Ilie	21. 07. 1996
602	PUIUL Vasile Gheorghe	12. 10. 1952
	PUIUL Elena Vasile	09. 12. 1954
	PUIUL Gheorghe Vasile	06. 05. 1978
	PUIUL Ion Vasile	20. 12. 1979
	PUIUL Ilie Vasile	28. 07. 1985
603	COJOCAR Dumitru Nicolae	15. 02. 1942
	COJOCAR Elena Grigore	17. 10. 1941
604	CUCEREANU Elena Ștefan	14. 01. 1946
605	NIMIGEAN Victor Ion	14. 12. 1972
	NIMIGEAN Violeta Vasile	14. 05. 1986
	NIMIGEAN Elena Victor	21. 04. 2004
	NIMIGEAN Ion Victor	04. 10. 2009
606	CUPCIC Constantin Toader	25. 04. 1968
607	CREȚU Ana Ion	05. 08. 1956
608	CRACIUN Ecaterina Haralampie	14. 06. 1930
609	PREADKO Svetlana Vladimir	12. 01. 1966
	VAKARIUK Dumitru Petrea	26. 09. 1976
	PREADKO Ivanka Ilie	07. 07. 1992
	VAKARIUK Diana Dumitru	03. 03. 1999
610	DANILIUC Nicolae Vasile	07. 09. 1952
	DANILIUC Maria Vasile	28. 08. 1952
	DANILIUC Natalia Nicolae	13. 02. 1976
	RUSU Adrian Nicolae	26. 11. 2000
	FEDORIUC Oxana Nicolae	06. 08. 1990

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

611	HUCIC Modesta Dumitru	01. 02. 1955
612	STRATULAT Vladimir Orest	11. 01. 1958
	STRATULAT Felicia Nicolae	05. 02. 1962
	BECKOPOVANA Aurica Ion	25. 06. 1955
613	SAUCIUC Ana Constantin	20. 03. 1965
	SAUCIUC Dumitru Ion	11. 06. 1986
614	MELNICIUC Ion Vichentie	30. 04. 1931
	MELNICIUC Aurora Gheorghe	14. 05. 1930
615	COJOCARI Mihail Aecadie	08. 10. 1960
	COJOCARI Maria Dumitru	05. 09. 1962
	COJOCARI Marina Mihail	21. 09. 1988
	COJOCARI Elena Mihail	9. 04. 1993
616	LACUSTA Constantin Ion	16. 10. 1934
	LACUSTA Maria Gheorghe	22. 03. 1940
	LACUSTA Domnica Constantin	26. 10. 1964
	ANASIICIUC Iurie Alexandru	08. 05. 1992
617	SAUCIUC Dumitru Ion	29. 02. 1936
618	LACUSTA Natalia Gavril	11. 01. 1931
	LACUSTA Vasile Dumitru	17. 12. 1964
619	SAUCIUC Vasile Dumitru	12. 08. 1966
	SAUCIUC constantin Vasile	26. 05. 2003
	SAUCIUC Violeta Ion	30. 07. 1970
	SAUCIUC Ion Vasile	28. 08. 1991
	SAUCIUC Ana Vasile	14. 06. 1993
620	MAZUREK Emilia Nicolae	07. 04. 1932
	MAZUREK Maria Vasile	14. 12. 1969
	MAZUREK Diana Gheorghe	16. 10. 1995
	MAZUREK Petrea Gheorghe	22. 10. 1996
621	COJOCARU Teodor Dumitru	30. 07. 1932
	COJOCARU Domnica Iacob	24. 05. 1932
622	MELNICIUC Roman Gheorghe	14. 03. 1969
	MELNICIUC Gheorghe Roman	30. 01. 1993
	MELNICIUC Mihaela Roman	05. 07. 2001
623	MELNICIUC Gheorghe Ion	01. 02. 1958
	MELNICIUC Natalia Toader	08. 01. 1960
	MELNICIUC Alexandru Gheorghe	09. 08. 1983
	MELNICIUC Ion Gheorghe	02. 07. 1993
624	MEDVIDI Ecaterina Alexei	02. 03. 1936
	MEDVIDI Igor Traian	06. 10. 1968
	MESHAK Iaroslav Tanase	09. 06. 1971
	MESHAK Oxana Traian	17. 05. 1974
	MESHAK Denis Iaroslav	01. 01. 1995
	MESHAK Artem Iaroslav	31. 07. 2005
625	MELNICIUC Dumitru Vichentie	22. 08. 1937
	MELNICIUC Tatiana Ion	28. 11. 1949
	MELNICIUC Victor Dumitru	05. 10. 1977
	VASILAȘ Cristina Dumitru	07. 04. 1976
	VASILAȘ Constantin Vasile	23. 05. 1997
626	RUSU Elena Ion	04. 01. 1921

Ion CREȚU

627	KLEPAK Ana Ion	22. 03. 1931
	KLEPAK Nicolai Gustav	02. 02. 1969
	KLEPAK Viorica Vasile	06. 09. 1971
	KLEPAK Alexandru Nicolai	28. 03. 2002
	KLEPAK Nicolai Nicolai	23. 12. 2006
628	PȘENICIKO Nicolai Petrea	18. 05. 1964
	PȘENICIKO Frozina Vasili	09. 01. 1973
	PȘENICIKO Ana Nicolai	19. 12. 1991
	PȘENICIKO Aliona Nicolai	21. 10. 1994
	PȘENICIKO Marina Nicolai	18. 01. 1997
629	COJOCARI Lilia Ilie	23. 07. 1973
	ZEGREA Cristina Constantin	11. 01. 1996
	COJOCARI Ilie Gheorghe	12. 06. 2001
630	BELCIUC Elena Gheorghe	28. 06. 1961
	BELCIUC Gheorghe Sveatoslav	11. 12. 1988
631	SOBKO Sofia Teodor	05. 09. 1951
632	NIMIGEAN Silvia Arcadie	20. 12. 1973
	EPURE Vasile Vasile	15. 02. 1994
633	ZOTIC Ana Toader	24. 01. 1952
	ZOTIC Vasile Nicolae	05. 04. 1950
	ZOTIC Serghei Vasile	24. 05. 1973
	ZOTIC Mariana Vasile	27. 08. 1979
634	AXENIUC Gheorghe Ion	06. 09. 1962
	AXENIUC Modesta Toader	20. 05. 1969
	AXENIUC Elena Gheorghe	02. 06. 1988
	AXENIUC Ion Gheorghe	02. 04. 1990
635	NIMIGEAN Arcadie Calistrat	12. 11. 1946
	NIMIGEAN Viorica Ion	06. 03. 1953
636	COJOCARI Sofron Mihai	17. 06. 1954
	GRIJUK Leolea Ion	25. 08. 1948
637	HUCIC Victoria Toader	21. 11. 1944
	JUNICI Olga Gheorghe	30. 10. 1968
	JUNICI Vasile Ion	10. 08. 1965
	JUNICI Alina Vasile	03. 10. 1995
638	MELNICIUC Vasile Vichentie	14. 01. 1935
	MELNICIUC Elena Alaxandru	12. 06. 1943
639	CARDAȘ Maria Nicolae	19. 06. 1942
	CARDAȘ Svetlana Mihail	14. 01. 1982
	CARDAȘ Constantin Gheorghe	07. 08. 2002
640	MINTIOAN Dumitru Serghei	13. 03. 1940
	GAJELIUC Teodor Ion	05. 06. 1965
	GAJELIUC Maria Dumitru	24. 07. 1966
	GAJELIUC Lucica Teodor	16. 08. 1987
	GAJELIUC Ion Teodor	21. 10. 1989
641	MANDIUC Nicolae Dumitru	17. 11. 1965
	MANDIUC Violeta Gheorghe	02. 05. 1973
	MANDIUC Maria Nicolae	14. 07. 1997
	MANDIUC Lilia Nicolae	23. 05. 1999
642	MUNTEAN Emilia Serghei	03. 11. 1942
643	ZARUBAIKO Veronia Sava	26. 04. 1930

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	ZARUBAIKO Sava Vasili	05. 04. 1962
644	OLARI Arcadie Constantin	11.11. 1984
645	COJOCARI Elena Vasile	10. 06. 1930
646	ROTAR Grigore Dumitru	14. 07. 1954
	ROTAR Silvia Ștefan	22. 01. 1958
	ROTAR Gheorghe Grigore	09. 05. 1983
647	COJOCAR Gheorghe Vasile	10. 12. 1948
	COJOCAR Maria Vasile	23. 02. 1956
	COJOCAR Gheorghe Gheorghe	04. 05. 1981
	COJOCAR Irina Gheorghe	22. 07. 1986
	COJOCAR Vasile Gheorghe	18. 12. 1975
	COJOCAR Toader Gheorghe	09. 07. 1983
648	COJOCARI Ilie Ion	12. 01. 1943
	COJOCARI Liubov alexandru	31. 05. 1946
	COJOCARI Ion Ilie	14. 12. 1984
649	AXENIUC Ion Gheorghe	22. 04. 1939
	AXENIUC Maria Ion	22. 06. 1939
	AXENIUC Serghei Ion	23. 06. 1969
	AXENIUC Violeta Radu	01. 09. 1971
	AXENIUC Marina Serghei	24. 11. 1991
650	OLAR Maria Leon	03. 05. 1939
651	ȘLEMCO Leontina Vasile	26. 08. 1956
	ȘLEMCO Ion Alexei	01. 05. 1951
652	CIOCOBOC Eugenia Ion	14. 10. 1938
653	GABOR Toader Leon	29. 10. 1937
	GABOR Viorica Nicolae	01. 01. 1943
654	VISHNIAK Matvei Gheorghe	11. 06. 1962
	VISHNIAK Nadejda Arhip	20. 05. 1962
	VISHNIAK Ruslan Matvei	23. 05. 1984
	VISHNIAK Boris Matvei	29. 02. 1988
	VISHNIAK Iyri Matvei	28. 07. 1990
	VISHNIAK Nicolai Matvei	18. 12. 1992
	VISHNIAK Cristina Matvei	03. 03. 1996
655	RAILEANU Mitică Ilie	04. 09. 1959
	RAILEANU Viorica Gheorghe	20. 05. 1962
	RAILEANU Sorin Mitică	18. 12. 1983
	RAILEANU Serghei Mitică	02. 01. 1987
	RAILEANU Adriana-Sorina Mitică	25. 05. 1994
656	VAKARIUK Nicolai Ivan	08. 03. 1950
	VAKARIUK Ala Vasili	18. 03. 1952
	VAKARIUK andrei Nicolai	26. 10. 1979
657	CIUPRUN Grigore Vasile	25. 04. 1952
	CIUPRUN Elena Ion	14. 09. 1956
	CIUPRUN Vasile Grigore	01. 09. 1988
	CIUPRUN Constantin Grigore	01. 09. 1988
658	MESHAK Iosip Anton	03. 08. 1963
	MESHAK Domnica Constantin	20. 01. 1998
	MESHAK Mihail Iosip	25. 09. 1985
	GALIȚEA Emilia Iosip	19. 06. 1991

Ion CREȚU

659	ZAET Vasile Pentelei	30. 05. 1976
	ZAET Maria Constantin	09. 11. 1977
	ZAET Olga Vasile	30. 04. 2002
	ZAET Vasile Vasile	16. 09. 2006
660	ROTAR Dumitru Grigore	17. 08. 1979
	ROTAR Maria Dumitru	29. 04. 1986
	ROTAR Grigore Dumitru	10. 08. 2006
661	PANCIUC Maria Vladimir	25. 08. 1973
	PANCIUC Ana Gheorghe	25. 02. 1993
	PANCIUC Toader Gheorghe	17. 01. 1996
	PANCIUC Marinela Gheorghe	02. 08. 2001
662	PANCIUC Ion Gheorghe	22. 12. 1967
	PANCIUC Doina Vasile	20. 06. 1976
	PANCIUC Gheorghe Ion	12.11. 2002
663	BILAN Lucia Dumitru	10. 04. 1970
	BEZUȘCO Elena Aurel	04. 05. 1991
	BEZUȘCO Dumitru Aurel	26. 11. 1992
	BEZUȘCO Alina Aurel	01. 03. 1995
	BEZUȘCO Gheorghe Aurel	08. 05. 2000
664	GAFU Ion Emil	14. 04. 1955
	GAFU Larisa Ion	02. 05. 1970
	GAFU Dumitru Ion	15. 02. 1991
	GAFU Valentin Ion	25. 09. 1993
	GAFU Vasile Ion	17. 05. 1996
	GAFU Diana Ion	14. 01. 2001
	GAFU Ana Ion	12.10. 2009
665	ȘLEMCO Natalia Gheorghe	12. 05. 1925
	NIMIGEAN Aurel Serghei	05. 08. 1992
666	VILCHAK Ana Mihail	18. 07. 1934
667	NIMIGEAN Maria Ștefan	06. 03. 1949
	PATRAUCEAN Gheorghe Ștefan	11. 05. 1955
	DUCEAC Ludmila Grigore	17. 12. 1975
	DUCEAC Ruslan Ion	15. 08. 1998
668	ZAET Leontina Laurentie	01. 09. 1931
	ZAET Gheorghe Vasile	08. 09. 1959
	ZAET Leontina Ion	13. 12. 1958
	ZAET Vasile Gheorghe	21. 10. 1987
669	REȘCAN Vasile Serghei	05. 08. 1968
	REȘCAN Silvia Gheorghe	03. 06. 1968
	NIMIGEAN Verginia Vasile	02. 11. 1937
670	COJOCAR Gheorghe Grigore	26. 02. 1977
671	BORDIAN Elena Vasile	01. 01. 1964
	BORDIAN Vera Mihai	04. 07. 1986
	BORDIAN Vasile Mihai	09. 12. 1989
672	NIMIGEAN Radu Calistrat	29. 10. 1948
	NIMIGEAN Elena Constantin	19. 05. 1959
	NIMIGEAN Mariana Radu	24. 07. 1982
	NIMIGEAN Mihaela Radu	19. 11. 2000
	NIMIGEAN Aurel Radu	25. 12. 1978
	NIMIGEAN Frozina Vladimir	16. 10. 1983

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

673	CUCEREANU Vasile Vasile	28. 07. 1981
	CUCEREANU Ecaterina Vasile	21. 04. 1984
	CUCEREANU Adriana Vasile	08. 05. 2004
674	BORDIAN Marin Mihai	-
675	NIMIGEAN Antoneta Valerian	17. 09. 1941
	NIMIGEAN Vasile Ilie	14. 03. 1979
676	GAFU Domnica Ion	02. 02. 1938
677	DUCEAC Constantin Gheorghe	18. 02. 1937
678	ZEGREA Svetlana Nicolae	01. 09. 1977
	ZEGREA Maria Ion	13. 09. 2000
679	DUCEAC Gheorghe Constantin	15. 11. 1959
	DUCEAC Viorica Ion	16. 05. 1960
	DUCEAC Constantin Gheorghe	19. 10. 1986
	DUCEAC Alina Gheorghe	01. 11. 1993
680	POSTEUCĂ Ecaterina Gheorghe	01. 01. 1939
681	EPURE Ion Grigore	08. 01. 1940
	EPURE Silvia Ion	27. 04. 1947
	EPURE Aurica Maftai	10. 07. 1974
	EPURE Cristina Vasile	26. 10. 1996
	EPURE Silvia Vasile	06. 08. 2003
682	SARBUȘCA Maria Visarion	15. 06. 1960
	SARBUȘCA Marcel Sava	03. 09. 1968
683	PANCIUC Eudochia Toader	02. 01. 1931
	PANCIUC Domnica Gheorghe	18. 01. 1972
	PANCIUC Iulia Gheorghe	29. 09. 1991
	PANCIUC Pentelei Gheorghe	21. 11. 1993
684	MELNICIUC Dumitru Vasile	01. 02. 1958
	MELNICIUC Leontina Alexei	28. 01. 1958
	MELNICIUC Maria Dumitru	12. 07. 1981
	MELNICIUC Vasile Dumitru	07. 08. 1982
	MELNICIUC Viorica Pentelei	05. 03. 1985
	MELNICIUC Dumitru Vasile	15. 03. 2005
685	OLAR Maria Pentelei	18. 03. 1938
	STRATULAT Vasile Vladimir	03. 04. 1983
	STRATULAT Maria Nicolae	14. 09. 1984
	STRATULAT Gheorghe Vasile	26. 07. 2003
686	VASILAȘ Viorica Aurel	28. 11. 1945
	COSOVAN Domnica Vasile	08. 08. 1971
	COSOVAN Angelica Ion	02. 12. 1992
	COSOVAN Vasile Ion	04. 03. 1998
687	PANCIUC Maria Ion	10. 09. 1935
688	EPURE Silvia Constantin	16. 05. 1927
	CIUPRUN Ion Grigore	25. 05. 1977
689	SCRIPCARI Nicolae Vasile	1956
690	EPURE Dumitru Ion	05. 08. 1948
	EPURE Elena Serghei	09. 09. 1950
	EPURE Gheorghe Dumitru	31. 05. 1985
	LACUSTA Dumitru Constantin	14. 05. 1968
	LACUSTA Lilia Dumitru	02. 12. 1973

Ion CREȚU

	LACUSTA Constantin Dumitru	21. 06. 1992
	LACUSTA Adrian Dumitru	17. 06. 1994
691	REPCIUC Lazar Lazar	03. 06. 1958
	REPCIUC Violeta Lazar	22. 10. 1981
	CIUBIC Lesea Andrei	30. 09. 2002
692	RUSNACIUC Arcadie Vasile	21. 06. 1937
	RUSNACIUC Elena Toader	16. 07. 1938
693	EPURE Oltea Ion	16. 10. 1966
	EPURE Elena Vasile	17. 06. 1994
	SANDU Gheorghe Ion	18. 09. 1961
	SANDU Constantin Dumitru	05. 10. 1986
	SANDU Vasile Dumitru	27. 01. 1990
694	MUTELICĂ Viorica Toader	01. 02. 1962
	MUTELICĂ Victor Ion	01. 11. 1958
	MUTELICĂ Adrian Victor	12. 08. 1987
	MUTELICĂ Alexandru Victor	06. 06. 1983
	MUTELICĂ Ina Ștefan	03. 10. 1982
	MUTELICĂ artemie Alexandru	28. 10. 2009
695	PANCIUC Elena Ion	27. 07. 1933
696	NIMIGEAN Vasile Dumitru	20. 08. 1981
	NIMIGEAN Natalia Vasile	17. 07. 1988
	NIMIGEAN Dumitru Vasile	06. 03. 2009
697	EPURE Grigore Dumitru	30. 03. 1951
698	VASILĂȘ Elena Pentelei	21. 05. 1929
	VASILĂȘ Nicolae Vasile	18. 12. 1949
	VASILĂȘ Domnica Vasile	29. 08. 1957
	VASILĂȘ Elena Nicolae	26. 11. 1982
	VASILĂȘ Ana Nicolae	04. 12. 1985
	VASILĂȘ Lucica Nicolae	09. 03. 1987
	VASILĂȘ Angela Nicolae	30. 08. 1988
	VASILĂȘ Cristina Nicolae	10. 04. 1997
	STRĂMBU Elizaveta Serghei	20. 12. 2008
699	IAVORENCO Maria Ilie	26. 06. 1946
700	HAPCA Maria Ilie	28. 07. 1923
	HAPCA Ion Aurel	28. 09. 1958
	HAPCA Domnica Gheorghe	19. 05. 1961
	HAPCA Viorel Ion	09. 05. 1981
701	OLARI Vasile Miletie	02. 10. 1944
	OLARI Aurora Aurel	27. 04. 1946
	OLARI Ion Vasile	31. 01. 1975
	OLARI Maria Ion	09. 11. 1976
	OLARI Vasile Ion	30. 01. 1994
	OLARI Cristina Ion	01. 04. 1995
702	SANDU Dumitru Toader	29. 07. 1961
	SANDU Maria Pentelei	08. 09. 1968
	NICHITA Valeria Dumitru	18. 09. 1986
	SANDU Pentelei Dumitru	25. 05. 1991
	NICHITA Ana Marian	15. 06. 2008
703	SANDU Constantin Teodor	29. 03. 1956
	SANDU Rodica Constantin	03. 01. 1962

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	SANDU Teodor Constantin	17. 10. 1987
	SANDU Constantin Constantin	21. 07. 1993
	SANDU Vasile Constantin	21. 06. 1998
704	PANCIUC Vasile Toader	12. 09. 1942
	PANCIUC Domnica Arcadie	10. 02. 1953
	PANCIUC Elena Vasile	19. 04. 1974
	SOCACI Maria-Cornelia Serghei	10. 09. 1996
705	BULIGA Constantin Vasile	30. 06. 1948
	BULIGA Viorica Pentelei	10. 03. 1942
	BULIGA Pentelei Constantin	22. 12. 1985
706	BELCIUC Natalia Ion	11. 11. 1960
707	BELCIUC Nicolae Dumitru	13. 04. 1934
	BELCIUC Ion Nicolae	23. 05. 1964
	BELCIUC Elena Constantin	09. 08. 1969
	BELCIUC Nicolae Ion	09. 07. 1988
	BELCIUC Constantin Ion	31. 10. 1999
708	VILCHAK Ana Mihail	27. 02. 1949
708a	PASCARI Dumitru Vasile	07. 03. 1959
	PASCARI Elena Vasile	11. 04. 1965
	PASCARI Elizaveta Dumitru	23. 04. 1994
709	TODERIUC Vasile Gavril	09. 03. 1942
	TODERIUC Lucreția Pentelei	01. 01. 1943
	TODERIUC Ion Vasile	16. 11. 1980
710	COJOCARI Dumitru Leon	15. 09. 1940
	COJOCARI Silvia Vasile	18. 02. 1944
711	OLAR Constantin Gheorghe	26. 09. 1982
	OLAR Angela Vasile	10. 10. 1987
	OLAR Oltea Constantin	12. 03. 2005
	OLAR Gheorghe Constantin	22. 06. 2008
712	SOCARI Oltea Vasile	26. 01. 1947
	OLAR Gheorghe Grigore	05. 02. 1952
713	NIMIGEAN Domnica Onofrei	28. 06. 1956
	NIMIGEAN Ana Arcadie	20. 12. 1986
714	ROTAR Eugenia Gheorghe	10. 04. 1933
	ROTAR Vasile Dumitru	13. 12. 1964
	ROTAR Elena Vasile	19. 05. 1991
	ROTAR Valentina Vasile	07. 03. 2001
	URSULEAN Aurica Constantin	28. 12. 1975
	PALAMARIUC Marina Dumitru	26. 08. 1997
715	LUPAȘTEAN Vasile Ion	18. 01. 1926
	LUPAȘTEAN Viorica Ion	12. 03. 1928
	MIHĂLESCU Vladimir Ion	16. 03. 1969
	MIHĂLESCU Elena Vasile	01. 10. 1968
	MIHĂLESCU Vasile Vladimir	14. 03. 1993
716	REȘCAN Vasile Toader	23. 08. 1965
	REȘCAN Livia Vasile	16. 04. 1970
	REȘCAN Constantin Vasile	02. 06. 1989
	REȘCAN Maria Vasile	11. 12. 1990
	REȘCAN Elena Vasile	28. 02. 1999

Ion CREȚU

717	EPURE Vasile Nicolae	01. 01. 1938
718	EPURE Viorel Ion	24. 04. 1975
	EPURE Valentin Victor	27. 11. 1982
	EPURE Gheorghe Viorel	10. 08. 1999
	EPURE Dumitru Viorel	11. 07. 2001
	EPURE Silvia Dumitru	13. 02. 1954
719	VASILAȘ Dumitru Vasile	01. 01. 1946
	VASILAȘ Elena Pamfir	13. 11. 1953
	VASILAȘ Gheorghe Dumitru	14. 10. 1979
720	VASILAȘ Vasile Dumitru	18. 11. 1972
	VASILAȘ Lucica Vasile	17. 11. 1980
	VASILAȘ Dumitru Vasile	29. 01. 2002
	VASILAȘ Vasile Vasile	16. 01. 2003
721	NIMIGEAN Toader Alexandru	15. 03. 1941
	NIMIGEAN Maria Serghei	01. 02. 1950
	ȘLEMCO Violeta Toader	09. 10. 1979
	LUKIN Rodica Toader	17. 03. 1971
722	NIMIGEAN Vasile Alexandru	15. 03. 1946
	NIMIGEAN Silvia Ilie	01. 01. 1952
	NIMIGEAN Ilie Vasile	10. 03. 1981
	NIMIGEAN Florin Vasile	09. 07. 1976
	NIMIGEAN Stela Gheorghe	18. 07. 1985
	NIMIGEAN Alexandru Ilie	19. 05. 2008
723	CIOBAN Leontina Serghei	11. 11. 1927
	CIOBAN Pentelei Arcadie	01. 01. 1957
	CIOBAN Domnica Gheorghe	08. 04. 1965
	CIOBAN Stela Pentelei	26. 09. 1984
	CIOBAN Arcadie Pentelei	26. 04. 1987
	CIOBAN Gheorghe Pentelei	21. 04. 1989
724	ANDRIOAIE Eugenia Gheorghe	01. 03. 1940
	ANDRIOAIE Gheorghe Vasile	03. 05. 1938
725	ANDRIOAIE Ion Gheorghe	21. 01. 1963
	ANDRIOAIE Ana Ion	19. 03. 1963
	ANDRIOAIE Ion Ion	21. 03. 1989
	ANDRIOAIE Gheorghe Ion	23. 03. 1994
726	LUPAȘTEAN Ion Vasile	01. 01. 1950
	LUPAȘTEAN Maria Vasile	09. 07. 1953
	ACOSTĂCHIOAIE Elena Ion	04. 08. 1981
	ACOSTĂCHIOAIE Andrei Mihai	20. 08. 1978
	ACOSTĂCHIOAIE Ion Andrei	14. 03. 2002
727	COJOCAR Vasile Constantin	07. 03. 1956
	COJOCAR Marin Vasile	12. 08. 1984
	COJOCAR Marina Vasile	12. 09. 1982
	COJOCAR Alexandru Andrei	15. 08. 2004
	COJOCAR Elena Serghei	04. 09. 1959
728	BELCIUC Vasile Nicolae	21. 11. 1959
	BELCIUC Leontina Teodor	23. 03. 1966
	ROTAR Viorica Vasile	26. 01. 1986
	ROTAR Silvia Gheorghe	10. 08. 2008
729	FACAȘCIUC Galina Anton	15. 10. 1963

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	FACAȘCIUC Filip Manolie	07. 03. 1962
	FACAȘCIUC Mariana Filip	09. 09. 1984
730	GRIGORAȘ Vasile Ostafie	10. 01. 1962
	GRIGORAȘ Elena Vasile	26. 06. 1966
	GRIGORAȘ Viorel Vasile	09. 04. 1994
731	KRIJAK Gheorghe Iosip	27. 06. 1963
	KRIJAK Violeta Ion	08. 05. 1967
	KRIJAK Irina Gheorghe	03. 11. 1989
	KRIJAK Emilia Gheorghe	02. 11. 1995
732	BULBUC Elena Dumitru	27. 02. 1944
733	TODERIUC Elena Gheorghe	06. 03. 1937
734	RUSNACIUC Natalia Filip	18. 08. 1990
	RUSNACIUC Iana-Maria Sveatoslav	25. 10. 2009
	OLENIUC Andrei Anton	03. 03. 1971
735	COJOCAR Domnica Petrea	28. 07. 1957
	COJOCAR Grigore Gheorghe	14. 02. 1949
	COJOCAR Petrea Grigore	06. 02. 1979
	COJOCAR Maria Grigore	26. 08. 1982
736	ZOTIC Zaharie Constantin	15. 02. 1925
	ZOTIC Ana Ion	21. 04. 1931
737	CUPCIC Toader Damian	02. 11. 1934
738	REȘCAN Serghei Constantin	19. 09. 1971
	REȘCAN Doina Vasile	18. 09. 1973
	REȘCAN Irina Serghei	15. 03. 1994
	REȘCAN Oltea Serghei	10. 10. 1995
739	ZAIȚ Ion Gheorghe	17. 08. 1978
	ZAIȚ Ana Vasile	26. 03. 1985
	ZAIȚ Gheorghe Ion	21. 04. 2008
	ZAIȚ Vasile Ion	14. 11. 2009
740	NIMIGEAN Gheorghe Vasile	-
741	NIMIGEAN Ion Vasile	30. 03. 1967
	NIMIGEAN Larisa Ion	21. 01. 1972
	NIMIGEAN Cristina Ion	25. 10. 1995
742	NIMIGEAN Vasile Gheorghe	03. 10. 1936
	NIMIGEAN Vasile Ion	29. 07. 1993
743	NIMIGEAN Ion Gheorghe	31. 07. 1953
	NIMIGEAN Diana Ion	20. 02. 1983
	NIMIGEAN Gheorghe Ion	12. 03. 1979
744	NIMIGEAN Lucica Gheorghe	06. 12. 1978
	NIMIGEAN Ana Gheorghe	09. 08. 2007
745	NIMIGEAN Serghei Onofrei	15. 07. 1949
	NIMIGEAN Elena Vasile	01. 04. 1951
746	CRACIUN Ivan Haralampie	09. 06. 1935
	CRACIUN Valeria Ivan	27. 09. 1957
747	COJOCAR Elena Vasile	19. 01. 1957
	COJOCAR Grigore Radu	26. 03. 1953
	COJOCAR Vasile Grigore	03. 12. 1977
	COJOCAR Silvia Aurel	26. 05. 1978
	COJOCAR Beatrice Vasile	18. 03. 2005

Ion CREȚU

	COJOCAR Medelina Vasile	08. 06. 2007
	COJOCAR Toader Grigore	31. 10. 1976
748	VASILAȘ Victoria Ion	08. 10. 1922
	VASILAȘ Dumitru Dumitru	26. 04. 1969
	VASILAȘ Oltea Vasile	23. 11. 1978
	VASILAȘ Roman Dumitru	12. 10. 1999
	VASILAȘ Dumitru Dumitru	14. 11. 2004
749	ȚARIUC Ștefan Vasile	09. 10. 1957
	ȚARIUC Domnica Vasile	02. 02. 1959
	ȚARIUC Vasile Ștefan	29. 03. 1981
	ȚARIUC Angela Mihai	12. 03. 1981
	ȚARIUC Anastasia Vasile	26. 12. 2005
750	ZAIȚ Gheorghe Ion	09. 05. 1952
	ZAIȚ Maria Ion	07. 06. 1956
	ZAIȚ Constantin Gheorghe	01. 06. 1982
751	PANCIUC Elena Vasile	31. 03. 1978
	PANCIUC Dumitru Ion	28. 07. 2002
	PANCIUC Lilia-Ana Ion	22. 12. 2007
752	NIMIGEAN Elena Vasile	16. 02. 1944
	NIMIGEAN Vasile Aurel	03. 08. 1976
	NIMIGEAN Lucia Vasile	16. 07. 1978
	NIMIGEAN Viaceslav Vasile	24. 05. 2004
753	HUȚULEAC Valeria Ion	08. 10. 1960
	HUȚULEAC Ruslan Petrea	01. 03. 1982
	HUȚULEAC Cristina Petrea	08. 01. 1987
754	COJOCAR Domnica Gheorghe	02. 04. 1954
	COJOCAR Gheorghe Dumitru	05. 07. 1975
755	TODERIUC Cicilia Nicolae	18. 01. 1968
	TODERIUC Cristina Gheorghe	07. 01. 1994
756	TODERIUC Ion Ilie	18. 01. 1950
	TODERIUC Maria Mihai	09. 11. 1956
757	NIMIGEAN Vasile Leon	23. 01. 1933
	NIMIGEAN Domnica Ștefan	08. 01. 1963
	NIMIGEAN Gheorghe Vasile	17. 01. 1961
758	ȘLEMCO Elena Iosip	28. 06. 1928
759	SIMINOVICI Vasile Constantin	19. 08. 1962
	SIMINOVICI Silvia Simion	04. 10. 1964
	SIMINOVICI Constantin Vasile	14. 04. 1985
	CĂRLĂNARU Elena Vasile	30. 10. 1989
760	EPURE Dumitru Gheorghe	19. 05. 1960
	EPURE Elena Vladimir	08. 09. 1963
	EPURE Ruslan Dumitru	05. 04. 1986
761	NIMIGEAN Ilie Ion	20. 09. 1926
	NIMIGEAN Ion Ilie	04. 01. 1964
	NIMIGEAN Lucica Vasile	13. 04. 1969
	NIMIGEAN Alina Ion	30. 06. 1990
	NIMIGEAN Elena Ion	03. 06. 1997
762	ISOPESCU Mariana Eugen	01. 11. 1980
	ISOPESCU Ion Vasile	19. 01. 2001
763	AXENIUC Toader Mihai	26. 06. 1980

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

764	BULAI Dumitru Ilie	05. 09. 1931
	BULAI Vasile Dumitru	02. 08. 1959
	BULAI Oxana Vasile	20. 06. 1965
	BULAI Igor Vasile	15. 04. 1989
	BULAI Alexandru Vasile	18. 01. 1991
765	NIMIGEAN Lucica Ion	03. 05. 1965
	NIMIGEAN Leon Vasile	17. 05. 1961
	NIMIGEAN Alina Leon	14. 02. 1986
766	PANCIUC Lucica Ion	17. 02. 1965
767	PANCIUC Oltea Toader	23. 04. 1989
	PANCIUC Toader Ion	28. 10. 1957
768	BILAN Doina Dumitru	07. 08. 1977
	ISOPESCU Ion Vasile	11. 12. 1974
	ISOPESCU Ion Ion	01. 07. 2001
769	MELNICIUC Vasile Nicolae	27. 07. 1951
	MELNICIUC Elena Vasile	03. 04. 1956
	PAULIUC Ana Vasile	28. 05. 1975
	PAULIUC Diana Vasile	11. 04. 1996
	PAULIUC Vasile Toader	05. 12. 1973
770	REȘCAN Aurora Ștefan	10. 02. 1945
771	REȘCAN Vasile Dumitru	20. 10. 1969
	REȘCAN Aurora Arcadie	29. 09. 1976
	REȘCAN Domnica Vasile	16. 01. 1997
	REȘCAN Maria Vasile	28. 08. 2000
772	EPURE Gheorghe Dumitru	04. 02. 1930
	EPURE Verginia Gheorghe	01. 08. 1934
773	BUCACIUC Ion Ion	07. 09. 1953
	BUCACIUC Oltea Pentelei	24. 02. 1954
	BUCACIUC Angela Ion	04. 12. 1980
	BUCACIUC Svetlana Ion	31. 05. 1990
	POPESCU Cristina Constantin	10. 02. 2007
774	ZEGREA Vasile Alexei	15. 04. 1945
	ZEGREA Aurica Victor	04. 04. 1946
775	COJOCAR Ion Constantin	17. 02. 1963
	COJOCAR Lidia Ion	19. 02. 1974
	COJOCAR Constantin Ion	16. 07. 1992
	COJOCAR Vasile Ion	22. 07. 1999
	RUDKO Elena Ion	16. 06. 1991
	RUDKO Polina Vasile	23. 10. 2008
776	PANCIUC Gheorghe Pavel	05. 10. 1975
	PĂDURARU Maria Dumitru	13. 08. 1938
777	VASILĂȘ Gheorghe Pentelei	13. 05. 1965
	VASILĂȘ Diana Gheorghe	20. 07. 2000
	VASILĂȘ Mariana Gheorghe	14. 09. 2001
778	PASCAR Oltea Ion	09. 03. 1930
789	LACUSTA Vasile Gheorghe	20. 01. 1964
	LACUSTA Olga Vladimir	29. 01. 1964
	LACUSTA Vitalie Vasile	24. 03. 1987
	LACUSTA Lucica Vasile	29. 10. 1987

Ion CREȚU

	LACUSTA Vasile Vitalie	06. 11. 2008
780	ZAIȚ Lilia Ion	06. 07. 1975
	ZAIȚ Eena Vasile	07. 05. 1996
781 782	REȘCAN Grigore Vasile	26. 07. 1952
	REȘCAN Ana Vasile	24. 01. 1959
	REȘCAN Diana Grigore	09. 01. 1986
	REȘCAN Vasile Grigore	09. 09. 1979
	VADIUC Maria Gheorghe	12. 08. 1924
783	ZAIȚ Ion Serghei	18. 09. 1966
	ZAIȚ Silvia Vasile	24. 03. 1972
	ZAIȚ Diana Ion	24. 09. 1992
	ZAIȚ Vasile Ion	30. 08. 1994
	ZAIȚ Serghei Ion	30. 08. 1994
784	NIMIGEAN Gheorghe Vasile	21. 04. 1936
785	ZEGREA Constantin Vasile	06. 08. 1970
	ZEGREA Angela Ion	17. 02. 1976
	ZEGREA Mihail Constantin	21. 11. 1997
786	ZAIȚ Elena Vasile	25. 01. 1927
	ZAIȚ Viorel Vasile	02. 08. 1986
787	ZAIȚ Viorica Laurentie	19. 05. 1960
	ZAIȚ Vasile Gheorghe	02. 01. 1955
788	CIMBRU Toader Ion	14. 11. 1979
789	AXENIUC Ecaterina Toader	07. 04. 1930
	AXENIUC Ecaterina Pentelei	23. 01. 1987
	AXENIUC Natalia Ion	03. 04. 1966
790	TODERIUC Vasile Ștefan	17. 12. 1949
	TODERIUC Domnica Vasile	08. 11. 1953
791	REȘCAN Constantin Vasile	06. 06. 1946
	REȘCAN Oltea Lazar	08. 07. 1951
792	AXENIUC Dumitru Vasile	24. 07. 1952
	AXENIUC Ana Ion	16. 07. 1955
	AXENIUC Marian Dumitru	06. 07. 1977
	AXENIUC Violeta Toader	17. 10. 1980
793	CAȚEL Leontina Vasile	28. 12. 1935
	OVADIUK Vladimir Nicolai	22. 04. 1988
794	CĂRLIG Ana Dumitru	28. 09. 1964
	CĂRLIG Vasile Gheorghe	04. 12. 2001
	CĂRLIG Gheorghe Ion	10. 04. 1975
795	NIMIGEAN Fiodor Constantin	07. 04. 1987
796	NICHITA Dumitru Vasile	09. 08. 1956
	NICHITA Elena Constantin	26. 07. 1961
	NICHITA Marian Dumitru	24. 07. 1981
	VIICIUK Mariana Dumitru	03. 06. 1984
	VIICIUK Vasili Mihail	07. 08. 1985
	VIICIUK Dumitru Vasile	07. 02. 2009
797	NICHITA Maria Dumitru	16. 10. 1930
798	VASILĂȘ Elena Pentelei	14. 04. 1946
799	NIMIGEAN Silvia Petrea	07. 07. 1932
	NIMIGEAN Ion Constantin	22. 07. 1989

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	NIMIGEAN Silvia Ion	21. 06. 1961
800	NIMIGEAN Elena Constantin	08. 12. 1982
	NIMIGEAN Pentelei Nicolae	27. 09. 1979
	NIMIGEAN Marinela Pentelei	27. 09. 2003
	NIMIGEAN Constantin Pentelei	03. 06. 2007
801	ȘLEMCO Pentelei Alexei	04. 11. 1953
	ȘLEMCO Silvia Constantin	26. 10. 1956
	ȘLEMCO Vasile Pentelei	02. 10. 1977
	ȘLEMCO Ion Pentelei	02. 10. 1977
802	ZAET Marin Ion	11.11. 1983
	POPAIUC Maria Vasile	07. 08. 1941
	ZAET Lucia Vasile	04. 05. 1983
	ZAET Maria Marin	18. 02. 2007
803	ȘKIL Elena Alexei	22. 10. 1962
	ȘKIL Oleg Anatol	30. 04. 1964
	ȘKIL Anatol Oleg	11.11. 1988
	ANADĂMB Nadejda Oleg	23. 03. 1986
	ANADĂMB Vladimir Boris	14. 10. 1986
	ANADĂMB Alexandr Vladimir	14. 06. 2008
804	BODNAR Dumitru Serghei	24. 04. 1960
	BODNAR Maria Nicolae	1961
	BODNAR Ana Dumitru	19. 10. 1983
805	ZAIȚ Elena Gheorghe	17. 07. 1935
807	ZAET Gheorghe Ion	22. 09. 1958
	ZAET Emilia Ilie	31. 01. 1968
	ZAET Dumitru Gheorghe	13. 10. 1988
	ZAET Elena Gheorghe	20. 05. 1991
	ZAET Ion Gheorghe	20. 11. 1992
	ZAET Ilie Gheorghe	10. 05. 1994
808	ȘLEMCO Domnica Eremie	20. 01. 1924
	CRETUL Alexei Vasile	25. 10. 1977
809	SAUCIUC Gheorghe Dumitru	01. 05. 1962
	SAUCIUC Lilia Toader	28. 03. 1969
	SAUCIUC Dumitru Gheorghe	19. 06. 1988
810	VASILAȘ Elena Manolie	01. 07. 1930
	STEINBERG Vasile Mariucas	18. 01. 1996
	STEINBERG Ana Vasile	23. 03. 2005
	DROBOT Gheorghe Dumitru	28. 04. 2005
	DROBOT Dumitru Gheorghe	03. 08. 1960
811	OLARI Vasile Nicolae	22. 02. 1961
	OLARI Elena Arcadie	31. 05. 1961
	OLARI Ana Vasile	01. 10. 1984
	OLARI Toader Vasile	14. 03. 1988
812	VASILAȘ Toader Vasile	02. 03. 1956
	VASILAȘ Victoria Vasile	23. 10. 1955
	VASILAȘ Ion Toader	10. 10. 1983
	VASILAȘ Toader Toader	02. 07. 1987
	VASILAȘ Dumitru Toader	06. 10. 1988
	VASILAȘ Constantin Toader	14. 05. 1991

Ion CREȚU

	VASILAȘ Vasile Toader	30. 12. 1981
813	BODNAR Serghei Dumitru	05. 02. 1923
	BODNAR Ana Ion	01. 05. 1931
814	SOCACI Arcadie Toader	05. 10. 1930
	SOCACI Maria Constantin	23. 01. 1939
	SOCACI Gheorghe Arcadie	09. 05. 1969
	SOCACI Lilia Vasile	27. 07. 1973
	SOCACI Arcadie Gheorghe	04. 05. 1994
	SOCACI Maria Gheorghe	17. 05. 2000
815	SOCACI Leon Toader	18. 06. 1939
	SOCACI Silvia Leon	20. 10. 1948
	SOCACI Toader Leon	17. 03. 1968
	SOCACI Natalia Vasile	03. 03. 1972
	SOCACI Leon Toader	06. 01. 1992
	SOCACI Ana Toader	29. 06. 2001
816	ȘLEMCO Vasile Pentelei	22. 07. 1964
	ȘLEMCO Svetlana Ștefan	22. 11. 1984
	RUSNAC Elena Pentelei	11. 02. 1963
817	CREȚUL Ecaterina Alexei	19. 05. 1948
818	BILIICIUK Petro Vladimir	18. 02. 1965
	BILIICIUK Maria Vasile	02. 07. 1969
	BILIICIUK Irina Petro	21. 04. 1990
	BILIICIUK Domnica Petro	19. 10. 1992
	PANCIUC Domnica Ion	30. 12. 1934
819	CARDAȘ Dumitru Toader	22. 07. 1979
	CARDAȘ Dumitru Samuilă	23. 03. 1933
	CARDAȘ Elizaveta Ion	14. 05. 1933
	CARDAȘ Elizaveta Aurel	12. 03. 1988
820	REȘCAN Serghei Vasile	10. 08. 1944
	REȘCAN Elena Vasile	02. 10. 1990
821	VASILAȘ Gheorghe Ion	25. 06. 1933
	VASILAȘ Viorica Iosip	18. 02. 1931
	TOMCENKO Oltea Gheorghe	01. 02. 1958
	TOMCENKO Oxana Nicolai	29. 03. 1991
822	EPURE Leontina Vasile	22. 05. 1936
	PANCIUC Vasile Pentelei	02. 12. 1958
	PANCIUC Silvia Vasile	18. 02. 1963
	PANCIUC Gheorghe Vasile	19. 07. 1983
	PANCIUC Pentelei Vasile	20. 03. 1993
	PANCIUC Maria Vasile	17. 09. 1986
823	PANCIUC Elena Gheorghe	28. 05. 2008
	ATODINESEI Ana Gheorghe	05. 06. 1953
	VACARIUC Maria Victor	31. 01. 1986
824	VACARIUC Serghei Victor	21. 02. 1989
	VASILAȘ Ion Gheorghe	08. 04. 1964
	VASILAȘ Elena Gheorghe	29. 07. 1967
825	VASILAȘ Adrian Ion	03. 01. 1991
	ZAETȚ Oltea Vasile	26. 03. 1954
	ZAETȚ Pentelei Vasile	11. 02. 1952
	ZAETȚ Dumitru Pentelei	04. 11. 1979

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

	ZAET Zinaida Victor	27. 09. 1985
	ZAET Alexandra Dumitru	27. 12. 2005
826	HIMCINSKA Larisa Anton	23. 06. 1977
827	NIMIGEAN Dumitru Serghei	16. 06. 1938
	NIMIGEAN Oltea Vasile	01. 01. 1946
828	ZEGREA Toader Vladimir	03. 08. 1958
	ZEGREA Oltea Vladimir	16. 01. 1959
	ZEGREA Vladimir Toader	14. 09. 1991
829	ZOTIC Constantin Vasile	07. 09. 1944
	ZOTIC Domnica Tanasie	10. 10. 1948
	ZOTIC Vasile Constantin	06. 10. 1972
830	NIMIGEAN Vasile Nicolae	23. 02. 1932
	NIMIGEAN Maria Vasile	21. 02. 1940
831	ANDRIOAIE Olga Mircea	24. 10. 1970
	ANDRIOAIE Gheorghe Gheorghe	06. 05. 1967
	ANDRIOAIE Dumitru Gheorghe	21. 01. 1991
	ANDRIOAIE Larisa Gheorghe	21. 07. 1993
	ANDRIOAIE Cristina-Ecaterina Gheorghe	27. 01. 1996
832	COJOCAR Valeria Toader	04. 06. 1937
833	ZOTIC Dumitru Gheorghe	27. 09. 1987
834	CARP Elena Vasile	04. 02. 1957
	CARP Gheorghe Florea	23. 07. 1955
	CARP Marian Gheorghe	02. 07. 1980
	CARP Viorel Gheorghe	18. 09. 1982
835	PANCIUC Toader Pentelei	25. 10. 1961
	PANCIUC Valeria Grigore	22. 02. 1966
	PANCIUC Gheorghe Toader	17. 12. 1984
	PANCIUC Adina Dumitru	14. 01. 1985
	PANCIUC Gheorghe Gheorghe	01. 02. 2009
836	VASILAȘ Petrea Vladimir	11. 11. 1961
	CARDAȘ Lucreția Toader	15. 01. 1966
	VASILAȘ Vladimir Petrea	23. 05. 1985
	VASILAȘ Iulia Petrea	10. 08. 1991
	VASILAȘ Iulia Iaroslav	21. 07. 1988
	VASILAȘ Victoria Vladimir	02. 05. 2009
837	ZOTIC Gheorghe Nicolae	25. 04. 1964
	ZOTIC Valentina Vasile	31. 05. 1966
	ZOTIC Maria Gheorghe	12. 08. 1995
838	ZAET Pentelei Ion	24. 08. 1969
	ZAET Lilia Ion	07. 05. 1976
	ZAET Oltea Pentelei	04. 09. 1994
	ZAET Diana Pentelei	24. 06. 1997
839	BULIGA Toader Ion	15. 03. 1958
	BULIGA Maria Vasile	16. 08. 1960
	BULIGA Alina Toader	17. 02. 1992
840	NICHIFOREȚ Domnica Toader	17. 01. 1983
	BULIGA Mariana Toader	18. 01. 1985
841	ȘLEMCO Calistrat Vasile	14. 09. 1949
	ȘLEMCO Maria Vasile	20. 03. 1952

Ion CREȚU

842	NIMIGEAN Aurel Ilie	13. 01. 1923
	NIMIGEAN Elena Ilie	30. 07. 1952
843	NIMIGEAN Octavian Aurel	07. 04. 1949
	NIMIGEAN Viorica Eugen	22. 01. 1963
	LIUBCENKO Elena Octavian	30. 09. 1981
	GIREADĂ Veronica-Taisia Ilie	22. 06. 1999
	LIUBCENKO Serghei Iurii	28. 05. 1977
	LIUBCENKO Iulia Serghei	25. 02. 2003
844	SACA Elena Toader	20. 09. 1962
	SACA Valerie Fiodor	01. 02. 1958
	SACA Vasile Valerie	19. 10. 1983
	SACA Vitalie Valerie	12. 07. 1990
845	GABOR Serghei Toader	24. 05. 1965
	GABOR Domnica Ion	26. 02. 1972
	GABOR Toader Serghei	27. 07. 1992
	GABOR Elena Serghei	15. 11. 1995
846	NIMIGEAN Doina Pentelei	04. 12. 1976
	NIMIGEAN Gheorghe Octavian	30. 04. 1972
	NIMIGEAN Dumitru Gheorghe	09. 11. 1994
847	ȘNAIDER Dragoș Ion	09. 09. 1957
	ȘNAIDER Viorica Ilie	13. 01. 1958
848	EPURE Vasile Ion	15. 05. 1969
849	BODNARI Vasile Eugen	04. 01. 1964
	BODNARI Silvia Nicolae	23. 07. 1964
	BODNARI Ana Gheorghe	04. 02. 1925
850	CAZAC Constantin Vasile	24. 11. 1967
	CAZAC Silvia Vasile	13. 04. 1978
	CAZAC Ana Constantin	27. 03. 1997
851	VASILĂȘ Maria Pentelei	27. 11. 1960
	VASILĂȘ Serghei Dumitru	27. 01. 1992
	VASILĂȘ Diana Dumitru	24. 03. 1997
852	DANILIU Alexei Alexei	14. 04. 1972
	DANILIU Veronica Mircea	28. 12. 1977
	DANILIU Domnica Alexei	02. 05. 1999
	DANILIU Mircea Alexei	03. 10. 2001
853	DANILIU Ion Alexei	30. 10. 1962
	DANILIU Veronica Vladimir	24. 03. 1967
	DANILIU Alexei Ion	15. 02. 1992
	DANILIU Vasile Ion	28. 05. 1998
854	GAVRIK Victor Ghenadi	04. 03. 1978
855	KOVTUN Nina Grigori	25. 05. 1966
856	MOZGOVA Oxana Vladimir	16. 08. 1970
	MOZGOVA Aliona Nicolai	12. 03. 1989
857	ZABELINA Galina Dmitri	30. 07. 1964
	ZABELINA Elena Ivan	1988
858	LEONTIEVA Alexandra Serghei	26. 09. 1982
859	MARICIUK Olga Ivan	19. 05. 1962
860	ISLAMOVA Venera Naibovn	28. 07. 1963
	ISLAMOVA Alina Rafael	04. 01. 1990

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

861	GALENKO Ludmila Mircea	12. 01. 1958
	GALENKO Oleg Victor	04. 03. 1981
862	VONEATINSKA Nadejda Ivan	27. 07. 1966
863	LEVIȚKA Elena Grigori	29. 09. 1968
864	PAVLENKO Natalia Piotr	27. 09. 1959
	PAVLENKO Dmitri Nicolai	06. 09. 1959
	PAVLENKO Denis Dmitri	22. 01. 1986
865	POȘELIUJNA Ludmila Iurii	03. 04. 1964
	POȘELIUJNA Nina Anatoli	12. 11. 1985
	POȘELIUJNA Anastasia Constantin	24. 11. 2005
	POȘELIUJNÎI Nicolai Anatoli	25. 02. 1989
	POȘELIUJNÎI Anatoli Nicolai	24. 10. 1962
866	AREHOV Vasili Ivan	04. 01. 1960
	AREHOVA Galina Stepan	18. 12. 1957
	AREHOVA Tatiana Vasili	04. 10. 1995
	AREHOVA Elena vasili	06. 11. 1982
	ȘENDERETKA Iulia Vasili	25. 05. 1984
867	DANILCIUK Vasili Iacov	01. 05. 1967
	DANILCIUK Ludmila Vasili	31. 08. 1971
	DANILCIUK Aliona Vasili	07. 04. 1991
868	ZARUBAIKO Kuzma Vasili	16. 07. 1969
869	KOLOMIET Oleg Vasili	08. 02. 1969
	KOLOMIET Natalia Kazimir	15. 08. 1973
	KOLOMIET Dmitri Oleg	20. 04. 1993
	KOLOMIET Vadim Oleg	11. 01. 1995
870	DANILIUUK Serghei Dmitri	06. 06. 1974
	DANILIUUK Galina Nicolai	16. 05. 1977
	DANILIUUK Dmitri Serghei	06. 01. 1997
	DANILIUUK Andrei Serghei	25. 03. 2006
871	IANCIUK Larisa Piotr	07. 11. 1978
	IANCIUK Marina Constantin	11. 06. 1993
	IANCIUK Vasili Constantin	05. 08. 1996
	IANCIUK Roman Constantin	01. 12. 2004
872	PINTIUK Anatoli Nicolai	04. 08. 1978
	PINTIUK Liubov Vasili	07. 09. 1981
	PINTIUK Anastasia Anatoli	04. 06. 2007
873	SINIȘIN Mihail Nicolai	29. 08. 1979
	SINIȘIN Larisa Nicolai	19. 03. 1982
	SINIȘIN Dmitri Mihail	24. 09. 2000
	SINIȘIN Nicolai Mihail	14. 12. 2009
874	IAROVA Oxana Serghei	26. 01. 1984
	IAROVOI Vladislav Roman	24. 11. 2007
875	PALAMARCIUK Dmitri Mihail	08. 11. 1971
	PALAMARCIUK Elena Grigorii	08. 07. 1973
	PALAMARCIUK Alexandr Dmitri	12. 09. 1994
876	VORINIAK Larisa Ion	24. 03. 1972
	VORINIAK Andrei Victor	08. 07. 1973
	VORINIAK Mihail Andrei	12. 05. 1973
	VORINIAK Victor Andrei	16. 06. 1998

Ion CREȚU

877	PALKO Serghei Pavel	05. 03. 1983
	PALKO Svetlana Nicolai	05. 03. 1983
	PALKO Corina Serghei	16. 09. 2005
878	JARAȘCIUK Svetlana Mihail	05. 03. 1983
879	MUDRÎI Vitali Alexandr	16. 10. 1984
	MUDRA Alina Iuri	23. 10. 1984
880	KRAKOVETȘKA Tatiana Nicolai	10. 02. 1984
	KRAKOVETȘKI Zahar Serghei	09. 09. 2009
881	PALAMARIUK Tatiana Piotr	24. 04. 1989
882	DUBĂU Maria Constantin	15. 03. 1938
883	CARDEI Dumitru Nicolae	01. 05. 1961
	CARDEI Domnica Vasile	08. 02. 1962
	NIMIGEAN Iulia Dumitru	20. 03. 1985
	NIMIGEAN Anastasia Florin	28. 07. 2009
884	PASCAR Maria Vasile	27. 01. 1926
885	NIMIGEAN Vasile Constantin	05. 02. 1944
	NIMIGEAN Maria Ion	25. 07. 1951
	NIMIGEAN Rodica Vasile	10. 10. 1979
886	PLUȘNIȚA Oxana Dumitru	30. 10. 1979
887	TOFAN Liubov Nicolai	09. 06. 1981
	TOFAN Roman Ilie	01. 12. 2005
888	ȘLEMCO Domnica Simion	1955
889	BABARIȘKA Anatoli Alexandr	02. 10. 1981
	BABARIȘKA Alina Vitali	28. 10. 1981
890	OSADCIUK Camila Vladimir	07. 07. 1983
	OSADCIUK Iuri Stepan	10. 07. 1980
	OSADCIUK Carolina Iuri	30. 09. 2004
891	DAVIDENKO Alexandr Grigori	19. 07. 1985
892	ZAHARCIUK Maria Leonid	30. 03. 1986
	ZAHARCIUK Andrei Vladimir	18. 10. 1983
	ZAHARCIUK Vladislav Andrei	25. 03. 2009
893	KARPET Alexandr Roman	02. 11. 1984
	KARPET Ecaterina Nicolai	06. 02. 1986
894	BEGAS Natalia Alexandr	14. 01. 1986
895	ZAIȚ Vasile Ion	13. 03. 1966
896	UNCU Valerie Vasile	07. 04. 1972
897	LANDIGA Iaroslav Stepan	03. 06. 1982
	LANDIGA Liubov Piotr	12. 08. 1984
898	MAKSIMCIUK Anatoli Vasili	09. 10. 1973
	MAKSIMCIUK Alexandra Nicolai	05. 04. 1977
	MAKSIMCIUK Serghei Anatoli	20. 05. 1996
899	KOSTIUK Iulia Ivan	20. 09. 1980
	TRACI Roman Victor	01. 12. 1999
900	VOLOȘCIUK Pavel Ivan	26. 02. 1984
901	PATIKOVSKI Dimitrii Arcadii	09. 04. 1985
902	MARCENKO Alexandr Alexandr	09. 07. 1986
903	KURAȘKEVICI Piotr Piotr	02. 07. 1988
904	KOLOMIETȘ Vladimir Nicolai	03. 02. 1987

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

ANEXA 2. OAMENI DE IERI ȘI DE AZI DIN TEREBLECEA...

Fig. 1. Marea adunare a Românilor Bucovineni din 25 martie 1912 în Cernăuți la care a participat și un grup de terebleceni.

Fig. 2. În ziua Rusaliilor 1937, la Tereblecea s-a aflat I.P.S.S Robu, Mitropolitul Catolic din România.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară -

Fig. 3. Terebleceni – cătane austriece (stânga sus). Cătană austriacă Teodor Nimigean, viitor primar al Tereblecii (dreapta sus). Constantin Nimigean, feciorul primarului Teodor Nimigean – soldat român (1922) (stânga jos). Vasile Zotic (a lui Ilie) – soldat român (1932) (dreapta jos).

Fig. 4. Terebleceanul Isidor Socaciu, proaspăt absolvent al Facultății de Teologie din Arad, cu aleasa inimii Aurora Toma din comuna Sudriaș, județul Severin (azi Timiș) (1931).

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

Fig. 5. Mai mulți gospodari fruntași terebleceni, în frumos port tradițional românesc (anii 20 ai sec. XX).

Fig. 6. Familie terebleceană în anii grei de după război: (de la stânga la dreapta) Leontina Zegrea, Ileana Nimigean, Constantin Zotic, Leontina Zotic, Marta Zotic, Octavian Nimigean.

Fig. 7. Terebleceni refugiați în România în 1940 din fața urgiei sovietice: (de la stânga la dreapta) Vasile Zotic, Aurel Zotic, Constantin Zotic.

TEREBLECEA

Fig. 8. Elevii școlii din Tereblecea în anii 50 ai sec. XX.

Fig. 9. Aspazia Crețu, o minunată cunoscătoare a trecutului Tereblecii, împreună cu fratele Isidor, venit după vreo 30 de ani în oșteie la baștină.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

Fig. 10. Vătăjii din Tereblecea. De la stânga la dreapta: Toader A. Nimigean, Viorel Rusu și Constantin Zotic (1967).

Fig. 11. Terebleceni la Stejarul lui Ștefan cel Mare și Sfânt din Codrii Cosminului.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

Fig. 12. Gospodar din Tereblecea. Constantin și Domnica Zotic împreună cu nepotul Vasile.

Fig. 13. La cimitirul satului de sărbătoarea Sf. Mucenic Gheorghe.

ANEXA 3. CASE ȘI FÂNTÂNI DIN TEREBLECEA...

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

Fig. 1. Case în stil bucovinean din Tereblecea (sf. sec. XIX începutul sec. XX).

Fig. 2. Case din Tereblecea din perioada interbelică.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

Fig. 3. Case din Tereblecea din perioada anilor 50-70 al sec. XX.

Fig. 4. Case din Tereblecea de la sfârșitul sec. XX.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

Fig. 5. Case din Tereblecea din zilele noastre.

Fig. 6. Fântânile din Tereblecea.

TEREBLECEA
- un sat la margine de țară –

SATUL FURAT

Tereblecea

Satul Meu de pe un deal și-o vale
vrajmășia cui mi te-a furat,
singur silnicia că-mi străbat...
Zărilor din suflet, reci și goale,

că mă duc pustiu într-un pustiu,
vinovat că nu-l mai văd în minte,
că l-am rătăcit și din cuvinte
și-n durerea lui că ard de viu...

Bunii mei s-au stins în el... cu mine
urgisit – în lacrimile lor...
lacrimile-n care azi mă sor
viața pribegită-n vămi străine...

Și pe calea Bunilor mă duc
unde lângă Buni s-au dus Părinții...
Ei de-acum s-au luminat cu sfinții...
eu, sub vremuri, ard și mă usuc.

Și n-am când în Satul Meu furat
urmele-n dureri să mi le caut...
Și-cuiat, precum un tâng de flaut,
Satul plânge-n mine îngropat...

Eu, pe-un deal și-o vale, mă destram,
Cum destramă plânsul o durere...
Satul înapoi copil mă cere,
dar eu ard în hamuri...vreme n-am...

George L. Nimigeanu

Ion Crețu, profesor, ziarist, traducător autorizat, s-a născut la 2 iunie 1938, în localitatea Tereblecea, județul Rădăuți, România.

Este absolvent al Universității de Stat din Cernăuți, Facultatea de Filologie Romano-Germanică, secția Limba și Literatura Română (1960).

A fost profesor la școala din satul natal și la cea din localitatea Rovenki, regiunea Lugansk, director la Școala medie serală din Tereblecea, inspector la Secția de Învățământ Raională Hliboca.

Începând cu 1 aprilie 1967 este ziarist, șef al secției de Cultură, Literatură și Artă la ziarul regional *Zorile Bucovinei*, Cernăuți, până la pensionare, în anul 2004.

Este membru al Uniunii Naționale a Ziariștilor din Ucraina și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

Membru fondator (1989) al Societății pentru Cultură Românească "Mihai Eminescu" din regiunea Cernăuți, Ucraina.

A colaborat cu articole la ziarele cernăuțene *Concordia*, *Libertatea Cuvântului*, *Renașterea* (Lugoj, România), *Cuvântul Liber* (Tg. Mureș, România), *Cuvântul Românesc* (Canada), *Origini* (SUA).

Este colaborator special, cu rubrică permanentă la ziarul *Crai Nou* (Suceava, România).

A îngrijit apariția volumului de versuri *Icoane de dor* (1997) și a romanului *Băiatul Drumului* (2000) de Vasile Posteucă, contribuind astfel la scoaterea din uitare a acestui valoros scriitor bucovinean.

Coautor la monografia *Folclor stăneștean*.

Traducător după operele unor scriitori ruși și ucraineni, precum și a unor manuale școlare de istorie și geografie ale Ucrainei.

Laureat al Premiului Societății Scriitorilor Bucovineni (Suceava, România).

ISBN: 978-973-595-172-6

Preț: 34,16 Lei